คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรังวัด
เพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

คำนำ

การรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน และประเภทเพื่อแผ่นดินโดยเฉพาะ และการรังวัดตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เป็นภารกิจของกรมที่ดินที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงาน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวยังขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องกับการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และที่สำคัญไม่มีคู่มือในการปฏิบัติงานในเรื่องดังกล่าว ดังนั้น จึงได้รวบรวมความรู้เกี่ยวกับการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง กฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง หนังสือเวียน กรณีศึกษา ประเด็นปัญหาต่าง ๆ คำแนะนำในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้มีแนวทางปฏิบัติเป็นไปในทางเดียวกัน ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานที่ดินของรัฐมีแนวเขตที่ชัดเจน มีความถูกต้อง ส่งผลให้การคุ้มครองป้องกันและดูแลรักษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปบริหารจัดการได้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งคู่มือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการความรู้ของกรมที่ดิน (KM) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ด้วย

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

กองฝึกอบรม

กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

มิถุนายน ๒๕๖๐

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
	หมวดการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	
๑	ขั้นตอนการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๑
๒	ขั้นตอนการรังวัดตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๒
๓	การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๓
๔	แผนภูมิการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๑๔
๕	ประมวลกฎหมายที่ดินที่เกี่ยวข้อง	๑๘
๖	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้อง	๒๑
๗	กฎกระทรวงฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ.๒๕๑๖)	๒๒
๘	กฎกระทรวงฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ.๒๕๓๗)	๒๕
๙	หนังสือกรมที่ดินที่ มท ๐๗๑๘/ว.๒๙๕๒๘ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๐ เรื่อง ข้อมความเข้าใจเกี่ยวกับทางปฏิบัติตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ.๒๕๓๗)	๒๗
๑๐	ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.๒๕๑๗	๒๙
๑๑	ระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๒๐) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๓๘
๑๒	ระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๐) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๔๐
๑๓	ระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๒๒) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๔๒
๑๔	ระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๓๐) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๔๔
๑๕	ระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๓๙) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๔๙
๑๖	ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.๒๕๒๙	๕๐
๑๗	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.๒๕๔๓	๕๓
๑๘	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ.๒๕๕๓	๖๕
๑๙	ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐	๗๐
๒๐	ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการเขียน การเก็บ และการใช้ระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยูทีเอ็ม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๔	๗๔
๒๑	ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๓๒) ว่าด้วยเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์	๗๕
๒๒	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินของรัฐ พ.ศ.๒๕๕๐	๗๙

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
๒๓	หนังสือกรมที่ดิน ที่ ๑๑๙๘/๒๔๙๕ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕ เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง **(วิธีดำเนินการรับคำขอ การคิดค่าธรรมเนียม การลงนามและประทับตรา การเก็บเอกสาร)**	๘๔
๒๔	คำสั่งกระทรวงมหาดไทย คำสั่งที่ ๑๕๘/๒๕๐๑ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติในการรังวัดทำแผนที่และการระวังแนวเขตที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งเกิดขึ้นโดยสภาพ	๘๗
๒๕	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๖/๘๑๘๙ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๙ เรื่อง หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงค้างแจกเกิน ๑๐ ปี **(กรณีค้างแจกถ้าหลักฐานการังวัดไม่เปลี่ยนแปลงให้แจกได้)**	๙๑
๒๖	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๖/ว.๑๑๐๘๔ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๑ เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง **(ซ้อมความเข้าใจในทางปฏิบัติและชี้แจงข้อบกพร่อง)**	๙๓
๒๗	หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๖๐๔/ว.๓๑๕ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๒ เรื่อง การจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่สาธารณประโยชน์ **(การสำรวจ, การพิจารณาจัดทำแผน, การให้ความสำคัญในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง)**	๙๖
๒๘	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๔/ว.๖๕๓๓ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ เรื่องช่างแผนที่นำเรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปดำเนินการต่อ **(ให้ช่างรังวัดดำเนินการให้แล้วเสร็จและตรวจสอบความถูกต้องก่อนเดินทาง ห้ามนำเรื่องติดตัวไปดำเนินการต่อ)**	๙๘
๒๙	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๗/ว.๑๑๓๑๐ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๒๐ เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง **(กรณีไม่มีปัญหาเรื่องเขตหรือเนื้อที่ หรือได้เนื้อที่ น้อยกว่าเดิมไม่มากนักไม่จำเป็นต้องแจ้งสภาตำบลร่วมพิจารณา)**	๙๙
๓๐	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๖/ว.๐๗๒๘๒ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจการรังวัดตรวจสอบที่สาธารณประโยชน์ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๑๐๑

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
๓๑	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๗/ว.๑๙๘๘๐ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๐ เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง **(กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดปักหลักเขตที่ดิน หลักเขตที่สาธารณะและแผ่นป้าย)**	๑๐๓
	<u>หมวดการมอบอำนาจการปฏิบัติราชการแทน</u>	
๓๒	คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๔๘/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ เรื่อง มอบหมายการดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน	๑๐๗
๓๓	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๔/ว.๔๔๓๘ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๑๗ เรื่อง อำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน **(การเขียนชื่อผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา)**	๑๐๘
๓๔	คำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๘๕๓/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๕ เรื่อง มอบอำนาจของอธิบดีกรมที่ดินให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน **(มอบอำนาจในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง)**	๑๐๙
๓๕	คำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๒๙๙๒/๒๕๔๒ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เรื่อง มอบอำนาจของอธิบดีกรมที่ดินให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน **(มอบอำนาจในการเพิกถอนหรือแก้ไขการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง)**	๑๑๒
๓๖	คำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๒๑๘๕/๒๕๔๖ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ เรื่อง มอบอำนาจของอธิบดีกรมที่ดินให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการปฏิบัติราชการแทน	๑๑๓
๓๗	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๘/ว.๑๓๐๗๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๕ เรื่อง การมอบอำนาจในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง **(การออกเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง)**	๑๑๕
๓๘	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๑/ว.๗๑๘๒ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน **(องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถยื่นขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ และนายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการ)**	๑๑๗

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
๓๙	สรุปอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับที่ดินสาธารณประโยชน์	๑๑๙
๔๐	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๗/๗๒๙๕ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๑ เรื่อง การพิจารณาลักษณะศาลเจ้าของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ **(ถ้าที่ดินที่ตั้งศาลเจ้าเป็นที่ดินของกรมการปกครองขอออกโฉนดในนามกรมการปกครอง ถ้าที่ดินที่ตั้งศาลเจ้าเป็นที่สาธารณประโยชน์ย่อมออกโฉนดไม่ได้)**	๑๒๐
	หมวดการปฏิบัติเกี่ยวกับข้างเคียง	
๔๑	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๘/ว.๒๒๘๗๔ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๘ เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่**หลวง (ให้นำวิธีการแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดินในกรณีการออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายมาใช้ในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงโดยอนุโลม)**	๑๒๓
๔๒	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๒/ว.๑๐๐๗ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๖ เรื่อง การระวังชี้และรับรองแนวเขตที่ดินสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๒๖
๔๓	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๔.๓/ว.๓๒๑๗๑ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ข้อมความเข้าใจในการรังวัดที่ดินกรณีข้างเคียงติดที่สาธารณประโยชน์	๑๓๐
๔๔	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว.๓๐๕๙๘ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินกรณีออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์	๑๓๒
๔๕	หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๑๕/ว.๑๙๒๓๓ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่อง การระวังชี้และระวังแนวเขตที่สาธารณประโยชน์	๑๓๕
	หมวดการปฏิบัติเกี่ยวกับการลงระวาง	
๔๖	ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศในกรณีออกโฉนดเฉพาะราย พ.ศ.๒๕๒๓	๑๔๗
๔๗	หนังสือกรมที่ดินที่ มท ๐๖๑๗/ว.๒๒๓๑๐ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๓ เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในบริเวณที่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ(น.ส.๓ก) (ยกเลิก)	๑๕๐

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
๔๘	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๐๕/ว.๑๓๑๕๓ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๗ เรื่อง การนำรูปแผนที่รังวัดใหม่ลงระวางแผนที่	๑๕๓
๔๙	ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการรังวัดและการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่ กรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย พ.ศ.๒๕๒๗	๑๕๖
๕๐	หนังสือกรมที่ดินที่ มท ๐๗๑๘/๒๖๔๑ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๔ เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่มิได้ลงตำแหน่งในระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.๓ก)	๑๖๓
๕๑	หนังสือกรมที่ดินที่ มท ๐๗๑๘/๒๐๑๓๖ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๔ เรื่อง การนำรูปแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมาลงในรูปถ่ายทางอากาศ และระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ	๑๖๕
๕๒	หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๑๘/ว.๐๖๙๙๒ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๓๗ เรื่อง การนำรูปแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมาลงในรูปถ่ายทางอากาศ และระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ **(ให้จังหวัดเร่งรัดการลงระวาง เนื่องจากเป็นปัญหาอุปสรรคในการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน)**	๑๖๖
๕๓	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๘/ว.๑๔๑๒๔ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๗ เรื่อง ข้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการนำรูปแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมาลงในรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.๓ก) และระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ	๑๖๘
๕๔	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๙/ว.๓๗๐๐๔ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เรื่อง การลงที่หมายในระวางแผนที่ทับเลขที่ดิน	๑๗๐
๕๕	หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๗๑๘/ว.๐๓๑๑๗ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในบริเวณที่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.๓ก) **(ยกเลิก หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๗/ว.๒๒๓๑๐ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๓ วิธีการลงระวาง, การต่อเลขที่ดิน, การเขียนรายละเอียด, การรายงาน)**	๑๗๒
	<u>หมวดมาตรฐานวันทำการและคนงานรังวัด</u>	
๕๖	หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว.๓๑๔๘๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง **(ให้ใช้มาตรฐานวันทำการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.๒๕๔๗)**	๑๗๗

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
๕๗	หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๕๒๖.๗/๑๐๕๗ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เรื่อง การเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ในการรังวัดออกและตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๑๗๙
๕๘	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๑/ว.๑๑๔๘๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๗ เรื่อง ข้อมความเข้าใจในการขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง **(กำหนดจำนวนคนงานรังวัดกรณีช่างรังวัดสำนักงานที่ดินจังหวัดดำเนินการ และช่างรังวัดส่วนกลางกรมที่ดินดำเนินการ)**	๑๘๐
	<u>หมวดการตรวจงานรังวัดหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง</u>	
๕๙	เรื่อง รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ตรวจพบมีข้อบกพร่อง	๑๘๓
๖๐	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๒/ว.๓๓๓๖ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ เรื่อง ข้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจเรื่องรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง **(ให้หัวหน้าหน่วยรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตรวจเรื่องรังวัดและพิจารณาเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง)**	๑๘๕
๖๑	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๘/ว.๒๘๔๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ เรื่อง ตรวจเรื่องรังวัดการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง **(กำหนดแบบฟอร์มการตรวจเรื่องหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง)**	๑๘๖
๖๒	ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการตรวจงานโครงการการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง การรังวัดเพื่อการชลประทาน และการรังวัดเพื่อการทางหลวง พ.ศ.๒๕๒๘	๑๙๑
	<u>หมวดการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ</u>	
๖๓	พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘	๑๙๙
๖๔	กฎกระทรวงการคลัง (พ.ศ.๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘	๒๐๒
๖๕	หนังสือกรมธนารักษ์ ที่ กค ๐๔๐๖/๐๑๖๑ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๒ เรื่อง มอบอำนาจให้ดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๒๑๐
๖๖	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๙/๒/ว.๘๑๔๐ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๕ เรื่อง การลงชื่อผู้ถือสิทธิในที่ดินของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติสำหรับที่ดินซึ่งใช้เป็นที่ตั้งโรงเรียนประถมศึกษา	๒๑๒

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
๖๗	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๑/๗๕๙๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๒๗ เรื่อง ขอความร่วมมือในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ	๒๑๕
๖๘	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๑/ว.๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๒๗ เรื่อง การร่วมมือในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ดินราชพัสดุ	๒๑๗
๖๙	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๑/ว.๑๙๙๑๔ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๙ เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินราชพัสดุ **(ประเภทของที่ดินที่ราชพัสดุที่สามารถออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้และข้อบกพร่องที่ตรวจพบในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ)**	๒๑๙
๗๐	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๘.๒/ว.๔๑๕๕๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ **(การแก้ไขปัญหางานค้างในการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ)**	๒๒๑
๗๑	บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมธนารักษ์ เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง การระวังชี้แนวเขตและลงนามรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๔๓	๒๒๓
	<u>หมวดการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตป่าไม้และเขตปฏิรูปที่ดินและในที่ดินของหน่วยราชการอื่น</u>	
๗๒	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๑/ว.๒๓๐๘๐ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๗ เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตป่าไม้ **(พิจารณาออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตป่าไม้และรับรองแนวเขตที่ดินที่ติดกับเขตป่าไม้และหนังสือสั่งการของกรมป่าไม้ที่เกี่ยวข้อง)**	๒๓๙
๗๓	การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตป่าไม้	๒๔๗
๗๔	หนังสือกรมประชาสงเคราะห์ ที่ มท ๐๘๑๐.ฝบ/ว.๑๕๖๐๘ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๓ เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่เขตนิคมสร้างตนเอง **(ตอบข้อหารือกรมที่ดินกรณีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในเขตนิคมสร้างตนเองโดยอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์แต่งตั้งให้ผู้ปกครองนิคมเป็นผู้แทน)**	๒๖๐

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
๗๕	หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๔๐๙/ว.๒๖ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๓๕ เรื่อง การนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาปฏิรูปที่ดิน **(ชักซ้อมความเข้าใจหลักเกณฑ์ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน)**	๒๖๒
๗๖	ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.๒๕๓๕	๒๖๔
๗๗	หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/๘๓๑๐ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๗ เรื่อง ที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตป่าไม้ (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตอบข้อหารือกรมที่ดิน กรณีที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตป่าไม้)	๒๖๘
๗๘	หนังสือตอบข้อหารือการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตนิคมสร้างตนเอง เพื่อให้มีความชัดเจน และใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ	๒๗๑
๗๙	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๘/๐๒๗๑๘ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๒ เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดิน **(การนำที่ดินที่สาธารณประโยชน์ในพื้นที่พระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดิน มาขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง สามารถดำเนินการได้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ประกาศและมีแผนที่สังเขปแสดงขอบเขต)**	๒๗๓
๘๐	บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.๒๕๕๘	๒๗๖
	<u>หมวดการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ</u>	
๘๑	หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๖๑๘/ว.๑๔๒๗ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๓๕ เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ.๒๕๓๕ **(เร่งรัดให้จังหวัดกวดขันสอดส่องและออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง)**	๒๙๑
๘๒	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ.๒๕๓๕	๒๙๒
๘๓	หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๖๑๘/ว.๓๐๑๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ	๒๙๙

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
๘๔	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๖/ว.๓๐๗๔๓ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เรื่อง การรังวัดตรวจสอบที่สาธารณประโยชน์ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๓๐๑
๘๕	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนเกี่ยวกับการบุกรุกที่หรือทางสาธารณประโยชน์ พ.ศ.๒๕๓๙	๓๐๒

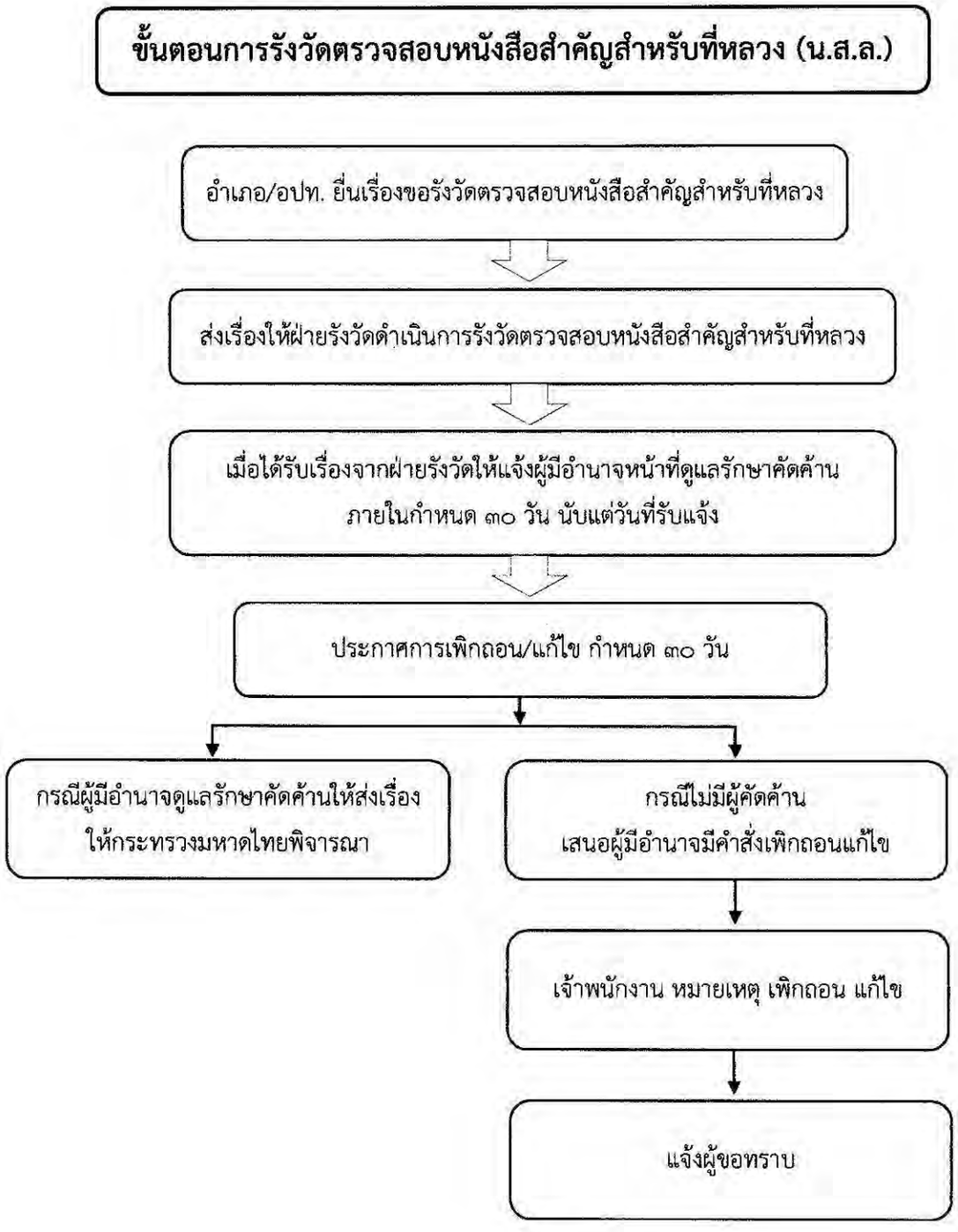
ภาคผนวก

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
๑	แบบและภาพตัวอย่างหลักเขตที่สาธารณประโยชน์และแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์	๑-๔
๒	ภาพประกอบการปักหลักเขตที่สาธารณประโยชน์และแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์	๗-๘
๓	ตัวอย่างแบบพิมพ์รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๑๑-๓๖
๔	ตัวอย่างแบบพิมพ์รังวัดตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๓๙-๔๖
๕	ตัวอย่างแบบพิมพ์รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ	๔๙-๖๒
๖	การเรียงเอกสารเรื่องรังวัดที่ดินเฉพาะราย	๖๓-๖๕
๗	ตัวอย่างใบสำคัญค่าตอบแทนในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๖๖
๘	ตัวอย่างแบบพิมพ์บัญชีคุมค่าไปรษณีย์	๖๗

การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ขั้นตอนการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ขั้นตอนการรังวัดตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.)
อำเภอ/อปท. ยื่นเรื่องขอรังวัดตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
ส่งเรื่องให้ฝ่ายรังวัดดำเนินการรังวัดตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
เมื่อได้รับเรื่องจากฝ่ายรังวัดให้แจ้งผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาคัดค้าน
ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับแจ้ง
ประกาศการเพิกถอน/แก้ไข กำหนด ๓๐ วัน
กรณีผู้มีอำนาจดูแลรักษาคัดค้านให้ส่งเรื่อง
ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา
กรณีไม่มีผู้คัดค้าน
เสนอผู้มีอำนาจมีคำสั่งเพิกถอนแก้ไข
เจ้าพนักงาน หมายเหตุ เพิกถอน แก้ไข
แจ้งผู้ขอทราบ

การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้น มีการดำเนินการมาช้านานแล้วตั้งแต่ก่อนประมวลกฎหมายที่ดินจะบังคับใช้เสียอีก ดังจะเห็นได้ว่าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับแรกนั้นออกให้เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๖๐ เป็นที่ตั้งที่พักสัสดี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ซึ่งขณะนั้นกรมที่ดินยังขึ้นอยู่กับกระทรวงเกษตรตราธิการ ต่อมาได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ (พ.ศ.๒๕๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดินในมาตรา ๘ ตรีซึ่งบัญญัติว่า "อธิบดีกรมที่ดินอาจจัดให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อแสดงไว้เป็นหลักฐาน....." จึงมีคำถามว่าแล้วหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ออกมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดิน บังคับใช้จะใช้เป็นหลักฐานแสดงเขตที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้หรือไม่ ในประเด็นดังกล่าวคณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายกรมที่ดินได้เคยพิจารณาและมีมติในการประชุมครั้งที่ ๕ /๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๓๕ ว่าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ออกก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับถือเป็นหนังสือแสดงเขตที่ดินย่อมเป็นหลักฐานของทางราชการ ซึ่งเทียบได้กับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามประมวลกฎหมายที่ดินด้วย

- **ที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้นั้นเป็นที่ดินประเภทใดบ้าง**

ที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้จะต้องเป็นที่ดินอันเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน (ที่สาธารณประโยชน์) และที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับเพื่อใช้ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ (ที่ราชพัสดุ) เท่านั้น ส่วนที่ดินของรัฐประเภทที่รกร้างว่างเปล่าและที่ดินซึ่งเวนคืน หรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดินนั้นไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้รวมทั้งที่ดินอันเป็นสาธารณประโยชน์ประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันที่โดยสภาพมีแนวเขตธรรมชาติอยู่แล้ว เช่น ทางบก ทางน้ำ ลำกระโดง ลำรางสาธารณะทางระบายน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง ที่ชายตลิ่ง ส่วนที่ดินราชพัสดุที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้นั้นก็จะต้องเป็นที่ซึ่งใช้ประโยชน์ในราชการของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่น ที่ตั้งสำนักงานราชการ เท่านั้น หากเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดาที่กระทรวงการคลังถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครองครองแล้ว จะต้องออกเป็นโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์แล้วแต่กรณี เคยมีปัญหาเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในพื้นที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งตามมาตรา ๒๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ.๒๕๑๘ ให้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหากพลเมืองเลิกใช้หรือเปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว ย่อมถูกถอนสภาพจากการเป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันโดยผลพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปแล้วเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่จะดำเนินการ แต่ถ้าพลเมืองยังใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ทีดินนั้นก็ยังคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันอยู่ต่อไป นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาต่อไปแม้จะอยู่ในเขตปฏิรูปก็ตาม (คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๒๐๗/๒๕๓๕) นอกจากนี้ ยังได้มีคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔-๕/๒๕๕๐ เกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในเขตปฏิรูปที่ดินไว้ว่าการที่มีผู้เข้าไปครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์โดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่จนเป็นเหตุให้ราษฎรรายอื่น ๆ ไม่สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ไม่อาจถือว่าราษฎรเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์นั้น แม้ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอนั้นเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ก็ไม่มีผลเป็นการถอนสภาพจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๒๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ.

๒๕๑๘ การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าว จึงเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

- **การยื่นคำขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง**

ให้ทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาทำหนังสือแจ้งความประสงค์ยื่นต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ ถ้าพื้นที่คาบเกี่ยวหลายจังหวัด หรืออำเภอให้ยื่น ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ ในการดำเนินการดังกล่าวเดิมนายอำเภอเป็นผู้มีอำนาจดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช ๒๔๕๗ แต่นายอำเภอมิได้เป็นทบวงการเมือง กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้มีอำนาจดูแลรักษาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๑๕ (ใช้บังคับขณะนั้น) ได้มีคำสั่งที่ ๙๔๘/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๖ มอบหมายให้นายอำเภอเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการยื่นคำขอได้ ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๑ แก้ไข มาตรา ๑๒๒ ให้นายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นทบวงการเมืองอยู่ก่อนแล้วจึงสามารถยื่นคำขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ แต่สำหรับกระบวนการในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงและการดูแลรักษาคุ้มครองป้องกันยังคงต้องร่วมกับนายอำเภอในการดำเนินการอยู่ ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท.๐๕๑๑.๔/ว.๗๑๘๒ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๒

- **การรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง**

โดยหลักแล้วในบริเวณที่มีระวางแผนที่แล้วในการรังวัดหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการรังวัดและการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่กรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยอนุโลมสำหรับกรณีที่มีระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศสำหรับออกโฉนดที่ดิน ให้ใช้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้โดยดำเนินการเช่นเดียวกับการออกโฉนดที่ดินและถ้าในที่ดินนั้นมีระวางภาพถ่ายทางอากาศให้นำรูปแปลงหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงลงในระวางภาพถ่ายทางอากาศด้วย ส่วนที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติมในการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงซึ่งแตกต่างกับการรังวัดออกโฉนดที่ดินก็คือ

๑. จะต้องปักหลักเขตที่สาธารณประโยชน์ และแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์พร้อมเสาตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.๒๕๑๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วย

๒. ในการรังวัดจะยึดหลักฐานทางราชการ ได้แก่ ทะเบียนที่สาธารณประโยชน์หากระยะแนวเขตข้างเคียงเปลี่ยนแปลงไปจะต้องสอบสวนบันทึกผู้นำทำการรังวัดและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ได้ข้อเท็จจริงว่าเป็นเพราะเหตุใด

๓. จะต้องสอบสวนผู้ปกครองท้องที่ ผู้สูงอายุที่เชื่อถือได้ ผู้ที่เคยใช้ประโยชน์ ประมาณ ๓-๔ คน เพื่อทราบประวัติความเป็นมาและแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์

๔. ในกรณีรังวัดได้เนื้อที่น้อยกว่าหลักฐานเดิมมาก ข้างเคียงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ไม่ทราบแนวเขต ผู้ขอนำทำการรังวัดไม่สามารถชี้แนวเขตได้ ให้เสนอนายอำเภอทราบและส่งเรื่องให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือให้การดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.๒๕๔๓

๕. จัดทำแบบบันทึกเพื่อการสอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (แบบ ส.ธ.๒) กรอกข้อความประวัติความเป็นมาตามผลการสอบสวนและพยานหลักฐาน

๖. ในกรณีมีการคัดค้านให้ทำแผนที่โดยแสดงเขตด้วยเส้นประ แสดงเนื้อที่คัดค้านแต่ละรายในแผนที่ ร.ว.๙ กระดาษบาง ระบุ "ชื่อผู้คัดค้าน" โดยไม่ต้องให้ผู้คัดค้านรับรองเขต แต่ให้ผู้นำรังวัดเป็นผู้รับรองเขต และดำเนินการตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๔๙๗

- **การปักหลักเขตที่ดินและแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์**

๑. ให้ใช้หลักเขตที่ดิน ที่มีหมายเลขหลักเขต

๒. ให้ปักหลักเขตที่สาธารณประโยชน์ตามแบบที่กำหนดเฉพาะมุมเขตสำคัญ (ในรูปแผนที่ให้เขียนวงกลมแสดงครอบด้วยสี่เหลี่ยม)

๓. ให้ปักป้ายชื่อที่สาธารณะพร้อมเสาป้ายคอนกรีตตามแบบที่กำหนดไว้ตามระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๒๒) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

- **การเขียนรูปแบบแผนที่ในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงและการลงระวาง**

การเขียนรูปแบบที่ในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.๑) ให้ย่อหรือขยายให้เหมาะสมกับเนื้อที่ เขียนมาตราส่วน ทิศ หากไม่สามารถเขียนลงใน ส.ธ.๑ ได้ ให้หมายเหตุด้วยสีแดงว่า "รูปแผนที่ใบต่อ" ส่วนการเขียนข้างเคียงในรูปแผนที่ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการเขียนข้างเคียงและรับรองแนวเขตที่ดินโดยอนุโลม พร้อมทั้งนำลงระวางแผนที่และระวางภาพถ่ายทางอากาศเช่นเดียวกับการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ด้วย

- **การสอบสวน**

ให้สอบสวนผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา ผู้ปกครองท้องที่ ผู้สูงอายุ เจ้าของที่ดินข้างเคียง เพื่อใช้เป็นข้อมูลกรอกลงในแบบสอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.๒) ดังนี้

๑. ระบุตำแหน่งที่ตั้งที่ดิน **(หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด)**

๒. ประเภทที่ดิน **(สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน/ใช้เพื่อประโยชน์ในราชการแผ่นดินโดยเฉพาะ)**

๓. อยู่ในความดูแลของ **(กระทรวงมหาดไทย/กระทรวงการคลัง)**

๔. เป็นที่ใช้สำหรับประโยชน์อย่างไร **(ประชาชนใช้เลี้ยงสัตว์เป็นที่ร่วมกัน/ใช้น้ำบริโภค ทำการเกษตร/เป็นที่ป่าช้าสาธารณประโยชน์/เป็นศาลาประจำหมู่บ้าน/เป็นที่ตั้งโรงเรียน)** โดยดูจากหลักฐานทะเบียนของที่ดินนั้นเป็นหลัก

๕. มีหลักฐานที่ดินอย่างไร **(ทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์/ทะเบียนที่ราชพัสดุ/บัญชีสำรวจที่ดินสาธารณประโยชน์)**

๖. มีการคัดค้านหรือไม่ **(ขณะรังวัดไม่มีผู้คัดค้าน/มีผู้คัดค้านจำนวนราย)**

๗. มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า.....**(ถ้ามี)**

๘. ระบุข้างเคียงทั้งสี่ทิศ จดอะไร **(ทิศเหนือจด.....ทิศใต้จด.....ทิศตะวันออกจด..... ทิศตะวันตกจด.....)**

๙. ลงชื่อผู้ขอ, ผู้ปกครองท้องที่, ผู้แทนนายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งผู้ทำการรังวัดด้วย

๑๐. ให้เจ้าของที่ดินข้างเคียงลงลายมือชื่อรับรองด้วย โดยถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการออกโฉนดที่ดิน หากข้างเคียงไม่ตรงกับหลักฐานที่ดินเดิมให้บันทึกผู้ขอว่ารังวัดใหม่จดอะไร สาเหตุที่เปลี่ยนแปลงเพราะเหตุใด

- **กรณีมีผู้คัดค้านการรังวัดในวันทำการรังวัด**

ในขณะทำการรังวัดปรากฏมีผู้คัดค้านการรังวัดให้ดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๒๐) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงดังนี้

๑. รังวัดทำแผนที่แสดงเขตคัดค้านเป็นเส้นประ โดยแสดงเนื้อที่คัดค้านแต่ละรายในแผนที่ต้นร่างและแผนที่กระดาษบางด้วย

๒. จดแจ้ง "(ชื่อผู้คัดค้าน) คัดค้าน" และบันทึกถ้อยคำผู้คัดค้านถึงเหตุที่คัดค้านมีหลักฐานอย่างไร ทำประโยชน์อย่างไร แต่เมื่อใดและให้ผู้คัดค้านไปใช้สิทธิยื่นขอคัดค้านที่สำนักที่ดินจังหวัด/สาขาในระหว่างประกาศออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงด้วย

๓. กรณีคัดค้านบางส่วน ในส่วนที่ไม่มีการคัดค้านให้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้เลยไม่ต้องรอส่วนที่คัดค้าน

๔. ในการรับรองเขตคัดค้านที่มีการคัดค้านให้บันทึกผู้นำรังวัดหรือนำชี้แนวเขตให้เป็นหลักฐานแต่ไม่ต้องให้ผู้คัดค้านรับรองเขต

๕. หากมีผู้คัดค้านไม่ยอมลงชื่อให้บันทึกผู้ปกครองท้องที่พร้อมเป็นพยานเป็นหลักฐาน

๖. กรณีมีผู้บุกรุก <u>แต่ไม่คัดค้าน</u> หรือยอมรับว่าเป็นที่สาธารณประโยชน์ให้บันทึกถ้อยคำผู้บุกรุกว่าได้เข้าทำประโยชน์แต่เมื่อใด เนื้อที่เท่าใด โดยไม่ต้องรังวัดแสดงรายละเอียดเหมือนกรณีคัดค้าน

- **ทางบกหรือทางน้ำตัดผ่านในที่ดินที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง**

๑. กรณีมีทางสาธารณประโยชน์ (รถยนต์เดินไม่ได้) ห้วยลำน้ำ อยู่ในที่ดินที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้บันทึกความยินยอมผู้ดูแลรักษาและออกเป็นแปลงเดียวกันก็ได้ กรณีที่ราชพัสดุให้บันทึกผู้ขอด้วยว่าจะไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่การใช้ที่สาธารณประโยชน์นั้น และแสดงเส้นประให้ปรากฏในรูปแผนที่

๒. กรณีมีคลองสาธารณประโยชน์ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ตัดผ่านแบ่งออกเป็นหลายแปลงให้กันเขตทางหรือคลองออกแล้วออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นแปลง ๆ ไป

- **การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ**

๑. ให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินใช้เพื่อประโยชน์ในราชการแผ่นดินโดยเฉพาะเท่านั้น โดยระบุชื่อ กระทรวงการคลัง (เพื่อประโยชน์.....) ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๙/๒/ว.๒๑๔๐ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๕)

๒. หากเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ให้ออกเป็นโฉนดที่ดินที่ทางราชการได้ครองครองทำประโยชน์มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหรือรับให้มา ซื้อมาโดยมีหลักฐาน สค.๑ น.ส.๓ โฉนดที่ดินหรือครอบครองทำประโยชน์ภายหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับแต่ได้สงวนหวงห้ามหรือขึ้นทะเบียนตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ถือว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้ประโยชน์ราชการแผ่นดินโดยเฉพาะ

แต่ถ้าทางราชการครอบครองทำประโยชน์ภายหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือได้สงวนหวงห้ามไว้แต่มิได้ปฏิบัติตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดจะถือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยเฉพาะต่อเมื่อปรากฏว่า ทางราชการได้ครอบครองครองทำประโยชน์มาก่อนพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ ใช้บังคับในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ จึงต้องสอบสวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่าทางราชการได้เข้าครอบครองทำประโยชน์มาอย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด มีหลักฐานการได้มาหรือไม่อย่างไร เพื่อประกอบการพิจารณาว่าจะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้หรือไม่ (หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๑/ว.๑๙๙๑๔ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๙)

๓. กรณีรังวัดได้เนื้อที่น้อยกว่าหลักฐานเดิมหรือน้อยกว่าเนื้อที่ตามทะเบียนที่ราชพัสดุ ให้สำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา แจ้งกรมธนารักษ์/ธนารักษ์พื้นที่ทราบ เมื่อได้รับการยืนยันไม่ขัดข้องให้ดำเนินการต่อ หากขัดข้องให้แจ้งสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขาทราบ หากไม่แจ้งใน ๖๐ วัน ให้ถือว่าไม่ประสงค์จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงและยกเลิกคำขอต่อไป (บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมธนารักษ์เรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง การระวังชี้แนวเขตและลงนามรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๔๓)

- **การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.)**

เมื่อได้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรา ๒๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.๒๕๑๘ ได้ แต่ก่อนดำเนินการจะต้องได้ความว่าประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นหรือได้เปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว หากประชาชนใช้ร่วมกันอยู่หรือยังไม่เปลี่ยนแปลงสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต้องจัดที่ดินแปลงอื่นให้ประชาชนใช้ร่วมกันแทนก่อนจึงจะมีผลเป็นการถอนสภาพตามกฎหมาย แต่สำหรับกรณีราษฎรเลิกใช้เพราะมีผู้บุกรุกครอบครองโดยพลการ จนเป็นเหตุให้ประชาชนไม่สามารถเข้าใช้ประโยชน์ร่วมกันได้นั้นไม่ถือเป็นการเลิกใช้ตามนัยหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๗ ในการปฏิบัติจะต้องตรวจสอบก่อนว่าที่สาธารณประโยชน์นั้นอยู่ในเขตการปฏิรูปที่ดินหรือไม่ ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่หรือไม่หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าประชาชนยังใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่ จึงจะสามารถออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ โดยการแจ้งข้างเคียงควรให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและผู้ที่ครอบครองที่ดินมาร่วมนำชี้รับรองแนวเขตด้วย ในทางปฏิบัติก่อนการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงควรแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบและจะขัดข้องในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงดังกล่าวหรือไม่ด้วย (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๔๐๙/ว.๒๖ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๓๕)

- **การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตจัดรูปที่ดิน**

ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน จะมีผลเป็นการถอนสภาพเป็นทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อใช้ในการจัดรูปที่ดิน ตามนัยมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.๒๕๑๗ เช่นเดียวกับในเขตปฏิรูปที่ดินดังนั้น จะต้องได้ข้อเท็จจริงว่าที่ดินดังกล่าวประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว หากประชาชนยังใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่แล้ว คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินส่วนนั้นในการจัดรูปที่ดินนั้นยังคงสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันอยู่ สามารถที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ (หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๘/๐๒๗๑๘ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๒

- **การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตป่าไม้**

การตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติไม่มีผลเป็นการเพิกถอนที่สาธารณประโยชน์แต่อย่างใด (คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จแล้วที่ ๒๗๑/๒๕๓๐) และการตรากฎกระทรวงกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติไม่มีผลเป็นการถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ได้เช่นกัน (ความเห็นคณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายกรมที่ดินเรื่องเสร็จที่ ๑๐/๒๕๓๔) เนื่องจากการถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์จะต้องดำเนินการตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเท่านั้น ดังนั้นจึงสามารถออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ แต่กรณีดังกล่าวกรมที่ดินและกรมป่าไม้ได้เคยวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตป่าไม้ไว้ ดังนี้

๑) กรณีมีหลักฐานการสงวนหวงห้าม (ทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์) หรือหลักฐานการกันออกจากเขตป่าไม้ หรือที่อยู่นอกเขตแต่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตป่าไม้ให้ตรวจสอบว่ามีการสงวนหวงห้ามตามกฎหมายใดหรือไม่อย่างไร เคยมีประกาศหวงห้าม และขึ้นทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์หรือไม่ให้ส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ป่าไม้แจ้งและลงชื่อรับรองแนวเขตให้ (ข้าราชการระดับ ๒ ขึ้นไป) เป็นผู้ผู้มีอำนาจลงนามรับรองแนวเขตป่าไม้และจัดทำหลักฐาน ๓ ชุด ไว้ที่สำนักงานป่าไม้เขต สำนักงานป่าไม้จังหวัด และกรมที่ดิน ลงรูปแผนที่ในระวางภาพถ่ายทางอากาศ ๑:๕,๐๐๐, ระวางแผนที่ ๑:๕๐,๐๐๐ และทำแผนที่แสดงอาณาเขตในแผนที่ท้ายกฎกระทรวงหรือพระราชกฤษฎีกาเขตป่าแล้วแต่กรณีด้วย

๒) กรณีไม่มีหลักฐานการสงวนหวงห้ามแต่เป็นที่สาธารณประโยชน์อยู่ก่อนประกาศเขตป่าให้คณะกรรมการระดับอำเภอประกอบด้วยปลัดอำเภอ ป่าไม้อำเภอ เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ร่วมตรวจสอบแนวเขตทำความเห็นเสนอคณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินและพัฒนาที่ดินชายทะเลประจำจังหวัดพิจารณาหากคณะอนุกรรมการฯ เห็นด้วยให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป หากไม่เห็นด้วยให้ทำเรื่องส่งคืนให้นายอำเภอหากนายอำเภอเห็นด้วยกับคณะอนุกรรมการก็ให้ดำเนินการไปตามนั้น หากไม่เห็นด้วยกับคณะอนุกรรมการฯ ให้สรุปเหตุผลส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณา สำหรับในเขตอุทยานแห่งชาติในกรณีไม่มีหลักฐานการสงวนหวงห้ามถ้ามีความจำเป็นต้องดำเนินการ รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณาเป็นราย ๆ ไป (หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๑/ว.๒๓๐๘๐ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๗)

- **การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตนิคมสร้างตนเอง**

การจัดตั้งนิคมเป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ.๒๕๑๑ แต่พระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้มีผลเป็นการเพิกถอนที่ดินสาธารณประโยชน์แต่อย่างใด ที่ดินยังคงเป็นสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์อยู่สามารถออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ แต่กรมประชาสงเคราะห์ได้วางแนวทางปฏิบัติในการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตในการรังวัดหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ทั้งที่มีการสงวนหวงห้ามแม้พลเมืองใช้ร่วมกันมาก่อนกำหนดเป็นนิคมสร้างตนเองก็ตาม ให้ถือเป็นที่ดินของรัฐในเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมประชาสงเคราะห์ (ปัจจุบันเป็นกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) ในฐานะผู้ควบคุมดูแลการดำเนินการของนิคมจะสำรวจตรวจสอบที่ดินโดยตรง เพื่อพิจารณาว่าส่วนใดควรสงวนไว้เป็นที่สาธารณประโยชน์มีขอบเขตมากน้อยเพียงใด สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินและดำเนินการโดยหลักการที่สาธารณประโยชน์ในเขตนิคมดำรงรักษาไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันของประชาชนจะไม่นำไปจัดให้สมาชิกเว้นแต่มีความจำเป็นจะใช้เพื่อการป้องกันปัญหาการบุกรุกถือครองของราษฎรก็ควรสำรวจที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้เป็นหลักฐานของทางราชการ โดยจะแต่งตั้งผู้ปกครองนิคมผู้แทนในการชี้แนวเขตและเมื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้วให้ส่งให้กรมประชาสงเคราะห์ ๑ ชุด เพื่อเป็นหลักฐานทางราชการและประโยชน์ในการวางแผนผังจัดที่ดินต่อไป

- **การรังวัดตรวจสอบที่สาธารณประโยชน์ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง**

เมื่อมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับการบุกรุกทางบกและทางน้ำสาธารณประโยชน์ที่ไม่มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงจะทำอย่างไร นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำหนังสือแสดงความจำนงค์ขอให้รังวัดตรวจสอบทางหรือลำราง ซึ่งไม่มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือขอความร่วมมือและให้สำนักงานที่ดินจัดทำจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการรังวัด ในทางปฏิบัติควรส่งช่างรังวัดอาวุโสไปดำเนินการ โดยให้ถือหนังสือขอความร่วมมือเป็นคำขอและอนุโลมถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดสอบเขตแบ่งแยกและรวมโฉนด พ.ศ.๒๕๒๗ ประกอบกับคำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ ๑๕๘/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๐๑ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติในการรังวัดทำแผนที่และการระวังแนวเขตที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งเกิดขึ้นโดยสภาพ โดยใช้งบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการรังวัดให้ยึดระวางแผนที่ และหลักฐานแผนที่รวมทั้งหลักฐานแปลงข้างเคียงประกอบ หากคลาดเคลื่อนให้ค้นหาหลักโดยรอบ เช่น หมุดหลักเขต หมุดโครงงาน ต้นไม้ ถาวรวัตถุ ที่พยานได้แล้วจึงรังวัดตรวจสอบแนวเขตและความคลาดเคลื่อนไปเพราะเหตุใด แล้วชี้แจงผู้ขอทราบในการรังวัดให้สอบพยานบุคคลที่เรียกเชื่อถือได้ (ผู้สูงอายุ) (ผู้เคยใช้ประโยชน์ในที่ดินร่วมกัน) กรณีไม่มีระวางและไม่สามารถตรวจสอบได้ให้ผู้ดูแลรักษาทำตามตกลงกับผู้มีสิทธิ์ในที่ดินเท่าที่สามารถดำเนินการได้ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันตามสมควร โดยต้องคำนึงถึงความจำเป็นของประชาชนทั้งปัจจุบันและอนาคต พร้อมทั้งจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชนด้วย ถ้าตกลงกันได้ให้ดำเนินการตามนั้น แต่หากตกลงไม่ได้ให้งดรังวัดและรายงานให้เจ้าพนักงานที่ดินทราบ หากช่างรังวัดไม่สามารถหาหลักฐานเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์นั้นได้ให้รายงานผู้บังคับบัญชารับทราบเพื่อพิจารณาแก้ไข ซึ่งอาจมอบให้งานรังวัดหรือหัวหน้าช่างรังวัดออกไปดำเนินการเอง หากพิจารณาของช่างกับสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ขอไม่เป็นที่ตกลงกันให้เสนอตามลำดับให้กรมที่ดินพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่ไม่มีปัญหาเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้รูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว.๙) แสดงขอบเขตที่สาธารณประโยชน์และส่วนที่มีข้อพิพาทให้ผู้มีอำนาจดูแลรักษาเพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป (หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๖/ว ๓๐๗๔๓ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๖/ว ๐๗๒๘๒ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๔)

- **การลงนามในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง**

ตามมาตรา ๘ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมที่ดิน แต่เนื่องจากเพื่อให้เกิดความคล่องตัวรวดเร็วและสามารถบริหารงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตอบสนองตามต้องการของประชาชน กรมที่ดินจึงมีคำสั่งที่ ๒๑๘๕/๒๕๔๖ เรื่องมอบอำนาจของอธิบดีกรมที่ดินให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการปฏิบัติราชการแทนในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงการเพิกถอนหรือแก้ไขออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และการออกใบแทนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเมื่อดำเนินการครบถ้วนแล้วให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดตรวจสอบความถูกต้องทำบันทึกเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด ลงนามประทับตราประจำตำแหน่งและต่อเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เช่น นม ๐๐๐๑ โดยจัดทำเป็น ๓ ฉบับ เก็บไว้ที่ผู้ดูแลรักษา สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาและกรมที่ดิน กรณีที่ดินอยู่คาบเกี่ยวหลายจังหวัด ให้ทำเพิ่มตามจำนวนพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง การเขียนย่อของหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง นั้นให้ใช้คำว่า " น.ส.ล." (ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียน การเก็บ และการใช้ระวางแผนที่ระบบพิกัดฉากยูทีเอ็ม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๓) อนึ่งโดยในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้นได้มีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมาเป็นเวลานานแล้วตามคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๘๕๓/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และได้ปรับปรุงแก้ไขมาจนถึงปัจจุบัน ตามคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๒๙๙๒/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

- **การจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์**

กรณีที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้นไม่เคยมีการจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์มาก่อนเลย ให้เจ้าพนักงานที่ดินจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์โดยลงรายการให้ครบถ้วนแยกเป็นเล่ม ๆ โดยแยกเป็นตำบล แปลงหนึ่ง ๆ ให้เว้น ๖ บรรทัด ถ้าคาบเกี่ยวหลายตำบลให้ลงไว้ทุกตำบลที่ที่ดินตั้งอยู่ กรณีเป็นฉบับคัดลอกให้หมายเหตุ ที่คัดลอกจากหลักฐานใด เช่น ทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ บัญชีสำรวจที่ดินสาธารณประโยชน์ ฯลฯ ลำดับแปลงที่เท่าใด และนำขึ้นทะเบียนเมื่อใด ผู้ใดเป็นผู้หวงห้าม เพื่อวัตถุประสงค์ให้ประชาชนใช้ประโยชน์อย่างไรและเมื่อใดในช่อง "สภาพและประวัติ

ความเป็นมา" และลงนามกำกับพร้อมลงวันที่ โดยจัดทำ ๔ ฉบับเก็บไว้ที่อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานที่ดินจังหวัดและกรมที่ดิน

สำหรับกรณีที่มีทะเบียนสาธารณประโยชน์อยู่ก่อนแล้ว แต่เมื่อมีการทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ผลปรากฏว่ารายการตามทะเบียนที่สาธารณประโยชน์เปลี่ยนแปลงไปให้เจ้าพนักงานที่ดินแก้ไขให้ตรงกับข้อเท็จจริงแล้วลงลายมือชื่อพร้อมด้วยระบุตำแหน่ง วัน เดือน ปี กำกับไว้

กรณีมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดที่ไม่เป็นที่สาธารณประโยชน์ทั้งแปลง หรือมีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพทั้งแปลงให้เจ้าพนักงานที่ดินขีดฆ่ารายการทั้งรายการ หากเป็นบางส่วนให้หมายเหตุท้ายรายการแล้วลงลายมือชื่อพร้อมระบุตำแหน่ง วัน เดือน ปี กำกับ

แต่หากเป็นกรณีที่ยังไม่มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงและข้อเท็จจริงปรากฏว่าทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ทำไว้ผิดพลาดคลาดเคลื่อน ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดรวบรวมข้อเท็จจริงและความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอำเภอ เพื่อรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความเห็นชอบนำเสนอกระทรวงมหาดไทย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) พิจารณาสั่งการ หากเห็นชอบให้เจ้าพนักงานที่ดินแก้ไขหรือเพิกถอนจำหน่ายที่ทะเบียนโดยหมายเหตุ "ไม่มีที่ดินตามที่ระบุไว้ในทะเบียนเดิม" แล้วลงนามลงลายมือชื่อพร้อมด้วยแจ้งตำแหน่ง วัน เดือน ปี กำกับ ทั้งนี้ ต้องไม่ใช่กรณีไม่มีที่ดินเพราะผู้บุกรุก

เมื่อได้มีการแก้ไขหรือหมายเหตุในทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ให้ส่งสำเนาให้ผู้ดูแลรักษา และกรมที่ดินแก้ไขหลักฐานให้ถูกต้องตรงกันด้วย (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ.๒๕๕๓)

- **หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงค้างแจกเกิน ๑๐ ปี**

หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นหลักฐานแสดงขอบเขตและที่ตั้งของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งมีกฎหมายคุ้มครองอยู่แล้ว และบุคคลไม่อาจยกอายุความขึ้นต่อสู้กับรัฐได้ ต่างกับการออกโฉนดที่ดิน ในกรณีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ลงนามประทับตราต่อเลข เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ยังมิได้แจ้งให้ผู้ขอ นั้น ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานการรังวัดก่อนว่ามีการเปลี่ยนแปลงประการใดหรือไม่ ถ้าไม่มีเปลี่ยนแปลงก็สามารถแจกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้นได้ (หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๖/๘๒๘๙ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๙)

- **การออกใบแทนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง**

ในกรณีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับผู้ดูแลรักษาชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ดูแลรักษาทำเป็นหนังสือแสดงความประสงค์ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา โดยให้เจ้าหน้าที่สอบสวนสาเหตุการสูญหาย แต่ไม่ต้องประกาศ เสร็จแล้วจัดสร้างใบแทนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในแบบ ส.ธ.๑ ให้ประทับตราสีแดงว่า "ใบแทน" หน้าคำว่า "หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง" และด้านหลังใต้รูปแผนที่ว่า "หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ออกให้เมื่อ.....เดือน.....พ.ศ. ....." ลงชื่อเจ้าพนักงานที่ดิน วัน เดือน ปี กำกับ

สำหรับกรณีที่ดินที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครให้เสนออธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ลงนามใบแทนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

แต่หากเป็นกรณีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฉบับสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือกรมที่ดินชำรุดสูญหายให้เจ้าพนักงานที่ดินเรียกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับใดฉบับหนึ่งมาจำลองรูปถ่ายเก็บไว้เป็นหลักฐานได้

- **การเก็บเอกสาร**

(๑) หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ใช้แฟ้มเก็บเหมือนโฉนดที่ดินเล่มละ ๕๐ ฉบับ เรียงตามลำดับเลขน้อยไปหามากแยกเล่มเป็นอำเภอ

(๒) เอกสารสารบบเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการเก็บสารบบโฉนดที่ดิน แต่ไม่รวมกับสารบบโฉนดที่ดิน

- **การเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ผู้ดูแลรักษา**

หากมีการเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ผู้ดูแลรักษาจากทบวงการเมืองหนึ่งไปยังอีกทบวงการเมืองหนึ่ง ให้มอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้นโดยไม่ต้องแก้ไขชื่อและทำการรังวัดใหม่

- **การเปลี่ยนหนังสือแสดงสิทธิเป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง**

กรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ โดยมีหลักฐานหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ และมีกระทรวงการคลังเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หากผู้ดูแลรักษา (ธนารักษ์พื้นที่) ประสงค์จะเปลี่ยนเป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก็สามารถดำเนินการได้เหมือนการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แต่เมื่อออกแล้วให้หมายเหตุสีแดงในหลักฐานหนังสือแสดงสิทธิเดิมว่า “ที่ดินแปลงนี้ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปแล้วตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่.....” เจ้าพนักงานที่ดินลงนาม วัน เดือน ปี กำกับ แล้วเก็บเข้าสารบบ สำหรับฉบับสำนักงานที่ดินให้ตัดออกจากเล่มและดำเนินการเช่นเดียวกัน

- **การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงกรณีเปลี่ยนประเภทที่ดิน**

เมื่อได้มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้แล้ว ต่อมามีการเปลี่ยนประเภทที่ดินและผู้ดูแลรักษา เช่น เดิมเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน อยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทย ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการทั้งแปลง ที่ดินดังกล่าวจึงเปลี่ยนผู้ดูแลรักษาจาก “กระทรวงมหาดไทย” เป็น “กระทรวงการคลัง” และประเภทที่ดินจาก “สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน” เป็น “สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ” อย่างนี้ ผู้ดูแลรักษา (ธนารักษ์พื้นที่) ประสงค์จะขอเปลี่ยนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงใหม่ให้เจ้าพนักงานที่ดินจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงใหม่ให้ตรงกับสภาพที่ดิน โดยไม่ต้องประกาศและไม่ต้องทำการรังวัดใหม่แต่ให้เรียกฉบับเดิมที่เก็บไว้ที่อำเภอแล้ว หมายเหตุสีแดงว่า “ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงใหม่แล้ว ตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่.....” และให้เจ้าพนักงานที่ดิน ลงนาม วัน เดือน ปี กำกับ เก็บเข้าสารบบส่วนฉบับที่สำนักงานที่ดินจังหวัดและกรมที่ดิน ให้ดำเนินการเช่นเดียวกัน

- **การเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง**

เดิมไม่มีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ อธิบดีกรมที่ดินจึงได้ออกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.๒๕๒๙ โดยหากปรากฏว่า มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อน เช่น ออกผิดแปลง ทับที่บุคคลอื่น แนวเขตผิดพลาดคลาดเคลื่อน หรือจำลองแผนที่ คำนวณเนื้อที่ผิดพลาด ให้สรุปพยานหลักฐานสาเหตุที่ผิดพลาด แล้วเรียกฉบับที่อยู่ที่ผู้ดูแลรักษา เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ออกคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เว้นในกรุงเทพมหานครให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมที่ดิน หากเป็นกรณีต้องมีการรังวัดให้ทบวงการเมืองผู้ดูแลรักษายื่นขอรังวัดตรวจสอบต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา โดยใช้การรังวัดสอบเขตโฉนดที่ดินโดยอนุโลม

เมื่ออธิบดีกรมที่ดินหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรเพิกถอนหรือแก้ไขแล้ว ให้แจ้งผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา (นายอำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ธนารักษ์พื้นที่แล้วแต่กรณี) ทราบ เพื่อคัดค้าน

ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับแจ้ง พร้อมทั้งให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาประกาศการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ประชาชนทราบภายใน ๓๐ วันด้วย หากมีการแก้ไขรูปแผนที่ให้แนบรูปแผนที่ในประกาศด้วย

หากปรากฏว่า ทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ได้รับแจ้งคัดค้านให้ส่งเรื่องให้กรมที่ดินเพื่อเสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการ แต่หากเป็นกรณีราษฎรคัดค้านตามประกาศให้ตรวจสอบพยานเอกสารหลักฐานของผู้คัดค้านว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ แล้วพิจารณาเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสั่งการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบ หากผู้คัดค้านประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งก็ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ ต่อไป

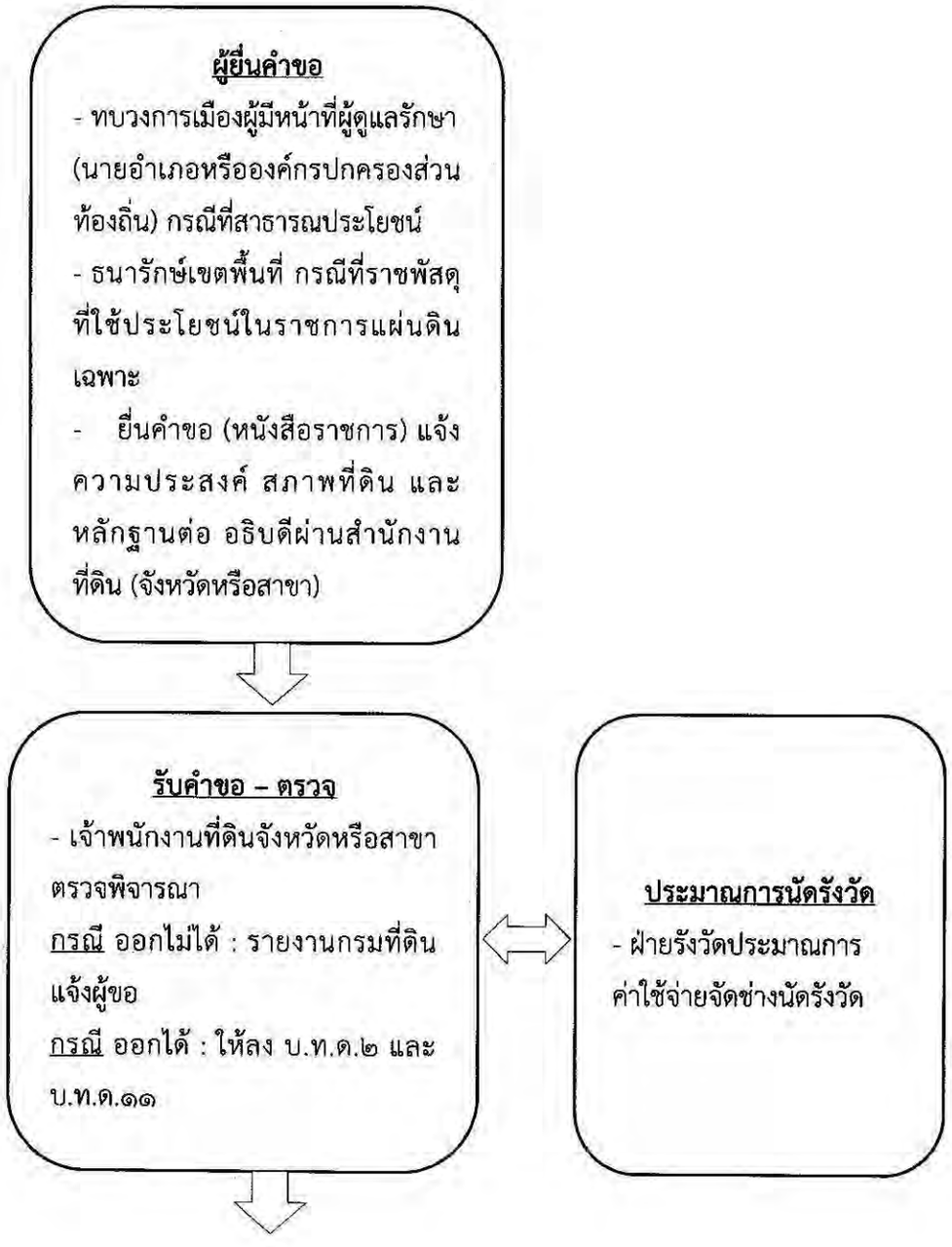
กรณีไม่มีผู้คัดค้านให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดีกรมที่ดินมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขและให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเป็นผู้หมายเหตุลงนามพร้อม วัน เดือน ปี กำกับไว้ ถ้าเป็นการเพิกถอนให้ใช้หมึกแดงขีดเส้นคู่ขนานด้านหน้าแล้วเขียนว่า “หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับนี้ได้เพิกถอนตามคำสั่ง.....ที่..... ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ. .....” ทั้งฉบับอำเภอและสำนักงานที่ดิน เสร็จแล้วส่งต้นฉบับที่เพิกถอนแล้วทั้งสองฉบับไปเก็บไว้กรมที่ดิน และให้ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินของรัฐ หมายเหตุฉบับกรมที่ดินด้วยเช่นเดียวกันแต่หากเป็นการแก้ไขขีดฆ่าส่วนที่คลาดเคลื่อนหมึกแดงแล้วแก้ไขให้ถูกต้อง และหมายเหตุ “ได้แก้ไขตามคำสั่ง.....ที่.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ. .....” และให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลงนามพร้อม วัน เดือน ปี กำกับไว้ เสร็จแล้วส่งสำเนาคำสั่งและหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่แก้ไขแล้วให้กรมที่ดินทราบเพื่อให้ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินของรัฐหมายเหตุฉบับกรมที่ดินให้ถูกต้องตรงกันต่อไป เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้อธิบดีกรมที่ดินหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาทราบอีกครั้งหนึ่งพร้องทั้งให้เจ้าหน้าที่หมายเหตุการเพิกถอนหรือแก้ไขในทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ให้สอดคล้องกันด้วย

สำหรับในกรณีการแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเนื่องจากเขียนหรือพิมพ์ข้อความผิดพลาดคลาดเคลื่อน โดยมีหลักฐานชัดแจ้ง รวมทั้งแก้ไขรายละเอียดให้ถูกต้องตามความเป็นจริงที่เปลี่ยนไป เช่น หมู่ ตำบล อำเภอ แต่ไม่ใช่การแก้ไขรูปแผนที่ เนื้อที่ ให้แจ้งทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว และให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขามีอำนาจแก้ไขได้เสร็จแล้วรายงานกรมที่ดินทราบ เพื่อแก้ฉบับกรมที่ดินให้ถูกต้องตรงกันต่อไป

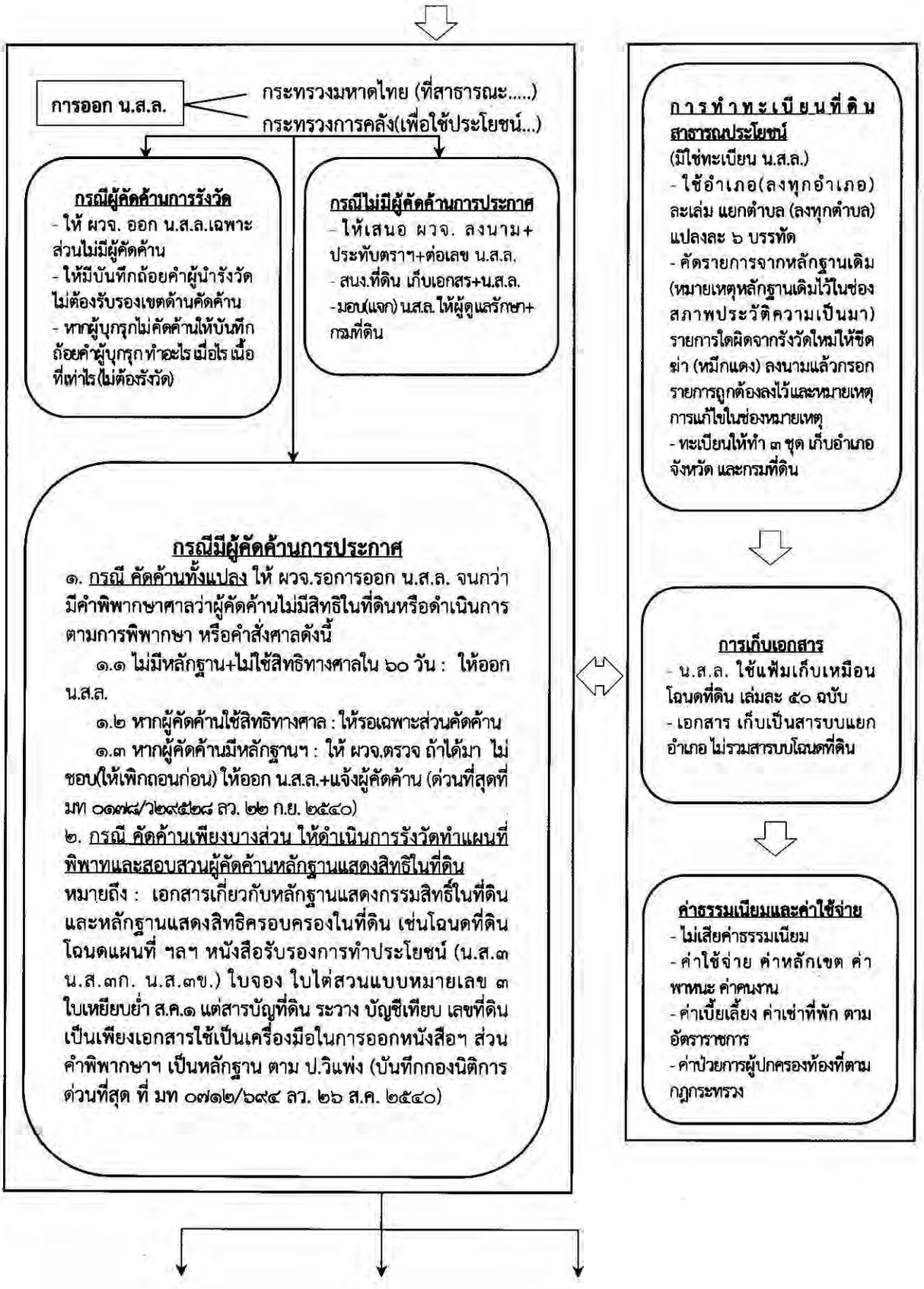
สรุปการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง นั้น เป็นหนังสือที่ทางราชการออกให้เพื่อแสดงเขตที่ตั้ง และการใช้ประโยชน์ไม่ใช่หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของรัฐ การจะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้นั้นที่ดินตรงนั้นต้องเป็นที่ดินของรัฐอยู่ก่อนแล้ว มิใช่ออกเพื่อให้ที่ดินตรงนั้นเป็นที่ดินของรัฐ หรือเป็นที่ดินของรัฐตั้งแต่วันที่ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง นั้น มีกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หนังสือเวียน กำหนดวิธีการปฏิบัติไว้แล้ว แน่นอนว่าในการดำเนินการบางครั้งจะมีผู้ไม่เห็นด้วยคัดค้าน สุดท้ายก็มีการฟ้องร้องดำเนินการทางศาลเพื่อพิจารณาว่าการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร ซึ่งในทางปฏิบัติหากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้ดำเนินการตามที่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องแล้ว ศาลก็จะพิจารณาว่าการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว และสั่งยกฟ้อง ยกตัวอย่างเช่น คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๙๓/๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีขอให้แก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เนื่องจากออกทับที่ดินตนซึ่งอ้างว่าซื้อที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๗ เจ้าของเดิมครอบครองทำประโยชน์มาแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๒ ก่อนมีการนำขึ้นทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ พ.ศ.๒๕๒๐ แนวเขตของหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไม่ถูกต้อง โดยศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาเอกสารกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องแล้ว ฟังได้ว่าที่สาธารณประโยชน์แปลงดังกล่าวเกิดขึ้นโดยสภาพการใช้ประโยชน์เป็นที่เลี้ยงสัตว์พาหนะร่วมกันของราษฎร นำขึ้นทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ ในปี พ.ศ.๒๕๒๐

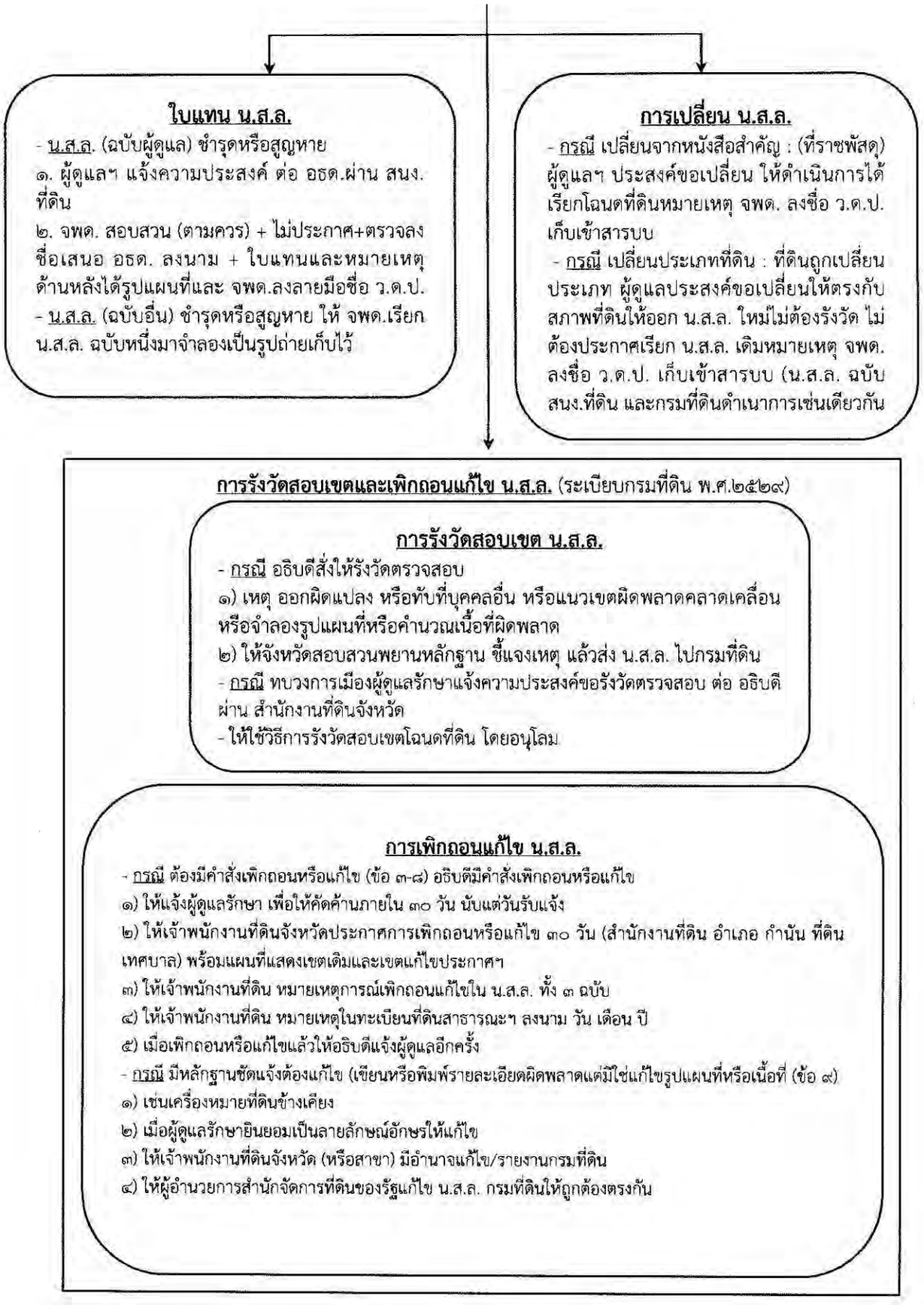
ระบุทิศเหนือจดทุ่งบ้านสวนยาง ทิศใต้จดทุ่งนาตาโนน ทิศตะวันออกจดทางสาธารณะ ทิศตะวันตกจดป่า เนื้อที่ ๓๕๐ ไร่ มีการรังวัดหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในปี พ.ศ.๒๕๒๕ ได้เนื้อที่ประมาณ ๒๖๔ ไร่ มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้แทนนำรังวัดชี้แนวเขต มีการสอบสวนผู้สูงอายุประกอบ ต่อมามีผู้ร้องเรียนว่ายังมีเนื้อที่เหลือยังไม่รังวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งฐานเก่าของตำรวจตะเวนชายแดน จึงได้มีการรังวัดครั้งที่สองในปี พ.ศ.๒๕๒๖ ได้เนื้อที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ มากกว่าทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ ๑๕๐ ไร่ โดยรวมฐานเก่าของตำรวจตระเวนชายแดนด้วย ข้างเคียงเปลี่ยนแปลงจากเดิมได้บันทึกถ้อยคำผู้เกี่ยวข้องรับรองไว้แล้ว ในวันรังวัดและระหว่างประกาศไม่มีผู้คัดค้านอธิบดีกรมที่ดินจึงได้ลงนามออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ พิเคราะห์แล้วเห็นว่าในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามมาตรา ๘ ตรี วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน บัญญัติว่าแบบหลักเกณฑ์ และวิธีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ.๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๔๙๗ ข้อ ๑ กำหนดให้ทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน ประสงค์จะให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงสำหรับที่ดินแปลงใดให้แสดงความประสงค์ต่ออธิบดี และข้อ ๒ เมื่อได้รับคำขอตามนัยข้อ ๑ ให้อธิบดีจัดให้มีการสอบสวนและรังวัดทำแผนที่ตามวิธีการรังวัดและประกาศการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ประชาชนทราบมีกำหนดสามสิบวันในประกาศให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงด้วย ถ้าไม่มีผู้คัดค้านให้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป ทั้งนี้ ได้กำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ในระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.๒๕๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๒๐) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ข้อ ๙ การรังวัดให้ถือเขตตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือทะเบียนเดิมของทางราชการ แต่ถ้าเขตระยะและข้างเคียงเปลี่ยนแปลงไปจากหลักฐานหรือทะเบียนเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รังวัดสอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้นำทำการรังวัด ผู้ปกครองท้องที่ และผู้สูงอายุที่เชื่อถือได้ในท้องถิ่นนั้นดี และเคยใช้ประโยชน์ร่วมกัน สัก ๓ – ๔ คน ถึงสาเหตุการเปลี่ยนแปลงไว้เป็น หากปรากฏว่า ได้เนื้อที่น้อยกว่าหลักฐานหรือทะเบียนเดิมมาก และข้างเคียงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือไม่อาจทราบได้ว่าเขตเนื้อที่ควรจะอยู่แค่ไหน เพียงใด หรือผู้นำการรังวัดหรือผู้ขอไม่สามารถชี้เขตได้ถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งนายอำเภอทราบเพื่อให้สภาตำบล (สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) พิจารณาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.๒๕๑๙ (ใช้บังคับขณะนั้น) ต่อไป จึงได้วินิจฉัยว่าการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ประกอบกับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงดังกล่าว ได้ออกก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะซื้อที่ดินมาร่วมสิบปี จึงไม่น่าจะมีการรังวัดผนวกเอาที่ดินของผู้ฟ้องคดีเข้ารวมด้วย เมื่อที่พิพาทเป็นที่สาธารณประโยชน์แล้ว ผู้ครอบครองที่ดินย่อมไม่ได้สิทธิครอบครองในที่พิพาท ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้รับโอนจึงไม่มีสิทธิในที่พิพาทด้วย และผู้รับโอนไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอนตามมาตรา ๑๓๖๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

แผนภูมิการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

การโยงยึดหลักเขตที่ดิน กรณีที่ดินมีระวางแผนที่
- ใช้ระเบียบกรมที่ดิน "การรังวัดและลงรูปแผนที่ฯ" พ.ศ.๒๕๒๗ ลว.๑๒ ก.ย.๒๕๒๗
กรณีที่ดินอยู่ห่างเส้นโครงงานหมุดหลักฐานแผนที่ไม่เกิน ๒ ก.ม.
-ให้วางโครงหมุดหลักฐาน ผท. ออกจากหมุดหลักฐาน ผท. (ระเบียบกรมที่ดิน "การสร้างช่อมแซมหมุดหลักฐาน ผท.")
กรณีที่ดินอยู่ห่างจากหมุดหลักฐานแผนที่เกิน ๒ ก.ม.
- ให้วางโครงหมุดหลักฐาน ผท. บรรจบตัวเอง (รูปลอย)
- ให้โยงยึดสิ่งถาวร
การเขียนรูปแผนที่
- ให้ย่อหรือขยายให้พอเหมาะกับเนื้อที่พร้อมมาตราส่วน หรือจำลองรูปแผนที่ในใบต่อโดยหมายเหตุ (สีแดง)
การส่งเรื่องรังวัดและใบสำคัญ
- ส่งทุกเดือนต่อผู้ควบคุมสายรังวัดหรือหัวหน้าฝ่ายรังวัดเพื่อเสนอเจ้าพนักงานจังหวัด/สาขา
การเก็บหลักฐาน
- กรณี มีระวางแผนที่ให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน"การควบคุมต้นร่างแผนที่ฯ"พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับที่ ๒ พศ ๒๕๒๕
กรณี ไม่มีระวางแผนที่ให้เก็บรวมเป็นแปลง ๆ
การรังวัด
-ให้ถือเขตตามหลักฐาน หรือทะเบียนราชการ
- ถ้าเขตระยะข้างเคียงเปลี่ยนแปลงให้ผู้รังวัดสอบสวนเหตุเปลี่ยนแปลงบันทึกถ้อยคำ (ผู้นำรังวัด+ผู้ปกครองท้องที่+ผู้สูงอายุ ๓-๔ คน)
- หากได้เนื้อที่น้อยกว่าและข้างเคียงเปลี่ยนแปลงให้ จพด. แจ้ง นอภ. ส่งสภาตำบลพิจารณา (ระเบียบ ๒๕๔๓) การรังวัดรายใดมีปัญหาหลักเขตหรือเนื้อที่น้อยกว่าเดิมไม่มากนัก ไม่จำต้องแจ้งให้สภาตำบลร่วมพิจารณาให้อยู่ในดุลยพินิจของจังหวัดเป็นราย ๆ (ที่ มท ๐๖๑๗/ว๑๑๓๐ ลว. ๖ มิ.ย. ๒๕๒๐
- หรือผู้นำรังวัด ผู้ขอ ไม่สามารถชี้เขตให้ จพด. แจ้ง นอภ.ส่งสภาตำบลพิจารณา
- หากได้เนื้อที่น้อยกว่าหลักฐานหรือทะเบียนเดิมมากให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือการดำเนินการออก น.ส.ล. พ.ศ. ๒๕๔๓
การประกาศ
- เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา ประกาศการออก น.ส.ล.
- ปิด สำนักงานที่ดิน (หรือสาขา) อำเภอ(หรือกิ่งอำเภอ) ที่ทำการกำนันบริเวณที่ดิน เทศบาล
- แสดงตำแหน่งที่ดิน ประเภทที่ดิน ผู้ดูแลรูปแผนที่
การแบ่งแปลง
- บริเวณมีทางคนเดินสาธารณะฯ หรือห้วย ลำน้ำ ให้ออก น.ส.ล. เป็นแปลงเดียว (บันทึกฯผู้ดูแลยินยอม+รับรองไม่ทำให้เสียการใช้ประโยชน์ และแสดงเขตเป็นเส้นประในแผนที่)
- ถ้ามีคลองสาธารณประโยชน์ให้กันออก
การปักหลักเขตและป้าย
- ใช้หลักเขตที่ดินตามแบบกรมที่ดินกำหนด
- ถ้าผู้ขอนำมาเองต้องขอ / เลขหมายจากกรมที่ดิน
- แบบแผ่นป้าย
การทำแผนที่คัดค้าน
- ให้รังวัดทำแผนที่สังเขปแสดงเส้นประ เนื้อที่ ชื่อผู้คัดค้านไว้ในแผนที่ต้นร่าง+ร.ว.๙
การรับรองเขตที่ดิน
-ข้อ ๔๔-๔๖ ระเบียบกรมที่ดินเขียนและรับรองแนวเขต พ.ศ๒๕๔๑
-ให้นำวิธีแจ้งข้างเคียงมาใช้ในการออก น.ส.ล. (ที่ มท ๐๖๑๘/ว.๒๒๘๗๔ ลว. ๑๕ ก.ย. ๒๕๓๘
ข้างเคียงหลายคน : รับรองคนเดียวได้
การรับรองเขต : กรณีออกโฉนด
การรับรองเขต : กรณีแบ่งแยก
-กระวังชี้รับรองเขตที่สาธารณประโยชน์ในเขตหรือติดป่าไม้ : กรณีที่ดินสาธารณะฯ มีหลักฐานให้กันออกจากเขตป่าไม้ กรณีที่สาธารณะฯ ไม่มีหลักฐานให้คณะกรรมการระดับอำเภอตรวจบันทึกผู้นำชี้เสนออนุกรรมการจำแนกที่ดินจังหวัด (ที่ มท ๐๗๑๑/ว๒๓๐๘๐ ลว. ๑๖ ต.ค. ๒๕๒๗)
การนำรูปแผนที่ น.ส.ล. ลงระวาง
- ให้ใช้ระวางรูปถ่ายฯ ออก น.ส.ล. เช่นเดียวกับออกโฉนดที่ดิน หรือเดินสำรวจ หรือเปลี่ยน
- ลงระวางรูปถ่าย (กรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๗/ว๒๒๓๑๐ ลว. ๒๔ ต.ค. ๒๕๒๓)
- ลงระวางรูปถ่ายฯหรือระวางแผนที่ (กรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๘/ว๒๐๑๓๖ ลว. ๑๐ ก.ย. ๒๕๓๔)
- แจ้งชื่อช่างรังวัด ชื่อผู้ควบคุม (กรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๘/ว๑๔๑๒๔ ลว. ๒๕ พ.ค. ๒๕๓๗
-ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินนำรูปแผนที่ น.ส.ล. ลงระวาง (กรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๘/๒๖๔๑ ลว. ๓๑ ม.ค. ๒๕๓๔

การออก น.ส.ล.
กระทรวงมหาดไทย (ที่สาธารณะ.....)
กระทรวงการคลัง(เพื่อใช้ประโยชน์...)
กรณีผู้คัดค้านการรังวัด
- ให้ ผวจ. ออก น.ส.ล.เฉพาะส่วนไม่มีผู้คัดค้าน
- ให้มีบันทึกถ้อยคำผู้นำรังวัดไม่ต้องรับรองเขตด้านคัดค้าน
- หากผู้บุกรุกไม่คัดค้านให้บันทึกถ้อยคำผู้บุกรุกทำอะไรเมื่อไร เนื้อที่เท่าไร(ไม่ต้องรังวัด)
กรณีไม่มีผู้คัดค้านการประกาศ
- ให้เสนอ ผวจ. ลงนาม+ประทับตราฯ+ต่อเลข น.ส.ล.
- สนง.ที่ดิน เก็บเอกสาร+น.ส.ล.
-มอบ(แจก) น.ส.ล. ให้ผู้ดูแลรักษา+กฉที่ดิน
กรณีมีผู้คัดค้านการประกาศ
๑. กรณี คัดค้านทั้งแปลง ให้ ผวจ.รอการออก น.ส.ล. จนกว่ามีคำพิพากษาศาลว่าผู้คัดค้านไม่มีสิทธิในที่ดินหรือดำเนินการตามการพิพากษา หรือคำสั่งศาลดังนี้
๑.๑ ไม่มีหลักฐาน+ไม่ใช้สิทธิทางศาลใน ๖๐ วัน : ให้ออก น.ส.ล.
๑.๒ หากผู้คัดค้านใช้สิทธิทางศาล : ให้รอเฉพาะส่วนคัดค้าน
๑.๓ หากผู้คัดค้านมีหลักฐานฯ : ให้ ผวจ.ตรวจ ถ้าได้มา ไม่ชอบ(ให้เพิกถอนก่อน) ให้ออก น.ส.ล.+แจ้งผู้คัดค้าน (ด่วนที่สุดที่ มท ๐๑๑๗/ว๒๙๕๒๘ ลว. ๒๒ ก.ย. ๒๕๔๐)
๒. กรณี คัดค้านเพียงบางส่วน ให้ดำเนินการรังวัดทำแผนที่พิพาทและสอบสวนผู้คัดค้านหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดิน
หมายถึง : เอกสารเกี่ยวกับหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินและหลักฐานแสดงสิทธิครอบครองในที่ดิน เช่นโฉนดที่ดิน โฉนดแผนที่ ฯลฯ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ก. น.ส.๓ข.) ใบจอง ใบไต่สวนแบบหมายเลข ๓ ใบเหยียบย่ำ ส.ค.๑ แต่สารบัญที่ดิน ระวาง บัญชีเทียบ เลขที่ดิน เป็นเพียงเอกสารใช้เป็นเครื่องมือในการออกหนังสือฯ ส่วนคำพิพากษาฯ เป็นหลักฐาน ตาม ป.วิแพ่ง (บันทึกกองนิติการ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๑๒/๖๙๔ ลว. ๒๖ ส.ค. ๒๕๔๐)
การทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์
(มีใช่ทะเบียน น.ส.ล.)
- ใช้อำเภอ(ลงทุกอำเภอ)ละเล่ม แยกตำบล (ลงทุกตำบล) แปลงละ ๖ บรรทัด
- คัดรายการจากหลักฐานเดิม (หมายเหตุหลักฐานเดิมไว้ในช่องสภาพประวัติความเป็นมา) รายการใดผิดจากรังวัดใหม่ให้ขีดฆ่า (หมึกแดง) ลงนามแล้วกรอกรายการถูกต้องลงไว้และหมายเหตุการแก้ไขในช่องหมายเหตุ
- ทะเบียนให้ทำ ๓ ชุด เก็บอำเภอ จังหวัด และกรมที่ดิน
การเก็บเอกสาร
- น.ส.ล. ใช้แฟ้มเก็บเหมือนโฉนดที่ดิน เล่มละ ๕๐ ฉบับ
- เอกสาร เก็บเป็นสารบบแยกอำเภอ ไม่รวมสารบบโฉนดที่ดิน
ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย
- ไม่เสียค่าธรรมเนียม
- ค่าใช้จ่าย ค่าหลักเขต ค่าพาหนะ ค่าคนงาน
- ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ตามอัตราราชการ
- ค่าป่วยการผู้ปกครองท้องที่ตามกฎกระทรวง

ใบแทน น.ส.ล.
- น.ส.ล. (ฉบับผู้ดูแล) ชำรุดหรือสูญหาย
๑. ผู้ดูแลฯ แจ้งความประสงค์ ต่อ อธด.ผ่าน สนง.ที่ดิน
๒. จพด. สอบสวน (ตามควร) + ไม่ประกาศ+ตรวจลงชื่อเสนอ อธด. ลงนาม + ใบแทนและหมายเหตุด้านหลังได้รูปแผนที่และ จพด.ลงลายมือชื่อ ว.ด.ป.
- น.ส.ล. (ฉบับอื่น) ชำรุดหรือสูญหาย ให้ จพด.เรียก น.ส.ล. ฉบับหนึ่งมาจำลองเป็นรูปถ่ายเก็บไว้
การเปลี่ยน น.ส.ล.
- กรณี เปลี่ยนจากหนังสือสำคัญ : (ที่ราชพัสดุ) ผู้ดูแลฯ ประสงค์ขอเปลี่ยน ให้ดำเนินการได้เรียกโฉนดที่ดินหมายเหตุ จพด. ลงชื่อ ว.ด.ป. เก็บเข้าสารบบ
- กรณี เปลี่ยนประเภทที่ดิน : ที่ดินถูกเปลี่ยนประเภท ผู้ดูแลประสงค์ขอเปลี่ยนให้ตรงกับสภาพที่ดินให้ออก น.ส.ล. ใหม่ไม่ต้องรังวัด ไม่ต้องประกาศเรียก น.ส.ล. เดิมหมายเหตุ จพด. ลงชื่อ ว.ด.ป. เก็บเข้าสารบบ (น.ส.ล. ฉบับ สนง.ที่ดิน และกรมที่ดินดำเนาการเช่นเดียวกัน
การรังวัดสอบเขตและเพิกถอนแก้ไข น.ส.ล. (ระเบียบกรมที่ดิน พ.ศ.๒๕๒๙)
การรังวัดสอบเขต น.ส.ล.
- กรณี อธิบดีสั่งให้รังวัดตรวจสอบ
๑) เหตุ ออกผิดแปลง หรือทับที่บุคคลอื่น หรือแนวเขตผิดพลาดคลาดเคลื่อน หรือจำลองรูปแผนที่หรือคำนวณเนื้อที่ผิดพลาด
๒) ให้จังหวัดสอบสวนพยานหลักฐาน ชี้แจงเหตุ แล้วส่ง น.ส.ล. ไปกรมที่ดิน
- กรณี ทบวงการเมืองผู้ดูแลรักษาแจ้งความประสงค์ขอรังวัดตรวจสอบ ต่อ อธิบดี ผ่าน สำนักงานที่ดินจังหวัด
- ให้ใช้วิธีการรังวัดสอบเขตโฉนดที่ดิน โดยอนุโลม
การเพิกถอนแก้ไข น.ส.ล.
- กรณี ต้องมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไข (ข้อ ๓-๘) อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไข
๑) ให้แจ้งผู้ดูแลรักษา เพื่อให้คัดค้านภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันรับแจ้ง
๒) ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดประกาศการเพิกถอนหรือแก้ไข ๓๐ วัน (สำนักงานที่ดิน อำเภอ กำนัน ที่ดิน เทศบาล) พร้อมแผนที่แสดงเขตเดิมและเขตแก้ไขประกาศฯ
๓) ให้เจ้าพนักงานที่ดิน หมายเหตุการณ์เพิกถอนแก้ไขใน น.ส.ล. ทั้ง ๓ ฉบับ
๔) ให้เจ้าพนักงานที่ดิน หมายเหตุในทะเบียนที่ดินสาธารณะฯ ลงนาม วัน เดือน ปี
๕) เมื่อเพิกถอนหรือแก้ไขแล้วให้อธิบดีแจ้งผู้ดูแลอีกครั้ง
- กรณี มีหลักฐานชัดแจ้งต้องแก้ไข (เขียนหรือพิมพ์รายละเอียดผิดพลาดแต่มิใช่แก้ไขรูปแผนที่หรือเนื้อที่ (ข้อ ๙)
๑) เช่นเครื่องหมายที่ดินข้างเคียง
๒) เมื่อผู้ดูแลรักษายินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรให้แก้ไข
๓) ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (หรือสาขา) มีอำนาจแก้ไข/รายงานกรมที่ดิน
๔) ให้ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินของรัฐแก้ไข น.ส.ล. กรมที่ดินให้ถูกต้องตรงกัน

ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา 2 ที่ดินซึ่งมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ถือว่าเป็นของรัฐ

มาตรา 5 ผู้ใดมีความประสงค์เวนคืนสิทธิในที่ดินให้แก่รัฐ ให้ยื่นคำขอเวนคืนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 71

มาตรา 6 นับตั้งแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ บุคคลใดมีสิทธิในที่ดินตามโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หากบุคคลนั้นทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ในที่ดินหรือปล่อยที่ดินให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า เกินกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(1) สำหรับที่ดินที่มีโฉนดที่ดิน เกินสิบปีติดต่อกัน

(2) สำหรับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เกินห้าปีติดต่อกัน

ให้ถือว่าเจตนาสละสิทธิในที่ดินเฉพาะส่วนที่ทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ หรือที่ปล่อยให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า เมื่ออธิบดีได้ยื่นคำร้องต่อศาล และศาลได้สั่งเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว ให้ที่ดินนั้นตกเป็นของรัฐเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายนี้ต่อไป

มาตรา 8 บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้อธิบดีมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา และดำเนินการคุ้มครองป้องกันได้ตามควรแก่กรณี อำนาจหน้าที่ดังว่านี้ รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้ใช้ก็ได้

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมือง อาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น หรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนจัดหาที่ดินมาให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนแล้ว การถอนสภาพหรือโอนให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ แต่ถ้าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินนั้นได้เปลี่ยนสภาพไป

/จากการ...

จากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันและมิได้ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมายอื่นแล้ว การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

(2) ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองใด ถ้าทบวงการเมืองนั้นเลิกใช้ หรือไม่ต้องการหวงห้ามหรือสงวนต่อไป เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพแล้ว คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมือง ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ใช้หรือจัดหาประโยชน์ก็ได้ แต่ถ้าจะโอนต่อไปยังเอกชน ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ และถ้าจะนำไปจัดเพื่อประชาชนตามประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

การตราพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

มาตรา 8 ทวิ ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง หรือที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันซึ่งได้ถอนสภาพตามมาตรา 8(1) แล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะจัดขึ้นทะเบียนเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ก่อนที่จะจัดขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้มีการรังวัดทำแผนที่ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดท้องที่ประกาศการจัดขึ้นทะเบียนให้ราษฎรทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศให้ปิดในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดิน ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอที่ทำการกำนัน และในบริเวณที่ดินนั้น

การจัดขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศด้วย

มาตรา 8 ตรี ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ อธิบดีอาจจัดให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อแสดงเขตไว้เป็นหลักฐาน

แบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ที่ดินตามวรรคหนึ่งแปลงใดยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เขตของที่ดินดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักฐานของทางราชการ

/มาตรา 9...

มาตรา 9 ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วห้ามมิให้บุคคลใด

(1) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้าง หรือเผาป่า

(2) ทำด้วยประการใด ให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือ

(3) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

มาตรา 9 ทวิ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา 9 ต้องเสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามวิธีการและอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติจังหวัด แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

มาตรา 10 ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองและมิใช่สาธารณสมบัติของแผ่นดินอันราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น ให้อธิบดีมีอำนาจจัดหาผลประโยชน์ในการจัดหาผลประโยชน์ให้รวมถึงจัดทำให้ที่ดินใช้ประโยชน์ได้ ซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่า และให้เช่าซื้อ

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดหาผลประโยชน์ ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง แต่สำหรับการขาย การแลกเปลี่ยน และการให้เช่าซื้อที่ดินต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

การดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ตามความในมาตรานี้ ให้คำนึงถึงการที่จะสงวนที่ดินไว้ให้อนุชนรุ่นหลังด้วย

มาตรา 11 การจัดหาผลประโยชน์ซึ่งที่ดินของรัฐตามนัยดังกล่าวมาในมาตราก่อนนี้ รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้จัดหาผลประโยชน์สำหรับรัฐหรือบำรุงท้องถิ่นก็ได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 12 ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง รัฐมนตรีมีอำนาจให้สัมปทานให้ หรือให้ใช้ในระยะเวลาอันจำกัด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 1304 สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

(1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน

(2) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

(3) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงทหาร สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทธภัณฑ์

มาตรา 1305 ทรัพย์สินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 1306 ท่านห้ามมิให้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดินในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

มาตรา 1307 ท่านห้ามมิให้ยึดทรัพย์สินของแผ่นดิน ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่

มาตรา 1334 ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดินนั้น ท่านว่าบุคคลอาจได้มาตามกฎหมายที่ดิน

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และมาตรา ๘ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ประสงค์จะให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง สำหรับที่ดินแปลงใด ให้แสดงความประสงค์ต่ออธิบดี

ข้อ ๒. เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๑ แล้ว ให้อธิบดีจัดให้มีการสอบสวนและรังวัดทำแผนที่ตามวิธีการรังวัด เพื่อออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และประกาศการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ประชาชนทราบมีกำหนดสามสิบวัน โดยปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด หรือสำนักงานที่ดินสาขาหนึ่งฉบับ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ หรือที่ทำการเขตหนึ่งฉบับ ที่ทำการกำนันหนึ่งฉบับ และในบริเวณที่ดินนั้นหนึ่งฉบับ ในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาลอีกหนึ่งฉบับ ในประกาศดังกล่าวให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และกำหนดระยะเวลาที่ผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านไว้ด้วย ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันประกาศ ถ้าไม่มีผู้คัดค้านให้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป ถ้ามีผู้คัดค้านให้อธิบดีรอการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้จนกว่าจะได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลแสดงว่าผู้คัดค้านไม่สิทธิในที่ดินนั้น

ข้อ ๓. หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ใช้แบบ ส.ธ. ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๔. หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ทำขึ้นสามฉบับมอบให้ผู้ดูแลรักษาถือไว้หนึ่งฉบับและเก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขาหนึ่งฉบับ และเก็บไว้ ณ กรมที่ดินหนึ่งฉบับ สำหรับฉบับที่เก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดิน หรือกรมที่ดินจะจำลองเป็นรูปถ่ายก็ได้ และถือเสมือนเป็นต้นฉบับ

ข้อ ๕. ถ้าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงชำรุดหรือสูญหายให้อธิบดีออกใบแทนให้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

(ลงชื่อ) จอมพล ป. จารุเสถียร

(ประภาส จารุเสถียร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๐ ตอนที่ ๑๐๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๖

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา ๘ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ บัญญัติว่า แบบหลักเกณฑ์ และวิธีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส.ธ. ๑

หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เลขที่.....

ที่ดินเลขที่.....ระวาง.....

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ อธิบดีกรมที่ดิน ออกหนังสือสำคัญฉบับนี้เพื่อแสดงเขตของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภท.....

.....ซึ่งตั้งอยู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....ไว้ดังนี้

ที่ดินแปลงนี้มีเนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน

.....ตารางวา อยู่ในความดูแลรักษาของ.....

มีแนวเขตตามรูปแผนที่แสดงเขตด้านหลังหนังสือสำคัญฉบับนี้

หนังสือสำคัญฉบับนี้ ออกให้ ณ วันที่....เดือน.....พุทธศักราช.....

อธิบดีกรมที่ดิน

ประทับตราประจำตำแหน่ง

.....ผู้เขียน

.....ผู้ทาน

.....ผู้ตรวจ

รูปแผนที่

มาตราส่วนในระวาง ๑ :

มาตราส่วน ๑ :

.....เจ้าพนักงานที่ดิน

.....หัวหน้าการ

.....ผู้ตรวจแผนที่

.....ผู้เขียนแผนที่

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 45 (พ.ศ. 2537)

ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน

พ.ศ. 2497

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 และมาตรา 8 ตรี วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 334 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ 2 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 26 (พ.ศ. 2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 2 เมื่อได้รับคำขอตามข้อ 1 ให้อธิบดีจัดให้มีการสอบสวนและรังวัดทำแผนที่ตามวิธีการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในที่ดิน และประกาศการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ประชาชนทราบมีกำหนดสามสิบวัน โดยปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขาหนึ่งฉบับ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่หรือที่ทำการเขตหนึ่งฉบับ ณ ที่ทำการกำนันหนึ่งฉบับ และในบริเวณที่ดินนั้นหนึ่งฉบับสำหรับในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาลอีกฉบับหนึ่งด้วย ในประกาศดังกล่าวให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงและกำหนดระยะเวลาที่ผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านไว้ด้วย ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ถ้าไม่มีผู้คัดค้านให้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

ในกรณีที่มีผู้คัดค้าน ให้อธิบดีรอการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ แล้วดำเนินการดังนี้

(1) ในกรณีที่ผู้คัดค้านไม่มีหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และไม่ไปใช้สิทธิทางศาลภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คัดค้าน ให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ หาก

/ผู้คัดค้าน...

ผู้คัดค้านไปใช้สิทธิทางศาลให้รอการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะส่วนที่คัดค้าน จนกว่าจะได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลแสดงว่าผู้คัดค้านไม่มีสิทธิในที่ดินนั้น

(2) ในกรณีที่ผู้คัดค้านมีหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้รอการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะส่วนที่คัดค้านไว้ก่อน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบสิทธิในที่ดินของผู้คัดค้านว่าได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ถ้าปรากฏว่าได้มาโดยไม่ชอบ ให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงและแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบผลการตรวจสอบ และถ้าปรากฏว่าได้มาโดยชอบให้แจ้งผู้คัดค้านทราบโดยเร็ว แล้วระงับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะส่วนนั้น"

ให้ไว้ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537

พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ

(ชาติชาย ชุณหะวัณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ที่ มท 0718/ว 29528

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท 10200

22 กันยายน 2540

เรื่อง ชี้ชมความเข้าใจเกี่ยวกับทางปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 45 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

ด้วยในกรณีที่มีผู้คัดค้านการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และผู้คัดค้านมีหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน กฎกระทรวงฉบับที่ 45 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ข้อ 2 (2) กำหนดให้รอการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะส่วนที่คัดค้านไว้ก่อน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบสิทธิในที่ดินของผู้คัดค้านว่าได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ถ้าปรากฏว่าได้มาโดยไม่ชอบ ให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง โดยไม่ได้กล่าวถึงหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้ด้วยว่าจะให้ดำเนินการอย่างไร เป็นเหตุให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ อีกประการหนึ่งการตรวจสอบดังกล่าวเป็นการกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะต้องดำเนินการหรืออย่างไร

กรมที่ดินขอเรียนว่า การที่กฎกระทรวงฉบับที่ 45 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติได้ให้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ข้อ 2 (2) บัญญัติไว้ดังกล่าวก็เนื่องจากเมื่อความปรากฏว่า ได้มีการออกหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้มีหน้าที่และผู้มีอำนาจจะต้องดำเนินการเพิกถอนตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอยู่แล้ว จึงละไว้ในฐานที่เข้าใจไม่ต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงให้เป็นการซ้ำซ้อนอีก อีกประการหนึ่งที่ดินแปลงเดียวจะมีเอกสารสำคัญสำหรับที่ดิน 2 ประเภท ซ้อนกันอยู่ในคราวเดียวกันไม่ได้ จึงต้องทำการเพิกถอนหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายก่อน แล้วจึงออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

/ส่วนที่...

ส่วนที่ตามกฎกระทรวงฯ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบสิทธิในที่ดินของผู้ถัดค้านนั้น แม้จะเป็นหน้าที่แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดก็สามารถสั่งการให้หนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 71 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินดำเนินการได้ โดยอนุโลมถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0708/ว.707 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2530

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้เจ้าหน้าที่ทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

วิเชียร รัตนะนีระพงศ์

(นายวิเชียร รัตนะนีระพงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

โทร. 222-1840

โทรสาร. 222-2851

ระเบียบกรมที่ดิน
ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
พ.ศ. ๒๕๑๗

โดยที่ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๖ กำหนดแบบหลักเกณฑ์และวิธีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปตามกฎหมายดังกล่าว กรมที่ดินจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. ๒๕๑๗"

ข้อ ๒. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ ๓. ที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง คือ

๓.๑ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่าทุ่งเลี้ยงสัตว์สาธารณะ หนองสาธารณะ บึงสาธารณะ เว้นแต่ที่สาธารณะโดยสภาพมีแนวเขตธรรมชาติอยู่แล้ว เช่น ที่ชายตลิ่ง ทางบก ทางน้ำ ลำกระโดง ลำรางสาธารณะ ทางระบายน้ำ แม่น้ำลำคลอง ฯลฯ

๓.๒ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่น ที่ดินที่ได้สงวนหวงห้ามหรือขึ้นทะเบียนเป็นของทบวงการเมือง ที่ดินที่ถูกเวนคืนมาเป็นของรัฐ ที่ดินที่รัฐซื้อหรือมีผู้อุทิศให้รัฐ เป็นต้น

ผู้ขอและการยื่นคำขอ

ข้อ ๔. เมื่อทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ มีความ

ประสงค์จะให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงสำหรับที่ดินแปลงใด ให้ทบวงการเมืองนั้นแสดงความประสงค์เป็นหนังสือราชการถึงอธิบดีกรมที่ดิน แจ้งความประสงค์และสภาพของที่ดินแปลงที่จะให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พร้อมด้วยหลักฐานของที่ดินแปลงนั้น เช่น สำเนาทะเบียนที่ดินสาธารณะ บัญชีสำรวจ หรือประกาศ หรือหลักฐานการสงวนหวงห้าม ฯลฯ โดยยื่นผ่านทางสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา ซึ่งที่ดินแปลงนั้นอยู่ในเขต กรณีที่ที่ดินตั้งอยู่คาบเกี่ยวหลายจังหวัด ให้แสดงความประสงค์ผ่านทางสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขาที่มีที่ดินส่วนใหญ่ตั้งอยู่ กรณีเช่นนี้ให้สำนักงานที่ได้รับแจ้งความประสงค์เป็นผู้พิจารณาดำเนินการต่อไป และเมื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว ให้จำลองรูปถ่ายส่งให้จังหวัดที่เกี่ยวข้องจังหวัดละ ๑ ฉบับ

ข้อ ๕. ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินสาขา แล้วแต่กรณีตรวจพิจารณาว่า ที่ดินแปลงที่ขอนั้นอยู่ในลักษณะที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ได้หรือไม่ ถ้าจะออกให้ไม่ได้ ก็ให้รายงานให้กรมที่ดินทราบเพื่อแจ้งให้ทบวงการเมืองนั้นทราบ ถ้าจะออกให้ได้ก็ให้สั่งเจ้าหน้าที่ลงบัญชีรับเรื่องในบัญชีรายวันรับทำการ (บ.ท.ด.๒) และลงบัญชีเรื่องการรังวัด (บ.ท.ด.๑๑) แล้วพิจารณาสั่งให้ดำเนินการต่อไป

การรังวัด

ข้อ ๖. การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ ที่ดินบริเวณที่มีระวางแผนที่แล้วให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการรังวัดและการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่ กรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยอนุโลม

๖.๒ ที่ดินซึ่งอยู่ห่างจากเส้นโครงงานหมุดหลักฐานแผนที่ของกรมที่ดินหรือกรมแผนที่ทหารไม่เกิน ๒ กิโลเมตร ให้ทำการวางโครงหมุดหลักฐานแผนที่ออกจากหมุดหลักฐานแผนที่ดังกล่าว และให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการสร้างและซ่อมแซมหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่ พ.ศ. ๒๕๒๖ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๖

๖.๓ ที่ดินซึ่งอยู่ห่างจากหมุดหลักฐานแผนที่เกินกว่า ๒ กิโลเมตร ให้ทำการวางโครงหมุดหลักฐานแผนที่บรรจบตัวเอง (รูปลอย) เพื่อทำการรังวัดโยงยึดหลักเขต โดยใช้กล้องธิโอโดไลท์และใช้หมุดหลักฐานแผนที่ตามแบบของกรมที่ดินเท่านั้น ที่ดินแปลงใดอยู่ใกล้กับสิ่งถาวรที่สังเกตได้ง่าย เช่น เจดีย์ สะพาน หลักกิโลเมตร เสาไฟฟ้า เสาโทรเลข ให้ยึดโยงเข้ากับหลักเขตที่ดิน หรือหลักเขตที่สาธารณประโยชน์ว่าตั้งอยู่ที่ใด

๖.๔ การเก็บหลักฐานแผนที่ให้ปฏิบัติ ดังนี้

๖.๔.๑ กรณีมีระวางแผนที่ให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการควบคุมต้นร่างแผนที่ รายการรังวัด รายการคำนวณ และระวางแผนที่ในสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๕)

๖.๔.๒ กรณีไม่มีระวางแผนที่ให้เก็บรวมไว้เป็นแปลงๆ

๖.๕ ในบริเวณที่มีระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศสำหรับออกโฉนดที่ดินอยู่แล้วให้ใช้ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ โดยดำเนินการรังวัดเช่นเดียวกับการออกโฉนดที่ดิน

๖.๖ ถ้ามีระวางรูปถ่ายทางอากาศเพื่อออก น.ส. ๓ ก. ใช้อยู่ที่อำเภอนั้นๆ ให้นำรูปแผนที่การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงลงระวางรูปถ่ายทางอากาศด้วย

๖.๗ การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในบริเวณประกาศการเดินสำรวจและสอบเขตทั้งตำบล ให้เจ้าหน้าที่เดินสำรวจและสอบเขตทั้งตำบลเป็นผู้ดำเนินการตามระเบียบนี้โดยอนุโลม และให้ทำการรังวัดวิธีเดียวกันกับการรังวัดเดินสำรวจและสอบเขตทั้งตำบล

๖.๘ บริเวณที่ดำเนินการออกโฉนดที่ดิน โดยนำหลักฐานเกี่ยวกับระวางรูปถ่ายทางอากาศที่ใช้กับหนังสือรับรองการทำประโยชน์มาปรับแก้ตามหลักวิชาการแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ โดยไม่ต้องทำการสำรวจรังวัด ให้นำรูปแปลงหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ได้ลงระวางรูปถ่ายทางอากาศไว้แล้วมาลงในระวางแผนที่ด้วย

๖.๙ ให้ช่างรังวัดส่งเรื่องที่ทำการรังวัดแล้วเสร็จ พร้อมกับใบสำคัญค่าใช้จ่ายต่อผู้ควบคุมสายรังวัด ผู้มีหน้าที่ควบคุมการรังวัดตามระเบียบนี้ในท้องที่นั้นๆ ทุกๆ เดือนถ้าไม่มีผู้ควบคุมสายรังวัดให้ส่งต่อหัวหน้าฝ่ายรังวัดสำนักงานที่ดิน เพื่อเสนอต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาดำเนินการต่อไปเป็นประจำทุกๆ เดือน ห้ามเก็บรอไว้เป็นอันขาด

๖.๑๐ กรณีกรมที่ดินส่งช่างรังวัดจากส่วนกลางไปทำการรังวัดให้ดำเนินการในสนามให้แล้วเสร็จก่อนวันเดินทางกลับพอสมควร เพื่อจะได้มีเวลาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของเรื่องราวการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เรียบร้อย

(ความในมาตรา ๖ เดิม ถูกยกเลิกโดยระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๓๐ ประกาศ ณ วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๐)

ข้อ ๗. การปักหลักหมายเขตที่ดินและแผ่นป้ายบอกชื่อที่สาธารณะ

๗.๑ ให้ใช้หลักเขตที่ดินตามแบบที่กรมที่ดินกำหนด แต่ถ้าทบวงการเมืองที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงจะหาหลักเขตมาเองก็ให้ทำได้ แต่หลักเขตนั้นต้องเป็นไปตามแบบของกรมที่ดิน และให้มีเลขหมายประจำหลักเขตด้วย โดยขอเลขหมายจากกรมที่ดิน

๗.๒ สำหรับที่ดินสาธารณประโยชน์ให้ปักหลักเขตที่สาธารณะด้วย การปักหลักเขตที่สาธารณะ ให้ปักเฉพาะมุมเขตที่สำคัญๆ เท่านั้น มุมย่อยอื่นให้ใช้หลักเขตที่ดินปักการเขียนหรือแสดงหลักเขตที่สาธารณะให้เขียนวงกลมหลักเขตที่ดินไว้ แล้วครอบด้วยรูปสี่เหลี่ยม (แทนหลักเขตที่ดินสาธารณประโยชน์)

๗.๓ หลักเขตที่สาธารณประโยชน์เป็นหลักคอนกรีตเสริมเหล็ก ลักษณะสี่เหลี่ยม ๑๒ x ๑๒ ซ.ม. ยาว ๑ เมตร ปลายแหลมเป็นรูปจั่วมีฐานหนา ๑๐ ซ.ม. ออกไปรอบข้างๆ ละ

๑๒ ซ.ม. ส่วนบนของหลักด้านหนึ่งเขียนด้วยอักษรสีเขียวลึกลงไปในเนื้อหลักว่า “เขตที่สาธารณะ” ตามแบบท้ายระเบียบนี้

(ความในข้อ ๗.๓ เดิม ถูกยกเลิกโดยระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๐) ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐)

๗.๔ แผ่นป้ายบอกชื่อที่สาธารณประโยชน์ให้ทำด้วยไม้บุสังกะสี ขนาด ๐.๘๐ x ๒.๐๐ เมตร พื้นทาสีเขียว ตัวอักษรทาสีขาว บอกชื่อที่สาธารณะ ตำบล อำเภอ เช่น หนองยาว สาธารณประโยชน์ ตำบลดำตาเสา อำเภอวังน้อย หรือจะใช้อะลูมิเนียมฉลุเป็นตัวอักษรตรึงติดกับแผ่นป้ายก็ได้ เสาป้ายมี ๒ เสา ใช้ไม้ขนาด ๗.๕๐ x ๗.๕๐ ซ.ม. ยาว ๓ เมตร ทาสีขาวปักดินให้ลึกประมาณ ๗๐ ซ.ม. และใช้ไม้ขนาด ๒.๕๐ x ๗.๕๐ ซ.ม. ยาว ๓ เมตร ๒ ท่อน เป็นเสาค้ำกันป้ายเอน

(ความในข้อ ๗.๔ ใช้ข้อความเพิ่มเติม ตามระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๒) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒)

๗.๕ แผ่นป้ายบอกชื่อที่สาธารณประโยชน์ให้จัดทำขึ้นอีกแบบหนึ่งมีลักษณะ ดังนี้

๗.๕.๑ แผ่นป้ายใช้แผ่นเหล็กหนา ๑/๑๖ นิ้ว (๑.๕๘ ม.ม.) ขนาด ๑.๒๐ x ๐.๖๐ เมตร ทาสีกันสนิมรองพื้นทั้งด้านหน้าและด้านหลังทับ ๒ ครั้ง เฉพาะด้านหน้าทาสีเขียวทับและที่ขอบทาสีขาวโดยรอบ ขนาด ๒.๕ ซ.ม. เขียนชื่อที่สาธารณประโยชน์ด้วยสีขาวตัวอักษรขนาดสูง ๘ ซ.ม. ส่วนชื่อตำบลและอำเภอ ตัวอักษรขนาดสูง ๖ ซ.ม. และเจาะรูสำหรับน็อตยึดไม่น้อยกว่า ๒ รู ขนาด ๙ ม.ม. ยาวตามความหนาของเสาป้ายแต่ละแบบ

๗.๕.๒ เสาป้ายทาสีขาวปักลึกลงไปในดินประมาณ ๗๐ ซ.ม. มี ๒ แบบ คือ

แบบที่ ๑ ใช้เสาคอนกรีตอัดแรงสำเร็จรูป คุณภาพเทียบของ CPAC ขนาด ๐.๐๘ x ๐.๐๘ x ๒.๗๐ เมตร มีรูสำหรับยึดป้าย ขนาด ๙ ม.ม. ไม่น้อยกว่า ๒ รู ตามแบบ

แบบที่ ๒ ใช้เสาคอนกรีตเสริมเหล็กขนาด ๐.๑๐ x ๐.๑๐ x ๒.๗๐ เมตร เสริมเหล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง ๖ มม. จำนวน ๔ เส้น เหล็กปลอกเส้นผ่าศูนย์กลาง ๖ มม. ระยะ ๐.๑๕ เมตร ส่วนผสมคอนกรีต ๑/๒/๔ (โดยปริมาตร) เจาะรูปิดแผ่นป้ายต้นละ ๒ รู ขนาด ๙ มม. ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๘. การเขียนรูปแผนที่ลงในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ย่อหรือขยายรูปแผนที่ลงให้พอเหมาะกับเนื้อที่สำหรับลงรูปแผนที่ในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และให้เขียนมาตราส่วนซึ่งย่อหรือขยายนั้นไว้ด้วย กรณีรูปแผนที่ซึ่งสามารถย่อให้เล็กลงได้ที่สุดแล้วนั้น ยังใหญ่และไม่สามารถจำลองลงในเนื้อที่สำหรับลงรูปแผนที่ก็ให้จำลองรูปแผนที่นั้นในใบต่อได้ โดยให้หมายเหตุด้วยอักษรสีแดงไว้ในที่สำหรับลงรูปแผนที่ว่า “รูปแผนที่อยู่ในใบต่อ” และถ้าหากใบต่อมีหลายแผ่นให้บอกแผ่น

ที่ไว้ที่มุมบนขวามือของแต่ละแผ่น โดยเรียงลำดับแผ่นตามลักษณะรูปแผนที่แล้วให้เย็บรูปแผนที่ใบต่อกับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเรียงตามลำดับจากแผ่นน้อยไปหามาก

ข้อ ๙. การรังวัดให้ถือเขตตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือทะเบียนเดิมของทางราชการแต่ถ้าเขต ระยะ และข้างเคียงเปลี่ยนแปลงไปจากหลักฐานหรือทะเบียนเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดสอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้นำทำการรังวัด ผู้ปกครองท้องที่ และผู้สูงอายุที่เชื่อถือได้ในท้องถิ่นนั้นดี และเคยใช้ประโยชน์ร่วมกันสัก ๓-๔ คน ถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงไว้เป็นหลักฐาน หากปรากฏว่า ได้เนื้อที่น้อยกว่าหลักฐานหรือทะเบียนเดิมมากและข้างเคียงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือไม่อาจทราบได้ว่าเขตและเนื้อที่ควรจะอยู่แค่ไหน เพียงใด หรือผู้นำทำการรังวัดหรือผู้ขอไม่สามารถชี้เขตให้ถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งให้นายอำเภอทราบเพื่อให้สภาตำบลพิจารณาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. ๒๕๑๙ ต่อไป

ในการรังวัดหากมีผู้คัดค้าน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัด รังวัดทำแผนที่โดยสังเขปแสดงเขตเป็นเส้นประและเนื้อที่ที่มีการคัดค้านแต่ละรายไว้ในแผนที่ต้นร่างและกระดาษบาง โดยจดแจ้งข้อความไว้ในแปลงที่มีการคัดค้านว่า "(ชื่อผู้คัดค้าน) คัดค้าน" และให้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะส่วนไม่มีผู้คัดค้านไปก่อน การรับรองเขตด้านที่มีการคัดค้านให้บันทึกถ้อยคำผู้นำทำการรังวัด หรือผู้นำชี้เขตไว้เป็นหลักฐาน โดยไม่ต้องให้ผู้คัดค้านลงชื่อรับรองเขต หากมีผู้บุกรุกแต่ไม่คัดค้าน หรือยอมรับว่าเป็นที่สาธารณประโยชน์ให้บันทึกถ้อยคำผู้บุกรุกว่าได้เข้าทำประโยชน์อะไร แต่เมื่อใด เป็นจำนวนเนื้อที่เท่าใด โดยไม่ต้องรังวัดแสดงรายละเอียด เช่น กรณีที่มีการคัดค้าน

(ความในข้อ ๙ เดิม ถูกยกเลิกโดยระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๐) ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๐)

ข้อ ๑๐. กรณีที่มีทางสาธารณประโยชน์ที่รถยนต์เดินไม่ได้ หรือมีห้วยลำน้ำ ซึ่งอยู่ในความดูแลของนายอำเภอ อยู่ในบริเวณที่ดินที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จะพิจารณาออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นแปลงเดียวก็ได้ ทั้งนี้ต้องบันทึกถ้อยคำยินยอมของผู้ดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์นั้นๆ และบันทึกคำรับรองของผู้ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ด้วยว่าจะไม่ทำให้เสียหายแก่การใช้ที่สาธารณประโยชน์นั้นๆ และให้แสดงเขตทาง หรือห้วยลำน้ำ นั้นๆ เป็นเส้นประไว้ในรูปแผนที่

ถ้ามีคลองสาธารณประโยชน์อยู่ในบริเวณที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้กันเขตคลองสาธารณประโยชน์ออก และออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นแปลงๆ

(ความในข้อ ๑๐ เดิม ถูกยกเลิกโดยระเบียบกรมที่ดินฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ประกาศ ณ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๓๐)

การสอบสวน

ข้อ ๑๑. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนผู้ขอหรือตัวแทนซึ่งได้นำเจ้าพนักงานทำการรังวัดถึงที่ตั้ง จำนวนเนื้อที่ ประวัติและอาณาเขตที่ดินแปลงที่ขอตามแบบบันทึกการสอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (แบบ ส.ธ. ๒)

การประกาศ

ข้อ ๑๒. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการรังวัด และสอบสวนเสร็จเรียบร้อยแล้วให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินสาขา ประกาศการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ประชาชนทราบมีกำหนด ๓๐ วัน โดยปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา ๑ ฉบับ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่หรือที่ทำการเขต ๑ ฉบับ ที่ทำการกำนัน ๑ ฉบับ และในบริเวณที่ดินนั้น ๑ ฉบับ ในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล หรือในเขตกรุงเทพมหานครให้ปิดไว้ ณ ศาลาว่าการอีก ๑ ฉบับ ในประกาศดังกล่าวให้ลงตำแหน่งที่ตั้งและประเภทของที่ดินให้ทราบด้วยว่า อยู่ในความดูแลของทบวงการเมืองใดและให้มีรูปแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินที่ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และกำหนดระยะเวลาให้ผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

ข้อ ๑๓. เมื่อประกาศครบกำหนด ไม่มีผู้คัดค้าน ให้สร้างหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงและให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินสาขา ตรวจสอบเอกสารและความเรียบร้อยพร้อมกับลงชื่อในบรรทัดเจ้าพนักงานที่ดิน ด้านหลังหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้วส่งเรื่องไปกรมที่ดินเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบและเสนออธิบดีลงนามประทับตราประจำตำแหน่งและต่อเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

ข้อ ๑๔. เมื่ออธิบดีกรมที่ดินลงนามประทับตราประจำตำแหน่ง และต่อเลขในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว ให้เจ้าหน้าที่จำลองหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นรูปถ่ายตามจำนวนที่จำเป็นตามระเบียบนี้ แล้วส่งเรื่องราวทั้งหมดพร้อมกับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงทั้งต้นฉบับและฉบับจำลองเป็นรูปถ่ายเท่าที่จำเป็นต้องเก็บรักษาไปยังจังหวัดเจ้าของเรื่อง เพื่อสั่งให้เจ้าหน้าที่เก็บเอกสารและแจกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้แก่ผู้ขอและผู้เกี่ยวข้องต่อไปโดยให้ผู้ขอลงชื่อรับไว้เป็นหลักฐานด้วย

ข้อ ๑๕. ในระหว่างประกาศถ้ามีผู้คัดค้านทั้งแปลงให้รอการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้จนกว่าจะได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลแสดงว่าผู้คัดค้านไม่มีสิทธิในที่ดินนั้นหรือพิจารณาดำเนินการไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลต่อไป หากเป็นการคัดค้านเพียงบางส่วนให้ดำเนินการตามข้อ ๙ วรรค ๒

(ความในข้อ ๑๕ เดิม ถูกยกโดยระเบียบกรมที่ดินฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๐) ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐)

การจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์

ข้อ ๑๖. แบบพิมพ์ทะเบียนให้ใช้แบบพิมพ์ที่กรมที่ดินจัดพิมพ์ขึ้น โดยให้อำเภอหรือกิ่งอำเภอละ ๑ เล่ม แยกเป็นตำบล แปลงหนึ่งๆ ให้เว้น ๖ บรรทัด ถ้าที่ดินแปลงใดมีอาณาเขตคาบเกี่ยวหลายตำบลให้ลงไว้ทุกตำบลที่ที่ดินตั้งอยู่ แล้วให้หมายเหตุในช่องหมายเหตุด้วยว่าที่แปลงนั้นคาบเกี่ยวกับตำบลใดๆ บ้าง ถ้าตั้งอยู่ในท้องที่หลายอำเภอ ก็ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับคาบเกี่ยวตำบล การกรอกรายการลงในแบบพิมพ์ให้กรอกให้ครบถ้วนทุกช่อง โดยคัดรายการจากหลักฐานเดิมกรอกลงในแบบพิมพ์ทะเบียนอย่างใหม่เสียก่อน เมื่อปรากฏว่ารายการใดที่คัดมากรอกไว้นี้ผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากการรังวัดใหม่ ก็ให้ขีดฆ่ารายการที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนนั้นด้วยหมึกแดง ลงนามกำกับไว้ตามระเบียบราชการ แล้วกรอกรายการที่ถูกต้องลงไปและหมายเหตุการแก้ไขไว้ให้ทราบในช่องหมายเหตุด้วย ช่อง "สภาพและประวัติความเป็นมา" ให้ลงให้ชัดเจนว่าได้คัดลอกมาจากหลักฐานใด เช่นบัญชีสำรวจที่ดินหวงห้าม บัญชีสำรวจหนองสาธารณประโยชน์ หรือทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ ฯลฯ ลำดับแปลงที่เท่าใดได้นำขึ้นทะเบียนไว้ตั้งแต่เมื่อใดผู้ใดเป็นผู้หวงห้ามเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดประชาชนได้ใช้ประโยชน์อย่างใด แต่เมื่อใด ถ้าเป็นที่สาธารณประโยชน์ซึ่งได้สำรวจรังวัดขึ้นทะเบียนใหม่ (ยังไม่มีทะเบียนหรือบัญชีเดิม) ให้ลงให้ชัดเจนว่า ได้สำรวจเมื่อใด ตั้งแต่เมื่อใด ในการจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์นี้ให้อำเภอหรือกิ่งอำเภอจัดทำขึ้น ๓ ชุดเก็บไว้ที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอและจังหวัดแห่งละ ๑ ชุด ส่งกรมที่ดินหนึ่งชุด

หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ ๑๗. หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ใช้แบบ สธ. ๑

ข้อ ๑๘. หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ทำขึ้น ๓ ฉบับ มอบให้ผู้ดูแลรักษาถือไว้ ๑ ฉบับ เก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา ๑ ฉบับ และเก็บไว้ ณ กรมที่ดิน ๑ ฉบับ กรณีที่ดินตั้งอยู่คาบเกี่ยวหลายจังหวัดให้จัดทำเพิ่มขึ้นตามจังหวัดที่เกี่ยวข้อง

ใบแทนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ ๑๙. ถ้าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับผู้ดูแลรักษาชำรุดหรือสูญหายให้ผู้ดูแลรักษาแจ้งความประสงค์ขอรับใบแทนต่ออธิบดีกรมที่ดิน โดยยื่นผ่านสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา

ข้อ ๒๐. เมื่อเจ้าพนักงานที่ดินได้รับคำขอแล้ว ให้ทำการสอบสวนตามควรแก่กรณีโดยไม่ต้องประกาศ

ข้อ ๒๑. เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๑๓ ไม่มีการขัดข้องแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินสร้างใบแทนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงขึ้นใหม่ตามจำนวนที่ชำรุดสูญหาย และส่งเรื่องทั้งหมดไปกรมที่ดิน เพื่อให้อธิบดีลงนามในใบแทน

ข้อ ๒๒. แบบใบแทนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ใช้แบบ สธ. ๑ โดยประทับตราสีแดงว่า "ใบแทน" ไว้ที่ด้านหน้าหน้าคำว่า "หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง" ด้านใต้รูปแผนที่ให้

หมายเหตุด้วยอักษรสีแดงว่า "หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ออกให้เมื่อวันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. ....." และให้เจ้าพนักงานที่ดินลงลายมือชื่อพร้อมวัน เดือน ปี กำกับไว้ด้วย

ข้อ ๒๓. ถ้าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับที่เก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดินหรือกรมที่ดินชำรุดสูญหาย ให้เจ้าพนักงานที่ดินเรียกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับใดฉบับหนึ่งมาจำลองเป็นรูปถ่ายเก็บไว้เป็นหลักฐานได้

การเก็บเอกสาร

ข้อ ๒๔. การเก็บหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ใช้ปกหรือแฟ้มเก็บเช่นเดียวกับโฉนดที่ดิน โดยเก็บเป็นเล่มๆ ละ ๕๐ ฉบับ เรียงตามลำดับเลขที่จากน้อยไปหามาก

ข้อ ๒๕. การเก็บเอกสารเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเก็บสารบบที่ดินโดยแยกไว้เป็นอำเภอและให้เก็บไว้ต่างหากไม่รวมกับสารบบที่ดิน

ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย

ข้อ ๒๖. ในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆ ทั้งสิ้น

ข้อ ๒๗. ค่าใช้จ่ายให้วางเป็นเงินมัดจำได้แก่

๒๗.๑ ค่าหลักเขตที่ดิน ในกรณีที่ผู้ขอไม่นำหลักเขตมา

๒๗.๒ ค่าพาหนะเดินทางของพนักงานเจ้าหน้าที่ และคนงานที่ไปทำการรังวัดให้จ่ายเท่าที่จำเป็นและจ่ายไปจริง

๒๗.๓ ค่าเบี้ยเลี้ยงของพนักงานเจ้าหน้าที่ ค่าเช่าที่พัก และค่าจ้างคนงานที่จ้างไปทำการรังวัด ให้เรียกตามระเบียบและอัตราของทางราชการที่ใช้อยู่ในขณะนั้น

๒๗.๔ ค่าป่วยการของเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ให้เป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด คนหนึ่งวันละ ๕๐ บาท

การเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ผู้ดูแลรักษา

ข้อ ๒๘. ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ผู้ดูแลรักษาจากทบวงการเมืองหนึ่งไปยังอีกทบวงการเมืองหนึ่งให้มอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงกันได้โดยไม่ต้องแก้ไขชื่อและทำการรังวัดใหม่

การเปลี่ยนหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์เป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ ๒๙. ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการแปลงใด หากปรากฏว่าได้มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ยึดถืออยู่และผู้ดูแลรักษาประสงค์จะเปลี่ยนเป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก็ให้ดำเนินการได้โดยเมื่อออกให้ไปแล้วให้เรียกโฉนดเดิมมาหมายเหตุด้วยตัวอักษรสีแดงว่าที่ดินแปลงนี้ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ไปแล้วตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเลขที่.....แล้วให้เจ้าพนักงานที่ดินลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้เป็นหลักฐาน แล้วเก็บเข้าสารบบของที่ดินแปลงนั้น สำหรับโฉนดของสำนักงานที่ดินให้ตัดออกจากเล่มและดำเนินการเช่นเดียวกัน

การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงกรณีเปลี่ยนประเภทที่ดิน

ข้อ ๓๐. ที่ดินที่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ไปแล้ว หากภายหลังมีการเปลี่ยนประเภทที่ดินและผู้ดูแลรักษาประสงค์จะขอเปลี่ยนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงใหม่ เพื่อให้ตรงกับสภาพที่ดินก็ให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ใหม่ได้ โดยไม่ต้องประกาศและทำการรังวัดใหม่ เมื่อออกให้แล้วให้เรียกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเดิมมาหมายเหตุด้วยตัวอักษรสีแดงว่า "ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ใหม่แล้วตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเลขที่....." แล้วให้เจ้าพนักงานที่ดินลงชื่อและวัน เดือน ปี กำกับไว้เป็นหลักฐาน แล้วเก็บเข้าสารบบของที่ดินแปลงนั้น สำหรับฉบับที่เก็บไว้ ณ จังหวัดและกรมที่ดินก็ให้ดำเนินการเช่นเดียวกัน

ข้อ ๓๑. ให้ยกเลิกคำสั่งหรือระเบียบการอื่นใด เฉพาะในส่วนที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้เสียทั้งสิ้น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๗

(ลงชื่อ) **อรรถ วิสูตรโยธาภิบาล**
(นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล)
อธิบดีกรมที่ดิน

ระเบียบกรมที่ดิน
ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2520)
ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ตามที่กรมที่ดินได้วางระเบียบ ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2517 นั้น ปรากฏว่า ในทางปฏิบัติยังมีอุปสรรคอยู่บางประการ ทำให้การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต้องล่าช้า นอกจากนั้นระเบียบฉบับนี้ยังมีข้อความขัดกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2519 ซึ่งออกมาภายหลัง

ฉะนั้น เพื่อให้การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้เป็นไปโดยรวดเร็ว อธิบดีกรมที่ดินจึงวางระเบียบเพิ่มเติมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2520) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง"

ข้อ 2. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2520 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกความในข้อ 9 แห่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2517 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 9. การรังวัดให้ถือเขตตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือทะเบียนเดิมของทางราชการ แต่ถ้าเขต ระยะ และข้างเคียงเปลี่ยนแปลงไปจากหลักฐานหรือทะเบียนเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดสอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้นำทำการรังวัด ผู้ปกครองท้องที่ และผู้สูงอายุที่เชื่อถือได้ในท้องถิ่นนั้นดี และเคยใช้ประโยชน์ร่วมกันสัก 3-4 คน ถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงไว้เป็นหลักฐาน หากปรากฏว่า ได้เนื้อที่น้อยกว่าหลักฐานหรือทะเบียนเดิมมาก และข้างเคียงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือไม่อาจทราบได้ว่าเขตและเนื้อที่ควรจะอยู่แค่ไหน เพียงใด หรือผู้นำทำการรังวัดหรือผู้ขอไม่สามารถชี้เขตได้ถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งให้นายอำเภอทราบเพื่อให้สภาตำบลพิจารณาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2519 ต่อไป

ในการรังวัดหากมีผู้คัดค้าน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัด รังวัดทำแผนที่โดยสังเขป แสดงเขตเป็นเส้นประและเนื้อที่ที่มีการคัดค้านแต่ละรายไว้ในแผนที่ต้นร่างและ

/กระดาษบาง

กระดาษบางโดยให้จดแจ้งข้อความไว้ในแปลงที่มีการคัดค้านว่า "(ชื่อผู้คัดค้าน) คัดค้าน" และให้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะส่วนไม่มีผู้คัดค้านไปก่อน การรับรองเขตด้านที่มีการคัดค้าน ให้บันทึกถ้อยคำผู้นำทำการรังวัด หรือผู้นำชี้เขตไว้เป็นหลักฐาน โดยไม่ต้องให้ผู้คัดค้านลงชื่อรับรองเขต หากมีผู้บุกรุกแต่ไม่คัดค้าน หรือยอมรับว่าเป็นที่สาธารณประโยชน์ให้บันทึกถ้อยคำผู้บุกรุก ว่าได้เข้าทำประโยชน์อะไร แต่เมื่อใด เป็นจำนวนเนื้อที่เท่าใด โดยไม่ต้องรังวัดแสดงรายละเอียด เช่น กรณีที่มีการคัดค้าน"

ข้อ 4. ให้ยกเลิกความในข้อ 15 แห่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2517 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 15 ในระหว่างประกาศถ้ามีผู้คัดค้านทั้งแปลงให้รอการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้จนกว่าจะได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดของศาล แสดงว่าผู้คัดค้านไม่มีสิทธิในที่ดินนั้น หรือพิจารณาดำเนินการไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลต่อไป หากเป็นการคัดค้านเพียงบางส่วน ให้ดำเนินการตามข้อ 9 วรรค 2"

ประกาศ ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2520

(ลงชื่อ) ระคม มหาศรานนท์

(ร.ต.ท. ระคม มหาศรานนท์)

อธิบดีกรมที่ดิน

ระเบียบกรมที่ดิน
ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2520)
ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ด้วยระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2517 ข้อ 6 เกี่ยวกับระเบียบการรังวัด มีปัญหาและข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน และระเบียบข้อ 7.3 กำหนดขนาดของหลักเขตที่สาธารณประโยชน์ไว้ใหญ่เกินควรและมีน้ำหนักมาก ไม่สะดวกในการขนย้าย

ฉะนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องและเพื่อให้การดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้เป็นไปโดยสะดวกรวดเร็วขึ้นกว่าเดิม อธิบดีกรมที่ดินวางระเบียบเพิ่มเติมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2520) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ 2. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2520 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกความในข้อ 6 แห่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2517 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 6 การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ดำเนินการ ดังนี้

6.1 ที่ดินบริเวณที่มีระวางแผนที่แล้วให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยวิธีการรังวัด และการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่กรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย พ.ศ.2517 โดยอนุโลม

6.2 ที่ดินซึ่งอยู่ห่างจากเส้นโครงงานหมุดหลักฐานแผนที่ของกรมที่ดิน หรือกรมแผนที่ทหารไม่เกิน 2 กิโลเมตร ให้ทำการวางโครงหมุดหลักฐานแผนที่ออกจากหมุดหลักฐานแผนที่ดังกล่าว และให้ปฏิบัติตามคำสั่งกรมที่ดิน ที่ 62/2513 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2513 เรื่อง ระเบียบเกี่ยวกับการสร้างและซ่อมแซมหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่ เพื่อทำการโยงยึดหลักเขตที่ดินลงที่หมายรูปแผนที่ในระวางแผนที่ซึ่งมีอยู่เดิม หรือขอสร้างขึ้นใหม่

6.3 ที่ดินซึ่งอยู่ห่างจากหมุดหลักฐานแผนที่ตามข้อ 6.2 เกินกว่า 2 กิโลเมตร ให้ดำเนินการดังนี้

6.3.1 ทำการวางโครงหมุดหลักฐานแผนที่บรรจบตัวเอง (รูปลอย) เพื่อทำการรังวัดโยงยึดหลักเขต โดยใช้กล้องธิโอโดไลท์ และใช้หมุดหลักฐานแผนที่ตามแบบของกรมที่ดิน ห้ามใช้หลักเขตที่ดิน หลักไม้ หรือวัสดุอื่น ๆ

/6.3.2

6.3.2 ที่ดินแปลงใดอยู่ใกล้กับสิ่งถาวรที่สังเกตุได้ง่าย เช่น เจดีย์ สะพาน หลัก ก.ม. เสาไฟฟ้า เสาโทรเลข ให้ยึดโยงเข้ากับหลักเขตที่ดิน หรือหลักเขตที่สาธารณประโยชน์ อย่างน้อย 1 หลัก และให้แสดงระยะไว้ในแผนที่ต้นร่างด้วย เพื่อให้ทราบตำแหน่งของที่สาธารณประโยชน์ว่าตั้งอยู่ที่ใด

6.4 ให้เก็บรายการรังวัดทุกชนิดไว้รวมกับแผนที่ต้นร่างและรายการคำนวณทุก ๆ แปลง

6.5 ในบริเวณที่มีระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศสำหรับออกโฉนดที่ดินอยู่แล้ว ให้ใช้ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ โดยดำเนินการรังวัดเช่นเดียวกับการออกโฉนดที่ดิน

6.6 ในกรณีที่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศเพื่อออก น.ส.3 ก. ใช้อยู่ที่อำเภอนั้น ๆ ให้นำรูปแผนที่การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงลงระวางรูปถ่ายด้วย

6.7 ให้ช่างรังวัดส่งเรื่องที่ทำการรังวัดแล้วเสร็จในเดือนหนึ่ง ๆ พร้อมกับใบสำคัญค่าใช้จ่าย ต่อผู้ควบคุมสายรังวัด ซึ่งกรมที่ดินส่งมาทำการควบคุมการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในท้องที่จังหวัดนั้น ๆ ในกรณีที่ไม่มีผู้ควบคุมสายรังวัดให้ส่งต่อหัวหน้างานรังวัดสำนักงานที่ดินเพื่อเสนอต่อเจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการต่อไปเป็นประจำทุก ๆ เดือน ห้ามเก็บรอไว้เป็นอันขาด

6.8 ในกรณีที่กรมที่ดินส่งช่างรังวัดจากส่วนกลางไปทำการรังวัด ให้ดำเนินการในสนามให้แล้วเสร็จก่อนวันเดินทางกลับพอสมควร เพื่อจะได้มีเวลาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของเรื่องการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เรียบร้อย"

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 7.3 แห่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2517 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"7.3 หลักเขตที่สาธารณประโยชน์เป็นหลักคอนกรีตเสริมเหล็ก ลักษณะสี่เหลี่ยมขนาด 12 x 12 ซม. ยาว 1 เมตร ปลายแหลมเป็นรูปจั่วมีฐานหนา 10 ซม. ออกไปรองข้าง ๆ ละ 12 ซม. ส่วนบนของหลักด้านหนึ่งเขียนด้วยอักษรสีเขียวลึกลงไปในเนื้อหลักว่า "เขตที่สาธารณะ" ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 18 ตุลาคม 2520

ระดม มหาศรานนท์
(ร.ต.ท.ระดม มหาศรานนท์)
อธิบดีกรมที่ดิน

ระเบียบกรมที่ดิน
ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2522)
ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ด้วยระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2517 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2517 ข้อ 7.4 ได้กำหนดแผ่นป้ายบอกชื่อที่สาธารณประโยชน์ไว้ มีลักษณะไม่เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบันที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ฉะนั้น เพื่อความเหมาะสมและสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน อธิบดีกรมที่ดินจึงวางระเบียบเพิ่มเติมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2522) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง"

ข้อ 2. ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2522 เป็นต้นไป

ข้อ 3. แผ่นป้ายบอกชื่อที่สาธารณประโยชน์ ให้จัดทำขึ้นอีกแบบหนึ่งมีลักษณะดังนี้

<u>แผ่นป้าย</u> ใช้แผ่นเหล็กหนา 1/16 นิ้ว (1.58 มม.) ขนาด 1.20 x 0.60 เมตร ทาสีกันสนิมรองพื้นทั้งด้านหน้าและด้านหลังทับ 2 ครั้ง เฉพาะด้านหน้าทาสีเขียวทับ และที่ขอบทาสีขาวโดยรอบ ขนาด 2.5 ซม. เขียนชื่อที่สาธารณประโยชน์ด้วยสีขาวตัวอักษรขนาดสูง 8 ซม. ส่วนชื่อตำบลและอำเภอตัวอักษรขนาดสูง 6 ซม. และเจาะรูสำหรับน็อตยึดไม่น้อยกว่า 2 รู ขนาด 9 มม. ยาวตามความหนาของเสาป้ายแต่ละแบบ

เสาป้าย ทาสีขาวปักลึกลงไปในดินประมาณ 70 เซนติเมตร มี 2 แบบคือ

<u>แบบที่ 1</u> ใช้เสาคอนกรีตอัดแรงสำเร็จรูป คุณภาพเทียบของ CPAC ขนาด 0.08x0.08x2.70 เมตร มีรูสำหรับยึดป้าย ขนาด 9 มม. ไม้น้อยกว่า 2 รู ตามแบบ

/แบบที่ 2

<u>แบบที่ 2</u> ใช้เสาคอนกรีตเสริมเหล็กขนาด 0.10 x 0.10 x 2.70 เมตร เสริมเหล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง 6 มม. จำนวน 4 เส้น เหล็กปลอกเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 มม. ระยะ 0.15 เมตร ส่วนผสมคอนกรีต 1/2/4 (โดยปริมาตร) เจาะรูปิดแผ่นป้ายต้นละ 2 รู ขนาด 9 มม. ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 18 ตุลาคม 2522

(ลงนาม) นิรุติ ไชยกูล

(นายนิรุติ ไชยกูล)

รักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมที่ดิน

ระเบียบกรมที่ดิน
ว่าด้วยการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
(ฉบับที่ 5)
พ.ศ.2530

โดยที่เห็นเป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กรมที่ดินจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2530"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่ 15 มกราคม 2530 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 6 แห่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2520) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 6 การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ดำเนินการ ดังนี้

6.1 ที่ดินบริเวณที่มีระวางแผนที่แล้วให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดและการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่ กรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย พ.ศ.2527 ลงวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2527 โดยอนุโลม

6.2 ที่ดินซึ่งอยู่ห่างจากเส้นโครงงานหมุดหลักฐานแผนที่ของกรมที่ดินหรือกรมแผนที่ทหารไม่เกิน 2 กิโลเมตร ให้ทำการวางโครงหมุดหลักฐานแผนที่ออกจากหมุดหลักฐานแผนที่ดังกล่าว และให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการสร้างและซ่อมแซมหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่ พ.ศ.2526 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2526

6.3 ที่ดินซึ่งอยู่ห่างจากหมุดหลักฐานแผนที่เกินกว่า 2 กิโลเมตร ให้ทำการวางโครงหมุดหลักฐานแผนที่บรรจบตัวเอง (รูปลอย) เพื่อทำการรังวัดโยงยึดหลักเขต โดยใช้กล้องธิโอโดไลท์และใช้หมุดหลักฐานแผนที่ตามแบบของกรมที่ดินเท่านั้น ที่ดินแปลงใดอยู่ใกล้กับสิ่งถาวรที่สังเกตุได้ง่าย เช่น เจดีย์ สะพาน หลักกิโลเมตร เสาไฟฟ้า เสาโทรเลข ให้ยึดโยงเข้ากับหลักเขตที่ดิน หรือหลักเขตที่สาธารณประโยชน์ว่าตั้งอยู่ที่ใด

6.4 การเก็บหลักฐานแผนที่ให้ปฏิบัติ ดังนี้

6.4.1 กรณีมีระวางแผนที่ให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการควบคุมต้นร่างแผนที่ รายการรังวัด รายการคำนวณ และระวางแผนที่ในสำนักงานที่ดิน พ.ศ.2523 และฉบับที่ 2 (พ.ศ.2525)

/6.4.2

6.4.2 กรณีไม่มีระวางแผนที่ให้เก็บรวมไว้เป็นแปลง ๆ

6.5 ในบริเวณที่มีระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศสำหรับออกโฉนดที่ดินอยู่แล้ว ให้ใช้ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ โดยดำเนินการรังวัด เช่นเดียวกับการออกโฉนดที่ดิน

6.6 ถ้ามีระวางรูปถ่ายทางอากาศเพื่อออก น.ส.3 ก ใช้อยู่ที่อำเภอนั้น ๆ ให้นำรูปแผนที่การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงลงระวางรูปถ่ายทางอากาศด้วย

6.7 การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในบริเวณประกาศการเดินสำรวจและสอบเขตทั้งตำบล ให้เจ้าหน้าที่เดินสำรวจและสอบเขตทั้งตำบลเป็นผู้ดำเนินการตามระเบียบนี้โดยอนุโลม และให้ทำการรังวัดวิธีเดียวกันกับการรังวัดเดินสำรวจและสอบเขตทั้งตำบล

6.8 บริเวณที่ดำเนินการออกโฉนดที่ดิน โดยนำหลักฐานเกี่ยวกับระวางรูปถ่ายทางอากาศที่ใช้กับหนังสือรับรองการทำประโยชน์มาปรับแก้ตามหลักวิชาการแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ โดยไม่ต้องทำการสำรวจรังวัด ให้นำรูปแปลงหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ได้ลงระวางรูปถ่ายทางอากาศไว้แล้วมาลงในระวางแผนที่ด้วย

6.9 ให้ช่างรังวัดส่งเรื่องที่ทำการรังวัดแล้วเสร็จ พร้อมกับใบสำคัญค่าใช้จ่ายต่อผู้ควบคุมสายรังวัดผู้มีหน้าที่ควบคุมการรังวัดตามระเบียบนี้ในท้องที่นั้น ๆ ทุก ๆ เดือน ถ้าไม่มีผู้ควบคุมสายรังวัดให้ส่งต่อหัวหน้าฝ่ายรังวัดสำนักงานที่ดิน เพื่อเสนอต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด หรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาดำเนินการต่อไปเป็นประจำทุก ๆ เดือน ห้ามเก็บรอไว้เป็นอันขาด

6.10 กรณีกรมที่ดินส่งช่างรังวัดจากส่วนกลางไปทำการรังวัดให้ดำเนินการในสนามให้แล้วเสร็จก่อนวันเดินทางกลับพอสมควร เพื่อจะได้มีเวลาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของเรื่องราวการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เรียบร้อย"

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในข้อ 10 แห่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2517 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 10 กรณีที่มีทางสาธารณประโยชน์ที่รถยนต์เดินไม่ได้ หรือมีห้วยล่าน้ำ ซึ่งอยู่ในความดูแลรักษาของนายอำเภอ อยู่ในบริเวณที่ดินที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงจะพิจารณาออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นแปลงเดียวก็ได้ ทั้งนี้ต้องบันทึกคำยินยอมของผู้ดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์นั้น ๆ ไว้ และบันทึกคำรับรองของผู้ขอออกหนังสือสำคัญ

/สำหรับ

สำหรับที่หลวงไว้ด้วยว่า จะไม่ทำให้เสียหายแก่การใช้ที่สาธารณประโยชน์นั้น ๆ และให้แสดงเขตทาง หรือ ห้วย ลำน้ำ นั้น ๆ เป็นเส้นประไว้ในรูปแผนที่

ถ้ามีคลองสาธารณประโยชน์อยู่ในบริเวณที่ดินที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง กันเขตคลองสาธารณประโยชน์ออก และออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นแปลง ๆ

ข้อ 5 ให้ผู้อำนวยการกองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ และผู้อำนวยการกองหนังสือสำคัญรักษาการตามระเบียบนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกอง

ประกาศ ณ วันที่ 8 มกราคม พ.ศ.2530

(ลงชื่อ) ศิริ เกวลินสฤษดิ์
(นายศิริ เกวลินสฤษดิ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

ด่วนมาก

ที่ มท 0618/ว 29977

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท 10200

13 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท 0618/ว 29205 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2539

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2539) จำนวน ชุด

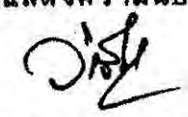
ตามหนังสือที่อ้างถึงกรมที่ดินส่งโครงการเร่งรัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมาเพื่อโปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เสร็จภายใน 6 เดือน นั้น

กรมที่ดินพิจารณาเห็นว่า การจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงซึ่งต้องดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2517 เป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากตามระเบียบดังกล่าวกำหนดให้จัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงขึ้น 1 ฉบับ แล้วส่งไปให้กรมที่ดินจำลองเป็นรูปถ่ายอีก 2 ฉบับ เมื่อกรมที่ดินดำเนินการเสร็จและส่งคืนแล้ว เจ้าหน้าที่จะนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามพร้อมกันทั้ง 3 ฉบับ ฉะนั้น เพื่อให้การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นไปด้วยความรวดเร็วและสอดคล้องกับโครงการเร่งรัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เสร็จภายใน 6 เดือน กรมที่ดินจึงได้กำหนดทางปฏิบัติในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงขึ้นใหม่ รายละเอียดปรากฏตามระเบียบกรมที่ดินฯ ที่ส่งมาพร้อมนี้

จึง ...

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป อนึ่ง เมื่อได้ลงนามในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว โปรดให้เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปเก็บไว้ทางกรมที่ดิน จำนวน 1 ฉบับ โดยด่วนด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222 - 1840
โทรสาร 222 - 2851

ระเบียบกรมที่ดิน
ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2539)

ด้วยการจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2517 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2517 ในทางปฏิบัติยังมีอุปสรรคอยู่บางประการทำให้การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นไปด้วยความล่าช้า

ฉะนั้น เพื่อให้การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้เป็นไปโดยรวดเร็วขึ้นกว่าเดิม อธิบดีกรมที่ดินจึงแก้ไขระเบียบดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2539)"

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2539 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 18 แห่งระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2517 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 18 หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ทำขึ้น 3 ฉบับ มอบให้ผู้ดูแลรักษาถือไว้ 1 ฉบับ เก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา 1 ฉบับ และเก็บไว้ ณ กรมที่ดิน 1 ฉบับ กรณีที่ดินตั้งอยู่ตามเกี่ยวหลายจังหวัดให้จัดทำเพิ่มขึ้นตามจังหวัดที่เกี่ยวข้อง"

ประกาศ ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

(ลงชื่อ)

(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

(สำเนา)

ระเบียบกรมที่ดิน
ว่าด้วยการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
พ.ศ. ๒๕๒๙

โดยที่ขณะนี้ยังไม่มีระเบียบเกี่ยวกับการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ออกไปโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อน ฉะนั้นจึงกำหนดวิธีการเพิกถอนหรือแก้ไขไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. ๒๕๒๙"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ เมื่อปรากฏว่าได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อนเป็นต้นว่า

(๑) ออกไปผิดแปลง หรือทับที่บุคคลอื่น

(๒) แนวเขตผิดพลาดคลาดเคลื่อน เช่น เดิมรังวัดตามทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ต่อมาพบประกาศหวงห้ามและปรากฏว่าอาณาเขตไม่ตรงกัน

(๓) จำลองรูปแผนที่หรือคำนวณเนื้อที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน

ให้จังหวัดสอบสวนพยานหลักฐาน สรุปชี้แจงเหตุที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน พร้อมส่งหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับที่เก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา และฉบับผู้ดูแลรักษาไปยังกรมที่ดิน

ถ้าจะต้องมีการรังวัดตรวจสอบเพื่อให้ทราบว่า รูปแผนที่หรือเนื้อที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนหรือไม่ ให้อธิบดีกรมที่ดินสั่งรังวัดตรวจสอบ หรือให้ทบวงการเมืองผู้ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นแสดงความประสงค์ขอรังวัดตรวจสอบต่ออธิบดีกรมที่ดิน โดยยื่นผ่านสำนักงานที่ดินจังหวัด หรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ในเขต ส่วนวิธีการรังวัดให้อนุโลมปฏิบัติเช่นเดียวกับการรังวัดสอบเขตโฉนดที่ดิน

ข้อ ๔ ถ้าอธิบดีกรมที่ดินได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรว่าจะต้องเพิกถอนหรือแก้ไขก่อนมีคำสั่งให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้อธิบดีกรมที่ดินแจ้งให้ทบวงการเมืองหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นทราบ เพื่อให้คัดค้านภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๒) การเพิกถอนหรือแก้ไขรูปแผนที่ นอกจากจะต้องดำเนินการตาม (๑) แล้วให้อธิบดีกรมที่ดินสั่งไปยังเจ้าพนักงานที่ดินที่จังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา ประกาศการ

เพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ประชาชนทราบ มีกำหนด ๓๐ วัน โดยปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา ๑ ฉบับ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่หรือที่ทำการเขต ๑ ฉบับ ที่ทำการกำนัน ๑ ฉบับ ในบริเวณที่ดินนั้น ๑ ฉบับ ในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาลหรือในเขตกรุงเทพมหานครให้ปิดไว้ ณ ศาลาว่าการอีก ๑ ฉบับ ถ้าเป็นการแก้ไขรูปแผนที่ ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินเดิมและที่จะแก้ไขท้ายประกาศด้วย

(๓) ถ้ามีการคัดค้าน ให้อธิบดีกรมที่ดินเสนอเรื่องให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการ

ข้อ ๕ เมื่ออธิบดีกรมที่ดินมีคำสั่งให้เพิกถอนหรือแก้ไขแล้ว ให้ผู้อำนวยการกองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ กรมที่ดิน เป็นผู้หมายเหตุการณ์เพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงทั้งสามฉบับให้ถูกต้องตรงกัน โดยปฏิบัติดังนี้

(๑) กรณีเพิกถอน ให้หมายเหตุด้วยวิธีขีดเส้นคู่ขนานด้วยหมึกสีแดงบนด้านหน้าของหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แล้วเขียนด้วยอักษรสีแดงว่า "หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฉบับนี้ได้เพิกถอนตามคำสั่งอธิบดีกรมที่ดินที่.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ....." แล้ว ลงนามพร้อมวัน เดือน ปี กำกับไว้

(๒) กรณีแก้ไข ให้ขีดฆ่าส่วนที่คลาดเคลื่อนออกด้วยหมึกสีแดง แล้วแก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่ง และหมายเหตุด้วยอักษรสีแดงว่า "ได้แก้ไขตามคำสั่งอธิบดีกรมที่ดินที่..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....." แล้วลงนามพร้อมวัน เดือน ปี กำกับไว้

ข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าที่หมายเหตุการเพิกถอนหรือแก้ไขทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้สอดคล้องกับการเพิกถอนหรือการแก้ไข ตามข้อ ๕ โดยให้ลงนามพร้อม วัน เดือน ปี กำกับไว้ด้วย

ข้อ ๗ เมื่อได้มีการเพิกถอนหรือแก้ไขแล้ว ให้อธิบดีกรมที่ดินแจ้งให้ทบวงการเมือง พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นทราบอีกครั้งหนึ่ง

ข้อ ๘ หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ได้ดำเนินการเพิกถอนแล้วให้เก็บไว้ในกรมที่ดิน

ข้อ ๙ การแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เนื่องจากเขียนหรือพิมพ์ข้อความผิดพลาดคลาดเคลื่อนโดยมีหลักฐานชัดแจ้ง รวมทั้งการแก้ไขรายละเอียดในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งมิใช่การแก้ไขรูปแผนที่หรือเนื้อที่ เป็นต้นว่า เครื่องหมายที่ดินข้างเคียงเมื่อทบวงการเมืองหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดิน

อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรให้แก้ไข ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขามีอำนาจแก้ไขได้และเมื่อแก้ไขแล้วให้รายงานไปยังกรมที่ดินเพื่อแก้ไขหลักฐานให้ถูกต้องตรงกัน

สำหรับการหมายเหตุการแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับเก็บไว้ ณ กรมที่ดิน ให้ผู้อำนวยการกองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ กรมที่ดิน เป็นผู้ดำเนินการ

ข้อ ๑๐ ให้ผู้อำนวยการกองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๙

(ลงชื่อ) **ศิริ เกวลินสฤษดิ์**

(นายศิริ เกวลินสฤษดิ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

(หมายเหตุ เวียนโดยหนังสือเวียนกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๑/๒๔๐๙๓ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๙)

ที่ มท 0718.2/ว **1711**

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท 10200

15 มิถุนายน 2543

เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2543

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0607/ว 303 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2519
2. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0618/ว 20482 ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2537

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2543 จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึง ได้แจ้งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2519 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 ให้ทุกจังหวัดทราบและถือปฏิบัติแล้ว นั้น

บัดนี้ ได้พิจารณาเห็นสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 โดยให้ครอบคลุมถึงกรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น จึงให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ทั้ง 2 ฉบับ และออกระเบียบ

กระทรวง...

กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2543 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 117 ตอนพิเศษ 43 ง วันที่ 8 พฤษภาคม 2543 แล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยพร้อมนี้

อนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2543 เกี่ยวกับการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงขอให้สั่งองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสภาตำบล แล้วแต่กรณี ทำการสำรวจที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2515 ในท้องที่ความรับผิดชอบให้ครบถ้วนทุกแปลง แล้วรายงานให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่แล้วแต่กรณีทราบ เพื่อตรวจสอบและจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้ถูกต้องตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0604/ว 197 ลงวันที่ 18 เมษายน 2510 หากปรากฏว่าที่สาธารณประโยชน์แปลงใด ยังไม่ได้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก็ให้ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222 - 1840 โทรสาร 222 - 2851

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือใน
การดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
พ.ศ. 2543

ด้วยกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควร ปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2519 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 โดยให้ครอบคลุมถึงกรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นด้วย กระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2543"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

(1) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2519

(2) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

"สภาตำบล" หมายถึง สภาตำบลตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล

"องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" หมายถึง กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

"ผู้บริหาร ...

"ผู้บริหารท้องถิ่น" หมายถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา และประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล

"สภาท้องถิ่น" หมายถึง สภากรุงเทพมหานคร สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล สภาเมืองพัทยา และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

"นายอำเภอ" ให้หมายความรวมถึง ผู้อำนวยการเขต ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

ข้อ 5 ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ให้จังหวัดสั่งอำเภอทุกอำเภอในเขตจังหวัด ทำการสำรวจที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตท้องที่ของตนว่ายังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นจำนวนเท่าใด สมควรดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้เป็นหลักฐานหรือไม่ เพียงใด พร้อมทั้งเหตุผล แล้วรายงานให้จังหวัดทราบเพื่อรายงานกรมที่ดินตามแบบท้ายระเบียบนี้

ในการสำรวจนี้ อำเภออาจขอให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือช่วยเหลือในการสอบสวนประวัติ นำชี้อาณาเขตที่สงสัยและปฏิบัติการอื่น ๆ เท่าที่สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจะทำได้

เมื่อท้องที่อำเภอใดได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงครบถ้วนหมดในปีใดแล้ว ปีต่อไปให้อำเภอนั้นงดการสำรวจตามข้อนี้ได้

ข้อ 6 หลังจากทำการสำรวจแล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ออกไปทำการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ณ ท้องที่ใด ให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือและช่วยเหลือประสานงานกับเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ดังนี้

(1) ชี้แจงและประกาศให้ราษฎรในท้องที่ทราบ

(2) ให้ความอนุเคราะห์และให้ความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในเรื่องที่พัก ความปลอดภัย การติดต่อนัดหมายกับเจ้าของที่ดินข้างเคียง

(3) ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรค และข้อขัดข้องต่าง ๆ หากจะเกิดมีขึ้น

(4) ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การดำเนินการได้เสร็จเรียบร้อยสมความมุ่งหมาย

ข้อ 7 ...

ข้อ 7 เพื่อให้การรังวัดในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้เป็นไปโดยถูกต้อง ได้เนื้อที่และขอบเขตที่แท้จริง เมื่อเจ้าหน้าที่จะไปทำการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใด ในท้องที่ใด นายอำเภอจะได้แจ้งให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ ให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายผู้แทนไปช่วยควบคุมดูแลการรังวัดของเจ้าหน้าที่ หากเห็นว่าเป็นการไม่ถูกต้องด้วยประการใด ให้ประธานสภาตำบลหรือผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งให้นายอำเภอทราบด้วย

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งจากประธานสภาตำบลหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามความในวรรคหนึ่งแล้ว ให้ระงับการรังวัดและการดำเนินการไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับคำสั่งจากนายอำเภอ

ข้อ 8 ในกรณีที่ปรากฏว่า การรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใดได้เนื้อที่น้อยไปจากหลักฐานเดิม โดยไม่ปรากฏว่ามีผู้บุกรุก ให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามผลการรังวัดดังกล่าวไปก่อน เสร็จแล้วให้นายอำเภอสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนั้นน้อยไปเพราะเหตุใด มีจำนวนเนื้อที่เท่าใด โดยขอความเห็นต่อสภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประกอบการพิจารณา หากสภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่นภายในสามสิบวัน ให้ดำเนินการต่อไป

ข้อ 9 ในกรณีที่มีปัญหาว่า ที่ดินสาธารณประโยชน์แห่งใดสมควรจะคงสภาพเพื่อทำการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้เป็นหลักฐาน หรือสมควรจะถอนสภาพเพื่อนำมาจัดสรรให้ราษฎรทำกิน หรือจัดประโยชน์อย่างอื่น หรือกรณีที่มีผู้บุกรุกสมควรจะดำเนินการขับไล่หรือไม่ เมื่อนายอำเภอร้องขอ ให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนัดประชุมพิจารณาให้ความเห็น โดยให้ประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา หน่วยงานของรัฐหรือองค์การเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับสภาตำบลหรือสภาท้องถิ่นด้วย เสร็จแล้วส่งผลการประชุมให้นายอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ 10 ...

ข้อ 10 ในการมอบหมายให้ผู้ใดเป็นผู้แทนสภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามข้อ 7 การประชุมให้ความเห็นชอบตามข้อ 8 และการพิจารณาให้ความเห็นตามข้อ 9 ให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำรายงานการประชุมไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง

ข้อ 11 ในการที่สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ความช่วยเหลือในการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแก่ทางราชการตามระเบียบนี้ สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจได้รับการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าตอบแทน ค่าจ้าง และค่าเบี้ยเลี้ยงตามอัตราที่กรมที่ดินจะกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ประกาศ ณ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2543

(นายวัฒนา อัศวเหม)
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 117 ตอนพิเศษ 43 ง วันที่ 8 พฤษภาคม 2543)

ด่วนมาก
ที่ มท 0607/ว.303 กระทรวงมหาดไทย

9 มีนาคม 2519

เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2519

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกระทรวงหมาดไทยด่วนมาก ที่ มท 0607/ว.859 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2518

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับรายงานจากกรมที่ดินว่า ขณะนี้มีที่ดินสาธารณประโยชน์ประมาณ 27,500 แปลง ที่ยังไม่ได้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้เป็นหลักฐาน หากดำเนินการตามที่เคยทำมาจะแล้วเสร็จภายใน 18 ปี เพื่อระงับปัญหาการที่มีราษฎรบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ ซึ่งทำให้ทางราชการกับราษฎรต้องมีกรณีพิพาทกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่เร่งรัดการออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน กรมที่ดินจึงได้วางโครงการที่จะดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้แล้วเสร็จภายใน 4 ปี โดยจะเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2520 - 2523 ดังที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้จังหวัดทำการสำรวจรายละเอียดและคำนวณค่าใช้จ่ายอยู่แล้ว เพื่อให้การดำเนินการเรื่องนี้ได้ผลสมความมุ่งหมาย กรมที่ดินเห็นว่าควรมอบหมายให้สภาตำบลได้มีส่วนช่วยเหลือและควบคุมการปฏิบัติงานเรื่องนี้ด้วย เพื่อที่ปัญหาต่าง ๆ จะได้ยุติลงในระดับตำบล โดยกรมที่ดินได้ปรึกษากับกรมการปกครองแล้ว เห็นด้วยในหลักการที่จะมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมได้ จึงได้ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2519 เสนอให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยกับกรมที่ดิน และอนุมัติให้ใช้ได้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2519 เป็นต้นไป

จึงเรียน...

จึงเรียนมาเพื่อขอให้จังหวัดได้ทราบและสั่งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป และเพื่อให้สภาตำบลได้เข้าใจนโยบายของกระทรวงมหาดไทยตลอดจนทราบรายละเอียดต่าง ๆ ของระเบียบดังกล่าวดีขึ้น ขอให้สั่งนายอำเภอชี้แจงให้ประธานกรรมการสภาตำบลทุกตำบลในเขตท้องที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

อนึ่ง โดยที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2519 ฉะนั้น การจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่จังหวัดจะดำเนินการในปีงบประมาณ 2519 โดยงบประมาณของกรมที่ดินร่วมกับงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ขอไปแจ้งให้นายอำเภอกับสภาตำบลปฏิบัติตามระเบียบนี้ด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) เจริญ ปานทอง

(นายเจริญ ปานทอง)

รองปลัดกระทรวง สั่งราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

โทร.2226131 ต่อ 250

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการ
ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
พ.ศ. 2519

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาเห็นเป็นการสมควรมอบหมายให้สภาตำบลได้มีส่วนช่วยเหลือและควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์ซึ่งทางราชการสงวนหรือหวงห้ามไว้ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2519"

ข้อ 2. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2519 เป็นต้นไป

ข้อ 3. สภาตำบลตามระเบียบนี้ หมายถึงสภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515

ข้อ 4. ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี จังหวัดจะได้สั่งอำเภอทุกอำเภอในเขตจังหวัด (เว้นเขตของกรุงเทพมหานคร) ทำการสำรวจที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตท้องที่ของตน ว่ายังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นจำนวนเท่าใด สมควรดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้เป็นหลักฐานหรือไม่ เพียงใด พร้อมทั้งเหตุผลแล้วรายงานให้จังหวัดทราบเพื่อรายงานกรมที่ดิน

ในการสำรวจนี้ อำเภออาจขอให้สภาตำบลร่วมมือช่วยเหลือในการสอบสวนประวัตินำชี้อาณาเขตที่สงสัยและปฏิบัติการอื่น ๆ เท่าที่สภาตำบลสามารถทำได้

เมื่อท้องที่อำเภอใดได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงครบถ้วนหมดในปีใดแล้ว ปีต่อไปให้อำเภอนั้นงดการสำรวจตามข้อนี้ได้

ข้อ 5. หลังจากทำการสำรวจแล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ออกไปทำการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ณ ตำบลใด ให้สภาตำบลให้ความร่วมมือช่วยเหลือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ดังนี้

5.1 ชี้แจงและประกาศให้ราษฎรในท้องที่ทราบ

5.2 ให้ความอนุเคราะห์และให้ความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในเรื่องที่พักความปลอดภัย การติดต่อนัดหมายกับเจ้าของที่ดินข้างเคียง

5.3 ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ หากจะเกิดมีขึ้น

5.4 ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การดำเนินการได้เสร็จเรียบร้อยสมความมุ่งหมาย

ข้อ 6. เพื่อให้การรังวัดในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้เป็นไปโดยถูกต้อง ได้เนื้อที่และขอบเขตที่แท้จริง เมื่อเจ้าหน้าที่จะไปทำการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใด ในท้องที่ตำบลใด นายอำเภอจะได้แจ้งให้สภาตำบลทราบ ให้สภาตำบลมอบหมายผู้แทนไปช่วยควบคุมดูแลการรังวัดของเจ้าหน้าที่ หากเห็นว่าเป็นการไม่ถูกต้องด้วยประการใด ให้ประธานกรรมการสภาตำบลแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดทราบ และรายงานให้นายอำเภอทราบพร้อมกันด้วย

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งจากประธานกรรมการสภาตำบลตามความในวรรคก่อน ให้ระงับการรังวัดและดำเนินการต่อไปไว้ก่อน จนกว่าจะได้รับคำสั่งจากนายอำเภอ

ข้อ 7. ในกรณีที่ปรากฏว่า การรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใด ได้เนื้อที่น้อยไปจากหลักฐานเดิมโดยไม่ปรากฏว่าได้มีผู้หนึ่งผู้ใดบุกรุก เพื่อให้กรณีหมดปัญหา เมื่อนายอำเภอร้องขอ ให้สภาตำบลนัดประชุมให้ความเห็นชอบ แล้วส่งผลการประชุมให้นายอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ 8. ในกรณีที่มีปัญหาว่า ที่ดินสาธารณประโยชน์แห่งใดสมควรจะคงสภาพเพื่อทำการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้เป็นหลักฐาน หรือสมควรจะถอนสภาพเพื่อนำมาจัดสรรให้ราษฎรทำกิน หรือจัดประโยชน์อย่างอื่น หรือกรณีที่มีผู้บุกรุกสมควรจะดำเนินการขับไล่หรือไม่ เมื่อนายอำเภอร้องขอ ให้สภาตำบลนัดประชุมพิจารณาให้ความเห็นแล้วส่งผลการประชุมให้นายอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ 9. การมอบหมายผู้ใดเป็นผู้แทนสภาตำบลตามข้อ 6 การประชุมให้ความเห็นชอบตาม ข้อ 7 และการพิจารณาให้ความเห็นตาม ข้อ 8 ให้สภาตำบลทำรายงานการประชุมไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง

ข้อ 10. ในการที่สภาตำบลได้ให้ความช่วยเหลือและควบคุมการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแก่ทางราชการตามระเบียบนี้ อาจได้รับการช่วยเหลือเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าตอบแทน ค่าจ้างและค่าเบี้ยเลี้ยงตามอัตราที่กรมที่ดินจะกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2519
(ลงชื่อ) พ.ต.ท.บุญเลิศ เลิศปรีชา
(บุญเลิศ เลิศปรีชา
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ที่ มท 0618/ว. 20482

กรมที่ดิน

ถนนพระพินิต กท 10200

2 สิงหาคม 2537

เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 จำนวน 1 ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 โดยประกาศ ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2537 รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ชนะศึกดิ์ ฮุวบูรณ์

(นายชนะศึกดิ์ ฮุวบูรณ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

โทร.222-1840

โทร. 222-2851

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุม

การดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2537

เพื่อให้การปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามความในมาตรา 8 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2535 เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว บังเกิดผลดีแก่ทางราชการและประชาชน กระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 7 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2519 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 7 ในกรณีที่ปรากฏว่า การรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใดได้เนื้อที่น้อยไปจากหลักฐานเดิม โดยไม่ปรากฏว่าได้มีผู้หนึ่งผู้ใดบุกรุก ให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามผลการรังวัดดังกล่าวไปก่อน เสร็จแล้วให้นายอำเภอสอบสวนข้อเท็จจริงว่าที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนั้นน้อยไปเพราะเหตุใด มีจำนวนเนื้อที่เท่าใด โดยขอความเห็นต่อสภาตำบลเพื่อประกอบการพิจารณา หากสภาตำบลไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่นภายในหกสิบวันให้ดำเนินการต่อไป"

ประกาศ ณ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2537

พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ

(ชาติชาย ชุณหะวัณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หน้า ๓
เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๕๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๖ สิงหาคม ๒๕๕๓

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใด ที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ โดยให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหารวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑
ลักษณะที่ดิน

ข้อ ๕ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันที่อยู่ในบังคับของระเบียบนี้ หมายถึง ที่ดินสำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าเป็นโดยสภาพธรรมชาติ โดยการใช้ร่วมกันของประชาชน โดยทางนิติกรรม หรือโดยผลของกฎหมาย เช่น ที่ชายตลิ่ง ที่ป่าชายเลน ทางบก ทางน้ำ สวนสาธารณะ ที่เลี้ยงสัตว์ และที่สาธารณะประจำตำบลหรือหมู่บ้าน

หมวด ๒
อำนาจหน้าที่

ข้อ ๖ อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินตามข้อ ๕ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

ในกรณีมีข้อพิพาทหรือคดีเกี่ยวกับที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการระงับข้อพิพาทหรือร้องทุกข์กล่าวโทษภายในสามสิบวัน นับแต่รู้เหตุแห่งข้อพิพาทหรือคดีนั้น เว้นแต่คดีจะขาดอายุความให้ร้องทุกข์กล่าวโทษโดยทันที

หากมิได้มีการดำเนินการตามวรรคสอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเหตุผลและความจำเป็นให้นายอำเภอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบกำหนด และให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการหรือนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการก็ได้

การดำเนินการระงับข้อพิพาทหรือการดำเนินคดีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือนายอำเภอได้ดำเนินการไปก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือนายอำเภอดำเนินการต่อไปจนกว่าจะถึงที่สุด

ความในวรรคสอง ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอที่จะดำเนินการฝ่ายเดียว

หมวด ๓
การใช้ประโยชน์

ข้อ ๗ นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจใช้ หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๘ การขอถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามมาตรา ๘ วรรคสอง การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ และการขอสัมปทานตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ปฏิบัติตามกฎ หรือระเบียบว่าด้วยการนั้นที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๙ ทบวงการเมืองตามประมวลกฎหมายที่ดินอาจขอเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่งได้ ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

หมวด ๔
การจัดทำทะเบียน

ข้อ ๑๐ ที่ดินตามข้อ ๕ เว้นแต่ที่ชายตลิ่ง ทางบก ทางน้ำ ลำกระโดง ลำรางสาธารณะ หรือทางระบายน้ำ รวมทั้งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในทำนองเดียวกัน ให้นายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด จำนวน ๔ ชุด โดยให้เก็บรักษาไว้ที่อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานที่ดินจังหวัด และกรมที่ดิน แห่งละ ๑ ชุด

ถ้าที่ดินแปลงใดยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันตามกฎหมาย เป็นผู้ดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

สำหรับทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ได้จัดทำไว้ก่อนระเบียบนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอคัดสำเนามาเพื่อจัดเก็บไว้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้องที่ด้วย

ในการดำเนินการข้างต้นให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขาให้การสนับสนุนในการดำเนินการ เช่น ด้านข้อมูลและการรังวัดทำแผนที่

ข้อ ๑๑ กรณีที่ได้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว ให้ผู้ดูแลรักษาตรวจสอบทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ฉบับที่ผู้ดูแลรักษาเก็บไว้ หากไม่ปรากฏหลักฐานในทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ หรือปรากฏหลักฐานแต่รายละเอียดไม่ตรงกัน ให้แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการลงรายการเกี่ยวกับที่ดินแปลงนั้นในทะเบียนให้ครบถ้วน หรือดำเนินการแก้ไขทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้ตรงตามข้อเท็จจริง เสร็จแล้วลงลายมือชื่อพร้อมชื่อตัวบรรจงตำแหน่ง และวัน เดือน ปี กำกับไว้

กรณีที่ได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินตามข้อ ๕ หรือมีพระราชบัญญัติให้โอนที่ดินหรือมีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดว่าที่ดินดังกล่าวไม่เป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ทั้งแปลง ให้เจ้าพนักงานที่ดินจำหน่ายทะเบียนโดยการขีดฆ่ารายการทะเบียน

ที่ดินสาธารณประโยชน์ตลอดทั้งรายการ แต่หากกรณีเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์บางส่วน ให้เจ้าพนักงานที่ดินแก้ไขรายการให้ถูกต้อง พร้อมทั้งหมายเหตุท้ายทะเบียนของที่ดินแปลงนั้น ตามแต่กรณีว่าที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าวได้โอนหรือถอนสภาพตามพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา คำพิพากษา หรือคำสั่งศาลใด ตั้งแต่เมื่อใด เสร็จแล้วลงลายมือชื่อพร้อมชื่อตัวบรรจง ตำแหน่ง และวัน เดือน ปี กำกับไว้

กรณีที่ยังมิได้มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เมื่อปรากฏว่าการจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ผิดพลาดคลาดเคลื่อน ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดรวบรวมข้อเท็จจริงและความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอำเภอ เพื่อรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความเห็นเพื่อนำเสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการ หากกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบให้แก้ไขหรือจำหน่ายรายการทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ ให้เจ้าพนักงานที่ดินแก้ไขรายการในทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์หรือหมายเหตุไว้ตอนท้ายของทะเบียนว่า "ไม่มีที่ดินตามที่ระบุไว้ในทะเบียนเดิม" เสร็จแล้วลงลายมือชื่อพร้อมชื่อตัวบรรจง ตำแหน่ง และวัน เดือน ปี กำกับไว้

เมื่อได้มีการแก้ไขหรือหมายเหตุในทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสามเสร็จแล้ว ให้จัดส่งสำเนาทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้หน่วยงานตามข้อ ๑๐ แก้ไขหลักฐานทะเบียนให้ถูกต้องตรงกัน

หมวด ๕
การตรวจสอบข้อเท็จจริง

ข้อ ๑๒ การตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ดินตามข้อ ๕ เช่น ประวัติความเป็นมา ที่ตั้ง ขอบเขต สภาพปัญหาและการแก้ไขปัญหา ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขาให้การสนับสนุนในการดำเนินการด้วย

หมวด ๖
ค่าใช้จ่าย

ข้อ ๑๓ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง การตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง การดำเนินคดีกรณีมีข้อพิพาท การรังวัดทำแผนที่ การจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๔ บรรดาคำขอ และเรื่องราวใดซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว หรืออยู่ระหว่างดำเนินการก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับให้ดำเนินการต่อไปได้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓
ถาวร เสนเนียม
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน

(ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2530

ตามที่ได้มีระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน พ.ศ. 2527 นั้น บัดนี้ กรมที่ดินได้นำระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม มาใช้ในการสร้างระวางแผนที่เพื่อออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ และได้เปลี่ยนระวางแผนที่ระบบเดิมเป็นระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ดังนั้น เพื่อให้การรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน ในระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม เป็นไปโดยถูกต้อง จึงได้วางระเบียบเพิ่มเติมไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2530 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ผู้อำนวยการกองควบคุมแผนที่รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1

การรังวัด

ข้อ 4 การรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน ในระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ให้ใช้ระยะเป็นเมตร ทศนิยม 3 ตำแหน่ง และค่าพิกัดฉากระบบ ยู ที เอ็ม ยกเว้นโฉนดที่ดินที่ได้ออกไว้ก่อนสร้างระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม และมีความจำเป็นต้องใช้หลักฐานแผนที่เดิมดำเนินการต่อไป ก็ให้ใช้ระยะเป็นเส้นและค่าพิกัดฉากจากศูนย์กำเนิดระบบเดิม จนกว่าจะได้มีการเปลี่ยนหลักฐานแผนที่ดังกล่าวเป็นระบบ ยู ที เอ็ม

ข้อ 5 การรังวัดโดยวิธีแผนที่ชั้นหนึ่งให้ปฏิบัติ ดังนี้

/5.1 แผนที่...

5.1 แผนที่ในโฉนดที่ดินเป็นแผนที่ชั้นหนึ่ง หรือเป็นแผนที่ชั้นสอง ถ้าบริเวณนั้นมีหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม หนาแน่น ให้ทำการรังวัดโยงยึดหลักเขตที่ดิน โดยใช้หลักฐานแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ดำเนินการ

5.2 แผนที่ในโฉนดที่ดินเป็นแผนที่ชั้นหนึ่งและใช้ค่าพิกัดฉากจากศูนย์กำเนิดระบบเดิม ซึ่งกรมที่ดินยังไม่ได้เปลี่ยนค่าพิกัดฉากจากระบบเดิมเป็นระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ให้ทำการรังวัดโดยใช้หลักฐานแผนที่ดังกล่าวดำเนินการตามแบบและวิธีการเดิม

ข้อ 6 การรังวัดโดยวิธีแผนที่ชั้นสองให้ปฏิบัติ ดังนี้

6.1 แผนที่ในโฉนดที่ดินเป็นแผนที่ชั้นสอง ถ้าไม่มีรายการรังวัดใหม่ (ร.ว.ม.) หรือมีแต่จะต้องจัดทำต้นร่างแผนที่ขึ้นใหม่ ให้ทำการรังวัดตามระบบ ยู ที เอ็ม

6.2 แผนที่ในโฉนดที่ดินเป็นแผนที่ชั้นสองมีรายการรังวัดใหม่ (ร.ว.ม.) และได้ย้ายรูปแผนที่ไปลงในระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม แล้ว ถ้าไม่ต้องจัดทำต้นร่างแผนที่ขึ้นใหม่ ให้ทำการรังวัดตามแบบและวิธีการเดิม

หมวด 2

การเขียนรายการรังวัด การลงที่หมาย และเขียนต้นร่างแผนที่

ข้อ 7 กรณีทำการรังวัด ตามข้อ 5.1 และ 6.1 การเขียนต้นร่างแผนที่และรายการรังวัด (ร.ว.67) ให้เขียนระยะเป็นเมตร และเขียนอักษร "ม." ต่อท้ายระยะและพิกัดฉากตั้ง - ราบ ด้วย

ข้อ 8 กรณีทำการรังวัด ตามข้อ 5.2 และ 6.2 การเขียนต้นร่างแผนที่และรายการรังวัด (ร.ว.67) ให้เขียนระยะเป็นเส้นตามแบบเดิม

ข้อ 9 ในแบบรายการรังวัด (ร.ว. 67) ช่องสำหรับเขียนเลขหน้าสำรวจให้ขีดเส้น (-) ด้วยหมึกสีดำ

/หมวด 3...

หมวด 3

การคำนวณ

ข้อ 10 การคำนวณค่าพิกัดฉากของเส้นโครงงานหลักฐานแผนที่และโยงยึดหลักเขตที่ดินในระบบ ยู ที เอ็ม ให้คำนวณปรับแก้ระยะที่วัดได้จริงบนพื้นดินให้เป็นระยะบนแผนที่ ตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการสร้างระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม พ.ศ. 2529 หมวดที่ 5 โดยให้ใช้แบบคำนวณพิกัดฉาก (ร.ว.25 ง) ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ 11 การคำนวณค่าพิกัดฉากแผนที่ชั้นสอง (ศูนย์ลอย) ให้ใช้ระยะที่วัดได้จริงบนพื้นดินเป็นเมตร และใช้แบบคำนวณค่าพิกัดฉาก (ร.ว. 25 ง) โดยไม่ต้องปรับแก้ระยะที่วัดได้จริงบนพื้นดินให้เป็นระยะบนแผนที่แต่อย่างใด

ข้อ 12 กรณีใช้หลักฐานแผนที่เดิมดำเนินการ ตามข้อ 5.2 และ 6.2 ให้คำนวณตามแบบและวิธีการเดิม

ข้อ 13 การคำนวณเนื้อที่ให้ปฏิบัติ ดังนี้

13.1 กรณีดำเนินการตามข้อ 5.1 เมื่อคำนวณเนื้อที่เสร็จแล้ว ก่อนนำไปใช้งาน ให้แปลงเนื้อที่ในระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ให้เป็นเนื้อที่บนพื้นที่จริงเสียก่อนตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการสร้างระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม พ.ศ. 2529 หมวดที่ 5 ข้อ 24 โดยให้ใช้แบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว.25 จ) ตามแบบท้ายระเบียบนี้

13.2 กรณีดำเนินการตามข้อ 6.1 ให้ใช้ระยะที่วัดได้จริงบนพื้นดินไปคำนวณเนื้อที่ตามแบบรายการคำนวณ (ร.ว. 69 ก) หรือใช้ค่าพิกัดฉากตามข้อ 11 คำนวณเนื้อที่ตามแบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. 25 จ)

13.3 กรณีใช้หลักฐานแผนที่เดิมดำเนินการตามข้อ 5.2 และ 6.2 ให้คำนวณเนื้อที่ตามแบบและวิธีการเดิม

/หมวด 4...

หมวด 4

การนำแผนที่รังวัดใหม่ลงระวางแผนที่

ข้อ 14 ให้ลงที่หมายในระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม เท่านั้น ส่วนระวางแผนที่ระบบเดิมไม่ต้องลงที่หมายแผนที่เพิ่มเติมแต่อย่างใด

ข้อ 15 ที่ดินที่ได้ทำการรังวัดและคำนวณโดยใช้ค่าพิกัดฉากระบบ ยู ที เอ็ม ให้ลงที่หมายแผนที่ด้วยค่าพิกัดฉาก

ข้อ 16 ที่ดินที่ได้ทำการรังวัดและคำนวณโดยใช้ค่าพิกัดฉากจากศูนย์กำเนิดระบบเดิม ให้ใช้วิธีครอบรูปแผนที่ในระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม เพื่อลงรายละเอียดเพิ่มเติม

ข้อ 17 การเขียนรายละเอียดเพิ่มเติมในระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการเขียน การเก็บ และการใช้ ระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม พ.ศ. 2530 หมวด 2 ข้อ 9

หมวด 5

เกณฑ์เฉลี่ยในการรังวัดเฉพาะราย

ข้อ 18 การพิจารณาเกณฑ์เฉลี่ย ให้แปลงระยะที่วัดได้หรือระยะที่ได้จากการคำนวณเป็นระบบเดียวกันเสียก่อน แล้วจึงนำไปเปรียบเทียบ

ประกาศ ณ วันที่ 4 มิถุนายน 2530

(ลงชื่อ) ศิริ เกวลินสุทธิ์

(นายศิริ เกวลินสุทธิ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการเขียน การเก็บ และการใช้ ระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

เนื่องจากกรมที่ดินได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในการเขียนเครื่องหมายที่ดินใหม่ จึงจำเป็นต้องแก้ไขระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียน การเก็บ และการใช้ระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้-

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า"ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียน การเก็บ และการใช้ ระวาง แผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2534"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2534 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียน การเก็บ และการใช้ระวาง แผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม พ.ศ.2530 ในหมวด 2 ข้อ 8.3 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"8.3 ระวางแผนที่ใดได้เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ใช้วงหมุด ขีดเขต เขียนหมายเลขหลักเขตที่ดิน เลขที่ดิน (ถ้าเป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้เขียนคำว่า"น.ส.ล"ไว้ด้วย)และให้เขียนเลขที่ดิน เลขหน้าสำรวจ พร้อมทั้งเนื้อที่ในตารางท้ายระวางแผนที่ หรือในใบแทรกระวางแผนที่ด้วยหมึกสีดำ"

ข้อ 4. ให้ผู้อำนวยการกองควบคุมแผนที่เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 1 มีนาคม 2534

อารีย์ วงศ์อารยะ

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

อธิบดีกรมที่ดิน

ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2532)

ว่าด้วยเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2526 มาตรา 58 ทวิวรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2528 และมาตรา 59 ทวิ วรรคหนึ่ง และมาตรา 59 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 96 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2532) ว่าด้วยเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิก

(1) ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2515) ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินและออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์

(2) ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2515) ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินและออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์

(3) ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2524) ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินและออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์

ข้อ 4. การออกโฉนดที่ดินให้กระทำได้ในบริเวณที่ดินที่ได้สร้างระวางแผนที่เพื่อการออกโฉนดที่ดินไว้แล้ว ในบริเวณที่ดินนอกจากนี้ให้ออกเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เว้นแต่อธิบดีกรมที่ดินเห็นเป็นการสมควร ให้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในบริเวณที่ดินที่ได้สร้างระวางแผนที่ไว้แล้วไปพลางก่อนได้

หมวด 1
การอนุมัติให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตาม มาตรา 58 ทวิ วรรคสี่ และมาตรา 59 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อ 5. ผู้ว่าราชการจังหวัดจะอนุมัติให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์รายใดเกินห้าสิบไร่ได้ต่อเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายได้ตรวจสอบการทำประโยชน์แล้วปรากฏว่า

(1) ผู้ครอบครองได้ทำประโยชน์หรืออำนวยการทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง และ

(2) สภาพการทำประโยชน์ในที่ดินนั้นเป็นหลักฐานมั่นคงและมีผลผลิตอันเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

ข้อ 6. ในกรณีที่ปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำประโยชน์ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามข้อ 5 เกินห้าสิบไร่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งอนุมัติ

ในกรณีที่ปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำประโยชน์ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามข้อ 5 ไม่เกินห้าสิบไร่ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งไม่อนุมัติ ในกรณีเช่นนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้วตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 แต่ต้องไม่เกินห้าสิบไร่

ข้อ 7. พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่บุคคลตามมาตรา 59 ทวิ วรรคหนึ่ง เป็นการเฉพาะรายได้ ถ้ามีความจำเป็นดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินนั้นถูกเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

(2) ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินจะโอนที่ดินนั้นให้แก่ทบวงการเมืององค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ

(3) มีความจำเป็นอย่างอื่นโดยได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด

หมวด 2
การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
ตามมาตรา 59 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อ 8. ในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าปรากฏว่าที่ดินมีอาณาเขตระยะของแนวเขต และที่ดินข้างเคียงทุกด้านถูกต้องตรงกับหลักฐานการแจ้งการครอบครองตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 เชื่อได้ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน แต่เนื้อที่ที่คำนวณได้แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามหลักฐานการแจ้งการครอบครองดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว แต่ไม่เกินเนื้อที่ที่คำนวณได้

ในกรณีที่ระยะของแนวเขตที่ดินผิดพลาดคลาดเคลื่อน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้วเมื่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงได้ลงชื่อรับรองแนวเขตไว้เป็นการถูกต้องครบถ้วนทุกด้าน

ข้อ 9. การรับรองแนวเขตของผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงตามข้อ8 วรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือซึ่งมีข้อความด้วยว่า ถ้าผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงไม่มาหรือมาแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองแนวเขตโดยไม่คัดค้านการรังวัด เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันทำการรังวัดพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขต ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงตามที่อยู่ที่เคยติดต่อ หรือตามที่อยู่ที่ผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงนั้นได้แจ้งเป็นหนังสือไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มารับรองแนวเขตหรือคัดค้านการรังวัดและให้อยู่ในบังคับแห่งเงื่อนไขต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงได้รับหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มาระวังแนวเขตแล้ว แต่ไม่มาหรือมาแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองแนวเขตโดยไม่คัดค้านการรังวัด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว โดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขต เมื่อพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทำการรังวัด

(2) ในกรณีที่ไม่อาจติดต่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงให้มาระวังแนวเขตได้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศแจ้งให้ผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงนั้นมาลงชื่อรับรองแนวเขต หรือคัดค้านการรังวัดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และบริเวณที่ดินของผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงแห่งละหนึ่งฉบับ ในกรณีที่ดินอยู่ในเขตเทศบาลให้ปิด ณ สำนักงานเทศบาลอีกหนึ่งฉบับด้วย ถ้าผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงไม่มาติดต่อหรือคัดค้านประการใดภายในสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือ

หนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ทำประโยชน์แล้ว โดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขต

ข้อ 10. ในกรณีที่ที่ดินนั้นมีด้านหนึ่งด้านใดหรือหลายด้านจดที่ป่าหรือที่รกร้างว่างเปล่าและระยะที่วัดได้เกินกว่าระยะที่ปรากฏในหลักฐานการแจ้งการครอบครองให้ถือระยะที่ปรากฏในหลักฐานการแจ้งการครอบครองเป็นหลักในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

ให้ไว้ ณ วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2532

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสาร

(ประมาณ อดิเรกสาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประธานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 106 ตอนที่ 174 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2532)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๕๐

โดยที่ในปัจจุบันการจัดทำระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินของส่วนราชการใช้มาตรฐานที่แตกต่างกัน ทำให้ที่ดินมีแนวเขตเหลื่อมล้ำกันหรือไม่ชัดเจน ก่อให้เกิดปัญหาในการตรวจสอบขอบเขตหรือตำแหน่งที่ดิน การจัดทำแผนที่แสดงเขตที่ดินตามกฎหมายและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ สมควรกำหนดให้การจัดทำระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐเป็นมาตรฐานเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๐"

ข้อ ๒1 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"แผนที่รูปแปลงที่ดิน" หมายความว่า รูปแผนที่ที่แสดงขอบเขตและตำแหน่งที่ดิน

"ที่ดินของรัฐ" หมายความว่า บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน

"ส่วนราชการ" หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินซึ่งมีหน้าที่ตามที่กำหนดในข้อ ๑๐

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ" เรียกโดยย่อว่า "กมร." ประกอบด้วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รองปลัดกระทรวงมหาดไทยซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และ

เจ้ากรมแผนที่ทหาร เป็นกรรมการให้นายช่างใหญ่ กรมที่ดิน เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยี ทำแผนที่ กรมที่ดิน และผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๕ ให้ กมร. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับมาตรฐานการจัดทำระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินตามระเบียบนี้

(๒) กำกับ ติดตาม ดูแล และตรวจสอบให้ส่วนราชการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

(๓) ตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

(๔) ยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ทั้งนี้ การยกเว้นดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากนายกรัฐมนตรี

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานตามที่ กมร. มอบหมาย

(๖) ออกระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบนี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๖ การประชุมของ กมร. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๗ การประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่ กมร. แต่งตั้งให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ กมร. อาจขอให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่เกี่ยวข้องส่งข้อมูลหรือเอกสารหลักฐาน หรือชี้แจงรายละเอียดหรือเชิญบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเสนอแนะความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาของ กมร. ก็ได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่ กมร. แต่งตั้งด้วย

ข้อ ๙ ให้สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่ กรมที่ดิน รับผิดชอบในงานธุรการของ กมร. และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ กมร. มอบหมาย

ข้อ ๑๐ ให้ส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้เป็นผู้ดำเนินการจัดทำระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

(๑) จัดทำแผนที่แสดงเขตที่ดินซึ่งกำหนดตามกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีเพื่อจัด สงวน หรือรักษาที่ดินของรัฐ

(๒) ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

(๓) ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ หนังสืออนุญาตให้อยู่อาศัย หนังสือแสดงการทำประโยชน์หรือหนังสืออนุญาตในลักษณะอื่นใดที่ทางราชการออกให้แก่เอกชน เพื่อให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๔) ดำเนินการอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันกับ (๑) (๒) หรือ (๓)

ข้อ ๑๑ ก่อนการจัดทำระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินส่วนราชการต้องทำการรังวัดให้ได้มาซึ่งพิกัดตำแหน่งของทุกมุมเขตของแปลงที่ดิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการรังวัดที่ กมร. กำหนด

พิกัดตำแหน่งที่ใช้ในการรังวัดต้องเป็นระบบพิกัดฉากที่สามารถปรับค่าพิกัดให้เป็นระบบพิกัดฉากที่ใช้ในราชการของกรมที่ดิน

ข้อ ๑๒ เมื่อทำการรังวัดเสร็จแล้ว ให้ส่วนราชการจัดทำระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดิน ตามมาตรฐานที่กำหนดในข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ต่อไป

ข้อ ๑๓ ระวางแผนที่ต้องเป็นระวางพื้นราบ กว้างยาวด้านละห้าสิบเซนติเมตร และมีมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ พร้อมทั้งแสดงลำดับชุดและหมายเลขระวางแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหารที่ใช้ประกอบการจัดทำไว้ด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำระวางแผนที่ ที่ กมร. กำหนด

ข้อ ๑๔ แผนที่รูปแปลงที่ดินของที่ดินแต่ละแปลงต้องแสดงค่าพิกัดฉากตั้งและพิกัดฉากราบส่วนย่อยของระวางแผนที่ และพิกัดตำแหน่งมุมเขตของแปลงที่ดินทั้งหมดที่ได้ในการรังวัด โดยใช้ มาตราส่วนตามความเหมาะสม

ในกรณีที่มีที่ดินหลายแปลงตั้งอยู่ภายในแนวเขตที่กำหนดตามกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรี ให้จัดทำแผนที่รูปแปลงที่ดินรวมโดยแสดงรูปแปลงที่ดินและรายการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งด้วย

แผนที่รูปแปลงที่ดินตามวรรคหนึ่งและแผนที่รูปแปลงที่ดินรวมตามวรรคสองให้จัดทำเป็นข้อมูลดิจิตอลด้วย

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ดินซึ่งบุคคลมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดินตั้งอยู่ภายในแนวเขตที่ดินที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือกฎหมายอื่นใดที่กำหนดในลักษณะทำนองเดียวกันให้ถือว่าแผนที่รูปแปลงที่ดินที่กรมที่ดินจัดทำไว้เป็นแผนที่รูปแปลงที่ดินตามข้อ ๑๔ วรรคหนึ่ง และให้นำมาลงไว้ในแผนที่รูปแปลงที่ดินรวมตามข้อ ๑๔ วรรคสอง

ข้อ ๑๖ ให้ส่วนราชการส่งสำเนาแผนที่รูปแปลงที่ดินและข้อมูลดิจิตอลของที่ดินแปลงนั้นที่ได้จัดทำขึ้นตามข้อ ๑๔ แก่กรมที่ดินภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ทำการรังวัดแล้วเสร็จ

ในกรณีที่มีการจัดทำแผนที่รูปแปลงที่ดินรวม ให้ส่งเฉพาะสำเนาแผนที่รูปแปลงที่ดินรวมและข้อมูลดิจิตอลของที่ดินแปลงรวมนั้น

ให้กรมที่ดินนำข้อมูลที่ได้รับตามวรรคหนึ่งและวรรคสองมาจัดทำฐานข้อมูลแผนที่รูปแปลงที่ดินของรัฐในระบบภูมิสารสนเทศให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อมูลและดูแลรักษาฐานข้อมูลดังกล่าวให้ถูกต้องและทันสมัย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กมร. กำหนด

ข้อ ๑๗ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนที่รูปแปลงที่ดินและข้อมูลดิจิตอลให้ส่วนราชการแจ้งการเปลี่ยนแปลงแก้ไขดังกล่าวพร้อมข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่กรมที่ดิน เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูลในระบบภูมิสารสนเทศต่อไป ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข

กรมที่ดินต้องปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูลดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๘ ให้ส่วนราชการจัดเก็บรายการรังวัด รายการคำนวณแผนที่ ระวางแผนที่ และต้นร่าง แผนที่รูปแปลงที่ดินไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๙ ที่ดินแปลงใดมีความจำเป็นต้องทำการรังวัดใหม่ให้ทำการรังวัดโดยอย่างน้อยต้องมีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๒๐ ถ้าส่วนราชการใดเห็นว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ส่วนราชการ ดังกล่าวรายงานให้สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่ กรมที่ดิน ทราบเพื่อเสนอ กมร. พิจารณาหาข้อยุติต่อไป

ข้อ ๒๑ ระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐที่ได้จัดทำขึ้นก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ส่วนราชการดำเนินการปรับระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินดังกล่าวให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และส่งสำเนาแผนที่รูปแปลงที่ดินและข้อมูลดิจิตอลให้แก่กรมที่ดิน เพื่อจัดทำฐานข้อมูลในระบบภูมิสารสนเทศ ทั้งนี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๒๒ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

ที่ 1198/2495 กรมที่ดิน

13 มีนาคม 2495

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

แจ้งความมายัง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา

หนังสือที่ 461/2494 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2494 ว่า ทางจังหวัดมีความประสงค์จะให้ทางหอทะเบียนที่ดินออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินอันที่เป็นที่หลวงหวงห้าม จึงขอให้กรมที่ดินแนะนำวิธีดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง นั้น

เรื่องนี้ กรมที่ดินได้พิจารณาแล้ว การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ปฏิบัติดังนี้ คือ

1. การขอรับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลอารักขาที่ดินนั้นมีคำขอเป็นหนังสือราชการติดต่อมายังเจ้าพนักงานที่ดินแจ้งความประสงค์ที่จะขอรับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใด เพื่อแสดงว่าที่ดินแปลงนั้นเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่หลวงหวงห้าม

2. เมื่อรับคำขอแล้วให้ดำเนินการนัดรังวัดต่อไป โดยอนุโลมตามระเบียบและวิธีการอย่างเรื่องรังวัดรับโฉนดที่ดินตกค้าง ตลอดจนแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการนี้

3. ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ขอรังวัดเฉพาะแปลง เรียกเก็บอนุโลมอย่างเรื่องการรังวัดออกโฉนดที่ดินตกค้าง โดยเรียกเฉพาะค่าคำขอ ค่าหลักเขต ค่ารังวัด (ค่ารังวัดเรียกตามกฎกระทรวงฯ ลงวันที่ 1 มกราคม 2486 ข้อ 4) ค่าโฆษณา (ถ้ามีการมอบฉันทะมาต้องเรียกค่ามอบด้วย) ค่าพาหนะ ค่าจ้างคนงาน ส่วนค่าธรรมเนียมชั้นแจกหนังสือสำคัญไม่เรียกอย่างใด

/4. การลงนาม...

4. การลงนามในใบไต่สวนและหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้น เนื่องจากหนังสือสำคัญชนิดนี้มิใช่หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน จึงให้ลงเพียงว่า "สำหรับใช้ราชการ....." (ลงชื่อกรมหรือกระทรวงและสภาพของที่ดินที่ใช้ประโยชน์ในราชการอยู่) ตัวอย่างเช่น "สำหรับใช้ในราชการกรมศิลปากร (ที่โบราณสถาน)"

5. เมื่อทำการรังวัดแล้ว ให้ประกาศโฆษณาอนุโลมอย่างเรื่องประกาศแจกโฉนดที่ดิน

ถ้ามีการคัดค้าน เจ้าพนักงานที่ดินไม่มีหน้าที่สอบสวนเปรียบเทียบ เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ - ผู้ขอรับหนังสือสำคัญกับผู้คัดค้านที่จะจัดการกันเอง

6. เมื่อประกาศโฆษณาครบกำหนดแล้ว และไม่มีผู้คัดค้าน ให้ขอเบิกแบบพิมพ์หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงจากกรมที่ดิน และดำเนินการสร้างหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง 3 ฉบับ เพื่อเก็บไว้ที่หอทะเบียนที่ดิน 1 ฉบับ เก็บไว้ทางกรมที่ดิน 1 ฉบับ และมอบให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ซึ่งขอรับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง 1 ฉบับ

7. การลงนามและประทับตราในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้เจ้าพนักงานที่ดินลงนามและประทับตราตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แล้วส่งเรื่องทั้งหมดไปกรมที่ดินเพื่อต่อเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และลงนามประทับตราอธิบดีกรมที่ดินในฐานะเจ้าพนักงานกระทรวงมหาดไทยต่อไป การลง วัน เดือน ปี ในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เจ้าหน้าที่กรมที่ดินจะลงให้ในวันต่อเลขหนังสือสำคัญ ส่วน วัน เดือน ปี ที่แจกหนังสือสำคัญให้ลงในใบไต่สวนและแจกใบไต่สวนเช่นเดียวกับการแจกโฉนดที่ดิน เมื่อแจกเสร็จแล้วต้องส่ง ใบไต่สวน แผนที่ และหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงอย่างละ 1 ฉบับ ไปเพื่อเก็บทางกรมที่ดินด้วย

8. ถ้าที่ดินที่ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงอยู่ในระวางแผนที่ การออกโฉนดแผนที่หรือตราจองฯ ให้ลงเลขที่ดิน และลงสารบัญที่ดินรวมกับโฉนดหรือตราจองฯ ด้วย โดยหมายเหตุให้ทราบว่าเป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเลขที่เท่าใด

/9. การเก็บ...

9. การเก็บเอกสารที่ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ออกไปแล้ว ให้เก็บแยกไว้เป็นส่วนหนึ่ง โดยใช้ปกเป็นสารบบหนังสือสำคัญเก็บเป็นเล่มเรียงตามลำดับเลขหนังสือสำคัญเท่าที่มีอยู่นั้น

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) นิติเกษตรสุนทร

(พระนิติเกษตรสุนทร)
อธิบดีกรมที่ดิน

คำสั่งที่ 158/2501

เรื่อง ระเบียบปฏิบัติในการรังวัดทำแผนที่และการระวังแนวเขตที่ดิน
อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันซึ่งเกิดขึ้น
โดยสภาพ

โดยที่ได้พิจารณาเห็นสมควรวางระเบียบปฏิบัติในการรังวัดทำแผนที่และการระวังแนวเขต เกี่ยวกับที่หนอง คลอง บึง บาง หรือที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมือง ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งเกิดขึ้นโดยสภาพ เฉพาะในบางกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวเขตไม่ปรากฏแน่ว่าอยู่ที่ใดให้เป็นการเรียบร้อย กระทรวงมหาดไทยจึงได้วางระเบียบปฏิบัติไว้ ดังต่อไปนี้.-

ข้อ 1 ถ้าที่ดินที่มีการรังวัดนั้นมีระวางแผนที่สำหรับออกโฉนดที่ดินอยู่แล้ว ให้ช่างแผนที่ยึดระวางแผนที่หรือหลักฐานการแผนที่เป็นหลักในการรังวัดตรวจสอบ โดยจัดการคัดหรือจำลองแผนที่ไปให้ละเอียดด้วยในชั้นต้นให้รังวัดตรวจสอบว่า ที่สาธารณประโยชน์ซึ่งปรากฏในระวางแผนที่นั้นมีอาณาเขตกว้างยาวเท่าใด แล้วรังวัดตรวจสอบจากสภาพพื้นที่ดินตามที่เป็นอยู่ว่าคลาดเคลื่อนเปลี่ยนแปลงไปจากระวางแผนที่เพียงใดประการใดหรือไม่

ข้อ 2 หากปรากฏว่าสภาพพื้นที่ดินคลาดเคลื่อนเปลี่ยนแปลงไปจากระวางแผนที่หรือหลักฐานการแผนที่เดิม ให้ช่างแผนที่หาหลักฐานเดิมโดยรอบคอบ เป็นต้นว่าหลักหมายเขตที่ดิน หมุดหลักฐานแผนที่ ต้นไม้หรือวัตถุพยานอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจใช้เป็นหลักฐานพยานยืนยันได้ แล้วจึงรังวัดตรวจสอบว่าอาณาเขตที่สาธารณประโยชน์ที่ถูกต้องอยู่ที่ใด คลาดเคลื่อนเปลี่ยนแปลงเพราะเหตุใด และให้ชี้แจงเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งไประวังแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ทราบและร่วมกันพิจารณาเขตที่ดินนั้นต่อไป

ข้อ 3 ในการพิจารณาว่าอาณาเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ที่แท้จริงอยู่ที่ใด ประการใด ให้พิจารณาจากหลักฐานการรังวัดตรวจสอบตามข้อ 1 และข้อ 2 ประกอบกับเอกสารของทางราชการ เช่น ทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนั้น ถ้าจำเป็นจะต้องสอบสวนพยานบุคคล ก็ให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาคุ้มครองป้องกันดำเนินการสอบสวน เสร็จแล้วจึงร่วมกันพิจารณากับช่างแผนที่ เมื่อเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายพิจารณาร่วมกันเห็นว่า หลักฐานตามที่รังวัดตรวจสอบและสอบสวนเป็นที่เชื่อถือและพอจะดำเนินการต่อไปได้ ก็ให้ชี้แจงยืนยันไว้โดยละเอียด

ข้อ 4 ถ้าที่ดินนั้นยังไม่มีระวางแผนที่ที่จะตรวจสอบได้ก็ดี หรือมีระวางแผนที่ที่จะตรวจสอบได้แต่คลาดเคลื่อนกับสภาพที่ดินที่เป็นอยู่ก็ดี หรือหาหลักฐานตามข้อ 2 ไม่ได้ก็ดี ซึ่งเป็นเหตุให้ไม่สามารถสอบสวนหาหลักฐานที่จะยืนยันให้ทราบได้ว่าอาณาเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ที่แน่นอนว่าอยู่เพียงใดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หาทางทำความตกลงปรองดองกับผู้มีสิทธิในที่ดินนั้นเท่าที่สามารถจะดำเนินการไปได้เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันตามสมควร

ข้อ 5 ในการทำความตกลงปรองดองกับผู้มีสิทธิในที่ดินนั้น ให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินพิจารณาโดยรอบคอบว่าแนวเขตที่สาธารณประโยชน์แปลงนั้น มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันมากับที่ดินสาธารณประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์แห่งอื่นอย่างใด ความจำเป็นของประชาชนที่ต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนั้นมีอยู่อย่างใดและในอนาคตจะมีความจำเป็นต้องใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างใด หากเห็นเป็นการสมควรจะให้มีการประชุมฟังความเห็นจากประชาชนในบริเวณที่เกี่ยวข้องนั้นด้วยก็ได้ เมื่อได้พิจารณาถึงความจำเป็นต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว เห็นว่าการตกลงประนีประนอมจะไม่เป็นผลเสียหายและเป็นการเดือดร้อนแก่ประชาชนส่วนรวมแล้ว ก็ควรดำเนินการทำความตกลงกำหนดอาณาเขตที่ดินสาธารณประโยชน์นั้นไปได้ และถ้าแนวเขตที่ดิน สาธารณประโยชน์ต่อเนื่องกับผู้มีสิทธิในที่ดินรายอื่น ก็ให้ทำความตกลงประนีประนอมกับผู้มีสิทธิในที่ดินรายอื่นตลอดแนวเขตนั้น เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยด้วย แต่ถ้าทำความตกลงกันไม่ได้ หรือการดำเนินงานเรื่องนั้นต่อไปจะเป็นผลเสียหายแก่ราษฎรส่วนรวม ก็ให้งดการดำเนินงานในเรื่องนั้นไว้และรายงานต่อไปโดยอนุโลมตามความในข้อ 7

ข้อ 6 ในกรณีที่ช่างแผนที่ได้ไปดำเนินการรังวัดตรวจสอบขั้นต้นแล้ว ถ้าช่างแผนที่ไม่สามารถหาหลักฐานที่จะยืนยันได้ว่าอาณาเขตที่ดินสาธารณประโยชน์นั้นมีอยู่เพียงใด หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการรังวัดตรวจสอบประการใด ให้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกระยะ และให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นตามสมควรแก่กรณี เช่น จัดช่างแผนที่ชั้นผู้ใหญ่ไปดำเนินการหรือผู้บังคับบัญชาไปดำเนินการเอง

ข้อ 7 ถ้าการพิจารณาร่วมกันระหว่างช่างแผนที่กับเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่หรือผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินไม่เป็นที่ตกลง ให้ช่างแผนที่ชี้แจงข้อเท็จจริงพร้อมกับส่งหลักฐานต่าง ๆ และเสนอความเห็นไปตามลำดับจนถึงกรมที่ดินเฉพาะในส่วนภูมิภาคให้จังหวัดรวบรวมพิจารณาเสนอไปยังกรมที่ดินเพื่อวินิจฉัยต่อไป

ข้อ 8 ให้ยกเลิกคำสั่งอื่นที่มีข้อความอย่างเดียวกับคำสั่งนี้หรือซึ่งแย้งหรือขัดต่อคำสั่งนี้ ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่ถือเป็นทางปฏิบัติโดยเคร่งครัดตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

กระทรวงมหาดไทย
สั่ง ณ วันที่ 3 มีนาคม 2501
(ลงชื่อ) ท.แรงข้า
(นายทวี แรงข้า)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(เรียนตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ 1581/2501 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2501)

ข้อแนะนำการรังวัดสอบเขตที่หลวง ฯ (พลเมืองใช้ร่วมกัน)

ต้องใช้ช่างอาวุโสไปทำการรังวัด

1. ถ้าที่ดินมีระวาง ให้ยึดระวางแผนที่และหลักฐานแผนที่เป็นหลักในการตรวจสอบและตรวจสอบจากหลักฐานแปลงข้างเคียงประกอบในการตรวจสอบด้วย

2. หากคลาดเคลื่อน ให้ค้นหาหลักฐานเดิมโดยรอบ เช่น หมุดหลักเขต หมุดโครงงาน ต้นไม้ ถาวรวัตถุ ที่เป็นพยานได้ แล้วจึงรังวัดตรวจสอบว่าอาณาเขตอยู่ที่ใด คลาดเคลื่อนเปลี่ยนแปลงไปเพราะเหตุใด แล้วชี้แจงให้ผู้ขอและสภาตำบลทราบและร่วมกันกับช่างพิจารณา

3. การพิจารณา ให้พิจารณาจากหลักฐานการรังวัดตรวจสอบตาม 1 และ 2 ประกอบกับการสอบสวนพยานบุคคลที่เชื่อถือได้ (ผู้สูงอายุ) ผู้ใช้ประโยชน์ร่วม) ของสภาตำบลเป็นหลัก เมื่อเห็นว่าการรังวัด ตรวจสอบ และการสอบสวนเป็นที่น่าเชื่อถือพอที่จะดำเนินการต่อไปได้ ให้บันทึกสภาตำบลและชี้แจงรายละเอียดไว้ในเรื่องด้วย

4. ถ้าที่ดินไม่มีระวาง ฯ และไม่สามารถหาหลักฐานตรวจสอบตาม 1 และ 2 ได้ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ขอและสภาตำบล หาทางทำความตกลงปรองดองกับผู้มีสิทธิในที่ดินนั้นเท่าที่สามารถจะดำเนินการได้เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันตามสมควร

5. การทำความความตกลงตาม 4 ต้องคำนึงถึงความจำเป็นของประชาชนที่ต้องใช้ประโยชน์ในที่สาธารณะนั้น มีอยู่อย่างใด และในอนาคตมีความจำเป็นอย่างไร ซึ่งอาจจะมีการประชุมฟังความคิดเห็นของประชาชนในบริเวณนั้นด้วยก็ได้ ถ้าตกลงได้ก็ให้ดำเนินการต่อไป ถ้าตกลงไม่ได้ หรือหากดำเนินการต่อไปจะเป็นผลเสียหากแก่ส่วนรวม ก็ให้งดดำเนินการ และรายงานให้เจ้าหน้างานที่ดินทราบ

6. หากช่างไม่สามารถหาหลักฐานที่จะยืนยันได้ว่าสาธารณะนั้นมีอยู่เพียงใด ให้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาแก้ไข ซึ่งอาจจะให้หัวหน้าหน้างานรังวัดไปเป็นผู้ดำเนินการหรือหัวหน้าฝ่ายรังวัดจะออกไปดำเนินการเอง

7. ถ้าหากการพิจารณาของช่างกับสภาตำบลและผู้ขอ ไม่เป็นที่ตกลงกันให้ช่าง ฯ ชี้แจ้งข้อเท็จจริงพร้อมกับส่งหลักฐานต่าง ๆ เสนอไปตามลำดับให้กรมที่ดินเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

แนวทางดำเนินการ คำสั่งกระทรวง, มท ที่ 158/2501 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2501

ที่ มท 0606/8189 กรมที่ดิน

7 ตุลาคม 2509

เรื่อง หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงค้างแจกเกิน 10 ปี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย

อ้างถึง หนังสือจังหวัด ที่ สท 15/5355 ลงวันที่ 4 เมษายน 2509

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบพิมพ์หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง 6 ชุด (18 ฉบับ) ใบไต่สวน 6 คู่ และเอกสารประกอบเรื่องอีก 47 ฉบับ

ตามที่แจ้งไปว่า แผนกสรรพากรได้นำสำรวจที่ดินราชพัสดุ เพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ดินตำบลธานี อำเภอเมืองสุโขทัย ไว้เมื่อ พ.ศ. 2496 รวม 6 แปลง กรมที่ดินได้ต่อเลข ลงชื่อ และประทับตราตำแหน่งในแบบพิมพ์หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว แต่ยังไม่ได้แจกหนังสือสำคัญฯ เป็นเวลาเกิน 10 ปีแล้ว จึงส่งเรื่องไปเพื่อขอให้พิจารณาอนุมัติการแจก นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว เห็นว่าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นหลักฐานแสดงเขตและที่ตั้งของที่ดิน อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งมีกฎหมายคุ้มครองอยู่แล้ว และบุคคลไม่อาจยกเอาอายุความขึ้นต่อสู้ได้ ต่างกับการออกโฉนดที่ดิน ฉะนั้น ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานการรังวัดเสียก่อนว่า มีการเปลี่ยนแปลงประการใดหรือไม่ ถ้าปรากฏว่าหลักฐานการรังวัดไม่เปลี่ยนแปลง ก็ให้ดำเนินการแจกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้

/อนึ่ง...

อนึ่ง การลงชื่อไว้ในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงทั้ง 6 แปลง ยังไม่ถูกต้อง ถ้าเป็นที่ราชพัสดุควรลงชื่อว่า "สำหรับใช้ในราชการกระทรวงการคลัง (.....)" แล้วเขียนสภาพที่ใช้ไว้ในวงเล็บ ถ้าจะลงชื่อให้ต่างไป จากนี้ก็ต้องทำความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน ขอให้นิจารณาแก้ไขให้ถูกต้อง แต่ถ้าการแก้ไขนั้นทำให้มีรอยขีดฆ่าไม่สมกับที่เป็นเอกสารสำคัญแล้ว ก็ควรทำเสียใหม่ แล้วส่งไปต่อเลข ลงชื่อ ประทับตรา ตามระเบียบได้ส่งเรื่องทั้งหมดคืนมาด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ส. เปี่ยมศรี

(นายแสวง เปี่ยมศรี)

รองอธิบดี ทำการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

ส่วนควบคุมสิทธิในที่ดิน

ที่ มท 0606/ว. 11084 กรมที่ดิน

27 ธันวาคม 2511

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่า เรื่องการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่จังหวัดต่าง ๆ ส่งไปต่อเลข ลงชื่อ และประทับตราประจำตำแหน่งในหนังสือสำคัญมีข้อบกพร่องอยู่เสมอ ทำให้ต้องเสียเวลาทักท้วงแก้ไขกันเนืองๆ อันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต้องล่าช้าเสียเวลาไปกว่าที่ควร ฉะนั้น เพื่อความเรียบร้อยและรวดเร็ว กรมที่ดินจึงใคร่ขอชี้แจงข้อบกพร่องเท่าที่เคยมีมา เพื่อขอได้โปรดสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ให้พิจารณาปฏิบัติเสียให้เป็นการถูกต้อง ก่อนที่ส่งเรื่องไปยังกรมที่ดิน ดังต่อไปนี้

1. การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง กรมที่ดินได้วางระเบียบปฏิบัติไว้แล้วตามหนังสือกรมที่ดินถึงจังหวัดสงขลา ที่ 1198/2495 ลงวันที่ 13 มีนาคม 2495 ซึ่งได้เรียนมาให้ทราบและถือปฏิบัติแล้วโดยหนังสือ ที่ 1226/2495 ลงวันที่ 13 มีนาคม 2495 ซึ่งมีระเบียบให้ปฏิบัติหลายประการ เช่น ให้เจ้าพนักงานที่ดินลงชื่อและประทับตราประจำตำแหน่งเสียก่อนแล้วจึงส่งเรื่องไปต่อเลข แต่ก็ปรากฏว่ามีหลายจังหวัดมิได้ลงชื่อหรือประทับตราให้หนังสือสำคัญเสียก่อน ขอได้โปรดกำชับเจ้าหน้าที่ให้ตรวจสอบและดำเนินการตามนัยหนังสือดังกล่าวด้วย

2. การขอและการลงชื่อในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามระเบียบในหนังสือกรมที่ดินที่ 1198/2495 ลงวันที่ 13 มีนาคม 2495 ถึงเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา ข้อ 1 ที่ว่า "ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลอารักขาที่ดินนั้นมีคำขอเป็นหนังสือราชการติดต่อมา" นั้น มีผู้เข้าใจผิดว่า เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลอารักขาก็อาจลงชื่อในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ เรื่องนี้กรมที่ดินได้มีหนังสือ ที่ มท.0606/9492 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2509 ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี และได้เวียนมาให้ทราบทั่วกันโดยหนังสือ ที่ มท.0606/ว. 9557 ลงวันที่ 25

/พฤศจิกายน...

พฤศจิกายน 2509 แล้วว่า หมายถึง เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลอารักขาที่ดินซึ่งอาจเป็นผู้ลงชื่อในหนังสือสำคัญได้ด้วย หรือการที่มีระเบียบให้มีคำขอเป็นหนังสือราชการนั้นก็โดยอาศัยหลักการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินทั้งตำบล แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลอารักขาที่ดินนั้นจะมายื่นคำขอด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้มีผู้มายื่นคำขอก็ได้ทั้งสองประการ นอกจากนี้ยังมีเรื่องบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่บ่อย ๆ ซึ่งเห็นควรสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ด้วย คือ

3. การเขียนใบไต่สวน ควรจัดการเขียนเสียให้เรียบร้อยครบถ้วนทุกรายการ หลักฐานการได้มาควรเขียนให้ชัดเจนว่า ได้มาอย่างไร แต่เมื่อใด มีการนำที่ดินขึ้นทะเบียนไว้หรือไม่ ตรงกับเลขทะเบียนเท่าใด ข้างเคียงในใบไต่สวนควรตรวจสอบให้ถูกต้องกับแผนที่ ถ้ามีการมอบอำนาจก็ให้จัดการหมายเหตุด้วยหมึกแดงให้ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบ

4. การชี้ระวางและการเขียนข้างเคียง ก่อนทำการรังวัดให้มีการชี้ระวางตามระเบียบ เพื่อประโยชน์ในการออกหนังสือแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียง แล้วให้นำหลักฐานการชี้ระวางเก็บรวมเรื่องไว้ตามระเบียบ ข้างเคียงควรตรวจสอบให้ตรงกับรูปแผนที่และเขียนให้ถูกต้อง การลงชื่อรับรองเขตแม้จะเป็นที่ดินซึ่งเจ้าของที่ดินหรือผู้ปกครองท้องที่จะต้องลงชื่อรับรองด้วยกัน ก็ไม่ควรให้รับรองทีเดียวหลาย ๆ แปลง ให้ลงชื่อรับรองแยกเป็นแปลง ๆ หรือแยกเป็นที่สาธารณะแต่ละอย่าง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาว่าได้ลงชื่อรับรองที่ดินแปลงใดบ้าง

5. การปักหลักเขตหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จะต้องใช้หลักเขตที่ดินตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 1222/2498 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2498 ปักเขตทุกมุมที่ ถ้าเป็นที่สาธารณประโยชน์มีระเบียบให้ใช้หลักเขตที่สาธารณประโยชน์ปักคู่ในมุมที่สำคัญ ๆ ด้วย ตามนัยที่ได้ชี้แจงมาโดยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0606/ว. 8145 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2510 แล้ว

6. การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงรวมเอาทางสาธารณประโยชน์ไปด้วย มีระเบียบให้ทำได้โดยให้มีคำยินยอมของผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันทางสาธารณประโยชน์นั้นกับให้ส่วนราชการที่ขอรับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้การรับรองว่าจะไม่ทำให้เสียสาธารณประโยชน์และต้องแสดงเขตทางไว้ในรูปแผนที่ด้วย ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ 1575/2505 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2505 ถึงจังหวัดอุทัยธานีซึ่งเวียนมาให้ทราบโดยหนังสือ ที่ 2804/2505

/ลงวันที่...

ลงวันที่ 5 เมษายน 2505 เมื่อมีกรณีเช่นนี้ควรพิจารณาจัดทำให้ครบถ้วนตามระเบียบ

7. การรายงานส่งเรื่องของช่างแผนที่ (ร.ว.3) ขอได้เขียนรายงานให้ชัดเจน ถูกต้องตรงกับความจริง และให้มีการเสนอผ่านเจ้าหน้าที่ตามลำดับ และให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่บันทึกเสนอหรือสั่งการไว้เป็นหลักฐานทุกเรื่อง ถ้าเป็นเรื่องหลักเขตที่ใช้โดยไม่ต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมก็ให้แสดงไว้ด้วย

8. การปิดประกาศและหลักฐานปิดประกาศ ให้ตรวจสอบให้ตรงกัน เฉพาะการปิดประกาศและหลักฐานการปิด ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด ส่วนมากไม่ได้ทำหลักฐานไว้ ขอได้โปรดกำชับเจ้าหน้าที่ให้ทำหลักฐานประกอบเรื่องไว้ด้วย

9. รูปแผนที่กระดาษบาง หลักเขตที่ดิน เลขที่ดิน ควรเขียนให้ตรงกัน ถ้าข้างเคียงมีหลายเจ้าของควรขีดเส้นแบ่งระหว่างที่ดินให้เรียบร้อย และให้ผู้จำลอง ผู้ตรวจ ลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้ให้เรียบร้อยทุกครั้ง

10. ก่อนส่งเรื่องไปให้ต่อเลขหนังสือสำคัญและลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งในหนังสือสำคัญ ขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ทำการตรวจสอบเอกสารและความเรียบร้อยต่าง ๆ ให้ถูกต้องเสียก่อน จึงค่อยส่งไป หากมีเรื่องใดที่กรมที่ดินทักท้วงมา คราวต่อไปก็ขอให้ระมัดระวังอย่าให้เรื่องที่ส่งไปนั้นมีข้อบกพร่องอย่างเดิมอีก

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) โชติ เศวตรุนทร์

(นายโชติ เศวตรุนทร์)
รองอธิบดี ทำการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

กองหนังสือสำคัญ

ที่ มท 0604/ว.315 กระทรวงมหาดไทย

23 มิถุนายน 2512

เรื่อง การจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 19519/2498 ลงวันที่ 23 กันยายน 2498 และ ที่ 1486/2502 ลงวันที่ 26 มกราคม 2502

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อแนะนำทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ชี้แจงทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน มาเพื่อขอให้จังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล ดำเนินการจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้เป็นหลักฐาน นั้น

บัดนี้ กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า ที่ดินสาธารณประโยชน์ เช่น ที่หนองน้ำ ที่เลี้ยงสัตว์ และที่ป่าช้าสาธารณะ ในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ มีอยู่เป็นจำนวนมาก และมีปัญหาเกี่ยวกับผู้บุกรุกอยู่เสมอ ถ้าไม่รีบดำเนินการสำรวจรังวัดปักหลักเขตทำแผ่นป้ายและออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้เป็นหลักฐานเสียโดยเร็ว นับวันแต่จะทำให้ยุ่งยากแก่เจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันยิ่งขึ้นทุกที ราษฎรในท้องถิ่นจะได้รับความเดือดร้อนไม่มีที่ดินสาธารณะสำหรับใช้สอยร่วมกัน ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยแก่ท้องถิ่นมากขึ้นตามลำดับ แต่การจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงจะอาศัยเงินงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งกรมที่ดินได้รับและเฉลี่ยส่งมาให้จังหวัดเป็นปี ๆ อย่างเช่นทุกวันนี้เพียงทางเดียว ต้องใช้เวลาอีกหลายสิบปีจึงจะดำเนินการได้เสร็จ จังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย ควรพิจารณาจัดตั้งงบประมาณประจำปี สำหรับงานนี้

/สมทบ...

สมทบกับเงินงบประมาณที่กรมที่ดินจัดสรรมาให้อีกทางหนึ่ง ที่ดินสาธารณประโยชน์ในท้องที่จังหวัดนี้ก็จะมีหลักฐานหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงครบถ้วนเร็วขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ในการควบคุมดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกัน ทั้งประชาชนในท้องถิ่นก็ได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยปกติสุขสืบไป ฉะนั้น ขอให้จังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล ดำเนินการ ดังนี้

1. ก่อนที่จังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล จะมีการพิจารณางบประมาณประจำปีของปีถัดไป ทุก ๆ ปี ขอให้จังหวัดสั่งเจ้าหน้าที่สำรวจตรวจสอบว่า จะควรจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงใด เนื้อที่เท่าใด ต้องใช้ค่าใช้จ่ายเป็นค่าอะไร เท่าใด ตามแบบบัญชีประมาณการ แล้วเสนอให้จังหวัด เทศบาล หรือสุขาภิบาล แล้วแต่กรณี พิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่า จะจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงใดบ้าง และใช้เงินงบประมาณประเภทใด เท่าใด

2. เมื่อจังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล ได้กำหนดแผนงานจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์ตามข้อ 1 แล้ว ขอให้พิจารณาจัดตั้งงบประมาณประจำปีของส่วนจังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล อย่างน้อยควรสักครึ่งหนึ่งของยอดเงินค่าใช้จ่ายทั้งหมด เพื่อร่วมสมทบกับเงินงบประมาณแผ่นดินเสร็จแล้ว ขอให้จังหวัดรวบรวมและชี้แจงพร้อมกับส่งบัญชีประมาณการจัดทำไปยังกรมที่ดินภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี เพื่อกรมที่ดินจะได้พิจารณาจัดสรรเงินส่วนที่ยังขาดอยู่มาให้จังหวัดดำเนินการต่อไป

อนึ่ง ขอเรียนชี้แจงความเข้าใจว่า การรังวัดปักหลักเขตแผ่นป้ายและออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์นั้น ขอให้จังหวัดถือเป็นนโยบายสำคัญอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการควบคุมดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินสาธารณประโยชน์ หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ไม่เอาใจใส่ในเรื่องนี้ หรือไม่มีผลงานจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ก็ขอให้จังหวัดถือเป็นข้อสังเกตุในการพิจารณาบำเหน็จความชอบประจำปีด้วย

ทั้งนี้ ขอให้สั่งเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ 2513 เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) วิทูร จักกะพาก

(นายวิทูร จักกะพาก)

รองปลัดกระทรวง สั่งราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ มท 0604/ว.6533 กรมที่ดิน

23 กุมภาพันธ์ 2515

เรื่อง ช่างแผนที่นำเรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฯ ไปดำเนินการต่อ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยกรมที่ดินได้พิจารณาเห็นว่า ในกรณีช่างแผนที่ประจำสำนักงานที่ดินได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งใหม่ ได้นำเรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์ติดตัวไปดำเนินการต่อยังจังหวัดที่ตนได้รับแต่งตั้ง เพราะยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ แต่ได้เบิกเงินค่าใช้จ่ายไปหมดแล้ว บางรายไม่ยอมส่งเรื่องคืนจังหวัดเจ้าของเรื่องโดยไม่ทราบเหตุผล ทั้งที่ได้ติดตามทวงถามไปหลายครั้ง การกระทำเช่นนี้ย่อมไม่ชอบด้วยระเบียบปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเกิดการเสียหายแก่ราชการได้ และเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้มีงานค้างอยู่เป็นจำนวนมาก

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งเจ้าหน้าที่ดินจังหวัดถือเป็นทางปฏิบัติว่า ต่อไปเมื่อช่างแผนที่คนใดได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งใหม่ ขอให้ตรวจสอบว่า มีเรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฯ ที่ได้รับมอบหมายให้ช่างแผนที่ผู้นั้นปฏิบัติ ค้างอยู่บ้างหรือไม่ หากมี ขอได้สั่งให้รีบดำเนินการให้แล้วเสร็จและตรวจสอบความถูกต้องให้เรียบร้อยก่อนเดินทาง แล้วส่งมอบเรื่องไว้กับหัวหน้าช่างแผนที่หรือผู้ที่มาดำรงตำแหน่งแทน ห้ามไม่ให้นำเรื่องติดตัวไปดำเนินการต่อโดยเด็ดขาด โปรดสั่งเจ้าหน้าที่ที่ดินถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) อรรถ วิสูตรโยธาภิบาล

(นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองควบคุมที่ดินสาธารณสมบัติ

ที่ มท 0617/ว. 11310 กรมที่ดิน

6 มิถุนายน 2520

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0607/ว. 303 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2519

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ส่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2519 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทราบและถือเป็นทางปฏิบัติในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง นั้น ปรากฏว่าบางจังหวัดได้ส่งเรื่องให้สภาตำบลพิจารณาทุกรายก่อนส่งไปต่อเลยทางกรมที่ดินเป็นเหตุให้เสียเวลาโดยไม่จำเป็น

กรมที่ดินจึงขอเรียนชี้แจงความเข้าใจว่า การที่ได้มีระเบียบดังกล่าวเพื่อเป็นการแก้ข้อขัดข้องในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับเขตและเนื้อที่ในการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฉะนั้น หากการรังวัดรายใดไม่มีปัญหาเรื่องเขตหรือเนื้อที่ หรือได้เนื้อที่น้อยกว่าเดิมไม่มากนักก็ไม่จำเป็นต้องแจ้งให้สภาตำบลร่วมพิจารณา ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของจังหวัดเป็นราย ๆ ไป

นอกจากนั้นการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ได้ทำการรังวัดมาก่อนระเบียบดังกล่าว แต่ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ เพราะมีปัญหาเรื่องเขตหรือเนื้อที่ หรือเรื่องที่กรมที่ดินได้สั่งให้สอบสวน หรือตั้งกรรมการชี้นพิจารณาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของเขตหรือเนื้อที่ก่อนมีระเบียบนี้ หากยังไม่ได้ดำเนินการหรือยังดำเนินการไม่เสร็จ ขอให้ส่งเรื่องให้สภาตำบลพิจารณาตามระเบียบดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหนังสือที่ได้สั่งการไว้เดิม สำหรับรายที่ค้างดำเนินการเนื่องจากมีคัดค้านบางส่วน ขอให้พิจารณาดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะ

ส่วนที่ไม่มีการคัดค้านไปก่อน ตามระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2520) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เพื่อให้งานที่คั่งค้างและปัญหาต่าง ๆ จะได้เสร็จสิ้นลงโดยรวดเร็วขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ระดม มหาศรานนท์

(ร.ต.ท. ระดม มหาศรานนท์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

โทร. 2226131 ต่อ 250

ที่ มท 0726/ว 07282

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท 10200

20 มีนาคม 2544

เรื่อง ซ้อมความเข้าใจการรังวัดตรวจสอบที่สาธารณประโยชน์ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0606/ว 30743 ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2539

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติกรณีการรังวัดสอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง โดยให้ผู้มีหน้าที่ดูแลที่ดินสาธารณประโยชน์ แจ้งเป็นหนังสือมายังสำนักงานที่ดินเพื่อขอความร่วมมือ ให้สำนักงานที่ดินจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปช่วยทำการรังวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ โดยถือหนังสือขอความร่วมมือเป็นคำขอและอนุโลมถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วย การรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน พ.ศ.2527 หมวด 1 ข้อ 5 กับคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 158/2501 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2501 เรื่อง ระเบียบปฏิบัติในการรังวัดทำแผนที่และการระวังแนวเขตที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งเกิดขึ้นโดยสภาพ เว้นแต่การปักหลักเขตที่ดินให้ใช้หลักไม้ปักแทน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ปัจจุบันในการปฏิบัติงานรังวัดสอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้เกิดปัญหาโดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะอ้างว่า ไม่สามารถเข้าไปในที่ดินข้างเคียงที่สาธารณประโยชน์ที่มีการรังวัดสอบเขตได้ หากเจ้าของที่ดินข้างเคียงนั้นมิได้ขอรังวัดสอบเขตที่ดินด้วย ดังนั้น เมื่อมีการรังวัดที่ดินสาธารณประโยชน์หรือทางสาธารณประโยชน์ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อต้องการทราบว่า ที่ดินแปลงข้างเคียง

/บุกรุก...

บุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์หรือไม่ พนักงานเจ้าหน้าที่มักจะบอกให้เจ้าของที่ดินที่ถูกอ้างว่าเป็นผู้บุกรุกนั้นไปขอรังวัดสอบเขตที่ดินด้วย ซึ่งก็เป็นไปไม่ได้ที่ผู้บุกรุกจะไปขอรังวัด บัดนี้ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ในการรังวัดสอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมีอำนาจที่จะเข้าไปในที่ดินข้างเคียงเพื่อประโยชน์ในการรังวัดได้ตามมาตรา 66 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แม้เจ้าของที่ดินข้างเคียงนั้นจะมิได้ขอรังวัดก็ตาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักบริหารและส่งเสริมการรังวัด
โทร. 2214821
โทรสาร 2230326

ที่ มท 0607/ว. 19880 กรมที่ดิน

26 กันยายน 2520

เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

ด้วยปรากฏว่า การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในจังหวัดต่าง ๆ ช่างรังวัดได้ออกไปทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง บางแปลงไม่ได้ทำการปักหลักเขตที่ดิน หลักเขตและแผ่นป้ายบอกชื่อที่สาธารณประโยชน์ ในขณะทำการรังวัด แต่ได้ใช้ไม้แก่นปักไว้ และภายหลังเป็นระยะเวลานาน ๆ จึงได้นำหลักเขตที่ดิน หลักเขตที่สาธารณะและแผ่นป้ายบอกชื่อที่สาธารณประโยชน์ไปปัก หรือมอบหมายให้ผู้อื่นไปปักแทน การปฏิบัติเช่นนี้ ย่อมทำให้การปักหลักเขตคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เพราะหลักไม้ที่ปักไว้อาจหลุดหายหรือชำรุด หลักเขตที่ปักในภายหลังจึงไม่ตรงกับตำแหน่งที่แท้จริง ย่อมจะก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากขึ้นภายหลังและทำให้ผู้อื่นมองไปในแง่ไม่สุจริตได้

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดให้ปักหลักเขตที่ดิน หลักเขตและแผ่นป้ายบอกชื่อที่สาธารณประโยชน์ ในขณะทำการรังวัดโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ร.ต.ท.ระดม มหาศรานนท์

(ร.ต.ท.ระดม มหาศรานนท์)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 2226131 ต่อ 250

การมอบอำนาจการปฏิบัติราชการแทน

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ 948/2516

เรื่อง มอบหมายการดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับหลเมืองใช้ร่วมกัน

เนื่องจากได้มีกฎกระทรวงฉบับที่ 26 (พ.ศ.2516) ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2516 ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ข้อ 1 กำหนดให้ทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นผู้แสดงความประสงค์ต่อธิบดีกรมที่ดิน ในการขอให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และโดยมีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามระเบียบกระทรวงหมาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ.2515 ข้อ 4

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องนี้ได้เป็นไปโดยความสะดวกและรวดเร็ว ในกรณีเกี่ยวกับการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดิน อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับหลเมืองใช้ร่วมกัน กระทรวงมหาดไทยขอมอบหมายให้นายอำเภอซึ่งที่ดินดังกล่าวตั้งอยู่เป็นผู้มีอำนาจดำเนินการแทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2516

(ลงชื่อ) กมล วรรณประภา

(นายกมล วรรณประภา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ที่ มท 0604/4438 กรมที่ดิน

11 มีนาคม 2517

เรื่อง อำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

อ้างถึง หนังสือจังหวัด ด่วนมาก ที่ พร 15/871 ลงวันที่ 23 มกราคม 2517

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดมีปัญหาข้อสงสัยเกี่ยวกับการเขียนชื่อผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์ลงในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.๑) สำหรับที่ดินตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลว่า จะให้เขียนชื่อผู้ใด และเขียนชื่ออย่างไร เพราะยังไม่มีตัวอย่างให้เขียน

กรมที่ดินพิจารณาแล้วขอให้เขียนว่า "กระทรวงหมาดไทย (ชื่อที่สาธารณะ)" จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) โชติ เศวตรุนทร์

(นายโชติ เศวตรุนทร์)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

กองควบคุมที่ดินสาธารณสมบัติ

คำสั่งกรมที่ดิน
ที่ 853/2535
เรื่อง มอบอำนาจของอธิบดีกรมที่ดิน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

เพื่อให้การปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามความในมาตรา 8 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดำเนินไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว บังเกิดผลดีแก่ทางราชการและประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 อธิบดีกรมที่ดินจึงมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนสำหรับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตจังหวัดนั้น ๆ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2535 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2535

ผัน จันทรปาน
(นายผัน จันทรปาน)
อธิบดีกรมที่ดิน

มาตรา 2 ที่ดินซึ่งมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดให้ถือว่าเป็นของรัฐ

มาตรา 8 ตรี ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ อธิบดีอาจจัดให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อแสดงเขตไว้เป็นหลักฐาน

แบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ที่ดินตามวรรคหนึ่งแปลงใดยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เขตของที่ดินดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักฐานของทางราชการ

ด่วนมาก

ที่ มท 0718.2/ว 37964

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท 10200

1 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง การมอบอำนาจในการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด(เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งกรมที่ดิน ที่ 2992 /2542 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2542

ด้วยกรมที่ดินได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการกระจายอำนาจการบริหารราชการจากส่วนกลางมายังส่วนภูมิภาค และเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ จึงพิจารณามอบอำนาจในการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2529 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ซึ่งอธิบดีกรมที่ดินได้มีคำสั่ง ที่ 2992 /2542 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2542 มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำสั่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอให้สั่งเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. กรณีมีการคัดค้านการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้จังหวัดสรุปรายละเอียดข้อเท็จจริง ความเห็นพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องรายงานให้กรมที่ดินทราบ เพื่อเสนอเรื่องให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการ

2. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเป็นผู้หมายเหตุ การเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฉบับผู้ดูแลรักษา และฉบับที่เก็บที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา ให้ถูกต้องตรงกันแล้วให้สำเนาคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขแจ้งให้กรมที่ดินทราบ เพื่อให้ผู้อำนวยการกองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ กรมที่ดินหมายเหตุการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับที่เก็บไว้ที่กรมที่ดิน ให้ถูกต้องตรงกันต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร วัฒนะพิระพงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

โทร. 222 - 1840

โทรสาร. 222 - 2851

คำสั่งกรมที่ดิน

ที่ ๒๙๙๒ /2542

เรื่อง มอบอำนาจของอธิบดีกรมที่ดิน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

เพื่อให้การปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2529 ดำเนินไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว บังเกิดผลดีแก่ทางราชการและประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 อธิบดีกรมที่ดินจึงมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนสำหรับการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในเขตจังหวัดนั้น ๆ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2542 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542

(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

(สำเนา)

คำสั่งกรมที่ดิน

ที่ ๒๑๘๕ / ๒๕๔๖

เรื่อง มอบอำนาจของอธิบดีกรมที่ดินให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการปฏิบัติราชการแทน

ตามที่คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เห็นชอบเรื่องการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป ตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้แก่ เรื่องการมอบอำนาจ ด้านการสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ และการปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่น ๆ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ นั้น

เพื่อให้การบริหารงานแบบบูรณาการของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัว รวดเร็ว สามารถบริหารงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๓/ว ๒ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๖ จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๑๗๙๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ และที่ ๑๙๙๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรื่องการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดทดลองจัดระบบบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา และมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน ตามบัญชีการมอบอำนาจแนบท้ายคำสั่งนี้ บรรดา คำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในคำสั่งนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

(ลงชื่อ) **บัญญัติ จันทน์เสนะ**

(นายบัญญัติ จันทน์เสนะ)

อธิบดีกรมที่ดิน

บัญชีมอบอำนาจจากอธิบดีกรมที่ดิน
ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการปฏิบัติราชการแทน
แบบท้ายคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๒๑๘๕/ว ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๖
กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

เรื่อง	อำนาจที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน ก่อนการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ (ก่อน ๑ ต.ค. ๔๖)	อำนาจที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน หลังการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ (หลัง ๑ ต.ค. ๔๖)	มอบโดยอาศัยอำนาจตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
	- การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๓.๖ การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๘ (๓) - ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘ ตรี
	- การเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	๓.๗ การเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับ ที่หลวง	- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๘ (๓) - ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. ๒๕๒๖

ฯลฯ

ที่ มท 0618/ว 13073

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท 10200

25 พฤษภาคม 2535

เรื่อง การมอบอำนาจในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาคำสั่งกรมที่ดิน ที่ 853/2535 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2535
2. ตัวอย่างบัญชีออกเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการกระจายอำนาจการบริหารราชการจากส่วนกลางมายังภูมิภาค และเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ จึงให้กรมที่ดินพิจารณามอบอำนาจในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามความในมาตรา 8 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ซึ่งอธิบดีกรมที่ดินได้มีคำสั่ง ที่ 853/2535 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2535 มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำสั่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอให้สั่งเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติดังนี้

1. การออกเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้แต่ละจังหวัดจัดทำขึ้นตามตัวอย่างบัญชีออกเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยใช้สมุดออกเลขทำนองเดียวกับการออกเลขโฉนดที่ดิน ทั้งนี้ ให้ใช้อักษรย่อของจังหวัดขึ้นก่อน แล้วตามด้วยเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เช่น จังหวัดนครราชสีมา จะใช้เลขดังนี้ นม 0001 เป็นต้น

2. เนื่องจากขณะนี้กรมที่ดินไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดเป็นการเพิ่มเติม เพื่อเป็นค่าถ่ายเอกสาร ส.ธ.1 ได้ ประกอบกับกระดาษที่ใช้ถ่าย ส.ธ.1 เครื่องถ่ายเอกสารโดยทั่วไปไม่สามารถดำเนินการได้ ฉะนั้นในขั้นต้นนี้ ขอให้ส่งไปถ่ายเอกสารทางกรมที่ดิน และกรมที่ดินจะได้พิจารณาหาทางแก้ไขเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ผัน จันทรปาน

(นายผัน จันทรปาน)
อธิบดีกรมที่ดิน

บัญชีออกเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

จังหวัด .....

ลำดับที่	น.ส.ล. เลขที่	ออกให้กับ	ตำบล	อำเภอ	เนื้อที่			วัน เดือน ปี ที่ออก	หมายเหตุ
					ไร่	งาน	วา		

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๗๑๘๒ กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๔/ว ๕๖๗๘๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๖
๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๗/ว ๒๔๑๖๗ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๑

ตามที่กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอในการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และการยื่นแสดงความประสงค์ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้แล้ว โดยในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้น มาตรา ๘ ตรี วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติว่า แบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๑ กำหนดให้ทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาเป็นผู้แสดงความประสงค์ในการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่ออธิบดี และในกรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา ได้มีคำสั่ง ที่ ๙๔๘/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ มอบหมายให้นายอำเภอท้องที่ที่ที่ดินตั้งอยู่เป็นผู้ดำเนินการแทน ดังนั้น ในการดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน นายอำเภอจึงเป็นผู้ยื่นคำขอ (แสดงความประสงค์แทนกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นทบวงการเมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา) ตลอดมา อันเป็นการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากปัจจุบันพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๓ บัญญัติให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และให้ใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๑ เป็นต้นมา ซึ่งความใหม่ในมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันและสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า จากการแก้ไขบทบัญญัติตามความในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็นผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น ในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง นอกจากนายอำเภอจะเป็นผู้แสดงความประสงค์แทนกระทรวงมหาดไทยแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานะเป็น "ทบวงการเมือง" ตามคำนิยามในมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ก็สามารถแสดงความประสงค์ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้เช่นเดียวกัน สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง รวมทั้งการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น นายอำเภอยังคงมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการดังกล่าวตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) **อนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ**
(นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๑๘๔๐

สรุปอำนาจหน้าที่ของ อบต. กับที่ดินสาธารณประโยชน์

1.) ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือที่ดินของรัฐ ได้แก่

1.1) ที่รกร้างว่างเปล่า

1.2) ที่สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือที่สาธารณประโยชน์

1.3) ที่ราชพัสดุ

2.) กิจกรรมที่เกี่ยวกับที่ดินสาธารณประโยชน์

2.1) การระวังชี้และรับรองแนวเขต

2.2) การฟ้องร้องดำเนินคดีอาญากับผู้บุกรุก

2.3) การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์

3.) อบต. ไม่มีอำนาจอนุญาตให้ใช้ประโยชน์

แต่มีอำนาจการให้ความเห็นเพื่อประกอบการอนุญาตของผู้มีอำนาจตามข้อบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เรื่องการขออนุญาต การขอสัมปทาน การจัดหาผลประโยชน์ เป็นต้น

4.) อบต. มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์

4.1) การระวังชี้และรับรองแนวเขต หรือฟ้องร้องดำเนินคดีเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ (ที่รกร้างว่างเปล่า หรือ ที่สาธารณประโยชน์) ที่อยู่ในท้องที่

4.2) การขอใช้ที่สาธารณประโยชน์เพื่อประโยชน์ในทางราชการ (ที่รกร้างว่างเปล่า หรือที่สาธารณประโยชน์)

* แต่ไม่มีอำนาจอนุญาตให้ใช้

****

สำเนา

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

มท ๐๖๐๗/ 7295 ๒๔ เมษายน ๒๕๒๑

การพิจารณาลักษณะศาลเจ้าของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เสนอ อธิบดีกรมการปกครอง

ตามหนังสือกรมการปกครองที่ มท ๐๓๑๗/๑๐๘๖๖๔ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๐ ขอทราบการออกโฉนดหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ตั้งศาลเจ้าพ่อสมบูรณ์และศาลเจ้าแม่ทับทิม อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ว่าควรดำเนินการตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการเช่นใด และจะให้ผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการในขั้นต้น นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วขอเรียนว่า การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินให้แก่ศาลเจ้า กรมที่ดินจะออกเป็นโฉนดให้ ส่วนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงจะออกให้เฉพาะที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ราชการโดยเฉพาะและที่สาธารณประโยชน์เท่านั้น สำหรับปัญหาที่กรมการปกครองขอให้พิจารณานั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่ดินที่ตั้งศาลเจ้าเป็นที่รกร้างว่างเปล่า และศาลเจ้าได้ที่ดินมาโดยชอบ กรมการปกครองย่อมขอออกโฉนดในนามของกรมการปกครองได้ตามกฎเสนาบดีฯ ข้อ ๔, แต่ถ้าที่ดินที่ตั้งศาลเจ้าเป็นที่สาธารณประโยชน์ย่อมออกโฉนดให้ไม่ได้ ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๔๙๗) ออกตามความในประมวลกฎหมายที่ดิน หมวด ๓ มาตรา ๕๖ (๑)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายจิตต์ ณ ตะกั่วทุ่ง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

การปฏิบัติเกี่ยวกับข้างเคียง

ที่ มท 0618/ ว 22874

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท 10200

15 กันยายน 2538

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างบัญชีสำรวจหมายเลข 1 และหมายเลข 2 จำนวน 2 ฉบับ

ด้วยรัฐบาลมีนโยบายที่จะเร่งรัดแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินของรัฐโดยไม่ถูกต้อง ให้เป็นไปอย่างเป็นธรรมและสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยคำนึงถึงสิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก็ถือเป็นภารกิจประการหนึ่งตามนโยบายดังกล่าว แต่ปรากฏว่าการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในหลายจังหวัด เจ้าหน้าที่มิได้เร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ดังเช่นกรณีที่เกิดขึ้นในจังหวัดหนึ่ง ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงว่าช่างรังวัดได้ทำการรังวัด เพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้วเสร็จมาเป็นเวลากว่า 10 ปี โดยไม่มีผู้ใดคัดค้านและไม่มีเหตุขัดข้อง แต่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้บังคับบัญชาไม่เอาใจใส่ในการดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการทางวินัย

สำหรับปัญหางานค้างในประเด็นอื่น ๆ นั้น กรมที่ดินได้พิจารณาแก้ไขปัญหาไว้ดังนี้

1. <u>เรื่องเจ้าของที่ดินข้างเคียงไม่มาลงนามรับรองแนวเขต</u>

เนื่องจากระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2517 มิได้กำหนดเรื่องการแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงและการลงนามรับรองเขตที่ดินไว้ จึงให้นำวิธีการแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดินในกรณีการออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายมาใช้ในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงโดยอนุโลม

2. เรื่อง....

2. <u>เรื่องการคัดค้านการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง</u>

ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 45 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2537 ได้ยกเลิกข้อความในข้อ 2 ของกฎกระทรวง ฉบับที่ 26 (พ.ศ. 2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 โดยได้เปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติในกรณีที่มีผู้คัดค้านการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จึงมีปัญหาว่าเรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่มีผู้คัดค้านก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับที่ 45 (พ.ศ. 2537) ใช้บังคับนั้น จะดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 45 (พ.ศ. 2537) ได้หรือไม่ ซึ่งในกรณีนี้กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับที่ 45 (พ.ศ. 2537) คือ กฎกระทรวง ฉบับที่ 26 (พ.ศ. 2516) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ไม่เหมาะสม สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้ ดังนั้น เรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่มีการคัดค้าน และค้างดำเนินการมาก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับนี้ใช้บังคับ จึงให้ถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงฉบับที่ 45 (พ.ศ. 2537) ได้

3. <u>เรื่องการรังวัดได้เนื้อที่น้อยกว่าหลักฐานเดิม โดยไม่ปรากฏว่ามีผู้บุกรุก</u>

เนื่องจากระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 ได้ยกเลิกข้อความในข้อ 7 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายใช้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2519 โดยให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปก่อน เสร็จแล้วให้นายอำเภอสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนั้นน้อยไป เพราะเหตุใด มีจำนวนเนื้อที่เท่าใด โดยขอความเห็นต่อสภาตำบลเพื่อพิจารณา หากสภาตำบลไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่นภายในหกสิบวัน ให้ดำเนินการต่อไป กรณีนี้จึงมีปัญหาว่า เรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ได้นำการรังวัดไว้ก่อนระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลมีส่วนช่วยเหลือควบคุมดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537

ใช้...

ใช้บังคับ จะดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 ได้หรือไม่ ซึ่งกรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว บังเกิดผลดีแก่ทางราชการและประชาชน ตามความมุ่งหมายในการออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 จึงให้ถือปฏิบัติตามระเบียบฉบับนี้ได้

อนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการพิจารณาเร่งรัดและแก้ไขปัญหาการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ค้างระหว่างดำเนินการ จึงขอให้จังหวัดดำเนินการดังนี้

1. สำรวจงานออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ค้างดำเนินการจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2538 ว่ามีทั้งสิ้นจำนวนกี่ราย แต่ละรายมีปัญหาอุปสรรคหรือสาเหตุที่ค้างอย่างไร จะมีแนวทางแก้ไขประการใดได้บ้าง ใช้เวลาดำเนินการประมาณเท่าใด ทั้งนี้ให้แจ้งกรมที่ดินทราบภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2538 ตามบัญชีแบบสำรวจหมายเลข 1 และขอให้จังหวัดเร่งรัดดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในส่วนที่ค้างดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2538 หากไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาดังกล่าว โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร กรมที่ดินจะถือว่าเป็นความบกพร่องทั้งของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้บังคับบัญชา

2. สำหรับค่าขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่เกิดขึ้นตั้งแต่เดือนตุลาคม 2538 เป็นต้นไป ขอให้จังหวัดแจ้งผลการดำเนินการให้กรมที่ดินทราบทุกเดือนตามแบบสำรวจหมายเลข 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปริญญา นาคฉัตรีย์)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222-1840
โทรสาร 222-2851

ที่ มท ๐๕๑๖.๒/ว ๑๐๐๗

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กทม.๑๐๒๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๔๖

เรื่อง การระวังชี้และรับรองแนวเขตที่ดินสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

ด้วยในการสัมมนาผู้บริหารระดับสูงของกรมที่ดิน เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับการระวังชี้และรับรองแนวเขตที่ดินสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๔๔ ข้อ ๕ (๒) กำหนดอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด และนายอำเภอท้องที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๔๕๗ แต่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ มาตรา ๖๘ (๘) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในการคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีปัญหาในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการแจ้งให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษามาระวังชี้และรับรองแนวเขตที่สาธารณประโยชน์ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลว่า จะต้องมีหนังสือแจ้งให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต.) ไปร่วมระวังชี้และรับรองแนวเขตด้วยหรือไม่ อย่างไร

กรมที่ดินขอเรียนว่า

๑. เรื่องอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน กรมที่ดินได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๒๘.๔/๐๖๒๙๕ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๔ หารือไปยังกรมการปกครอง ได้รับแจ้งตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๑.๑/๑๙๘๓๓ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๔ ว่า การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ตามที่กฎหมายกำหนด และ

/ นายอำเภอ ..

นายอำเภอท้องที่ ทั้งนี้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๔๔ ซึ่งตามมาตรา ๑๖ (๒๗) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาที่สาธารณะ แต่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็น ซึ่งสรุปได้ว่า เป็นอำนาจที่ซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะมีได้เมื่อได้รับการถ่ายโอนและกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามมาตรา ๓๐ (๑) (ก) และมาตรา ๓๐ (๒) ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน (ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๐๓๑๗ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔) ฉะนั้น เมื่อยังไม่มีการถ่ายโอนภารกิจตามมาตรา ๓๑ (๑) (ก) และกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามมาตรา ๓๐ (๒) แห่งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวจึงยังคงเป็นของนายอำเภอท้องที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๔๕๗ ประกอบกับเรื่องนี้ได้เคยมีการประชุมร่วมกันระหว่าง ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และผู้แทนกรมที่ดิน เพื่อพิจารณาทบทวนปัญหาเรื่องการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่สาธารณประโยชน์ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ โดยที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องอำนาจหน้าที่ในการระวังชี้และรับรองแนวเขตที่สาธารณประโยชน์ กรณีการรังวัดออกโฉนดที่ดิน แบ่งแยก และสอบเขต และได้มีมติ ดังนี้

(๑) ในการออกโฉนดที่ดินยังคงเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอต้องไปตรวจสอบและเป็นพยานตามที่กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการไว้ ส่วนการระวังชี้แนวเขตก็ยังคงเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอตามที่ผู้แทนกรมการปกครองมีความเห็น

(๒) อำนาจของนายอำเภอดังกล่าวให้รวมไปถึงการระวังชี้แนวเขตเกี่ยวกับเรื่องทั่วๆไปด้วย เช่น กรณีตรวจสอบแนวเขตที่สาธารณะ เทศบาลขอตรวจสอบทาง เจ้าของที่ดินขอรังวัดแบ่งแยกและมีที่ข้างเคียงจดที่สาธารณะ หรือกรณีหน่วยงานราชการขอตรวจสอบเอกสารหนังสือสำคัญ เช่น หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ส่วนกรณีที่ดินที่ขอทำการรังวัดมีแนวเขตติดต่อกับที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามข้อ ๔ (๑) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๔๔ ปัจจุบันได้มีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๒/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘

/ มกราคม ...

มกราคม ๒๕๔๓ มอบหมายให้กับทบวงการเมืองมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น อธิบดีกรมที่ดินจึงไม่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรักษาที่ดินดังกล่าวแล้ว

๒. เรื่องการระวังชี้และรับรองแนวเขตที่สาธารณประโยชน์ กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติไว้แล้วตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียนร่างเดียงและการรับรองแนวเขตที่ดิน พ.ศ..๒๕๔๑ หมวด ๑๔ ข้อ ๓๗, ๓๘ และ ๓๙ และได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๗๑๙/ว ๕๒๕ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่อง ให้สอบผู้ปกครองท้องที่ก่อนออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเห็นว่า อำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน (ที่สาธารณประโยชน์) ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลมิใช่อำนาจหน้าที่ของเทศบาล และคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๘๙๐/๒๔๙๘ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๔๙๘ และ ที่ ๖๓๙/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๐ ซึ่งปัจจุบันถูกยกเลิกและให้ใช้คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๒/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๓ แทน มอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่น มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยได้มอบหมายให้กรุงเทพมหานคร ภายในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัด ภายในเขตจังหวัดแต่นอกเขตเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนั้น เมืองพัทยา ภายในเขตเมืองพัทยา เทศบาล ภายในเขตเทศบาลนั้นๆ องค์การบริหารส่วนตำบล ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ

ซึ่งตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองต่างๆ เช่น เทศบาล ดูแลรักษาเฉพาะที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่าและที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืน หรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดินในเขตเทศบาลเท่านั้น ดังนั้น การตรวจชี้และรับรองแนวเขตที่สาธารณประโยชน์ทั้งในและนอกเขตเทศบาล ผู้มีอำนาจหน้าที่คือ นายอำเภอ-ท้องที่ซึ่งเป็นผู้ดูแลรักษา ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๔๕๗ ประกอบกับได้มีคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๖๓๓/๒๕๒๓ สรุปได้ว่า การที่จำเลยไม่ยอมลงชื่อรับรองแนวเขตทางสาธารณะในกรณีที่โจทก์ขอแบ่งแยกที่ดินเป็นแปลงย่อย และขอแบ่งแยกถนนสาธารณะออกจากที่ดินของโจทก์นั้น เมื่อกฎหมายว่าด้วยเทศบาลมิได้บัญญัติให้เทศบาลหรือนายกเทศมนตรีมีหน้าที่ต้องระวังแนวและลงชื่อรับทราบแนวเขตตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว จำเลยก็ไม่มีความผิดตาม ป.อ. ม.๑๕๗

/ สำหรับ ...

สำหรับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๔๔ ข้อ ๕ (๒) เป็นเรื่องอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด และนายอำเภอท้องที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๔๕๗ แต่แนวทางปฏิบัติในขณะนี้จะต้องเป็นไปตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๐๓๑๗ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔) ดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๑.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เอี่ยมไธสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ
โทร/โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๙๖๐

ที่ มท ๐๕๑๔.๓/ว ๓๒๑๗๗ กรมที่ดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงหุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ซ้อมความเข้าใจในการรังวัดที่ดินกรณีข้างเคียงติดที่สาธารณประโยชน์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๙๐๒/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๐๐

๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๐๖/ว ๐๐๑๗๐ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๓

สืบเนื่องจากมีราษฎรร้องเรียนไปที่กรมที่ดินเป็นจำนวนมาก ในกรณีรังวัดที่ดินที่มีข้างเคียงติดที่สาธารณประโยชน์ และผู้มีอำนาจดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบหมายไประวังแนวเขตเห็นควรกันเขตที่ดินสาธารณะ เช่น ทางสาธารณะให้กว้างออกไปจากเดิม โดยรุกล้ำเข้าไปในเขตที่ดินของเจ้าของที่ดิน หรือเห็นควรขอกันที่ดินเป็นที่สาธารณะ ถ้าไม่เป็นที่ตกลงกันก็จะถือเป็นเหตุไม่รับรองเขตที่ดินให้ เมื่อเจ้าของที่ดินสอบถามความเห็นต่อช่างรังวัดว่า หากผู้มีอำนาจดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบหมายไม่ลงนามรับรองแนวเขตที่ดิน เรื่องรังวัดจะดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ ซึ่งช่างรังวัดได้แนะนำเจ้าของที่ดินว่าหากเกิดกรณีดังกล่าวเรื่องรังวัดจะไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ หรืออาจล่าช้าและไม่ทราบว่าเรื่องรังวัดจะแล้วเสร็จเมื่อไร จึงเสมือนเป็นการบังคับโดยทางอ้อม ให้เจ้าของที่ดินจำต้องยอมรับแนวเขตในขณะทำการรังวัดเพื่อให้เรื่องแล้วเสร็จไปโดยเร็ว โดยที่ช่างรังวัดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่กรมที่ดินได้วางไว้ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒. สร้างความเดือดร้อนให้กับเจ้าของที่ดิน และเป็นสาเหตุให้เกิดการร้องเรียนกล่าวหาเจ้าหน้าที่ ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรมที่ดิน

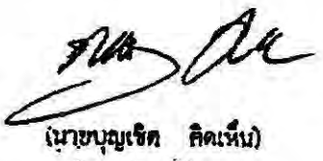
กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินไว้ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑. ดังนั้น หากเจ้าของที่ดินมิได้มีเจตนาอุทิศที่ดินให้โดยความสมัครใจแล้ว และถ้าไม่เป็นที่ตกลงกัน จะถือเป็นเหตุที่ผู้มีอำนาจดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบหมายไประวังแนวเขตไม่รับรองเขตที่ดิน โดยที่ช่างรังวัดพูดจาให้การสนับสนุนในทำนองเป็นการบังคับโดยทางอ้อมให้เจ้าของที่ดินจำต้องยอมรับแนวเขตในขณะทำการรังวัดไม่ได้ ทั้งนี้ ช่างรังวัดต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่กรมที่ดินวางไว้ตามนัยหนังสือที่อ้างถึง ๒. โดยทำความเข้าใจ ชี้แจงให้เจ้าของที่ดิน และเจ้าของที่ดินข้างเคียงทราบว่า ในการรังวัดที่ดินหากคู่กรณีไม่สามารถตกลงเรื่องแนวเขตที่ดินได้ และมีความประสงค์ขอคัดค้านแนวเขตที่ดิน เจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียงต้องนำทำแผนที่แสดงเขตคัดค้าน เพื่อให้เจ้าพนักงานที่ดินทำการสอบสวนไกล่เกลี่ย โดยถือหลักฐานแผนที่เป็นหลักในการพิจารณาตามมาตรา ๖๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

/ดังนั้น...

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องปรามพฤติกรรมการปฏิบัติงานของช่างรังวัด ในการให้คำแนะนำเจ้าของที่ดินเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบและแนวทางการปฏิบัติที่กรมที่ดินวางไว้ จึงขอได้โปรดสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา เจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยก และหัวหน้าฝ่ายรังวัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจแก่ช่างรังวัดทุกคนในสำนักงานที่ดินเพื่อทราบและถือปฏิบัติ หากมีการร้องเรียนเกี่ยวกับกรณีเช่นนี้อีก กรมที่ดินจะพิจารณาโทษแก่ช่างรังวัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดสั่งให้เจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญเชิด คิดเห็น)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๘๒ (๑๕๘๘๒)
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๓๙๓
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ survey@dol.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๓๐๕๙๙

กรมที่ดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินกรณีออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๒๙๐๐๘ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ตัวอย่างหนังสือแจ้งเรื่องการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน กรณีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยอาศัยหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)
๒. ตัวอย่างหนังสือแจ้งเรื่องการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน กรณีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยอาศัยหลักฐานอื่นนอกจากหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)
๓. ตัวอย่างหนังสือแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงเพื่อนัดทำการรังวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดิน
๔. ตัวอย่างหนังสือนำส่งประกาศ
๕. ตัวอย่างประกาศ เรื่องการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้วางแนวทางดำเนินการเรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินกรณีออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีประสิทธิภาพเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงให้ยกเลิกหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๒๙๐๐๘ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินกรณีออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เสียใหม่ ดังนี้

๑. การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นการเฉพาะราย

๑.๑ กรณีออกโดยอาศัยหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒)ฯ ข้อ ๘ และ ข้อ ๙ (๑), (๒) และให้ใช้หนังสือแจ้งเรื่องการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน, หนังสือนำส่งประกาศ และประกาศฯ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑, ๔, ๕ แล้วแต่กรณี

/ ๑.๒ กรณี ...

๑.๒ กรณีออกโดยอาศัยหลักฐานอื่นนอกจาก ข้อ ๑.๑ หรือไม่มีหลักฐานสำหรับที่ดิน ให้แจ้งผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงให้มาระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน **โดยใช้หนังสือแจ้งเรื่องการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒** ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงตามที่อยู่ที่เคยติดต่อ หรือตามที่อยู่ที่ผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงนั้นได้แจ้งเป็นหนังสือไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มารับรองแนวเขตหรือคัดค้านการรังวัด

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงได้รับหนังสือ แต่ไม่มาหรือมาแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองเขตที่ดินโดยไม่คัดค้านการรังวัด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว โดยไม่ต้องมีการรับรองเขตที่ดิน เมื่อพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทำการรังวัด ในกรณีที่ไม่อาจติดต่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงได้ ให้ปิดประกาศ ตามข้อ ๕ แล้ว ดำเนินการต่อไป

๒. การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยการเดินสำรวจ

๒.๑ กรณีเดินสำรวจโดยอาศัยหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒)ฯ ข้อ ๘ และ ข้อ ๙ (๑), (๒) และให้ใช้หนังสือแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงเพื่อนัดทำการรังวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดิน, หนังสือนำส่งประกาศและประกาศฯ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓, ๔, ๕ แล้วแต่กรณี

๒.๒ กรณีเดินสำรวจโดยอาศัยหลักฐานอื่นนอกจาก ข้อ ๒.๑ หรือไม่มีหลักฐานสำหรับที่ดิน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าที่ดินแปลงข้างเคียงได้มีการรังวัดเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือมีโฉนดที่ดินแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงทราบ **โดยใช้หนังสือแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงเพื่อนัดทำการรังวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดิน ที่ได้ทำการเดินสำรวจไว้ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓** ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงตามที่อยู่ที่เคยติดต่อหรือตามที่อยู่ที่ผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงนั้นได้แจ้งเป็นหนังสือไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิในที่ดินแปลงข้างเคียงได้รับหนังสือ แต่ไม่มาหรือมาแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองเขตที่ดินโดยไม่คัดค้านการรังวัด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว โดยไม่ต้องมีการรับรองเขตที่ดิน เมื่อพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทำการรังวัดตรวจสอบ ในกรณีที่ไม่อาจติดต่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียง ให้ปิดประกาศตามข้อ ๕ แล้วดำเนินการต่อไป

(๒) ถ้าที่ดินแปลงข้างเคียงมีหลักฐานอื่นนอกจาก ข้อ ๒.๒ (๑) หรือไม่มีหลักฐานและผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงมาแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองเขตที่ดินโดยไม่คัดค้านการรังวัด หรือในกรณีที่ไม่อาจติดต่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงให้มาระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินในการรังวัด ให้ดำเนินการปิดประกาศตาม ข้อ ๕ แล้วดำเนินการต่อไป

/ ๓. การดำเนินการ ...

๓. การดำเนินการกรณีไม่มีการรับรองแนวเขตที่ดิน

กรณีเจ้าของที่ดินข้างเคียงไม่มาระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน หรือมาแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองเขตที่ดินโดยไม่คัดค้าน ในวันทำการรังวัด หรือกรณีที่ไม่อาจติดต่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงให้มาระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินในวันทำการรังวัดได้ ให้เจ้าของที่ดินผู้นำรังวัดรับรองว่า มิได้นำรังวัดรุกล้ำเขตที่ดินข้างเคียง ในใบรับรองเขตติดต่อของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง (ท.ด. ๓๔) พร้อมให้หมายเหตุในใบไต่สวน (น.ส.๕) หรือในแบบบันทึกการสอบสวนสิทธิและพิสูจน์การทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (น.ส.๑ ก.) หรือบันทึกการสอบสวนสิทธิและพิสูจน์การทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะราย (น.ส.๑ ค.) แล้วแต่กรณี ตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียนข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดินฯ

๔. การดำเนินการกรณีเจ้าของที่ดินข้างเคียงมาลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินในภายหลัง

ให้บันทึกถ้อยคำเจ้าของที่ดินข้างเคียงโดยใช้แบบพิมพ์ ท.ด. ๑๖ รับรองเขตที่ดินรวมเรื่องไว้โดยไม่ต้องลงชื่อในใบรับรองเขตติดต่อของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง (ท.ด. ๓๔) และให้บรรยายข้อความในช่องข้างเคียงที่มิได้มาระวังแนวเขตที่ดินเพิ่มเติมว่า "... (ชื่อของเจ้าของที่ดินข้างเคียง)... ได้รับรองเขตที่ดินตามบันทึกถ้อยคำฉบับลงวันที่ ... เดือน ... พ.ศ. ..." พร้อมลงชื่อเจ้าหน้าที่ผู้บันทึกกำกับไว้

๕. การปิดประกาศ

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือนำส่งประกาศ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ พร้อมประกาศ เรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ แจ้งให้ผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงนั้นมาลงชื่อรับรองแนวเขตหรือคัดค้านการรังวัด เพื่อปิดไว้ในที่เปิดเผยมีกำหนดเวลาสามสิบวัน ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด หรือสำนักงานที่ดินสาขา สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการแขวงหรือที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ และบริเวณที่ดินของผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงแห่งละหนึ่งฉบับ ถ้าผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงไม่มาติดต่อหรือคัดค้านประการใดภายในสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว โดยไม่ต้องมีการรับรองเขตที่ดิน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภินันท์ ชื่อธานุวงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ
โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๘๑

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๙๒๓๓ กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การชี้และระวังแนวเขตที่สาธารณประโยชน์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดกระบี่)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือจังหวัดกระบี่ ด่วนที่สุด ที่ กบ ๐๐๒๓.๔/๘๑๓๖ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดกระบี่มีหนังสือเรียนปลัดกระทรวงมหาดไทย กรณีปรากฏข่าวทางหนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก และสื่อออนไลน์ กรณีเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เรียกรับผลประโยชน์จากบริษัทไทยวัฒนาแอสเซ็ท จำกัด ว่าจะกันที่ดินบางส่วนของที่สาธารณประโยชน์ (ทุ่งสงวน เลี้ยงสัตว์ป่ากันเตียง) โดยเรียกรับเงิน ๒๐ ล้านบาท สำหรับรับรองแนวเขตที่ดินของบริษัทฯ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องการรับรองแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ตามระเบียบกฎหมาย อันมีนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่อย่างไรก็ตาม กรณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดินในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียกรับผลประโยชน์โดยมิชอบ จูงใจแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น นอกจากนี้ก็มีการใช้อำนาจหรือกระทำการโดยไม่มีอำนาจหรือเหตุผลอันสมควรเป็นการกระทำที่อาจไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ในขณะเดียวกันก็อาจเกิดความเดือดร้อนเสียหายต่อประชาชนในพื้นที่ด้วยเช่นกัน ดังนั้น เพื่อให้การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ให้นายอำเภอควบคุม กำกับ ดูแล ให้หน่วยงานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ รวมทั้งที่สาธารณประโยชน์ประจำตำบลและหมู่บ้าน ต่อผู้ยึดถือครอบครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และนโยบายของกระทรวงมหาดไทยโดยเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำชี้แนวเขตของที่สาธารณประโยชน์ ควรจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง อย่าให้ผู้ใดบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ได้

๒. การชี้ระวังและรับรองแนวเขต ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) การมอบหมายเจ้าหน้าที่ออกไปชี้ระวังและรับรองแนวเขต ให้พิจาณามอบหมายปลัดอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ในกรณีไม่สามารถมอบหมายปลัดอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอได้ ให้พิจารณามอบหมายกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และคณะกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยหนึ่งคนไปร่วมชี้ระวังและรับรองแนวเขต

/ (๒) การออก...

(๒) การออกไปชี้และระวังแนวเขต ให้คัดเอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น ทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินการด้วยทุกครั้ง

(๓) กำชับเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายออกไปชี้ระวังและรับรองแนวเขต ให้ใช้ความระมัดระวัง พิจารณาหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบ โดยอย่าให้มีการรุกล้ำสาธารณสมบัติของแผ่นดินแต่อย่างใด

(๔) ให้เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายออกไปชี้ระวังและรับรองแนวเขตประสานงานกับเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การชี้ระวังและรับรองแนวเขตเป็นไปอย่างถูกต้อง หากพบข้อพิรุธหรือกรณีไม่ชอบด้วยกฎหมายให้รายงานนายอำเภอเพื่อดำเนินการโดยเร็ว

(๕) ให้คำแนะนำ ปรึกษา ควบคุมดูแลและแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องแก่เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายออกไปชี้ระวังและรับรองแนวเขตให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงและชอบด้วยกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ
ร้อยตำรวจโท อาทิตย์ บุญญะโสภัต
(อาทิตย์ บุญญะโสภัต)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่
ส่วนระบบการปกครองท้องที่
โทร. ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๘-๑๔ ต่อ ๓๐๖
โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๑

ตัวอย่าง

หนังสือแจ้งเรื่องการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน

กรณีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยอาศัยหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)

ที่..... สำนักงานที่ดิน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินกรณีออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

เรียน.....

ด้วย.....ได้ขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะไปทำการรังวัดในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... เวลาประมาณ..... นาฬิกา โดยที่ดินที่จะทำการรังวัดนี้ติดต่อกับ.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๙ ตรี และมาตรา ๗๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒) จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และขอให้ท่านไประวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินพร้อมทั้งอำนวยความสะดวกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวัน เวลา และสถานที่ที่ทำการรังวัด หากท่านไม่สามารถไปด้วยตนเองได้ ขอให้ทำหนังสือมอบเรื่องการระวังชี้และรับรองเขตที่ดิน (ตามหนังสือมอบเรื่องการชี้และรับรองเขตที่ดินด้านหลังหนังสือนี้) ให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปดำเนินการแทน โดยให้ผู้รับมอบนำหนังสือดังกล่าวไปยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานต่อไป

อนึ่ง ถ้าท่านหรือผู้รับมอบไม่ไปหรือไปแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองเขตที่ดิน โดยไม่คัดค้านการรังวัด เมื่อพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทำการรังวัด พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ผู้ขอโดยไม่ต้องมีการรับรองเขตที่ดิน

ขอแสดงความนับถือ

พนักงานเจ้าหน้าที่

ฝ่ายรังวัด โทร.....

ช่างรังวัด .... โทร .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ - ๑

ตัวอย่าง

หนังสือแจ้งเรื่องการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน

กรณีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยอาศัยหลักฐานอื่น

นอกจากหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)

ที่..... สำนักงานที่ดิน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินกรณีออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

เรียน.....

ด้วย.....ได้ขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามหลักฐาน..... เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะไปทำการรังวัดในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... เวลาประมาณ.....นาฬิกา แต่ที่ดินที่จะทำการรังวัดนี้ติดต่อกับ.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้ท่านไประวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินพร้อมทั้งอำนวยความสะดวกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวัน เวลา และสถานที่ที่ทำการรังวัด หากท่านไม่สามารถไปด้วยตนเองได้ ขอให้ทำหนังสือมอบเรื่องการชี้และรับรองเขตที่ดิน (ตามหนังสือมอบเรื่องการชี้และรับรองเขตที่ดินด้านหลังหนังสือนี้) ให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปดำเนินการแทน โดยให้ผู้รับมอบนำหนังสือดังกล่าวไปยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานต่อไป

อนึ่ง ถ้าท่านหรือผู้รับมอบไม่ไปหรือไปแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองเขตที่ดิน โดยไม่คัดค้านการรังวัด เมื่อพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทำการรังวัด พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ผู้ขอโดยไม่ต้องมีการรับรองเขตที่ดิน

ขอแสดงความนับถือ

พนักงานเจ้าหน้าที่

ฝ่ายรังวัด โทร.....

ช่างรังวัด .... โทร .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ - ๑

ตัวอย่าง

หนังสือแจ้งเรื่องการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน

กรณีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยอาศัยหลักฐานอื่น

นอกจากหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)

ที่..... สำนักงานที่ดิน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินกรณีออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

เรียน.....

ด้วย.....ได้ขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามหลักฐาน..... เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะไปทำการรังวัดในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... เวลาประมาณ.....นาฬิกา แต่ที่ดินที่จะทำการรังวัดนี้ติดต่อกับ.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้ท่านไประวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินพร้อมทั้งอำนวยความสะดวกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวัน เวลา และสถานที่ที่ทำการรังวัด หากท่านไม่สามารถไปด้วยตนเองได้ ขอให้ทำหนังสือมอบเรื่องการชี้และรับรองเขตที่ดิน (ตามหนังสือมอบเรื่องการชี้และรับรองเขตที่ดินด้านหลังหนังสือนี้) ให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปดำเนินการแทน โดยให้ผู้รับมอบนำหนังสือดังกล่าวไปยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานต่อไป

อนึ่ง ถ้าท่านหรือผู้รับมอบไม่ไปหรือไปแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองเขตที่ดิน โดยไม่คัดค้านการรังวัด เมื่อพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทำการรังวัด พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ผู้ขอโดยไม่ต้องมีการรับรองเขตที่ดิน

ขอแสดงความนับถือ

พนักงานเจ้าหน้าที่

ฝ่ายรังวัด โทร.....

ช่างรังวัด .... โทร .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ - ๒

หนังสือมอบเรื่องการชี้และรับรองเขตที่ดิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....เลขประจำตัวประชาชน ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทร./มือถือ.....เป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียง

ที่ทำการรังวัดโดยมีหลักฐาน .....ได้มอบให้

..... เลขประจำตัวประชาชน ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ อายุ.....ปี

อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย..... ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด..... โทร./มือถือ.....เป็นผู้มาระวังชี้และลงชื่อรับรองเขตที่ดินแทน

ข้าพเจ้าซึ่งเป็นข้างเคียงของ.....จนเสร็จการ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้มอบ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้รับมอบ

(ลงลายมือชื่อ).....พยาน

(ลงลายมือชื่อ).....พยาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ - ๑

ตัวอย่าง

หนังสือแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงเพื่อนัดทำการรังวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดิน

ที่..... ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรื่อง การตรวจสอบแนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน

เรียน.....

ด้วย.....ได้นำเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินตามหลักฐาน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ไปทำการรังวัดในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....และในวันทำการสำรวจรังวัดพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบพบว่าที่ดินที่ทำการรังวัดติดต่อกับที่ดินของท่านซึ่งมีหลักฐานโฉนดที่ดินเลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....นั้น

เพื่อให้การออกโฉนดที่ดินเป็นไปโดยถูกต้อง พนักงานเจ้าหน้าที่จึงกำหนดนัดวันรังวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดินที่ทำการเดินสำรวจไว้แล้วอีกครั้งหนึ่ง ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....เวลาประมาณ..... นาฬิกา ณ ..... หากท่านไม่สามารถไปด้วยตนเองได้ ขอให้ทำหนังสือมอบเรื่องการระวังชี้และรับรองเขตที่ดิน (ตามหนังสือมอบเรื่องการชี้และรับรองเขตที่ดินด้านหลังหนังสือนี้) ให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปดำเนินการแทน โดยให้ผู้รับมอบนำหนังสือดังกล่าวไปยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานต่อไป

อนึ่ง ถ้าท่านหรือผู้รับมอบได้รับหนังสือแจ้งแล้ว ไม่ไปหรือไปแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองเขตที่ดินโดยไม่คัดค้านการรังวัด เมื่อพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันนัดรังวัดตรวจสอบ พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้นำเดินสำรวจโดยไม่ต้องมีการรับรองเขตที่ดิน

ขอแสดงความนับถือ

พนักงานเจ้าหน้าที่

ศูนย์เดินสำรวจฯ โทร.....

ช่างรังวัด ..... โทร .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ - ๒

หนังสือมอบเรื่องการชี้และรับรองเขตที่ดิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....เลขประจำตัวประชาชน ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทร./มือถือ.....เป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียง

ที่ทำการรังวัดโดยมีหลักฐาน .....ได้มอบให้

..... เลขประจำตัวประชาชน ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ อายุ.....ปี

อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย..... ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด..... โทร./มือถือ.....เป็นผู้มาระวังชี้และลงชื่อรับรองเขตที่ดินแทน

ข้าพเจ้าซึ่งเป็นข้างเคียงของ.....จนเสร็จการ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้มอบ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้รับมอบ

(ลงลายมือชื่อ).....พยาน

(ลงลายมือชื่อ).....พยาน

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

ตัวอย่างหนังสือนำส่งประกาศ

ที่..... สำนักงานที่ดิน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรื่อง ประกาศแจ้งผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงให้มาระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน

เรียน .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศ จำนวน ..... ฉบับ

สำนักงานที่ดิน/ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัด.....ขอส่งประกาศเรื่องการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน กรณี (นาย/นาง/นางสาว) ..... ได้นำรังวัดออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามหลักฐาน ..... มาเพื่อให้ท่านปิดไว้ ณ ..... ให้ทราบทั่วกัน และเมื่อได้ปิดประกาศแล้วแต่วันเดือนปีใด ให้แจ้งเจ้าพนักงานที่ดิน/ผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัด.....ทราบตามหลักฐานการปิดประกาศท้ายหนังสือนี้

ขอแสดงความนับถือ

ฝ่ายรังวัด โทร..... ช่างรังวัด ... โทร ...

หลักฐานการปิดประกาศ

เรียน .....

ตามหนังสือ ที่...../..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... จัดส่งประกาศเรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน กรณี (นาย/นาง/นางสาว) ..... ขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามหลักฐาน.....

ข้าพเจ้าได้ปิดประกาศ ณ ..... เสร็จแล้ว เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(ลงชื่อ).....ผู้ปิดประกาศ

(ลงชื่อ).....พยาน

(ลงชื่อ).....พยาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

ตัวอย่างประกาศ

ประกาศสำนักงานที่ดิน/ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัด.....

เรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน

ด้วย.....ได้นำรังวัดออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามหลักฐาน..... เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการเสร็จแล้วเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....ปรากฏว่าที่ดินแปลงนี้มีอาณาเขตด้านทิศ.....จดที่ดิน.....(มีหลักฐาน...../ไม่มีหลักฐานที่ดิน)..ของ..(นาย/นาง/นางสาว)..... แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจติดต่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงดังกล่าวให้ไประวังชี้แนวเขตได้

ฉะนั้น จึงขอให้.....ไปตรวจสอบแนวเขตที่ดินของตนเองว่าตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการรังวัดปักหลักหมายเขตที่ดินดังกล่าวข้างต้นนั้น จะเป็นการถูกต้องหรือรุกล้ำแนวเขตที่ดินหรือไม่ เสร็จแล้วขอให้ไปติดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อลงชื่อรับรองเขตที่ดินหรือคัดค้านการรังวัดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศนี้ หากไม่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในกำหนดดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ โดยไม่ต้องมีการรับรองเขตที่ดิน

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ประทับตราประจำตำแหน่ง

การปฏิบัติเกี่ยวกับการลงระวาง

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย

พ.ศ. 2523

ด้วยปรากฏว่า การใช้ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศในสำนักงานที่ดินจังหวัดต่าง ๆ ยังไม่มีวิธีปฏิบัติเป็นระเบียบเดียวกัน จึงเห็นควรวางระเบียบ ว่าด้วยการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ในกรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย ไว้ดังต่อไปนี้

1. ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ 1 ชุด ประกอบด้วย

   1.1 แผ่นระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน 1/4000 (พิมพ์ลงบนแผ่นฟิล์มทึบแสงโครนาเปค ซึ่งมีแผ่นทาบระวาง (Overlay) ผนึกติดอยู่ด้วยกัน รวมจำนวน 2 ชุด (ชุดหนึ่งใช้นำไปตรวจสอบหมายจุดและเขตที่ดินในท้องที่ อีกชุดหนึ่งสำหรับใช้ราชการในสำนักงานที่ดิน ห้ามนำออกนอกสำนักงาน)

   1.2 ระวางแผนที่ (เป็นแผ่นฟิล์มโปร่งแสง ไม่ยืดหด Polyester Drafting Film) สำหรับสำนักงานที่ดินจังหวัดใช้เป็นแผนที่ระวาง เพื่อใช้ลงที่หมายแผนที่ตามระเบียบการออกโฉนดที่ดิน (ใช้แทนระวางผนึกผ้าหลังขาว) จำนวน 1 แผ่น และสำหรับกองควบคุมแผนที่ใช้ลงที่หมายเป็นคู่ฉบับอีก 1 แผ่น

2. การนำระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ออกไปทำการรังวัดปักหลักเขตที่ดิน

   2.1 เมื่อตรวจสอบแนวเขตและมุมเขตที่ดินที่ผู้ขอนำชี้เพื่อออกโฉนดที่ดินตรงกับลวดลายในระวางแผนที่รูปถ่าย (โครนาเปค) ตามข้อ 1.1 (ชุดที่ใช้ปฏิบัติงานในสนาม)แล้ว ให้วงหมุดหลักเขต เขียนเลขหมายหลักเขต และยึดเขตรอบแปลงลงในระวางแผนที่รูปถ่ายด้วยหมึกสีดำ ถ้ามุมเขตใดไม่สามารถมองเห็นในระวางแผนที่รูปถ่ายให้ใช้วิธีโยงยึดจากคันนา หรือสิ่งที่มองเห็นในรูปถ่ายอย่างน้อยสามจุด และให้แสดงระยะโยงยึดไว้ด้วย

   2.2 ยึดเขตรอบแปลงลงบนแผ่นทาบระวาง (Overlay) โดยไม่ต้องลงหมุดหลักเขตและเขียนระยะจากหลักเขตถึงหลักเขต ตามที่วัดได้ในภูมิประเทศกำกับไว้ด้วย

/2.3 ทำการรังวัด...

2.3 ทำการรังวัดเพื่อนำมาขึ้นรูปแผนที่ต้นร่าง ตามหลักวิชาการแผนที่รังวัดเฉพาะแปลงโดยไม่จำเป็นจะต้องแสดงหลักฐานการโยงยึดลงระวางแผนที่

2.4 ในกรณีชี้ตำแหน่งมุมเขตที่ดินบนระวางแผนที่ตามข้อ 2.1 ไม่ได้ให้ทำการโยงยึดหลักเขตที่ดินจากหมุดหลักฐานแผนที่ เพื่อนำรูปแผนที่ลงในระวางแผนที่และแสดงหลักฐานการโยงยึดไว้ในต้นร่างแผนที่ไว้ด้วย

3. การปฏิบัติงานในสำนักงานที่ดิน

3.1 วงหมุดหลักเขต เขียนเลขหมายหลักเขต เขียนระยะจากหลักเขตถึงหลักเขต และขีดเขตรอบแปลงลงในระวางแผนที่รูปถ่าย (ชุดที่ใช้ในราชการในสำนักงานที่ดินจังหวัด) ให้เหมือนกับ 2.1 และ 2.2 พร้อมทั้งเขียนเลขที่ดินหน้าสำรวจลงบนแผ่นทาบระวาง

3.2 พลิกแผ่นทาบระวางขึ้นจากระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ชุดสำนักงานที่ดินแล้วนำระวางแผนที่ตามข้อ 1.2 มาทาบบนระวางแผนที่รูปถ่าย โดยให้มุมระวางและพิกัดฉากส่วนย่อยทับกัน แล้วทำการจำลองรูปแผนที่ลงบนระวางแผนที่ ตามข้อ 1.2 เพื่อใช้เป็นระวางแผนที่ต่อไป

3.3 ขึ้นรูปแผนที่ต้นร่าง จากรายการที่รังวัดมาได้ตามระเบียบกรมที่ดิน และคำนวณเนื้อที่โดยวิธีคณิตศาสตร์

3.4 จำลองรูปแผนที่จากรูปแผนที่ต้นร่าง ลงในกระดาษบาง เพื่อนำไปประกอบการเขียนรูปแผนที่หลังโฉนด

3.5 จำลองรูปแผนที่จากระวางแผนที่ตามข้อ 1.2 ซึ่งได้ลงรูปแผนที่ตามข้อ 3.2 แล้วลงบนกระดาษบาง พร้อมด้วยพิกัดฉากส่วนย่อย เพื่อส่งไปลงที่หมายในระวางแผนที่ทางส่วนกลาง

4. หมึกที่ใช้เขียนรูปแผนที่ในระวางตามข้อ 1.2 ให้ใช้น้ำหมึกชนิดพิเศษ สำหรับเขียนบนแผ่น Drafting Film ซึ่งถูกน้ำแล้วไม่ลบเลือนเช่นหมึก FABER CASTELL เป็นต้น

/5. เมื่อทาง...

5. เมื่อทางจังหวัดได้รับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศที่ส่วนกลางส่งไปให้ ขอให้ขีดเส้นขอบระวางลงบนแผ่นทาบระวาง ให้ตรงกับขอบระวางบนแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ และก่อนที่จะขีดเขตรอบแปลงลงบนแผ่นทาบระวางทุกครั้ง ต้องตรวจสอบให้เส้นขอบระวางของแผ่นทาบระวางทับกับเส้นขอบระวางของแผนที่รูปถ่ายทางอากาศก่อนทุกครั้ง เพื่อป้องกันไม่ให้ตำแหน่งรูปแผนที่บนแผ่นทาบระวางเคลื่อน

ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 16 มิถุนายน 2523

นายนิรุศ ไชยกูล

(นายนิรุศ ไชยกูล)
อธิบดีกรมที่ดิน

ที่ มท 0617/ว 22310 กรมที่ดิน

24 ตุลาคม 2523

เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในบริเวณที่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3ก)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

ตามที่กรมที่ดินได้ส่งช่างรังวัดมาทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ ปรากฏว่า บางจังหวัดมีปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการนำรูปแผนที่รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ลงระวางรูปถ่ายทางอากาศ สำหรับออก น.ส.3ก ที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่ทางอำเภอจะกระทำในลักษณะอย่างไร ในเมื่อมาตรฐานแผนที่และมาตราส่วนต่างกัน และจะต้องนำเครื่องหมายระวาง เลขที่ดิน มาใช้ด้วยหรือไม่

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว ขอชี้แจงความเข้าใจว่า ตามระเบียบกรมที่ดิน ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2520) ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ข้อ 6.6 ได้กำหนดว่า "ในกรณีมีระวางรูปถ่ายทางอากาศเพื่อออก น.ส.3ก ใช้อยู่ที่อำเภอนั้น ๆ ให้นำรูปแผนที่การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงลงระวางรูปถ่ายทางอากาศด้วย" นั้น ความมุ่งหมายก็เพื่อจะให้อำเภอเจ้าของท้องที่ทราบว่าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ออกไปแล้วนั้นอยู่ที่ใด มีอาณาเขตติดต่ออย่างไร ส่วนการลงที่หมายในระวางรูปถ่ายทางอากาศจะลงให้ถูกต้องย่อมไม่ได้ เพราะระวางรูปถ่ายทางอากาศมีมาตราส่วนโดยประมาณ กรมที่ดินจึงวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในบริเวณที่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศสำหรับออก น.ส.3ก ไว้ดังนี้

การนำรูปแผนที่รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ลงระวางรูปถ่ายทางอากาศสำหรับออก น.ส.3ก ให้ลงที่หมายโดยอาศัยรายละเอียดจากลวดลายภูมิประเทศและระวางรูปถ่ายทางอากาศเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการต่อไปนี้

/ 1. ถ้าสามารถ

1. ถ้าสามารถมองเห็นลวดลายในระวางรูปถ่ายทางอากาศได้ชัดเจน และตรวจสอบเชื่อได้ว่ามีตำแหน่งถูกต้องหรือใกล้เคียงกันกับรูปแผนที่รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ก็ให้ลงที่หมายตามลวดลายที่ปรากฏในระวางรูปถ่ายทางอากาศ

2. ถ้ามุมเขตด้านหนึ่งด้านใด ไม่ปรากฏลวดลายในระวางรูปถ่ายทางอากาศให้วัดระยะสกัดจากจุดที่มองเห็นลวดลายในระวางรูปถ่ายทางอากาศ หรือจากจุดที่หมายในระวางรูปถ่ายทางอากาศไว้แล้ว ไม่น้อยกว่า 2 จุด เป็นหลักฐานสำหรับโยงยึดลงระวางรูปถ่ายทางอากาศ

3. ถ้าบริเวณที่ทำการรังวัดไม่ปรากฏลวดลายในระวางรูปถ่ายทางอากาศตาม 1 และ 2 ก็ให้หมายเหตุไว้ในระวางรูปถ่ายทางอากาศบริเวณนั้นว่า "ที่ดินบริเวณนี้ได้รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว"

4. ถ้าเขียนหมุดหลักเขตที่ดิน ให้วงหมุดหลักเขตมีรัศมี 1 มม. และยึดเขตที่ดินด้วยหมึกสีดำ ถ้าแนวเขตด้านใดมีบางส่วนหรือตลอดแนวเขตได้ลงที่หมายในระวางรูปถ่ายทางอากาศแล้วให้ถือแนวเขตตามรูปเดิม

5. เมื่อลงที่หมายในระวางรูปถ่ายทางอากาศแล้ว ให้จำลองรูปแผนที่จากระวางรูปถ่ายทางอากาศ พร้อมที่ดินข้างเคียงประกอบเรื่อง 1 ฉบับ เพื่อลงแผ่นพิมพ์เขียวสำเนาระวางรูปถ่ายทาง-อากาศสำนักงานที่ดินจังหวัด

6. การลงที่หมายในระวางรูปถ่ายทางอากาศกรณีนี้ ไม่ต้องต่อเลขที่ดิน ให้เขียนชื่อที่สาธารณประโยชน์แปลงนั้นลงไว้ในระวางรูปถ่ายทางอากาศแทนเลขที่ดิน

7. การเขียนบนแผ่นทาบระวาง (OVER LAY) ให้ยึดเขตที่ดินจากหลักเขตรอบแปลงที่ดินให้ตรงกับเขตที่ดินตามระวางรูปถ่ายทางอากาศโดยไม่ต้องวงหมุดหลักเขตและให้เขียนระยะจากหลักถึงหลักตามที่วัดได้ในที่ดินเป็นเมตร เศษของเมตรใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง พร้อมทั้งเขียนชื่อที่สาธารณประโยชน์ไว้ในแปลง เช่นเดียวกับการเขียนในระวางรูปถ่ายทางอากาศ โดยไม่ต้องเขียนเนื้อที่ลงไว้

8. การเขียนข้างเคียงในแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ถ้าเป็นข้างเคียงแปลงที่ยังไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ ให้เขียนข้างเคียงตามระเบียบในการรังวัดออกโฉนดที่ดินโดยอนุโลม แต่ถ้าข้างเคียงเป็นที่ที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3ก) ให้เขียนเลขของที่ดินของหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3ก) ต่อท้ายไว้ในวงเล็บด้วย เช่น "ที่มีการครอบครอง (19)" เป็นต้น

/ 9. ให้เขียน

9. ให้เขียนชื่อระวางรูปถ่ายทางอากาศลงในแบบพิมพ์หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.1) แบบบันทึกการสอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.2) ต้นร่างแผนที่และแผนที่ประกอบเรื่อง พร้อมทั้งหมายเหตุด้วยหมึกสีแดงในต้นร่างแผนที่ว่า "ลงระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3ก) แล้ว" ลงชื่อพร้อมวันเดือนปีกำกับไว้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งเจ้าหน้าที่ถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สนิท วิเศษโกสิน

(นายสนิท วิเศษโกสิน)

รักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

โทร. 2226131 ต่อ 250

ที่ มท 0705/ว 13153

กรมที่ดิน

ถนนพระพิทิย กท 10200

15 มิถุนายน 2527

เรื่อง การนำรูปแผนที่รังวัดใหม่ลงระวางแผนที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

เนื่องจากปรากฏว่า รูปแผนที่ในระวางแผนที่เมื่อมีการรังวัดใหม่เจ้าหน้าที่มิได้นำรูปแผนที่รังวัดใหม่ลงระวางแผนที่ให้ครบถ้วน ทำให้ระวางแผนที่มีลวดลายไม่เป็นปัจจุบันยากแก่การตรวจสอบและหาข้อมูลของตำแหน่งที่ดินในระวางแผนที่ นอกจากนี้หากต่อไปมีการปรับปรุงระวางแผนที่เก่าเป็นระวางแผนที่ใหม่ ก็จะไม่มีลวดลายในระวางแผนที่เก่าครบถ้วนอีกด้วย

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว เห็นควรให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อทำการรังวัดใหม่ที่ดินแปลงใด ถ้าปรากฏว่าที่ดินแปลงข้างเคียงยังมิได้นำรูปแผนที่ลงระวางแผนที่ ให้นำรูปแผนที่ลงระวางแผนที่ด้วย

2. ให้ตรวจสอบระวางแผนที่ทุกแผ่นด้วยว่า เจ้าหน้าที่ได้นำรูปแผนที่ที่รังวัดใหม่ลงระวางแผนที่ไว้แล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่มีให้ดำเนินการให้เรียบร้อยด้วย เสร็จแล้วส่งรูปแผนที่สำหรับลงระวางแผนที่ให้กรมที่ดิน 1 ฉบับ

3. กรณีระวางแผนที่ชำรุดที่สามารถซ่อมได้ หรือไม่สามารถนำรูปแผนที่ลงระวางแผนที่ได้ ให้รายงานกรมที่ดินตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการควบคุมต้นร่างแผนที่ รายการรังวัด รายการคำนวณและระวางแผนที่ ในสำนักงานที่ดิน พ.ศ. 2523 ข้อ 16

/4. ตั้งแต่...

4. ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่นำรูปแผนที่รังวัดใหม่ลงระวางแผนที่ กรมที่ดินจะพิจารณาโทษเจ้าหน้าที่ผู้นั้น รวมทั้งผู้บังคับบัญชาผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้วยทุกคน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายศิริ เกวลินสกุษดิ์

(นายศิริ เกวลินสกุษดิ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองควบคุมแผนที่
โทร. 2230326

ที่ มท 0705/ว.20688

กรมที่ดิน

ถนนพระพินิจ กท 10200

13 กันยายน 2527

เรื่อง ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดและการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่กรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย พ.ศ. 2527

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบกรมที่ดิน ฯ จำนวน 1 ชุด

กรมที่ดินขอส่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดและการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่กรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย พ.ศ. 2527 มาเพื่อโปรดให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สิริ เกวลินสุขดิ์

(นายสิริ เกวลินสุขดิ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองควบคุมแผนที่

โทร.2230326

ระเบียบกรมที่ดิน
ว่าด้วยการรังวัดและการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่ การออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย
พ.ศ. 2527

ด้วยกรมที่ดินพิจารณาเห็นว่า ระเบียบเกี่ยวกับการรังวัดออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย มีกระจัดกระจายอยู่หลายแห่งและไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน กรมที่ดินจึงกำหนดระเบียบขึ้นไว้ใหม่ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า"ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการรังวัดและการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่ การออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย พ.ศ. 2527"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2527 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

3.1 ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยวิธีการรังวัดและการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่การออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย (พ.ศ. 2517)

3.2 ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดและการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่การออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2524)

3.3 ระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการใดที่เกี่ยวข้องกับการรังวัดออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ 4 ให้ผู้อำนวยการกองควบคุมแผนที่รักษาตามระเบียบนี้

หมวดที่ 1
การรังวัด

ข้อ 5 ในการรังวัดออกโฉนดที่ดินโดยวิธีแผนที่ชั้นหนึ่งให้ปฏิบัติ ดังนี้

5.1 ถ้าที่ดินที่ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินอยู่ใกล้หมุดหลักฐานโครงงานแผนที่ให้ทำการรังวัดโยงยึดหลักเขตจากหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่โดยตรง

5.2 ถ้าไม่สามารถทำการรังวัดโยงยึดหลักเขตโดยตรงจากหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่ตามข้อ 5.1 ได้ จะต้องทำการวางโครงหมุดหลักฐานแผนที่ย่อยเสียก่อน เพื่อใช้โยงยึดหลักเขตโดยให้ออกจากหมุดหลักฐานของเส้นโครงงานแผนที่เส้นหนึ่ง ไปเข้าบรรจบหมุดหลักฐานของเส้นโครงงานแผนที่อีกเส้นหนึ่ง แต่ถ้าไม่สามารถเข้าบรรจบเส้นโครงงานแผนที่ต่างเส้นกันได้ ก็ให้เข้าบรรจบเส้นโครงงานแผนที่เส้นเดียวกันได้ แต่ต้องต่างหมุดกัน

5.3 ในการวางโครงหมุดหลักฐานแผนที่ ห้ามใช้หมุดหลักเขตที่ดินเป็นหมุดหลักฐานแผนที่ร่วมกัน

ข้อ 6 การรังวัดออกโฉนดที่ดินโดยวิธีนผนที่ชั้นสองให้ปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้

6.1 ถ้าที่ดินที่ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินอยู่ใกล้หมุดหลักฐานโครงงานแผนที่ให้ทำการรังวัดยึดโยงเข้าหาที่ดินแปลงที่ขอรังวัดไม่น้อยกว่า 2 มุมเขต

6.2 ถ้าค้นหาหลักฐานโครงงานแผนที่ที่มีอยู่ใกล้เคียงไม่ได้ ให้รังวัดยึดโยงจากมุมเขตหรือหลักเขตที่ออกโฉนดที่ดินไว้เดิมซึ่งได้ตรวจสอบถูกต้องและตรงกับตำแหน่งในระวางแผนที่แล้วไม่น้อยกว่า 3 มุมเขต การยึดโยงดังกล่าวให้ยึดโยงต่อเนื่องกันได้ไม่เกิน 3 แปลง นับจากแปลงที่ยึดโยงจากเส้นโครงงานหลักฐานแผนที่

6.3 ในกรณีเป็นระวางแผนที่ที่มีรายละเอียดอยู่แล้ว เช่น ระวางแผนที่อย่างเก่า ให้รังวัดตรวจสอบจากมุมค้นหาในที่ดินที่ปรากฏในระวางแผนที่อย่างน้อย 4 มุมเขตหรือรังวัดตรวจสอบจากวัตถุถาวรหรือลวดลายที่ปรากฏในระวางแผนที่ไม่น้อยกว่า 3 ตำแหน่ง หากการรังวัดตรวจสอบคลาดเคลื่อนกับรายละเอียดที่ปรากฏในระวางแผนที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยให้ใช้หลักฐานดังกล่าวยึดโยงลงระวางแผนที่ได้

6.4 ในการรังวัดยึดโยงเพื่อนำรูปแผนที่ลงในระวางแผนที่ตามข้อ 6.1,6.2 และข้อ 6.3 หากระยะที่ทำการยึดโยงนั้นมีความยาวมาก และเส้นฐานที่จะใช้ในการยึดโยงมีระยะแตกต่างกันเกินกว่า 3 เท่าขึ้นไป หรืออยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมอันอาจจะทำให้การลงที่หมายรูปแผนที่ของแปลงที่ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินในระวางแผนที่คลาดเคลื่อนแล้วก็ให้ทำการรังวัดยึดโยงออกจากหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่หรือหลักเขตที่ดินหรือถาวรวัตถุหรือลวดลายที่ปรากฏในระวางแผนที่ที่ตรวจสอบถูกต้องแล้วเพิ่มขึ้นอีก 1 ตำแหน่ง

ข้อ 7 กรณีที่มีระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศแล้ว การลงที่หมายในระวางแผนที่ให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ

ข้อ 8 ให้แสดงรายการรังวัดไว้ในต้นร่างแผนที่ด้วย

หมวดที่ 2
การจัดทำหลักฐานแผนที่

ข้อ 9 ในการรังวัดออกโฉนดที่ดิน ต้องจัดทำรายการรังวัด (ร.ว. 67) และต้นร่างแผนที่ด้วย โดยใช้มาตราส่วนตามความเหมาะสมที่จะเขียนรายการรังวัดให้ชัดเจน

ข้อ 10 การเขียนต้นร่างแผนที่ให้มีรายละเอียด ดังนี้

10.1 รายการด้านบนต้องเขียนด้วยตัวบรรจงให้ชัดเจนและครบถ้วน เช่น ชื่อเจ้าของที่ดิน ชื่อผู้รังวัด

10.2 เครื่องหมายแสดงทิศเหนือ ต้องใช้หมึกสีดำ มีขนาดและแบบตามระเบียบที่ว่าด้วยการเขียนเครื่องหมายแผนที่กำหนดไว้ โดยให้แนวทิศเหนือ - ใต้ ขนานกับขอบกระดาษด้านซ้ายเว้นแต่กรณีรูปแผนที่ที่มีความยาวหรือกว้างมาก เครื่องหมายแสดงทิศเหนือจะไม่ขนานกับขอบกระดาษก็ให้กระทำได้

10.3 การลงที่หมายแผนที่ ควรให้รูปแผนที่อยู่ตรงกลางกระดาษหลักเขตใดเป็นหลักเขตเก่าให้เขียน "เก่า" ด้วยหมึกสีดำ ถ้ามีการปักหลักเขตแทนให้เขียน "เก่าหาย ปักใหม่" ด้วยหมึกสีแดง กรณีปักหลักพยานให้เขียน "หลักพยาน" ด้วยหมึกสีดำ

10.4 เส้นเขตที่ดินและเขตแยกแปลงข้างเคียงให้ขีดด้วยหมึกสีดำ ถ้าหลักเขตที่ดินใกล้กันมากจนขีดเขตหรือแสดงระยะไม่ได้ ให้เขียนรูปขยายแสดงไว้ให้ชัดเจน

10.5 ให้ขีดเส้นรังวัดที่ไม่ได้รังวัดตามแนวเขตที่ดินและเขียนระยะด้วยเลขอารบิกโดยใช้หมึกสีน้ำเงิน ในกรณีที่ระยะที่รังวัดเป็นเส้นตรงอันเดียวกัน ระยะที่รังวัดได้ภายในเส้นให้เขียนตัวไปทางเดียวกัน และเขียนระยะทั้งหมดไว้ในวงเล็บ

10.6 ในแปลงที่ขอรังวัดให้เขียนเลขที่ดิน เลขหน้าสำรวจอยู่ในวงเล็บและจำนวนเนื้อที่เรียงลงมาตามลำดับ หรือตามความเหมาะสมของรูปแผนที่ด้วยเลขไทย โดยใช้หมึกสีดำ

10.7 ที่ดินแปลงข้างเคียงให้เขียนเลขที่ดิน ชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ทุกคนและเลขหน้าสำรวจ (ถ้ามีการรังวัดใหม่) ด้วยหมึกสีดำ สำหรับกรณี ร.ว.ม. หรือ ร.ว.ม.ย.จ. ต่อเขตได้หรือไม่ได้ ให้เขียนด้วยหมึกสีแดง

ข้อ 11 ที่ดินที่ขอรังวัดอยู่ตาบเกี่ยวระวางแผนที่ ให้ขีดเส้นขอบระวางแผนที่และเขียนชื่อระวางแผนที่กำกับไว้ด้วยหมึกสีแดง ที่ดินแปลงใดอยู่ในระวางแผนที่ใดให้เขียนเลขที่ดินในระวางแผนที่นั้น

ในกรณีที่ดินแปลงที่ขอรังวัดไม่ตาบเกี่ยวระวางแผนที่ แต่ที่ดินแปลงข้างเคียงต่างระวางแผนที่กับแปลงที่ขอรังวัด ให้เขียนระวางแผนที่กำกับท้ายเลขที่ดินแปลงข้างเคียงนั้นด้วยหมึกสีแดง

ข้อ 12 การหมายสีรูปแผนที่ให้ขีดเส้นด้วยหมึกสีแดงไว้ด้านในรอบแปลงที่ดิน

ข้อ 13 รายการรังวัด (ร.ว. 67) ต้องเขียนให้ครบถ้วนและชัดเจน โดยไม่ต้องมีมาตราส่วน และใช้ขอต่อเลขที่ดินและเลขหน้าสำรวจด้วย

หมวดที่ 3
การจำลองและการเขียนรูปแผนที่

ข้อ 14 ให้จำลองรูปแผนที่ประกอบเรื่องส่งกรมที่ดิน 1 ฉบับ และจำลองรูปแผนที่จากระวางแผนที่ พร้อมทั้งแสดงค่าพิกัดฉากตั้ง พิกัดฉากราบส่วนย่อยของระวางแผนที่และหมายเหตุให้ทราบว่าเป็นระวางแผนที่ซึ่งพิมพ์หรือใช้ราชการเมื่อ วัน เดือน ปี ใด ส่งกรมที่ดินเพื่อลงระวางแผนที่ทางส่วนกลาง 1 ฉบับ

กรณีรูปแผนที่ประกอบเรื่องกับรูปแผนที่สำหรับลงระวางแผนที่เท่ากันให้แสดงค่าพิกัดฉากและหมายเหตุในแผนที่ประกอบเรื่องตามวรรคหนึ่ง ส่งกรมที่ดินเพียง 1 ฉบับ

หมวดที่ 4
การลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่

ข้อ 15 เมื่อลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่แล้ว ปรากฏว่า ทับเขตโฉนดที่ดินในระวางแผนที่ ให้พิจารณาดังนี้

15.1 ถ้ารูปแผนที่ที่ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินทับเขตโฉนดที่ดินแปลงข้างเคียงในระวางแผนที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยตามเกณฑ์ที่แนบท้ายระเบียบนี้ ให้อนุโลมใช้รูปแผนที่ในระวางแผนที่

15.2 ถ้ารูปแผนที่ที่ทำการรังวัดทับเขตโฉนดที่ดินแปลงข้างเคียงในระวางแผนที่เกินเกณฑ์เฉลี่ย ให้สอบสวนเจ้าของที่ดิน เจ้าของที่ดินข้างเคียงด้านที่เกี่ยวข้อง หากปรากฏว่า มิได้เป็นการสมยอมกันและไม่มีหลักฐานอื่นที่จะชี้เขตโฉนดที่ดินแปลงข้างเคียงว่าอยู่ ณ ที่ใด ให้ถูกต้องแน่นอนได้ หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า รูปแผนที่แปลงข้างเคียงในระวางแผนที่คลาดเคลื่อน ก็ให้ลงรูปแผนที่ในระวางแผนที่ แล้วรายงานเจ้าพนักงานที่ดินมีคำสั่งให้สอบเขตที่ดิน (ท.ด. 80) กลัดติดโฉนดที่ดินแปลงข้างเคียงนั้น ๆ ไว้ เพื่อให้เจ้าของที่ดินขอสอบเขตให้ถูกต้องเสียก่อน เว้นแต่ที่ดินข้างเคียงแปลงนั้นมีการรังวัดใหม่และต่อเขตได้

ในกรณีที่มีการขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับโฉนดที่ดินแปลงที่มีคำสั่งให้สอบเขต ถ้าคู่กรณียืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรให้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมก็ให้ดำเนินการได้

15.3 ถ้าที่ดินแปลงข้างเคียงได้ลงระวางแผนที่ไว้คลาดเคลื่อน ให้แก้ไขการลงที่หมายของที่ดินแปลงข้างเคียงดังกล่าวในระวางแผนที่ให้ถูกต้องเสียก่อน แล้วจึงนำรูปแผนที่รังวัดออกโฉนดที่ดินใหม่ลงระวางแผนที่ เสร็จแล้วส่งรูปแผนที่ไปให้กรมที่ดินแก้ไขรูปแผนที่ทางส่วนกลางให้ตรงกัน ถ้าหากรูปแผนที่ในระวางคลาดเคลื่อนเป็นส่วนมากก็ให้เสนอกรมที่ดินพิจารณา

15.4 ถ้าปรากฏว่ารูปแผนที่ทับแนวเขตที่ดินแปลงข้างเคียงที่มีใบไต่สวนให้อนุโลมปฏิบัติเช่นเดียวกับที่ดินที่มีโฉนดที่ดิน

ในกรณีที่เจ้าของที่ดินข้างเคียงด้านที่เกี่ยวข้องมิได้มาระวังและลงชื่อรับรองเขตให้ผู้ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินรับรองเขตในใบรับรองเขตติดต่อเจ้าของที่ดิน และเจ้าของที่ดินข้างเคียง (ท.ด.34)แต่ถ้าเจ้าของที่ดินข้างเคียงด้านนั้นมิได้รับหนังสือแจ้งเรื่องการระวังชี้แนวเขตให้เจ้าพนักงานที่ดินมีหนังสือสอบถามเจ้าของที่ดินข้างเคียงด้านนั้นโดยส่งหนังสือไปตามสถานที่อยู่เท่าที่จะค้นหาได้อีกครั้งหนึ่งมีกำหนด 30 วัน ถ้าเจ้าของที่ดินข้างเคียงที่มีหนังสือสอบถามไปได้โต้แย้งคัดค้านภายในกำหนดให้พิจารณาดำเนินการเป็นกรณีพิพาทไปตามระเบียบ แต่ถ้าไม่ได้มาโต้แย้งคัดค้าน หรือไม่ได้รับตอบภายในกำหนดก็ให้ดำเนินการประกาศแจกโฉนดที่ดินต่อไปได้

ข้อ 16 ในกรณีจำนวนเนื้อที่และระยะที่ได้จากการรังวัดแตกต่างไปจากหลักฐานการแจ้งการครอบครอง ให้ปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2524)

ข้อ 17 กรณีเป็นระวางแผนที่อย่างเก่าและมีอยู่หลายแผ่น ให้พิจารณาและลงระวางแผนที่ในระวางแผนที่ที่เก็บรายละเอียดครั้งหลังสุดและให้ใช้รายละเอียดในระวางแผนที่แผ่นนั้นยึดโยงลงระวางแผนที่ทั้งนี้ ให้ตรวจสอบในระวางแผนที่เก่าทุกแผ่นด้วยว่า ทับแปลงข้างเคียงหรือไม่ด้วย

ข้อ 18 ถ้ารูปแผนที่ที่ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินทับลวดลายในระวางแผนที่ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นที่สาธารณประโยชน์ให้ดำเนินการ ดังนี้

18.1 ถ้าลวดลายในระวางแผนที่เป็นเส้นประ ให้สอบสวนผู้ปกครองท้องที่เจ้าของที่ดินและพยานบุคคลเสียก่อน แล้วให้เจ้าพนักงานที่ดินพิจารณาสั่งการต่อไป

18.2 ถ้าลวดลายในระวางแผนที่เป็นเส้นทึบ ให้สอบสวนผู้ปกครองท้องที่และพยานบุคคลให้ได้ความว่า เดิมเคยเป็นที่สาธารณประโยชน์หรือไม่ ปัจจุบันมีสภาพที่ดินเป็นอย่างไร ถ้าพยานหลักฐานเชื่อได้ว่า เป็นที่สาธารณประโยชน์ก็ให้กันเขตที่สาธารณประโยชน์ออกจากที่ดินแปลงที่ขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน

ถ้าสอบสวนแล้วปรากฏว่า ไม่เป็นที่สาธารณประโยชน์ให้ดำเนินการดังนี้

18.2.1 ให้ทำการรังวัดยึดโยงที่สาธารณประโยชน์นั้นแสดงไว้ในต้นร่างแผนที่และรายการรังวัด (ร.ว. 67)

18.2.2 กรณีเป็นระวางแผนที่อย่างเก่าซึ่งเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินไว้โดยไม่ได้มีการปักหลักเขต ถ้าสอบสวนได้ว่า ที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวยังมีสภาพอยู่ในที่ดินและมีมาแต่เดิม แต่ไม่ตรงกับในระวางแผนที่ แสดงว่า ลวดลายเส้นทิบในระวางแผนที่คลาดเคลื่อน ให้เจ้าพนักงานที่ดินพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

18.2.3 กรณีลวดลายในระวางแผนที่สามารถตรวจสอบได้ เช่นระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ สั่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณาสั่งการ

ข้อ 19 การวงหมุด ขีดเขตที่ดิน เขียนเลขที่ดิน หมายเลขหลักเขต ให้ใช้หมึกสีดำสำหรับเลขหน้าสำรวจ จำนวนเนื้อที่ดิน ให้เขียนในตารางด้านล่างหรือในใบต่อระวางแผนที่ (ถ้ามี) ส่วนลวดลายหรือเขตที่ดินในระวางแผนที่ซึ่งได้มีการตรวจสอบและสั่งแก้ไขแล้วให้ใช้หมึกสีแดงขีดฆ่าด้วยเครื่องหมาย S นอกจากนั้นให้ขีดฆ่าด้วยหมึกสีแดง

ประกาศ ณ วันที่ 12 กันยายน 2527

(ลงชื่อ) สิริ เกวลินสฤษดิ์

(นายสิริ เกวลินสฤษดิ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

เกณฑ์เฉลี่ยการลงรูปแผนที่ในระวางกรีดออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย

ระยะของรูปแผนที่ในระวาง	เกณฑ์ที่ยอมให้คลาดเคลื่อน
๑.๐๐๐ เส้นลงมา	ไม่เกิน ± ๑ มิลลิเมตร
๑.๐๐๐ ถึง ๕.๐๐๐ เส้น	ไม่เกิน ± ๒ มิลลิเมตร
๕.๐๐๐ เส้นขึ้นไป	ไม่เกิน ± ๓ มิลลิเมตร

การใช้เกณฑ์เฉลี่ยตามที่กล่าวนี้ ให้พิจารณาถึงความยืดหดของระวางแผนที่ในช่องเส้นนิกัดตั้งราบส่วนย่อยซึ่งที่ดินนั้นบรรจุอยู่ประกอบการเฉลี่ยด้วย

ที่ มท 0718/2641

กรมที่ดิน

ถนนพระพินิจ กท 10200

31 มกราคม 2534

เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่มิได้ลงตำแหน่งในระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

อ้างถึง หนังสืออุดรธานี ที่ อด 0022/58387 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2523

ตามที่แจ้งว่า ที่สาธารณประโยชน์ที่ได้ทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว แต่ไม่ปรากฏรูปแผนที่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก) เป็นเหตุให้การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก) แปลงที่มีแนวเขตติดต่อกับที่สาธารณประโยชน์ไม่สามารถดำเนินการได้ จึงได้จัดส่งบัญชีตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่มิได้ลงตำแหน่งในระวางรูปถ่ายทางอากาศไปให้กรมที่ดินพิจารณาแก้ไขปัญหา นั้น

กรมที่ดินได้พิจารณาแล้ว เห็นควรให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ดังนี้

1. เมื่อมีผู้ขอรังวัดออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก) ที่ดินที่มีอาณาเขตติดที่สาธารณประโยชน์ที่ได้ทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ก่อนวันที่ 24 ตุลาคม 2533 และยังไม่ได้นำรูปแผนที่ลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก) ไว้ ให้เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินอำเภอผู้ดำเนินการเรื่องออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์รายนั้น นำรูปแผนที่แปลงที่สาธารณประโยชน์นั้นลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก) ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0617/ว 22310 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2523

2. ให้ตรวจสอบและแจ้งชื่อผู้ทำการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงที่ทำการรังวัดหลังวันที่ 24 ตุลาคม 2523 ที่ไม่นำรูปแผนที่ลงระวาง ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0617/ว 22310 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2523 ให้กรมที่ดินทราบ

3. กรณีที่ช่างรังวัดไม่สามารถนำรูปแผนที่ลงระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก) ได้ เนื่องจากไม่ปรากฏลวดลายที่สาธารณประโยชน์แปลงนั้นในระวางรูปถ่ายทางอากาศ และช่างรังวัดได้หมายเหตุในระวางรูปถ่ายทางอากาศ ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0607/ว 22310 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2523 ข้อ 3 ไว้แล้ว ให้ผู้ปกครองท้องที่และเจ้าหน้าที่ผู้ทำการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์นำรูปแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงนั้นไปประกอบในการดำเนินการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินในการพิสูจน์สอบสวน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิเชียร รัตนะพีระพงศ์

(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 2223188

ที่ มท 0718/ว 20136 กรมที่ดิน

ถนนพระพิทัก กท 10200

10 กันยายน 2534

เรื่อง การนำรูปแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมาลงในรูปถ่ายทางอากาศและระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ป. ลับ ที่ นร 0805/11397 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2534

ด้วยกรมที่ดินได้รับแจ้งจากสำนักงาน ป.ป.ป. ว่าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้ทั่งประเทศมีอยู่จำนวนมากที่มิได้มีการนำลงในระวางภาพถ่ายทางอากาศ จึงเป็นเหตุให้ที่ดินที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงดังกล่าวอาจถูกบุกรุกได้ง่าย และไม่ทราบแนวเขตที่ดินที่ชัดเจน การนำรูปแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมาลงในระวางภาพถ่ายทางอากาศ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะยับยั้งการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ได้ คณะกรรมการ ป.ป.ป. จึงมีมติให้ประสานกับกรมที่ดินเพื่อให้มีการดำเนินการนำที่ดินดังกล่าวมาลงในระวางภาพถ่ายทางอากาศต่อไป

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดสั่งเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบหากพบว่าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใดยังมิได้นำรูปแผนที่ลงในระวางภาพถ่ายทางอากาศเพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก) หรือ ระวางแผนที่เพื่อใช้ออกโฉนดที่ดิน ให้ดำเนินการนำรูปแผนที่ลงในระวางดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 30 เมษายน 2535 ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

โทร. 2223188

ด่วนที่สุด
ที่ มท 0618/ว 06992

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท 10200

8 มีนาคม 2537

เรื่อง การนำรูปแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศ และระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0718/ว 7171 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2534 หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0718/ว 20136 ลงวันที่ 10 กันยายน 2534

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้จังหวัดสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติในการนำรูปแผนที่ที่ได้ทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้วลงระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก) และให้ตรวจสอบหากพบว่าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใดยังมิได้นำรูปแผนที่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก) หรือระวางแผนที่เพื่อใช้ออกโฉนดที่ดินให้ดำเนินการนำรูปแผนที่ลงระวางดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 30 เมษายน 2535 ด้วย นั้น

เนื่องจากในการปฏิบัติงานเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินตามโครงการพัฒนากรมที่ดิน และเร่งรัดออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศพบว่า บางจังหวัดมิได้นำรูปแผนที่ลงระวางเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถทราบตำแหน่งที่ดินบริเวณดังกล่าว เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ซึ่งถือได้ว่าเจ้าหน้าที่มิได้ปฏิบัติตามที่กรมที่ดินสั่งการ ทั้งที่ได้สั่งการมาเป็นเวลานานแล้ว

ฉะนั้น เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงว่า เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปแล้วเพียงใด และขจัดปัญหาอุปสรรคในการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในปีงบประมาณ 2537 ที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ และตามโครงการที่จะต้องดำเนินการในปีต่อไป จึงขอให้จังหวัดเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามนัยหนังสือกรมที่ดินดังกล่าวข้างต้น โดยให้รีบดำเนินการและรายงานผลให้กรมที่ดินทราบภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับหนังสือนี้ หากมีเหตุขัดข้องประการใด ขอให้ชี้แจงไปให้ทราบ โดยเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาไปด้วย ทั้งนี้ขอให้ดำเนินการในพื้นที่ที่มีโครงการการเดินสำรวจเป็นลำดับแรก

/ จึงเรียนมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งเจ้าหน้าที่ดำเนินการโดยด่วน และรายงานผลให้กรมที่ดินทราบภายในกำหนดด้วย หากไม่ดำเนินการและรายงานภายในกำหนดโดยไม่มีเหตุอันควร กรมที่ดินจะถือเป็นความบกพร่องและพิจารณาโทษทางวินัยตามที่เห็นสมควรต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นิกร เวชภูติ
(นายนิกร เวชภูติ)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 2221840
โทรสาร 2222851

ที่ มท 0618/ว 14124

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท 10200

25 พฤษภาคม 2537

เรื่อง ชี้แจงความเข้าใจเกี่ยวกับการนำรูปแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงลงในรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก) และระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ

เรียน ผู้ว่าราชจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท 0618/ว 06992 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2537

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0607/ว 22310 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2523

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอทราบข้อเท็จจริงการนำรูปแผนที่ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงลงระวางให้แล้วเสร็จ โดยขอให้จังหวัดเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติแล้วรายงานผลให้กรมที่ดินทราบภายใน 30 วัน และหากมีเหตุขัดข้องประการใด ขอให้แจ้งให้ทราบพร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมที่ดินขอเรียนให้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินการตามหนังสือดังกล่าวอีกครั้งว่า จุดมุ่งหมายก็เพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคในการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายสำคัญยิ่งของกรมที่ดิน และต้องการดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาโครงการพัฒนากรมที่ดินและออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ การเร่งรัดให้ตรวจสอบการลงที่หมายในระวางแผนที่และระวาง น.ส.3 ก กรมที่ดินได้มีหนังสือสั่งการเป็นเวลานานแล้ว แต่การตรวจสอบนำรูปแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงลงระวาง พบว่ายังไม่ลงระวางเป็นจำนวนมาก และไม่ได้มีหนังสือสั่งการโดยเฉพาะสาเหตุที่ไม่ได้ลงระวาง เนื่องจากมีระเบียบให้ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 และแจ้งแนวทางปฏิบัติการลงระวางตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0607/ว 22310 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2523 การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก่อนระเบียบนี้ จึงไม่มีการลงระวาง น.ส.3 ก แต่อย่างใด

บัดนี้ ปรากฏว่ามีบางจังหวัดได้รายงานผลพร้อมเหตุขัดข้องให้ทราบแล้ว แต่เพื่อให้การปฏิบัติ การรายงาน เป็นไปในแนวเดียวกัน และเพื่อทราบว่ามีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามแผนงานรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงคนใดไม่นำรูปแผนที่ลงระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก) จึงขอชี้แจงความเข้าใจทางปฏิบัติ ดังนี้

1. กรณีที่การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก่อนหนังสือสั่งการกรมที่ดิน ที่ มท 0617/ว 22310 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2523 หรือกรณีที่มีการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แต่ยังไม่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก) ใช้ในราชการในขณะนั้น ให้นำรูปแผนที่ลงระวาง โดยปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวแล้วแต่กรณี

2. กรณีที่มีการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงภายหลังหนังสือสั่งการกรมที่ดินตามข้อ 1 และมีระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.3 ก) ใช้ในราชการ แต่เจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดไม่ได้ลงระวางแต่อย่างใด ขอให้แจ้งจำนวนแปลงที่ไม่ได้ลงระวางและชื่อผู้รังวัดให้ทราบ เพื่อกรมที่ดินจะได้พิจารณาดำเนินการผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบคำสั่งและผู้ควบคุมต่อไป

3. ถ้ามีการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในบริเวณที่มีระวางแผนที่หรือระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ และมีระวางใช้ในราชการอยู่ในขณะนั้น แต่ไม่ได้ลงระวางไว้ให้นำลงระวางแผนที่ใช้ราชการปัจจุบัน แต่ถ้าเป็นระวางในระบบ ยู ที เอ็ม ให้ปฏิบัติตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0705/ว 13153 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2527 ข้อ 1 พร้อมทั้งแจ้งจำนวนแปลงและชื่อผู้รังวัดเช่นเดียวกัน

อนึ่ง ในการประชุมสัมนาเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2537 กรมที่ดินได้มีการชี้แจ้งข้อมความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว ให้ที่ประชุมทราบถึงเหตุผลและความมุ่งหมายของหนังสือเวียนที่อ้างถึงข้างต้นโดยชัดเจนไว้แล้ว จึงขอให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดทำความเข้าใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบและถือปฏิบัติตามนัยหนังสือนี้ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ชนะศักดิ์ ธุวบูรณ์

(นายชนะศักดิ์ ธุวบูรณ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

ที่ มท ๐๗๑๙/ว. 37004

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท ๑๐๒๐๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

เรื่อง การลงที่หมายในระวางแผนที่ทับเลขที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่า สำนักงานที่ดินหลายจังหวัดมีปัญหางานออกโฉนดที่ดินค้างจำนวนมากราย เนื่องจากช่างรังวัดได้ลงที่หมายในระวางแผนที่ทับเลขที่ดิน ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบหลักฐานทางทะเบียนและสารบัญที่ดินแล้ว ไม่ปรากฏว่าได้มีการออกโฉนดที่ดินหรือไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเลขที่ดินได้ สำนักงานที่ดินจังหวัดได้ปฏิบัติไม่เป็นแนวทางเดียวกัน บางสำนักงานที่ดินจังหวัดแก้ไขปัญหาเองตามดุลยพินิจ บางสำนักงานที่ดินจังหวัดใช้วิธีหารือกรมที่ดินเป็นราย ๆ ทำให้การปฏิบัติงานบริการประชาชนล่าช้า เป็นปัญหาสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อ กรมที่ดินจึงเห็นควรวางแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน โดยให้ตรวจสอบ ดังนี้

๑. บัญชีต่อเลขที่ดิน สารบัญที่ดิน (บ.ท.ด.๓๙) สารบัญรายชื่อว่าได้มีการให้เลขที่ดิน และลงบัญชีที่ดินไว้ถูกต้องหรือไม่

๒. ใบไต่สวนที่ดินค้างแจก แฟ้มเก็บใบไต่สวนที่ค้างแจก และแฟ้มเก็บใบไต่สวนที่แจกแล้วแต่ยังไม่ได้แจกโฉนด บัญชีคุมใบไต่สวนของแต่ละตำบล (บ.ท.ด.๔๔)

๓. ตรวจสอบสารบบที่ดิน

๔. บัญชีจำนวนหนังสือสำคัญ (บ.ท.ด.๑๓) บัญชีรายชื่อเจ้าของที่ดิน (บ.ท.ด.๓๕) (ถ้ามี)

/ ๕. ถ้าตรวจสอบ ...

๕. ถ้าตรวจสอบหลักฐานตามข้อ ๑-๔ แล้วไม่พบหรือไม่ได้ข้อยุติว่าได้มีการแจกโฉนดที่ดินหรือใบไต่สวนไปแล้ว ให้สอบถามกรมที่ดินเพื่อตรวจสอบหลักฐานทางส่วนกลาง

๖. ถ้ากรมที่ดินไม่มีหลักฐานยืนยันว่า ได้มีการแจกใบไต่สวนหรือโฉนดที่ดินไปแล้ว ก็ให้เจ้าหน้าที่สอบสวนเจ้าของที่ดิน และเจ้าของที่ดินข้างเคียง รวมทั้งหลักฐานของเจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงรอบด้านว่า ได้มีการออกเอกสารสิทธิไปแล้วหรือไม่ ใครเป็นผู้รับรองแนวเขตด้านที่ติดกับแปลงที่ขอออกโฉนดที่ดิน และสอบประวัติความเป็นมาของผู้ครอบครองแต่ละคนว่าได้ที่ดินมาอย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด มีหลักฐานเดิมอย่างไร รวมทั้งสอบสวนผู้ปกครองท้องที่ และพยานบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเสียก่อน แล้วให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดใช้ดุลยพินิจพิจารณาจากข้อเท็จจริงและผลการสอบสวนดังกล่าวในการดำเนินการต่อไป

อนึ่ง หากเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามนัยดังกล่าวครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้ถือว่าได้ดำเนินการด้วยความละเอียดรอบคอบและใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่หน้าที่แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองหนังสือสำคัญ
โทร. ๕๐๓๓๙๖๐
โทรสาร ๐๒-๕๐๓๓๙๕๙

ด่วนมาก

ที่ มท 0718/ว. 03117

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท 10200

1 กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในบริเวณที่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส. 3 ก.)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0617/ว.22310 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2523

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินวางทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในบริเวณที่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศสำหรับออก น.ส. 3 ก. ว่า ไม่ต้องต่อเลขที่ดิน แต่เนื่องจากการรังวัดออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในระวางรูปถ่ายทางอากาศ จะต้องนำรูปแผนที่ลงระวางและให้เลขที่ดินประจำทุกแปลง กรมที่ดินจึงพิจารณาเห็นว่า การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก็ควรที่จะต่อเลขที่ดินเพื่อให้เลขที่ดินประจำแปลงไว้ด้วย ฉะนั้น จึงให้ยกเลิกหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0617/ว.22310 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2523 และให้ถือปฏิบัติในการทำรูปแผนที่รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส. 3 ก.) ดังนี้

1. ให้ลงที่หมายตามลวดลายที่ปรากฏในระวางรูปถ่ายทางอากาศ ที่ได้ตรวจสอบและเชื่อได้ว่ามีตำแหน่งถูกต้อง ถ้าเขตด้านใดไม่ปรากฏลวดลายในระวางรูปถ่ายทางอากาศ ให้ทำการรังวัดโยงยึด หรือวัดระยะสกัดจากจุดที่มองเห็นลวดลายในระวางรูปถ่ายทางอากาศ หรือจุดที่ได้ลงที่หมายในระวางรูปถ่ายทางอากาศไว้แล้ว ไม่น้อยกว่า 2 จุด เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับโยงยึดลงระวางรูปถ่ายทางอากาศ

/ในการ...

2. ในการลงระวางรูปถ่ายทางอากาศ และการเขียนบนแผ่นทาบระวาง (Over Lay) ให้ทำการวงหมุดหลักเขตที่ดิน และเขียนหมายเลขหลักเขตกำกับไว้ หากมุมเขตใดได้ปักหลักเขตและหลักสาธารณะด้วย ก็ให้แสดงโดยครอบรูปสี่เหลี่ยมหลักเขตนั้นแทนหลักเขตสาธารณะ แล้วขีดเขตที่ดินด้วยหมึกดำ ถ้าแนวเขตด้านใดได้ลงที่หมายในระวางรูปถ่ายทางอากาศแล้ว ให้ถือแนวเขตตามรูปเดิม และให้เขียนระยะจากหลักถึงหลักตามระยะที่วัดได้ในที่ดินเป็นเมตร เศษของเมตรใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง บนแผ่นทาบระวาง (Over Lay) ไว้ด้วย

3. การให้เลขที่ดินประจำแปลง ให้ต่อเลขที่ดินจากบัญชีต่อเลขที่ดิน (น.ส. 6) ประจำระวางรูปถ่ายทางอากาศแผ่นนั้น จากนั้นให้เขียนเลขที่ดิน เขียนคำว่า นสล. และเขียนจำนวนเนื้อที่ที่รังวัดได้ ไว้ใต้เลขที่ดินตามลำดับทั้งในระวางรูปถ่ายทางอากาศ และแผ่นทาบระวาง (Over Lay)

4. เมื่อลงที่หมายในระวางรูปถ่ายทางอากาศแล้ว ให้จำลองรูปแผนที่จากระวางรูปถ่ายทางอากาศ พร้อมที่ดินข้างเคียงประกอบเรื่อง 1 ฉบับ เพื่อลงแผ่นพิมพ์เขียวสำเนาระวางรูปถ่ายทางอากาศทางสำนักงานที่ดินจังหวัด

5. ที่ดินที่อยู่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส. 3 ก.) แต่ไม่อยู่ในระวางแผนที่ ให้เขียนเลขที่ดิน ชื่อระวางรูปถ่ายทางอากาศ ลงในแบบพิมพ์หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.1) แบบบันทึกการสอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.2) แบบบันทึกต่าง ๆ รวมทั้งต้นร่างแผนที่ รายการคำนวณ และแผนที่ประกอบเรื่อง พร้อมทั้งหมายเหตุด้วยหมึกสีแดงในต้นร่างแผนที่ว่า "ลงระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส. 3 ก.) แล้ว" และลงชื่อพร้อมวัน เดือน ปี กำกับไว้

6. ถ้าที่ดินอยู่ในระวางแผนที่และอยู่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส. 3 ก.) ด้วย ให้ต่อเลขที่ดินในระวางทั้ง 2 ชนิด ให้ใช้เครื่องหมายที่ดินตามระวางแผนที่ในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แล้วรายงานการต่อเลขที่ดิน ชื่อ และหมายเลขระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส. 3 ก.) ในแบบรายงานการรังวัด (ร.ว.3)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร รัตนะพิระพงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร., โทรสาร 2223188

มาตรฐานวันทำการและคนงานรังวัด

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0511.4/ว **31483**

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กทม. 10200

19 ตุลาคม 2547

เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0723/ว 15936 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย มาตรฐานวันทำการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จำนวน 1 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประมาณการระยะเวลา และค่าใช้จ่ายในการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง โดยให้ใช้มาตรฐานการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2544 นั้น

ปรากฏว่า สำนักงานที่ดินบางแห่งยังมีข้อขัดข้อง และไม่ชัดเจนในการประมาณการระยะเวลาในกรณีต้องทำการรังวัดแสดงเขตผู้บุกรุกหรือคัดค้านการรังวัด ประกอบกับในบางพื้นที่มีกรณีมีปัญหาอุปสรรคในการรังวัดต่าง ๆ รวมทั้งที่ดินผู้บุกรุกหรือคัดค้านบางแปลงมีเนื้อที่มากเป็นแปลงขนาดใหญ่ ดังนั้น เพื่อให้การประมาณการระยะเวลาในการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในกรณีมีผู้บุกรุก หรือคัดค้านการรังวัดถูกต้องเหมาะสมตามข้อเท็จจริงและชัดเจนยิ่งขึ้น จึงให้ยกเลิกมาตรฐานการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2544 ของหนังสือที่อ้างถึง และให้ใช้มาตรฐานวันทำการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.2547 ตามที่ส่งมาด้วยนี้แทน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวราวุธ วราภรณ์)
รองอธิบดีกรมที่ดิน รักษาราชการในตำแหน่ง
ผู้ช่วยหน้าที่วินิจฉัยชั้นโฉนดและแผน 10 ชช ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร., โทรสาร. 0 2222 3188
มท. 50801-12 ต่อ 260, 335

มาตรฐานวันทำการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
พ.ศ.2547

จำนวนเนื้อที่	วันทำการรังวัด	หมายเหตุ
ไม่เกิน 3 ไร่	1	1. เนื้อที่มากกว่า 3,500 ไร่ แต่ไม่เกิน 10,000 ไร่ ให้เพิ่มวันทำการรังวัด 1 วัน ทุก 300 ไร่ เศษ ของ 300 ไร่ ให้เพิ่มวันทำการรังวัดอีก 1 วัน
เกิน 3 ไร่ ไม่เกิน 10 ไร่	2	
เกิน 10 ไร่ ไม่เกิน 25 ไร่	3	
เกิน 25 ไร่ ไม่เกิน 45 ไร่	4	2. เนื้อที่ส่วนที่เกิน 10,000 ไร่ ให้เพิ่มวันทำการรังวัด 1 วัน ทุก 500 ไร่ เศษของ 500 ไร่ ให้เพิ่มวันทำการรังวัดอีก 1 วัน
เกิน 45 ไร่ ไม่เกิน 70 ไร่	5	
เกิน 70 ไร่ ไม่เกิน 100 ไร่	6	
เกิน 100 ไร่ ไม่เกิน 150 ไร่	7	3. กรณีต้องทำการรังวัดแสดงเขตผู้บุกรุก หรือคัดค้านการรังวัด ให้เพิ่มวันทำการรังวัดได้ 1 วัน ต่อผู้บุกรุกหรือคัดค้าน จำนวน 5 ราย
เกิน 150 ไร่ ไม่เกิน 200 ไร่	8	
เกิน 200 ไร่ ไม่เกิน 300 ไร่	9	
เกิน 300 ไร่ ไม่เกิน 400 ไร่	10	4. หากที่ดินผู้บุกรุกหรือคัดค้านตามข้อ 3 เนื้อที่รวมกันเกินกว่า 15 ไร่ หรือแปลงใดแปลงหนึ่งของผู้บุกรุกหรือคัดค้านเกินกว่า 15 ไร่ แต่ไม่เกิน 50 ไร่ ให้เพิ่มวันทำการรังวัดได้ อีก 1 วัน หากเกินกว่า 50 ไร่ ให้เพิ่มวันทำการรังวัดได้อีก 1 วัน
เกิน 400 ไร่ ไม่เกิน 500 ไร่	11	
เกิน 500 ไร่ ไม่เกิน 650 ไร่	12	
เกิน 650 ไร่ ไม่เกิน 800 ไร่	13	
เกิน 800 ไร่ ไม่เกิน 1,000 ไร่	14	
เกิน 1,000 ไร่ ไม่เกิน 1,200 ไร่	15	5. ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคในการรังวัด เช่น - เป็นที่รกทึบจะต้องทำการแผ้วถางก่อนทำการรังวัด - มีปัญหาเรื่องแนวเขตที่จะต้องทำการตรวจสอบ - สภาพที่ดินเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการรังวัดและทำแผนที่ ให้บันทึกผู้ขอและ/หรือ ผู้ปกครองท้องที่เป็นหลักฐานเพื่อเสนอเจ้าพนักงานที่ดินเพื่อพิจารณาอนุญาตให้เพิ่มวันทำการรังวัดได้ตามความจำเป็น
เกิน 1,200 ไร่ ไม่เกิน 1,450 ไร่	16	
เกิน 1,450 ไร่ ไม่เกิน 1,700 ไร่	17	
เกิน 1,700 ไร่ ไม่เกิน 2,000 ไร่	18	
เกิน 2,000 ไร่ ไม่เกิน 2,300 ไร่	19	
เกิน 2,300 ไร่ ไม่เกิน 2,600 ไร่	20	
เกิน 2,600 ไร่ ไม่เกิน 2,900 ไร่	21	
เกิน 2,900 ไร่ ไม่เกิน 3,200 ไร่	22	
เกิน 3,200 ไร่ ไม่เกิน 3,500 ไร่	23	

* เวียนตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0511.4/ว 31483 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2547

รับที่ 23558
สมุห์ที่
ตั้งที่ 2543
เลขรับที่ 4196

ที่ กค 0526.7/ 1057

กรมบัญชีกลาง
ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ ราชเทวี กทม. 10400

3 พ.ค. 2543

1 กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง การเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ในการรังวัดออกและตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ฝ่ายการเงิน
รับที่ 1519
วันที่ 4 พ.ค. 2543

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0702/08216 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2543

ตามที่แจ้งว่า กฎกระทรวงฉบับที่ 48 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 กำหนดค่าป่วยการให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้แทนที่ไปในการรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดินหรือพิสูจน์สอบสวน หรือตรวจสอบเนื้อที่เกี่ยวกับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ คนหนึ่ง วันละ 50 บาท แต่ไม่ได้กำหนดค่าใช้จ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ปกครองท้องที่หรือผู้แทนเกี่ยวกับการชี้แนวเขตที่สาธารณประโยชน์ ในกรณีรังวัดออกและตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง รวมถึงค่าตอบแทนผู้แทนสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปร่วมในการออกหนังสือสำหรับที่หลวงไว้ จึงขออนุมัติเบิกจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ปกครองท้องที่ หรือผู้แทนเกี่ยวกับการชี้แนวเขตที่สาธารณประโยชน์ ในกรณีรังวัดออกและตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงรวมถึงค่าตอบแทนผู้แทนสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปร่วมในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในอัตราคนละวันละ 50 บาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบหมายจากกระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว อนุมัติตามที่ขอตกลง ทั้งนี้ กรณีใช้สิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้งดเบิกค่าป่วยการดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พหลเวชช์)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเสาวคนธ์ มุกสิกอินทร์)
เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี

สำนักการเงินการคลัง 1
ส่วนอนุมัติพิเศษ
โทร. 2739024 ต่อ 4465

ที่ มท. 0711/ว. 11488

กรมที่ดิน
ถนนพระพินิจ กท. 10200

28 พฤษภาคม 2527

เรื่อง ชี้แจงความเข้าใจการขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท. 0707.2/ว.22795 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2526

ตามหนังสืออ้างถึง ได้กำหนดรายละเอียดการประมาณการค่าใช้จ่ายในการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง กรณีจังหวัดต้องการใช้ช่างรังวัดจากกรมที่ดินช่วยดำเนินการให้นั้น

บัดนี้ กรมธนารักษ์แจ้งว่า การจัดจ้างคนงานของสำนักงานที่ดินจังหวัดในการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไม่เป็นแนวเดียวกัน กรมที่ดินจึงขอชี้แจงความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดจ้างคนงานรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ดังนี้

1. จำนวนคนงาน 5 คน ต่อ 1 วันทำการ เป็นคนงานที่จัดจ้างเมื่อจังหวัดต้องการให้ช่างรังวัดจากกรมที่ดินช่วยดำเนินการให้

2. ถ้าใช้ช่างรังวัดของจังหวัดดำเนินการเอง ให้จัดจ้างคนงานเพียง 4 คน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) โสภณ ชัยสุวรรณ
(นายโสภณ ชัยสุวรรณ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222-3188

การตรวจงานรังวัด น.ส.ล.

เรื่องรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ตรวจพบมีข้อบกพร่องดังนี้

1. การรังวัดได้เนื้อที่น้อยกว่าทะเบียนเดิม ไม่มีความเห็นของสภาตำบลและนายอำเภอประกอบเรื่อง

2. เจ้าหน้างานที่ดินยังไม่ได้ลงชื่อในแบบพิมพ์หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.1)

3. เจ้าหน้าที่ผู้เขียน ผู้ทาน ผู้ตรวจ ยังไม่ได้ลงชื่อในแบบพิมพ์หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.1)

4. การเขียนประเภทที่ดินและชื่อผู้ดูแลรักษา ในแบบพิมพ์หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.1) แบบบันทึกการสอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.2) ข้อ 1 , 2 กระดาษบาง (ร.ว.9) เขียนไม่ถูกต้อง ต้องเขียนดังนี้

4.1 ที่สาธารณประโยชน์ เขียนประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน อยู่ในความดูแลรักษาของกระทรวงมหาดไทย (โคกหนองไผ่สาธารณประโยชน์)

4.2 ที่ราชพัสดุ เขียน ประเภท ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ อยู่ในความดูแลรักษาของกระทรวงการคลัง (สถานีอนามัยโคกยา), กระทรวงการคลัง เพื่อประโยชน์การประถมศึกษาโรงเรียนบ้านหนองเหล็ก)

5. ไม่มีรายงานว่าที่ดินแปลงนี้อยู่ในหรือนอกระวางแผนที่ และอยู่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศหรือไม่ใน (ร.ว.3)

6. ถ้ามีระวางแผนที่หรือระวางรูปถ่ายทางอากาศ ให้รายงานการลงระวางเขียนระวาง เขียนมาตราส่วนในระวาง ทั้งระวางแผนที่และระวางรูปถ่ายทางอากาศ ในแบบพิมพ์หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.1) แบบบันทึกการสอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.2) ในบันทึก (ท.ด.16) และรูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว.9) ให้ครบด้วย

7. ไม่มีรายงานการปักหลักเขตสาธารณประโยชน์ และแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์ใน (ร.ว.3)

8. การเขียนเลขที่ดินและเนื้อที่ ในแบบพิมพ์หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.1) ตามระเบียบให้เขียนด้วยเลขไทย

9. เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจ ลงชื่อในแบบบันทึกการสอบสวน เพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ส.ธ.2) ไม่ครบ

10.....

10. หลักฐานการปิดประกาศออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ซึ่งปิด ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนันและบริเวณที่ดิน ไม่ครบ

11. เจ้าของที่ดินข้างเคียงมาระวังแนวเขตไม่ครบ เจ้าหน้าที่ไม่ได้สอบถามลงทะเบียนตอบรับให้ถูกต้องตามระเบียบ

12. ข้างเคียงติดที่ราชพัสดุ การรับรองแนวเขตต้องให้ราชพัสดุจังหวัดรับรองร่วมกันผู้ดูแลหรือผู้ใช้ประโยชน์ด้วย

13. ที่ราชพัสดุให้เอกชนเช่าหรือที่ตั้งบ้านพัก ไม่ได้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ ตามความในมาตรา 8 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ต้องออกเป็นโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3) แล้วแต่กรณี กรณีนี้เมื่อรับคำขอแล้วจะรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไม่ได้ ให้แจ้งราชพัสดุทราบด้วย

14. เจ้าหน้าที่ยังไม่ได้จัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ ตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2517 ข้อ 16

15. ที่ราชพัสดุที่มีหลักฐานการได้มา ก่อนส่งเรื่องให้ราชพัสดุนำหลักฐานรวมเรื่องด้วย หรือถ้าหลักฐานการได้มาไม่มี ให้ราชพัสดุสอบสวนว่าได้มาอย่างไร เข้าครอบครองและทำประโยชน์ตั้งแต่เมื่อใด ประกอบเรื่องมาด้วย

การแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว ขอให้หัวหน้าหน่วยผู้ควบคุมสายรังวัดและตรวจเรื่องตรวจให้ถูกต้องก่อนส่งเรื่องให้จังหวัดดำเนินการ

<u>หมายเหตุ</u> ตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2535 กรมที่ดินมอบให้จังหวัดดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามหนังสือกรมที่ดินที่ มท 0618/ว 13073 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2536 และคำสั่งกรมที่ดิน ที่ 853/2535 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2535

ที่ มท 0712/ว 3336

กรมที่ดิน
ถนนพระพิทัก กท 10200

13 กุมภาพันธ์ 2532

เรื่อง ข้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจเรื่องรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

ตามที่กรมที่ดินได้ส่งเจ้าหน้าที่มาทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามแผนงานที่กำหนด ในเขตพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ พร้อมทั้งได้แต่งตั้งและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในแต่ละปีงบประมาณ โดยให้หน้าที่ตรวจสอบควบคุม แนะนำ การปฏิบัติงานของช่างรังวัด แก้ไขปัญหาข้อขัดข้อง และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตรวจเรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตลอดจนพิจารณาเสนอขอปรับแผนงาน เพื่อให้งานแล้วเสร็จตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดไว้แล้ว นั้น

กรมที่ดินพิจารณาเห็นว่า หัวหน้าฝ่ายรังวัดสำนักงานที่ดินจังหวัด หรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา มีงานประจำซึ่งต้องบริการประชาชนเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังต้องประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับที่ดิน ดังนั้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว จึงให้หัวหน้าหน่วยรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตรวจเรื่องรังวัดและพิจารณาเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง โดยให้มีหน้าที่และรับผิดชอบทั้งสิ้น และรายงานเสนอความเห็นต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด หรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาโดยตรง เพื่อพิจารณาสั่งเจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) เชาว์ รัตนสุดใจ
(นายเชาว์ รัตนสุดใจ)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222 - 3188

ที่ มท 0718/ว.2847

กรมที่ดิน
ถนนพระพิทยา กท 10200

5 กุมภาพันธ์ 2534

เรื่อง ตรวจเรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2517

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบฟอร์มการตรวจเรื่องรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง 1 ฉบับ

ตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2517 ข้อ 5 และข้อ 13 กำหนดให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินสาขา แล้วแต่กรณี ตรวจพิจารณาว่า ที่ดินแปลงที่ขอนั้นอยู่ในลักษณะที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ได้หรือไม่ ถ้าจะออกให้ไม่ได้ ก็ให้รายงานให้กรมที่ดินทราบเพื่อแจ้งให้ทบวงการเมืองนั้นทราบ ถ้าจะออกให้ได้ก็ให้สั่งเจ้าหน้าที่ที่ลงบัญชีรับเรื่องในบัญชีรายวันรับทำการ (บ.ท.ด.2) และลงบัญชีเรื่องการรังวัด (บ.ท.ด.11) แล้วพิจารณาสั่งให้ดำเนินการต่อไป และเมื่อประกาศครบกำหนดไม่มีผู้คัดค้าน ให้สร้างหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงและให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินสาขา ตรวจสอบเอกสารและความเรียบร้อย แล้วส่งเรื่องไปกรมที่ดินเพื่อเสนอลงนามประทับตราประจำตำแหน่งและต่อเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงซึ่งแต่ละจังหวัดส่งไปกรมที่ดิน เพื่อลงนามประทับตราประจำตำแหน่งและต่อเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ยังมีข้อบกพร่องที่ต้องส่งคืนมาจังหวัด เพื่อแก้ไขและดำเนินการเพิ่มเติมอยู่เสมอ ทำให้การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงล่าช้า และไม่เป็นไปตามนโยบายของกรมที่ดินที่ต้องการเร่งรัดปรับปรุงแก้ไขงานดังกล่าวซึ่งยังค้างคาอยู่ระหว่างดำเนินการอีกเป็นจำนวนมากให้เสร็จไปโดยเร็ว ดังนั้น เพื่อให้การตรวจเรื่องรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือ

/เจ้าพนักงาน

เจ้าหน้ากงานที่ดินสาขาเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง ตามนัยระเบียบกรมที่ดินดังกล่าว กรมที่ดินจึงได้กำหนดแบบฟอร์มการตรวจเรื่องการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงขึ้น เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการ

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งเจ้าหน้าที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดกำชับเจ้าหน้าที่ให้ความสนใจ เอาใจใส่และติดตามดูแลแก้ไขเร่งรัดการปฏิบัติงานออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ซึ่งค้างระหว่างดำเนินการอยู่ในจังหวัดให้เสร็จไปโดยเร็ว ตามนโยบายของกรมที่ดินด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222 - 1840

แบบฟอร์มการตรวจเรื่องรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ชื่อที่สาธารณะ..... ชื่อที่ราชพัสดุ.....

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ให้เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง

---

1. คำขอเอกสารและหลักฐาน

- คำขอรังวัด [ ] มี [ ] ไม่มี [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
(กิ่งอำเภอต้องให้นายอำเภอมอบหมายปลัดหัวหน้ากิ่งด้วย)
- หลักฐานมอบหมายดำเนินการรังวัด [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
- ประเภทที่ดิน [ ] ใช้ประโยชน์ร่วมกัน [ ] ใช้เพื่อแผ่นดินโดยเฉพาะ
- บันทึกชี้แผนที่ระวาง (ร.ว.10) [ ] มี [ ] ไม่มี
- ใบนัดรังวัด [ ] ข้อความครบ [ ] ข้อความไม่ครบ
- หลักฐานประกอบคำขอ เช่น สำเนาทะเบียนที่สาธารณะ บัญชีสำรวจ ประกาศ หรือการสงวนหวงห้าม อย่างใดอย่างหนึ่ง [ ] มี [ ] ไม่มี

2. การรังวัดและสอบสวน

- ข้างเคียงรับรองเขต [ ] ครบ [ ] ไม่ครบ
- สอบถามข้างเคียงที่ไม่มาระวางแนวเขต [ ] ครบ [ ] ไม่ครบ
- มีหลักฐานลงทะเบียนตอบ - รับ [ ] มี [ ] ไม่มี
- มีการคัดค้านและบันทึกถ้อยคำผู้คัดค้าน [ ] มี [ ] ไม่มี
- หลักฐานมอบหมายผู้แทนสภาตำบล [ ] มี [ ] ไม่มี
- บันทึกถ้อยคำต่าง ๆ เช่น สอบสวนผู้สูงอายุ ที่ดินมีทางผ่านกลาง ที่มีการครอบครอง ที่ว่างผู้วายชนม์ [ ] ครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน
- มีระวางแผนที่ [ ] ลงระวางแล้ว [ ] ยังไม่ลง
- มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ [ ] ลงระวางแล้ว [ ] ยังไม่ลง
- เลขที่ดิน [ ] ต่อแล้ว [ ] ยังไม่ต่อ
- บันทึกการสอบสวน (ส.ธ.2) กรอกข้อความ [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
- ผู้ตรวจลงชื่อใน ส.ธ.2 [ ] ครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน
- เนื้อที่เดิมตาม [ ] ทะเบียน [ ] บัญชีสำรวจ [ ] อย่างอื่น....ไร่....งาน....ตารางวา
- เนื้อที่รังวัดใหม่ ....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- เนื้อที่ [ ] มาก [ ] น้อย กว่าเดิม.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

3. รูปแผนที่

- กรอกรายการด้านบนรูปแผนที่ [ ] ครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน
- เขียนข้างเคียนรอบแปลงและทิศ [ ] ถูกต้องครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน
- ลงหลักที่สาธารณประโยชน์ [ ] ครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน
- แสดงเขตเส้นประและเนื้อที่คัดค้น [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
- เขียนข้อความแปลงคัดค้าน [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
- รูปแผนที่ลงระวาง [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง

4. การรายงาน (ร.ว.3)

- รายงานการลงระวาง [ ] ครบ [ ] ไม่ครบ
- หลักเขตสาธารณะ [ ] ปักแล้ว [ ] ไม่ปรากฏใน ร.ว.3
- แผ่นป้ายที่สาธารณะ [ ] ปักแล้ว [ ] ไม่ปรากฏใน ร.ว.3
- กรอกข้อความในแบบฟอร์ม (ร.ว.3 และรายงานสาระสำคัญต่าง ๆ เช่น การรับรองแนวเขต เนื้อที่และข้างเคียงเปลี่ยนแปลง หลักฐานเดิม การคัดค้าน เหตุการณ์ต่าง ๆ พร้อมความเห็นเจ้าหน้าที่ [ ] ครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน

5. การประชุมสภาตำบล (กรณีเนื้อที่น้อยกว่าเดิมและข้างเคียงเปลี่ยนแปลง)

- ความเห็นสภาตำบล [ ] เห็นชอบ [ ] ไม่เห็นชอบ [ ] ไม่มี
- ความเห็นนายอำเภอ [ ] เห็นชอบ [ ] ไม่เห็นชอบ [ ] ไม่มี

6. ประกาศและหลักฐานการปิดประกาศ

- สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
- อำเภอหรือกิ่งอำเภอหรือเขต [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
- ที่ทำการกำนันหรือเทศบาล [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
- บริเวณที่ดิน [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
- การคัดค้านระหว่างประกาศ [ ] มี [ ] ไม่มี

7. การกรอกข้อความในแบบพิมพ์ (ส.ท.1) (ให้ใช้เฉพาะแบบ ส.ท.1)

- ลงหมายเลขระวางและมาตราส่วนในระวาง [ ] ถูกต้องครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน
- ลงประเภทที่ดิน [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
- ลงรายการอยู่ในความดูแลรักษา [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง

- จำนวนเนื้อที่เขียนด้วยเลขไทย [ ] ถูกต้อง [ ] ไม่ถูกต้อง
- ผู้เขียน, ทาน ตรวจ ลงชื่อด้านหน้ามุมขวาล่าง [ ] ครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน
- รูปแผนที่ [ ] ตรงกับแผนที่ ร.ว.9 [ ] ไม่ตรงกัน
- การลงนามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง [ ] ครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน

8. การจัดทำหรือแก้ไขทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ตามรายการรังวัด (ใช้แบบทะเบียนซึ่งกรมที่ดินกำหนด)
   - กรอกรายการในทะเบียนหรือแก้ไขรายการให้ตรงตามที่รังวัดใหม่
     [ ] ถูกต้องครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน [ ] ยังไม่ได้จัดทำ
   - ข้างเคียงในทะเบียนกับ ส.ธ.1 [ ] ตรงกัน [ ] ไม่ตรงกัน
   - เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอลงชื่อและวัน เดือน ปี [ ] ครบถ้วน [ ] ไม่ครบถ้วน

9. ที่ดินประเภทใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ มีหลักฐานการได้มาซึ่งที่ดินอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้
   [ ] สงวนห้ามก่อนใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน [ ] สงวนหวงห้ามตามประมวลกฎหมายที่ดิน
   [ ] นำขึ้นทะเบียนเป็นของทบวงการเมือง [ ] ไม่มีหลักฐานการได้มา
   [ ] หลักฐานอื่น ๆ (ถ้ามี).....
   [ ] ไม่มีหลักฐานแต่อย่างใด ได้สอบสวนตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0711/ว 19918 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2529 แล้วหรือไม่
   [ ] ดำเนินการแล้ว [ ] ยังไม่ได้ดำเนินการ

10. สรุปเรื่องที่เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม อยู่ในข้อ.....
.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการตรวจงานโครงการการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

การรังวัดเพื่อการชลประทาน และการรังวัดเพื่อการทางหลวง

พ.ศ. 2528

เพื่อให้การปฏิบัติงานรังวัดตามโครงการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง การรังวัดเพื่อการชลประทาน และการรังวัดเพื่อการทางหลวง ในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำเร็จลุล่วงตามแผนงานและเป้าหมาย จึงได้วางระเบียบการตรวจงานโครงการดังกล่าวไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการตรวจงานโครงการการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง การรังวัดเพื่อการชลประทาน และการรังวัดเพื่อการทางหลวง พ.ศ. 2528"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ผู้อำนวยการกองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1

ข้อความทั่วไป

ข้อ 4. ผู้ตรวจงานโครงการการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง การรังวัดเพื่อการชลประทาน และการรังวัดเพื่อการทางหลวง ตามระเบียบนี้ได้แก่บุคคลต่อไปนี้

4.1 ผู้อำนวยการกองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

4.2 เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดในท้องที่ที่มีโครงการรังวัดตามข้อนี้

4.3 หัวหน้าฝ่ายรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง การรังวัดเพื่อการชลประทาน และการรังวัดเพื่อการทางหลวง กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ ตรวจงานของแต่ละฝ่าย

4.4 หัวหน้างานรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หัวหน้างานรังวัดเพื่อการชลประทาน และหัวหน้างานรังวัดเพื่อการทางหลวง ตรวจงานของแต่ละงาน

4.5 หัวหน้าหน่วยรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หัวหน้าหน่วยรังวัดเพื่อการชลประทาน และหัวหน้าหน่วยรังวัดเพื่อการทางหลวง ตรวจงานของแต่ละหน่วย

ข้อ 5. การตรวจงานของผู้ตรวจราชการกรมที่ดิน ตามระเบียบนี้ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกรมที่ดิน พ.ศ. 2527 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2527

หมวด 2

วัตถุประสงค์ของการตรวจงาน

ข้อ 6. เพื่อให้มีการตรวจ ชี้แจง แนะนำ เร่งรัด แก้ไข และติดตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ไปปฏิบัติงานตามโครงการ และแผนงานต่าง ๆ ของกองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

ข้อ 7. เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรม เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ข้อ 8. เพื่อให้ทราบสภาพภูมิประเทศ ปัญหา อุปสรรค และข้อขัดข้อง สำหรับนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

หมวด 3

อำนาจหน้าที่

ข้อ 9. ผู้ตรวจงานตามข้อ 4 มีอำนาจหน้าที่แนะนำ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติงานและแก้ไขอุปสรรคข้อบกพร่องให้ถูกต้อง

ข้อ 10. เรื่องใดซึ่งมีผู้บังคับบัญชาระดับสูงได้สั่งการให้หัวหน้าหน่วยรังวัดหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการอย่างใดแล้ว ให้ผู้ตรวจงานเร่งรัด ติดตามผลเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความถูกต้องและเรียบร้อยโดยเร็ว

ข้อ 11. ให้สอดส่องดูแลความประพฤติ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ว่าเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือไม่ ถ้าปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดมีข้อบกพร่อง ให้พิจารณาโทษตามควรแก่กรณี

หมวด 4

การตรวจงานและบุคคล

ข้อ 12. การตรวจงานรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

12.1 ตรวจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้

12.2 ตรวจสอบและแนะนำการรังวัดให้ถูกต้องตามกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบและนโยบายที่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงสั่งการไว้

12.3 ติดตามผลการปฏิบัติงานตาม 12.1 และ 12.2

12.4 ตรวจเครื่องมือเครื่องใช้ในการรังวัด และวัสดุครุภัณฑ์ของทางราชการ

12.5 เมื่อตรวจพบว่าปัญหาข้อขัดข้องที่เป็นอุปสรรคไม่สามารถจะตัดสินใจเองได้ ให้ผู้ตรวจรายงานข้อเท็จจริงโดยละเอียดพร้อมทั้งเสนอความเห็น เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไขต่อผู้บังคับบัญชาทราบ

12.6 ให้ผู้ตรวจงานบันทึกการตรวจไว้ในสมุดการตรวจของเจ้าหน้าที่หรือหัวหน้าหน่วยแล้วแต่กรณี พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข แล้วให้ผู้รับการตรวจงานลงนามรับทราบไว้เป็นหลักฐาน

12.7 เมื่อผู้ตรวจงานได้ตรวจแนะนำ ชี้แจงหรือสั่งการไว้ประการใดเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง เจ้าหน้าที่ผู้รับการตรวจจะต้องปฏิบัติตาม

ข้อ 13. การตรวจงานการรังวัดเพื่อการชลประทาน และการรังวัดเพื่อการทางหลวง

13.1 ตรวจแนะนำและติดตามผลการปฏิบัติงานทำนองเดียวตามข้อ 12 โดยอนุโลม

13.2 การตรวจพิสูจน์สอบสวน ตรวจสอบเนื้อที่และตรวจสอบการแบ่งแยกหนังสือรับรองการทำประโยชน์

13.3 ตรวจการรังวัดสอบเขตและแบ่งแยกโฉนดที่ดิน

13.4 ตรวจการสำรวจแปลงที่ดิน

13.5 ตรวจการรังวัดทำแผนที่อื่น ๆ

ข้อ 14. การตรวจบุคคล ได้แก่การตรวจดังนี้

14.1 ตรวจอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานว่า มีจำนวนเหมาะสมกับปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายหรือไม่

14.2 ตรวจความประพฤติ ความสามัคคีระหว่างหมู่คณะ และพฤติการณ์อื่น ๆ

14.3 ตรวจความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนวิริยะอุตสาหะ

14.4 ตรวจความสามารถในการประสานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หมวด 5

แผนการตรวจ การขออนุมัติและการรายงาน

ข้อ 15. การตรวจงานของหัวหน้าหน่วยรังวัด ให้ขออนุมัติออกตรวจเป็นประจำทุก ๆ เดือน

ข้อ 16. การตรวจงานของหัวหน้างานรังวัด ให้ขออนุมัติออกตรวจเป็นครั้งคราว

ข้อ 17. การตรวจงานของหัวหน้าฝ่าย และผู้อำนวยการกองฯ ให้ขออนุมัติออกตรวจตามความเหมาะสม

ข้อ 18. เมื่อกลับจากตรวจงานแล้ว ให้รายงานสรุปผลการตรวจให้ผู้บังคับบัญชาทราบ กรณีมีปัญหาอุปสรรคขัดข้องประการใดที่ไม่อาจแก้ไขเองได้ ให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะด้วย

ประกาศ ณ วันที่ 3 ธันวาคม 2528

(นายศิริ เกวลินสกุษดิ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

คำแนะนำการเขียนบันทึกการตรวจงาน

1. บันทึกการตรวจงานให้ทำ 3 ฉบับ โดยใช้กระดาษคาร์บอนรองบันทึกต้นฉบับมอบให้ช่างผู้ทำการรังวัดรับไป โดยให้ลงชื่อรับพร้อมวันเดือนปีทั้ง 3 ฉบับ แล้วส่งสำเนาคู่ฉบับชุด 1 ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดเพื่อทราบ ส่วนคู่ฉบับอีก 1 ชุด ให้หัวหน้าหน่วยงานเก็บไว้ เพื่อรวบรวมรายงานกอง ฯ พร้อมกับสรุปผลการตรวจงานประจำเดือน

2. ช่อง (1) ตรวจที่ให้ ณ ที่ทำการตรวจ เช่น บ้านพักช่าง ฯ ในที่ดินที่ทำการรังวัด ฯลฯ พร้อมด้วย วัน เดือน ปี ที่ตรวจ

3. ช่องสรุปผลการตรวจ ให้เขียนสรุปผลการปฏิบัติงานเป็นข้อ ๆ ในความหมายต่อไปนี้ เช่น
   3.1 การรังวัดมีระยะรอบแปลงและระยะสกัด ใช้สำหรับตรวจสอบหรือไม่
   3.2 ได้ดำเนินการตามระเบียบ ว่าด้วยการรังวัดเฉพาะแปลง หรือระเบียบว่าด้วยการออก น.ส.ล. หรือไม่
   3.3 ได้จัดส่งเรื่องให้จังหวัดหรืออำเภอตามเวลาอันสมควรหรือไม่
   3.4 การปฏิบัติงานในสนาม เช่น การจด การหาค่าเฉลี่ย การรังวัดทุกประเภทถูกต้องตามระเบียบหรือไม่
   3.5 การปฏิบัติงานในสนาม เช่น การฝังหมุด วัดมุม วัดระยะ การปักหลักและแผ่นป้ายที่สาธารณะฯ ถูกต้องตามระเบียบหรือไม่
   3.6 ผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน ใบสำคัญค่าใช้จ่าย ส่งตามกำหนดเวลาหรือไม่ เป็นต้น

4. ช่องแนะนำและสั่งการ เมื่อพิจารณาจากผลการตรวจประกอบกับคำชี้แจงอุปสรรคข้อขัดข้อง (ถ้ามี) จากช่างรังวัดและสภาพภูมิประเทศแล้ว ให้หัวหน้าหน่วยงานเขียนแนะนำ หรือสั่งการไว้เป็นข้อ ๆ เพื่อให้ช่างรังวัดถือปฏิบัติ และใช้ในการติดตามผลในเดือนต่อไปด้วย

5. เมื่อบันทึกการตรวจงานเสร็จแล้วให้หัวหน้าหน่วย ลงชื่อ ตำแหน่ง วัน เดือน ปี ไว้ท้ายบันทึก

การออกน.ส.ล.ในที่ราชพัสดุ

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘
เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า " พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘"

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

มาตรา ๕ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ

บรรดาที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรมใดได้มาโดยการเวนคืนหรือการแลกเปลี่ยนหรือโดยประการอื่น ให้กระทรวงการคลังเข้าถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุนั้น ทั้งนี้ ยกเว้นที่ดินที่ได้มาโดยการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการที่ราชพัสดุ" ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

---

[๑] ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ ถึง ๖ ลงวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นกรรมการ[๒] อธิบดีกรมธนารักษ์เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการกองรักษาที่หลวงกรมธนารักษ์เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์ เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ

หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ให้ตราเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๗ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรืออาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๘ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การตราพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขตที่ราชพัสดุแนบท้ายด้วย

มาตรา ๙ ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้น หรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว หรือที่ราชพัสดุที่ทางราชการหวงห้ามไว้และทางราชการไม่ประสงค์จะหวงห้ามอีกต่อไป ให้ถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือถอนการหวงห้าม แล้วแต่กรณี โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

มาตรา ๑๐ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๘ ให้ใช้ระเบียบการปกครองและจัดประโยชน์ที่ดิน สิ่งปลูกสร้างราชพัสดุ พุทธศักราช ๒๔๘๕ บังคับต่อไปจนกว่าจะได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเท่าที่ไม่ขัดกับพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑ บรรดาที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรม ได้มาโดยกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือโดยการแลกเปลี่ยนกรรมสิทธิ์กับเอกชน หรือโดยประการอื่น ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
สัญญา ธรรมศักดิ์
นายกรัฐมนตรี

---

[๒] แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.๒๕๔๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๙๙ ก หน้า ๑๔ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๕ ซึ่งมีความเดิมว่า "ผู้อำนวยการสำนักผังเมือง"

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันนี้ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการปกครองดูแลรักษาที่ราชพัสดุให้เป็นไปโดยมีระเบียบและหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ทำให้เกิดปัญหายุ่งยากในทางปฏิบัติหลายประการ สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบที่ราชพัสดุขึ้นโดยเฉพาะ โดยให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการนี้ เพื่อการประหยัดและขจัดปัญหางานซ้ำและซ้อนกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

กฎกระทรวง

(พ.ศ. 2519)

ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด 1

การปกครองดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ

ข้อ 1 ให้กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง มีหน้าที่รับขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ โดยทำเป็นทะเบียนที่ราชพัสดุกลางไว้

ความในข้อ 2 เดิม ถูกยกเลิกโดยข้อ 1 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2525) และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"ข้อ 2 ในแต่ละจังหวัด ให้มีทะเบียนที่ราชพัสดุจังหวัดมีรายการตรงกับทะเบียนที่ราชพัสดุกลาง สำหรับในกรุงเทพมหานคร ให้กรมธนารักษ์เป็นผู้จัดทำและรักษาทะเบียนที่ราชพัสดุจังหวัด ในจังหวัดอื่น ให้ราชพัสดุจังหวัดเป็นผู้จัดทำและรักษาทะเบียนที่ราชพัสดุจังหวัด"

ข้อ 3 ทะเบียนที่ราชพัสดุกลางและทะเบียนที่ราชพัสดุจังหวัด ให้เป็นไปตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด และในทะเบียนดังกล่าวให้มีแผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของที่ราชพัสดุนั้นด้วย

ความในข้อ 4 เดิม ถูกยกเลิกโดยข้อ 2 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2525) และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"ข้อ 4 ที่ราชพัสดุในท้องที่จังหวัดใดที่ยังไม่ได้สำรวจรายการเพื่อขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุกลาง ให้กรมธนารักษ์ทำความตกลงกับกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งเป็นผู้ปกครองดูแลหรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้น เพื่อสำรวจรายการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุกลาง

เมื่อกรมธนารักษ์ได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุกลางตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งราชพัสดุจังหวัดเพื่อลงทะเบียนที่ราชพัสดุจังหวัดให้ถูกต้องตรงกัน"

ข้อ 5 ที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุแปลงใดยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ให้กรมธนารักษ์ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินแปลงนั้น

ความในข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 และข้อ 9 เดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 3 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2525) และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"ข้อ 6 ในกรณีที่มีการรังวัดตามประมวลกฎหมายที่ดิน ในกรุงเทพมหานคร ให้กรมธนารักษ์ร่วมกับกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ปกครองดูแลหรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้นเป็นผู้นำการสำรวจรังวัด ให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ระวังชี้แนวเขตที่ดินและลงนามรับรองแนวเขตที่ดิน ส่วนในจังหวัดอื่น ให้ราชพัสดุจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติการดังกล่าวร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ปกครองดูแลหรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้น

การขอรังวัด การขอให้พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ หรือการขอให้ตรวจสอบเนื้อที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุในกรุงเทพมหานคร ให้กรมธนารักษ์เป็นผู้ยื่นคำขอ ส่วนในจังหวัดอื่นให้เป็นหน้าที่ของราชพัสดุจังหวัด

ข้อ 7 ในกรุงเทพมหานครให้กรมธนารักษ์เป็นผู้จัดทำบัญชีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ และเก็บรักษาหนังสือสำคัญนั้นไว้ในที่ปลอดภัย ส่วนในจังหวัดอื่น ให้ราชพัสดุจังหวัดเป็นผู้จัดทำบัญชีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ และเก็บรักษาหนังสือสำคัญนั้นโดยฝากคลังจังหวัดไว้ในลักษณะหีบห่อ

ข้อ 8 ให้มีการตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 9 ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามข้อ 5 และข้อ 6 และค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ให้จ่ายจากงบประมาณของกรมธนารักษ์"

หมวด 2
การใช้ที่ราชพัสดุ

ความในข้อ 10 เดิม ถูกยกเลิกโดยข้อ 1 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2521) และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"ข้อ 10 กระทรวง ทบวง กรม และองค์การปกครองท้องถิ่นใดประสงค์จะใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางการ ถ้าที่ราชพัสดุนั้นตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครให้ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์

แต่ถ้าตั้งอยู่ในจังหวัดอื่นให้แจ้งการขอใช้ที่ราชพัสดุนั้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อได้รับความยินยอมจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์"

ความในข้อ 11 เดิม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2521) ถูกยกเลิกโดยข้อ 4 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2525) และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"ข้อ 11 ให้กรมธนารักษ์พิจารณาอนุญาตให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่นซึ่งขอใช้ที่ราชพัสดุตามข้อ 10 เพื่อประโยชน์ในทางราชการได้ตามที่จำเป็นและสมควร

เมื่อได้รับคำขอแล้ว ให้กรมธนารักษ์พิจารณาและแจ้งให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่น ซึ่งขอใช้ที่ราชพัสดุทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ เว้นแต่มีเหตุอันสมควรให้ขยายกำหนดเวลาดังกล่าวออกไปได้ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาต ซึ่งไม่อาจตกลงกันได้ระหว่างผู้ขอใช้กับกรมธนารักษ์ ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุวินิจฉัยชี้ขาด"

ความในข้อ 12 เดิม ถูกยกเลิกโดยข้อ 5 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2525) และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"ข้อ 12 ในกรณีที่กระทรวง ทบวง กรม ใด ปลูกสร้างอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นที่ราชพัสดุในที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุหรือในที่ดินอื่นให้แจ้งให้กรมธนารักษ์ทราบตามแบบที่กรมธนารักษ์กำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ปลูกสร้างเสร็จ เพื่อดำเนินการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการดัดแปลงหรือต่อเติมอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีมูลค่าไม่ต่ำกว่าหนึ่งแสนบาทด้วย"

ความในข้อ 13 เดิม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2521) ถูกยกเลิกโดยข้อ 6 แห่งกฎกระทรวง ฉบับ 4 (พ.ศ. 2525) และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"ข้อ 13 ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่น ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้หรือครอบครองที่ราชพัสดุ ส่งคืนที่ราชพัสดุในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เลิกใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ

(2) มิได้ใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุตามที่ได้รับอนุญาต

(3) ใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุไม่ครบถ้วนตามที่ได้รับอนุญาต

(4) ใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุผิดไปจากที่ได้รับอนุญาตหรือ

(5) เข้าครอบครองใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุโดยมิได้รับอนุญาตก่อน

ในกรณีตาม (1) ให้ส่งคืนกรมธนารักษ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกใช้ประโยชน์ในที่ราช-พัสดุนั้น

ในกรณีตาม (2) และ (3) ให้ส่งคืนกรมธนารักษ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนดสามปีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้หรือครอบครองที่ราชพัสดุ แต่ถ้ายังมีความจำเป็นจะต้องใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการต่อไป ให้ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ โดยชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นให้ทราบก่อนครบกำหนดเวลาที่ต้องส่งคืนไม่น้อยกว่าหกเดือนตามแบบที่กรมธนารักษ์กำหนด กำหนดเวลาสามปีตามวรรคนี้ ถ้าเป็นกรณีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้หรือครอบครองที่ราชพัสดุ ไว้ก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2523 ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2523 เป็นต้นไป

ในกรณีตาม (4) และ (5) ให้ส่งคืนกรมธนารักษ์ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้ส่งคืนที่ราชพัสดุนั้นจากกรมธนารักษ์ แต่ถ้ากระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่นนั้น ยังมีความจำเป็นจะต้องใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการต่อไป ให้ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว"

มีความเพิ่มเป็นข้อ 13 ทวิ และข้อ 13 ตรี โดยข้อ 7 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2525) ดังต่อไปนี้

"ข้อ 13 ทวิ ในกรณีที่กรณีที่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่นซึ่งได้รับอนุญาตจากกรมธนารักษ์ให้ใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการ ประสงค์จะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์เป็นอย่างอื่นผิดไปจากที่ได้รับอนุญาต ให้ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ก่อน

ข้อ 13 ตรี ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการคืนที่ราชพัสดุหรือการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ และกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่น ไม่สามารถทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ได้ ให้กรมธนารักษ์เสนอข้อโต้แย้งต่อคณะกรรมการที่ราชพัสดุเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด"

ความในข้อ 14 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2521) ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ 8 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2525) ดังต่อไปนี้

"ข้อ 14 ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่นซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้หรือครอบครองที่ราชพัสดุ ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุเสมอด้วยวิญญูชนจะพึงสงวนทรัพย์สินของตนเอง และจะต้องอนุญาตให้ผู้แทนของกรมธนารักษ์เข้าตรวจทรัพย์สินที่ได้รับอนุญาตให้ใช้หรือครอบครองเป็นครั้งคราวในเวลาและระยะอันควร

ในกรณีที่ปรากฏว่ากระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่นใดมิได้ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ จนเป็นเหตุให้เป็นได้ว่าเกิดความเสียหายต่อราชพัสดุนั้น ให้กรมธนารักษ์แจ้งให้ผู้ใช้ หรือ

ครอบครองที่ราชพัสดุจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ถ้าผู้ใช้หรือครอบครองที่ราชพัสดุดังกล่าวไม่จัดการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร กรมธนารักษ์จะเรียกที่ราชพัสดุนั้นคืนก็ได้"

ความในข้อ 15 เดิม ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ 9 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2525) ดังต่อไปนี้

"ข้อ 15 ในกรณีที่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่นซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้ หรือครอบครองที่ราชพัสดุ ประสงค์จะรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ ให้ขออนุญาตต่อกรมธนารักษ์ก่อน เมื่อได้รื้อถอนแล้วให้แจ้งให้กรมธนารักษ์ทราบด้วย เว้นแต่การรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างดังต่อไปนี้ให้กระทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากกรมธนารักษ์ และเมื่อได้รื้อถอนแล้วให้แจ้งให้กรมธนารักษ์ทราบ คือ

(1) อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่ก่อสร้างมาแล้ว ไม่น้อยกว่ายี่สิบปี

(2) อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่ชำรุดจนใช้ราชการไม่ได้

(3) อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่เกี่ยวกับราชการลับทางทหาร

(4) อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างเดิมเพื่อปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใหม่แทนตามที่ได้รับงบประมาณ

การจำหน่ายอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่จะรื้อถอนหรือวัสดุที่รื้อถอนให้กระทำโดยวิธีประมูลขาย ในกรณีที่ประมูลขายไม่ได้ ให้ขายหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นตามที่กรมธนารักษ์จะเห็นสมควร โดยอนุโลมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ แต่ถ้าจำเป็นต้องนำวัสดุที่รื้อถอนไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ ต้องได้รับอนุญาตจากกรมธนารักษ์ก่อน

เงินที่ได้จากการขายตามวรรคสอง ให้นำส่งคลังเป็นรายได้ของกรมธนารักษ์

ในการพิจารณาอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในข้อ 11 วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม"

หมวด 3
การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ

ความในข้อ 16 เดิม ถูกยกเลิกโดยกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2531) และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"ข้อ 16 ที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ หรือที่ไม่ได้สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการ กรมธนารักษ์จะนำมาจัดทำประโยชน์โดยการจัดให้เช่า หรือโดยวิธีอื่นนอกจากการจัดให้เช่าก็ได้

การจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นการให้เช่าในลักษณะดังต่อไปนี้

(1) การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้อยู่อาศัย

(2) การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้ประกอบการเกษตร

(3) การให้เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารโดยยกกรรมสิทธิ์อาคารที่ปลูกสร้าง ให้แก่กระทรวงการคลัง

(4) การให้เช่าที่ดินเพื่อประโยชน์อย่างอื่น

(5) การให้เช่าอาคารซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ

การจัดหาผลประโยชน์โดยวิธีอื่นนอกจากการจัดให้เช่าตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อน และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด

ความในข้อ 16 ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2521) ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้ว โดยข้อ 10 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2525) ดังต่อไปนี้

"ข้อ 16 ทวิ ที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่นสงวนไว้ แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ จะนำมาจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าเป็นการชั่วคราวก็ได้ แต่ต้องเป็นการให้เช่าตามข้อ 16 (1) (2) (4) และ (5)

การให้เช่าตามวรรคหนึ่ง ถ้ามิใช่เป็นการกระทำโดยกรมธนารักษ์ร่วมกับกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การปกครองท้องถิ่นดังกล่าว จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากกรมธนารักษ์หรือส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี"

ความในข้อ 17 เดิม ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ 4 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2521) ดังต่อไปนี้

"ข้อ 17 การจัดให้เช่าให้กระทำโดยวิธีประมูลตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้จะจัดให้เช่าโดยไม่ต้องใช้วิธีประมูลก็ได้

(1) การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้อยู่อาศัย

(2) การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้ประกอบการเกษตร

(3) การให้รัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลเช่าเพื่อใช้เป็นที่ดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ

(4) การให้องค์การปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการหาประโยชน์ตามอำนาจหน้าที่

(5) การให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อใช้ในกิจการอันเป็นสาธารณกุศลที่ไม่ได้มุ่งหากำไร

(6) การให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อดำเนินการในทางสงเคราะห์ข้าราชการหรือเพื่อสวัสดิการของราชการ

(7) การให้เช่าอย่างอื่นที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุเห็นว่าโดยสภาพไม่เหมาะสมที่จะทำการประมูล

ในกรณีการเช่าตาม (4) องค์การปกครองท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด"

ข้อ 18 ในกรณีที่สัญญาเช่าระงับเพราะเหตุผู้เช่าตาย หากทายาทของผู้เช่าประสงค์จะขอเช่าแทนต่อไปตามสัญญาเช่าเดิมจะอนุญาตให้ทายาทนั้นเช่าต่อไปจนครบกำหนดอายุสัญญาเช่าเดิมก็ได้

ข้อ 19 ในกรุงเทพมหานคร การดำเนินการจัดให้เช่าให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมธนารักษ์

ในจังหวัดอื่น การดำเนินการจัดให้เช่าให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด แต่การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้อยู่อาศัย หรือการให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้ประกอบการเกษตรที่มีกำหนดเวลาเกินสามปี การให้เช่าอาคารซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ การให้เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารโดยยกกรรมสิทธิ์อาคารที่ปลูกสร้างให้แก่กระทรวงการคลัง หรือการให้เช่าที่ดินเพื่อประโยชน์อย่างอื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมธนารักษ์ก่อน

ข้อ 20 ในการปลูกสร้างอาคารตามข้อ 16 (3) ถ้าเป็นอาคารพาณิชย์ ห้องแถวหรือตึกแถวต้องใช้แบบแปลนการก่อสร้างที่กรมธนารักษ์กำหนด ถ้าเป็นอาคารอย่างอื่นแบบแปลนการก่อสร้างต้องได้รับอนุมัติจากกรมธนารักษ์ก่อน

ข้อ 21 เงื่อนไขสัญญาเช่า ระยะเวลาเช่า การบอกเลิกสัญญาเช่า ตลอดจนแบบสัญญาเช่า ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 22 การกำหนดอัตราค่าเช่า ค่าปรับและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการจัดให้เช่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

มีความเพิ่มเป็นข้อ 22 ทวิ และข้อ 22 ตรี ของหมวด 3 โดยกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530) ดังต่อไปนี้

"ข้อ 22 ทวิ ที่ราชพัสดุที่ส่วนราชการนอกจากสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับบริจาค โดยผู้บริจาคมีเงื่อนไขให้ส่วนราชการนั้นดำเนินการจัดหาประโยชน์และนำรายได้หรือผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุดังกล่าวไปใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้น ให้ส่วนราชการที่ได้รับบริจาคดำเนินการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ และนำรายได้หรือผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุนั้น ไปใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค

การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 22 ตรี ที่ราชพัสดุที่สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับบริจาค หรือได้มาโดยประการอื่น ให้สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวดำเนินการหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ และนำรายได้หรือผล

ประโยชน์จากที่ราชพัสดุนั้น ไปใช้จ่ายในกิจการของสถาบันอุดมศึกษานั้นได้ตามวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา หรือตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค

การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาวิทยาลัยกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี"

บทเฉพาะกาล

ข้อ 23 ในระหว่างที่ยังจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุกลางหรือทะเบียนที่ราชพัสดุจังหวัดไม่แล้วเสร็จ ให้คงใช้ทะเบียนที่ราชพัสดุเดิมไปพลางก่อน

ข้อ 24 ที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจปกครองดูแลหรือใช้ประโยชน์อยู่แล้วในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไปโดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ใหม่

ให้ไว้ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2519
เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 82 ลงวันที่ 8 มิถุนายน 2519)

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุเห็นสมควรที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุให้เป็นการแน่นอนและเหมาะสม และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ได้บัญญัติให้การกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุกระทำโดยตราเป็นกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงฉบับนี้

ที่ กค.0406/0161 กรมธนารักษ์

12 มิถุนายน 2522

เรื่อง มอบอำนาจให้ดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

ด้วยกระทรวงกลาโหมได้ขอให้กรมธนารักษ์พิจารณามอบอำนาจให้ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ หรือผู้บัญชาการทหารอากาศ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งผู้แทนไปดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ราชพัสดุได้เองในนามกระทรวงการคลัง

กรมธนารักษ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อความสะดวกรวดเร็ว จึงอาศัยอำนาจตามกฎกระทรวง (พ.ศ.2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518 ข้อ 5 ขอมอบอำนาจให้ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ที่ดำรงตำแหน่งข้างต้นแล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงหรือดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง สำหรับที่ราชพัสดุในความปกครองดูแลของกระทรวงกลาโหมได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอได้แจ้งให้สำนักงานที่ดินในจังหวัดต่าง ๆ ได้ทราบด้วย ทั้งนี้ได้แจ้งให้กระทรวงกลาโหมทราบแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สุนทร เสถียรไทย

(นายสุนทร เสถียรไทย)
อธิบดีกรมธนารักษ์

กองนิติการ โทร. 2828496

ที่ มท.0607/12548 กรมที่ดิน

25 มิถุนายน 2522

เรื่อง มอบอำนาจให้ดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมธนารักษ์ ที่ กค.0406/0161 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2522

ด้วยกรมที่ดินได้รับแจ้งจากกรมธนารักษ์ว่า ได้มอบอำนาจให้ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ดำรงตำแหน่งข้างต้นแล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หรือดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง สำหรับที่ราชพัสดุในความปกครองดูแลของกระทรวงกลาโหมได้

ฉะนั้น จึงขอส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวมาเพื่อโปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ระดม มหาศรานนท์

(ร.ต.ท.ระดม มหาศรานนท์)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 2226131 ต่อ 250

ที่ มท 0609/2/ว. 8140

กรมที่ดิน

กท. 10200

2 เมษายน 2525

เรื่อง การลงชื่อผู้ถือสิทธิในที่ดินของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำหรับที่ดินซึ่งใช้เป็นที่ตั้งโรงเรียนประถมศึกษา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0609/ว. 40317 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2519

ตามที่กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการลงชื่อผู้ถือสิทธิในที่ดินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งโรงเรียนประชาบาลไว้สำหรับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติแล้ว นั้น

บัดนี้ กิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้โอนไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2523 เป็นต้นไป ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนประถมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2523 จึงทำให้ระเบียบการลงชื่อผู้ถือสิทธิในที่ดินสำหรับที่ดินซึ่งใช้เป็นที่ตั้งโรงเรียนประถมศึกษา (โรงเรียนประชาบาล) ซึ่งกรมที่ดินได้วางไว้เดิมต้องถูกยกเลิกและเปลี่ยนแปลงไปด้วย เพื่อให้การลงชื่อผู้ถือสิทธิในที่ดินของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สำหรับที่ดินซึ่งใช้เป็นที่ตั้งโรงเรียนประถมศึกษาของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยถูกต้องและในรูปแบบ

เดียวกัน โดยเฉพาะเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลดังกล่าว เห็นควรวางแนวทางสำหรับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติไว้ โดยให้ลงชื่อว่า "กระทรวงกาลคลัง (เพื่อประโยชน์การประถมศึกษาโรงเรียน.....(ระบุชื่อโรงเรียน)" ตัวอย่างเช่น " กระทรวงการคลัง (เพื่อประโยชน์การประถมศึกษาโรงเรียนวัดบ้านแหลม)"

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ศิริ เกวลินสฤษดิ์

(นายศิริ เกวลินสฤษดิ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองหนังสือสำคัญ

โทร. 2238371

ที่ มท 0711/ว. 8653

กรมที่ดิน
ถนนพระพิทย กท. 10200

23 เมษายน 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ดินราชพัสดุ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท. 0711/7597 ลงวันที่ 9 เมษายน 2527

กรมที่ดินขอส่งสำเนาหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท. 0711/7597 ลงวันที่ 9 เมษายน 2527 เรื่อง ขอความร่วมมือในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ดินราชพัสดุ มาเพื่อทราบและขอได้โปรดสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) โสภณ ชัยสุวรรณ
(นายโสภณ ชัยสุวรรณ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222-3188

ที่ มท 0711/7597 กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท. 10200

9 เมษายน 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ดินราชพัสดุ

เรียน อธิบดีกรมธนารักษ์

อ้างถึง หนังสือกรมธนารักษ์ ที่ กค. 0407/172 ลงวันที่ 10 มกราคม 2527 และที่ 0407/2311 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2527

ตามที่กรมธนารักษ์แจ้งว่า มีโครงการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงสำหรับที่ดินราชพัสดุทั่วราชอาณาจักร และว่าได้เริ่มโครงการมาตั้งแต่ปี 2525 แล้ว แต่งบประมาณมีจำกัด เพื่อให้การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงสำหรับที่ดินราชพัสดุตามโครงการเสร็จไปโดยรวดเร็ว จึงขอให้เจ้าหน้าที่ที่กรมที่ดินส่งไปดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในท้องที่ต่าง ๆ ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุด้วย และต่อมากรมธนารักษ์แจ้งเพิ่มเติมไปว่าได้รับแจ้งจากจังหวัดจันทบุรี สกลนคร มหาสารคาม และน่าน ว่ากรมที่ดินจะดำเนินการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะที่สาธารณประโยชน์เท่านั้น ส่วนที่ราชพัสดุไม่อยู่ในโครงการนี้ กรมธนารักษ์จึงขอให้รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุให้ด้วย นั้น

กรมที่ดินยินดีที่จะให้ความร่วมมือ แต่ขอเรียนว่าการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามที่กรมที่ดินมีโครงการดำเนินการในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ อยู่นั้น เป็นการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งได้รับงบประมาณมาดำเนินการเฉพาะที่สาธารณประโยชน์ที่หลเมืองใช้ร่วมกันเท่านั้น และในการดำเนินการแต่ละปีก็จะต้องดำเนินการให้ได้ตามเป้าหมายที่เสนอแผนงานไว้ต่อสำนักงบประมาณ โดยใช้กำลังเจ้าหน้าที่เท่าที่มีอยู่ดำเนินการให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดและจะต้องรายงานผลงานต่อสำนักงบประมาณทุก 4 เดือน เมื่อเป็นเช่นนี้เจ้าหน้าที่จึงไม่อาจดำเนินการนอกโครงการดังกล่าวได้ มิฉะนั้นแล้วเป้าหมายของโครงการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่สาธารณประโยชน์ก็จะต้องล่าช้าออกไป

/ อย่างไรก็ดี ...

แต่อย่างไรก็ดี กรมที่ดินอาจให้การสนับสนุนโครงการของกรมธนารักษ์ได้ โดยขอให้กรมธนารักษ์แจ้งไปยังราชพัสดุจังหวัดที่มีที่ดินราชพัสดุ ดำเนินการขออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะแห่งที่มีความจำเป็นก่อน โดยจัดทำโครงการเป็นปี ๆ ไป ว่ามีที่ดินแห่งใดบ้างอาณาเขตแต่ละแปลงมีอย่างไร เนื้อที่เท่าใด มีหลักฐานได้มาหรือมีการสงวนหวงห้ามไว้อย่างใดหรือไม่ แล้วทำหนังสือแจ้งโดยตรงไปยังเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ เพื่อจัดให้ช่างรังวัดทางสำนักงานที่ดินจังหวัดนั้น ๆ ดำเนินการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ตามความประสงค์ต่อไป หากสำนักงานที่ดินจังหวัดใดมีช่างรังวัดไม่พอที่จะดำเนินการให้ ก็ให้ขอช่างรังวัดเพิ่มเติมไปยังกรมที่ดิน ทั้งนี้กรมที่ดินจะได้แจ้งทางปฏิบัตินี้ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดต่าง ๆ ให้พิจารณาให้ความร่วมมือตามโครงการของกรมธนารักษ์ต่อไป

อนึ่ง กรมที่ดินขอเรียนว่า ตามมาตรา 8 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้บัญญัติให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้เฉพาะที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันอย่างหนึ่ง กับที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีกอย่างหนึ่งเท่านั้น ส่วนที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุธรรมดาอันมิใช่สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไม่ได้ คงออกให้เป็นโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เหมือนอย่างที่ดินของเอกชนทั่วไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) โสภณ ชัยสุวรรณ
(นายโสภณ ชัยสุวรรณ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222-2851

ที่ มท. 0711/ว. 12661

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท. 10200

11 มิถุนายน 2527

เรื่อง การร่วมมือในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ดินราชพัสดุ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท. 0711/ว. 8653 ลงวันที่ 23 เมษายน 2527

ตามที่ได้ส่งหนังสือกรมธนารักษ์มาเพื่อทราบว่า กรมที่ดินอาจให้การสนับสนุนโครงการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินราชพัสดุได้ โดยขอให้กรมธนารักษ์แจ้งราชพัสดุจังหวัดที่มีที่ดินราชพัสดุ ดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะแห่งที่มีความจำเป็นก่อน โดยจัดทำโครงการเป็นปี ๆ ไป แล้วทำหนังสือแจ้งมายังเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เพื่อจัดให้ช่างรังวัดทางสำนักงานที่ดินจังหวัดนั้น ๆ ดำเนินการให้ตามความประสงค์ หากสำนักงานที่ดินจังหวัดใดมีช่างรังวัดไม่พอที่จะดำเนินการ ก็ให้ขอช่างรังวัดเพิ่มเติมไปยังกรมที่ดิน ทั้งนี้กรมที่ดินจะได้แจ้งทางปฏิบัติเพื่อให้ความร่วมมือตามโครงการของกรมธนารักษ์ต่อไป นั้น

สำหรับปี พ.ศ.2527 กรมที่ดินจะพิจารณาให้ช่างรังวัดที่ปฏิบัติงานรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงอยู่ในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ ช่วยดำเนินการในช่วงปิดโครงการ ระหว่างประมาณกลางเดือนกันยายน 2527 ถึงกลางเดือนธันวาคม 2527 จึงขอแจ้งทางปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดประสานกับราชพัสดุจังหวัด ขอให้ทำหนังสือแจ้งความประสงค์ที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินราชพัสดุ ที่สามารถรังวัดได้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว โดยให้ทราบว่าลาฌาเขตแต่ละแปลงมีอย่างไร เนื้อที่เท่าใด มีหลักฐานการได้มาหรือมีการสงวนหวงห้ามไว้อย่างใดหรือไม่ เพื่อเตรียมดำเนินการไว้ให้พร้อมแต่เนิ่น ๆ

2. ประมาณรายละเอียดค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท. 0707.2/22759 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2526 แล้วแจ้งให้ราชพัสดุจังหวัดวางเงินมัดจำรังวัดให้เรียบร้อย

3. ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดรายงานรายละเอียดไป ให้กรมที่ดินทราบภายในเดือนกรกฎาคม 2527 เป็นอย่างช้า เพื่อพิจารณาสั่งช่างรังวัดมาดำเนินการให้

/ จึงเรียนมา...

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) โสภณ ชัยสุวรรณ
(นายโสภณ ชัยสุวรรณ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222-3188

ที่ มท 0711/ว 19914

กรมที่ดิน
ถนนพระพิทักษ์ กท 10200

29 สิงหาคม 2529

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินราชพัสดุ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0609/ว. 25872 ลงวันที่ 5 กันยายน 2519

ด้วยปรากฏว่า ในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินราชพัสดุ เจ้าหน้าที่มักจะมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามตัวบทกฎหมายและระเบียบคำสั่งที่ทางราชการได้วางทางปฏิบัติไว้ ทำให้ต้องทักท้วงสอบถามอยู่เสมอ และบางกรณีมีผลให้ต้องยกเลิกเรื่องหรือดำเนินการใหม่ ทำให้สิ้นเปลืองแรงงาน เวลา และค่าใช้จ่ายโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งเรื่องนี้กรมที่ดินได้เคยวางแนวทางปฏิบัติไว้แล้วตามหนังสือที่อ้างถึงข้างต้น จึงขอชี้แจงความเข้าใจทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ที่ดินราชพัสดุที่จะขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามมาตรา 8 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้จะต้องเป็นที่ดินราชพัสดุประเภทสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่น ที่ตั้งสำนักราชการบ้านเมือง เป็นต้น นอกจากนี้ที่ดินราชพัสดุแปลงใดเคยใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะมาก่อน ภายหลังเปลี่ยนไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น เคยเป็นที่ตั้งสำนักราชการบ้านเมืองมาก่อน ปัจจุบันเปลี่ยนไปใช้ประโยชน์เป็นที่ตั้งบ้านพักราชการ หรือที่จัดหาผลประโยชน์ และไม่ปรากฏว่าถูกถอนสภาพจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ที่ดินนั้นก็ยังถือว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้เช่นกัน

2. ที่ดินราชพัสดุที่ใช้ประโยชน์อย่างอื่น ไม่ได้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่น ที่ตั้งบ้านพักราชการ หรือที่จัดหาผลประโยชน์ ถือว่าเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดา ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้พิจารณาออกเป็นหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ แล้วแต่กรณี

3. ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะซึ่งทางราชการได้ครอบครองทำประโยชน์ก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ หรือที่ทางราชการได้มาจากการรับให้หรือรับซื้อมีหลักฐาน เช่น ส.ค.1 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือโฉนดที่ดิน หรือที่ทางราชการได้ครอบครองทำประโยชน์ภายหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยได้ดำเนินการสงวนหวงห้ามหรือขอขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นของทบวงการเมือง ตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดไว้ ถือว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ส่วนที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งทางราชการได้ครอบครองทำประโยชน์ภายหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือได้สงวนหวงห้ามไว้ แต่การสงวนหวงห้ามมิได้ปฏิบัติตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดไว้ จะถือว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามกฎหมายก็ต่อเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานรับฟังได้ว่า ทางราชการได้เข้าครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นในราชการตลอดมาก่อนพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518 ใช้บังคับ

ดังนั้น ในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินราชพัสดุ ขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสอบสวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานได้ให้รายละเอียดว่า ทางราชการได้ที่ดินมาอย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด มีหลักฐานการได้มาอย่างใดหรือไม่ ถ้าไม่มีหลักฐาน ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ตั้งแต่เมื่อใด ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอย่างไร ถ้าการสอบสวนได้ความว่าที่ดินราชพัสดุที่จะขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์แผ่นดินโดยเฉพาะตามกฎหมาย จึงจะขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ได้ หากที่ดินแปลงใดมีปัญหาว่าจะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ได้หรือไม่ ให้พิจารณาและส่งเรื่องไปกรมที่ดินเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

ศิริ เกวลินสกุษดิ์

(นายศิริ เกวลินสกุษดิ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ โทร. 2221840

ที่ มท 0718.2/ว 41555

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท 10200

23 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง 1. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท 0718/ว 36124 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2541
2. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0706/ว 14085 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2541

ตามที่กรมที่ดินได้กำหนดทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ โดยให้จังหวัดถือปฏิบัติให้เป็นไปตามผลการประชุมร่วมระหว่างกรมที่ดินกับกรมธนารักษ์ ตามนัยหนังสือกรมธนารักษ์ ด่วนมาก ที่ กค 0420/ว 185 ลงวันที่ 21 กันยายน 2541 และหากสงสัยว่าจำนวนเนื้อที่ที่ทำการรังวัดจะถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงหรือไม่ จะต้องส่งเรื่องให้กรมธนารักษ์พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนทุกแปลง นั้น

เนื่องจากเรื่องราวการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุยังค้างระหว่างดำเนินการในสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขาอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากเจ้าหน้าที่ธนารักษ์จังหวัดไม่ให้ความร่วมมือในการประสานงานทำให้ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ ฉะนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหางานค้างในสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา จึงให้ถือปฏิบัติดังนี้

1. กรณีเรื่องการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุรายใดทำการรังวัดแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ธนารักษ์จังหวัดไม่ให้ความร่วมมือในการประสานงาน ให้เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งข้อขัดข้องในการดำเนินการให้ธนารักษ์จังหวัดทราบ และให้ติดต่อประสานงานกับสำนักงานที่ดิน

จังหวัด...

จังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขาท้องที่ ภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันรับหนังสือแจ้ง ถ้าไม่มาติดต่อภายในกำหนดดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานที่ดินจำหน่ายเรื่องรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงนั้นออกจากบัญชีงานค้างแล้วแยกเรื่องไว้ หากต่อมาเจ้าหน้าที่ธนารักษ์จังหวัดมาติดต่อเพื่อให้ดำเนินการก็ให้ใช้เรื่องเดิมพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ การแจ้งให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0706/ว 14085 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2541 ข้อ 2 โดยอนุโลม

2. กรณีทางธนารักษ์จังหวัดได้มาติดต่อประสานงานภายในกำหนดระยะเวลาที่ได้รับแจ้งแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินบันทึกไว้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในเรื่องนั้น ๆ ให้แล้วเสร็จพร้อมกับแจ้งให้ทราบในคราวเดียวกันว่า หากไม่มีการแก้ไขข้อขัดข้องให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวโดยไม่แจ้งเหตุผลให้ทราบ เจ้าพนักงานที่ดินจะพิจารณายกเลิกเรื่องรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งเจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222 - 1840
โทรสาร 222 - 2851

บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมธนารักษ์
เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลาง การระวังชี้แนวเขตและลงนามรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๓

ตามที่กรมที่ดินและกรมธนารักษ์ได้กำหนดข้อตกลงร่วมกัน เรื่อง ความร่วมมือในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๗ ไว้แล้วนั้น บัดนี้ กรมที่ดินและกรมธนารักษ์เห็นว่า ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และควรกำหนดเรื่องการระวังชี้แนวเขตและลงนามรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุ ในกรณีที่ราษฎรขอรังวัดที่ดินด้วย เพื่อเป็นการสนองนโยบายด้านการให้บริการประชาชน จึงให้ยกเลิกบันทึกข้อตกลง เรื่อง ความร่วมมือในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมธนารักษ์ฉบับนี้แทน ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑
หลักเกณฑ์การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ

ข้อ ๑ คำว่า "ที่ราชพัสดุตามบันทึกข้อตกลง" หมายถึง ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ และที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดา

ที่ราชพัสดุประเภทที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเคยใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะมาก่อนต่อมาได้เปลี่ยนไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น เปลี่ยนไปใช้เป็นที่ตั้งบ้านพักข้าราชการ หรือที่จัดหาผลประโยชน์ และยังไม่ได้ถอนสภาพจากการเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หากกรมธนารักษ์ประสงค์จะให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก็ให้กรมที่ดินดำเนินการให้

ที่ราชพัสดุประเภทที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดา เช่น ที่ตั้งบ้านพักข้าราชการ หรือที่จัดหาผลประโยชน์ ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้พิจารณาออกเป็นหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เช่น โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒ ก่อนแจ้งความประสงค์ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้กรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดตรวจสอบประวัติความเป็นมาของที่ราชพัสดุแปลงที่นำมาขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เป็นที่แน่ชัดก่อนว่า มีหลักฐานเดิมอย่างไร ได้มาตั้งแต่เมื่อใด ปัจจุบันใช้ประโยชน์อะไร ใครเป็นผู้ใช้ โดยให้นำหลักฐานดังกล่าวมาประกอบการแจ้งความประสงค์ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่

การแจ้งความประสงค์ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นการเฉพาะแปลงต้องวางเงินมัดจำรังวัด ตามที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาประมาณการ และให้เบิกจ่ายตามที่ได้จ่ายไปจริง

ข้อ ๓ ที่ราชพัสดุที่มีหลักฐาน ส.ค.๑ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้กรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดส่งเอกสารดังกล่าวให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา หากเอกสารสูญหายก่อนออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ใช้สำเนาหนังสือดังกล่าวมาประกอบการพิจารณา และให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา บันทึกถ้อยคำบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้เป็นหลักฐานแล้วดำเนินการต่อไป

กรณีที่ได้มีพระราชบัญญัติโอนกิจการของหน่วยงานอื่นมาเป็นของกระทรวงการคลัง ให้นำเอกสารดังกล่าวมาประกอบการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ โดยไม่ต้องดำเนินการจดทะเบียนโอนเปลี่ยนนามมาเป็นชื่อของกระทรวงการคลังก่อน ส่วนกรณีอื่นให้ดำเนินการจดทะเบียนโอนมาเป็นชื่อของกระทรวงการคลังก่อน แล้วจึงนำมาประกอบการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ ๔ ก่อนวันทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ธนารักษ์จังหวัดหรือผู้แทน ไปทำการสำรวจปักหลักหมายเขตตามมุมเขตที่ราชพัสดุ เพื่อให้ทราบขอบเขตของที่ดินราชพัสดุที่จะทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาในวันทำการรังวัด

ข้อ ๕ กรณีที่ทำการรังวัดแล้วได้เนื้อที่น้อยกว่าหลักฐานเดิมหรือน้อยกว่าเนื้อที่ตามทะเบียนที่ราชพัสดุ ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาแจ้งกรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดแล้วแต่กรณีทราบ ถ้ายืนยันว่าไม่มีข้อขัดข้อง ให้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไปได้ หากมีข้อขัดข้อง ให้กรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดมีหนังสือแจ้งข้อขัดข้องให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาทราบ หากไม่แจ้งหรือยืนยันให้ทราบภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้ถือว่า ไม่ประสงค์จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงนั้น ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขายกเลิกเรื่องราวการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

ข้อ ๖ การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใดที่มีอุปสรรคขัดข้องในการรังวัด ให้ธนารักษ์จังหวัดหรือผู้แทนกับช่างรังวัดร่วมกันพิจารณา ถ้าไม่สามารถดำเนินการรังวัดต่อไปได้ให้ชี้แจงเหตุผลไว้ในเรื่อง และลงชื่อรับรองไว้ในบันทึก สำหรับค่าใช้จ่ายในการรังวัดที่ดินแปลงนั้นที่จ่ายไปแล้วให้เบิกได้ตามระเบียบ

ข้อ ๗ ในการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ถ้ามีการคัดค้านแนวเขต ให้ช่างผู้ทำการรังวัด แสดงเขตที่คัดค้านเป็นเส้นประและเนื้อที่ที่มีการคัดค้านแต่ละรายไว้ในแผนที่ต้นร่างและกระดาษบาง โดยให้จดแจ้งข้อความไว้ในแปลงที่มีการคัดค้านว่า "(ชื่อผู้คัดค้าน) คัดค้าน การรับรองเขตด้านที่มีการคัดค้าน ให้บันทึกถ้อยคำผู้นำทำการรังวัด หรือผู้ชี้เขตและผู้คัดค้านไว้เป็นหลักฐาน หากมีการบุกรุกแต่ไม่คัดค้าน หรือยอมรับว่าเป็นที่ราชพัสดุให้บันทึกถ้อยคำผู้บุกรุกว่า ได้เข้าทำประโยชน์อะไร แต่เมื่อใด เป็นจำนวนเนื้อที่เท่าใด โดยไม่ต้องรังวัดแสดงรายละเอียดเช่นกรณีมีการคัดค้านแล้วแจ้งให้ธนารักษ์จังหวัดทราบ พร้อมทั้งดำเนินการเรื่องออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

ข้อ ๘ ในกรณีที่มีทางสาธารณประโยชน์ที่รถยนต์เดินไม่ได้ หรือมีห้วย ลำราง ซึ่งอยู่ในความดูแลรักษาของนายอำเภอ อยู่ในบริเวณที่ราชพัสดุที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จะพิจารณาออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นแปลงเดียวกันก็ได้ ทั้งนี้ ต้องบันทึกคำยินยอมของผู้ดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์นั้น ๆ ไว้ และบันทึกคำรับรองของผู้ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ด้วยว่า จะไม่ทำให้เสียหายแก่การใช้ที่สาธารณประโยชน์นั้น ๆ และให้แสดงเขตทาง หรือ ห้วย ลำราง นั้น ๆ เป็นเส้นประไว้ในรูปแผนที่

ถ้ามีทางหลวง ทางสาธารณประโยชน์ หรือแม่น้ำ ลำคลองสาธารณประโยชน์อยู่ในบริเวณที่ดินที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และเป็นกรณีที่มีอยู่ก่อนการเป็นที่ราชพัสดุก็ให้กันเขตทางหลวง ทางสาธารณประโยชน์ หรือแม่น้ำ ลำคลองสาธารณประโยชน์ออก และออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นแปลง ๆ แต่ถ้าเป็นกรณีที่เกิดขึ้นภายหลังการเป็นที่ราชพัสดุ ให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นแปลงเดียวกัน โดยให้บันทึกคำยินยอมของผู้ดูแลรักษา และบันทึกคำรับรองของผู้ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ด้วยว่า จะไม่ทำให้เสียหายแก่การใช้ประโยชน์ร่วมกัน และให้แสดงเขตทางหลวง ทางสาธารณประโยชน์ หรือแม่น้ำ ลำคลองสาธารณประโยชน์ นั้น ๆ เป็นเส้นประไว้ในรูปแผนที่ด้วย

หมวดที่ ๒
การดำเนินการตามโครงการรังวัดออกหนังสือสำคัญ
สำหรับที่หลวงในที่ราชพัสดุ

ข้อ ๙ กรมที่ดินจะจัดส่งช่างรังวัดพร้อมเครื่องมือเครื่องใช้จากส่วนกลางไปดำเนินการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้กรมธนารักษ์ ประมาณปีละ ๕๐๐ แปลง โดยใช้เงินงบประมาณของกรมธนารักษ์ ซึ่งโอนให้กรมที่ดิน

ข้อ ๑๐ ในเดือนตุลาคมของทุกปี กรมธนารักษ์จะส่งแผนงานที่จะดำเนินการตามข้อ ๙ ให้กรมที่ดินประมาณค่าใช้จ่ายเฉพาะที่เกี่ยวกับการรังวัด เพื่อขอเงินงบประมาณสำหรับปีงบประมาณถัดไป และเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว กรมธนารักษ์จะโอนให้กรมที่ดินอย่างช้าภายในเดือนธันวาคม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ถ้าเงินงบประมาณดังกล่าวไม่เป็นไปตามที่ขอ กรมธนารักษ์จะแจ้งแผนงานที่เหมาะสม กับจำนวนเงินงบประมาณให้กรมที่ดินทราบพร้อมกับการโอนเงิน

ข้อ ๑๑ กรมที่ดินจะจัดช่างรังวัดจากส่วนกลาง ให้เพียงพอที่จะไปดำเนินการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามที่แจ้งไว้ในแผนงาน รวมทั้งผู้ควบคุมและตรวจสอบงานตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๒ ถ้าอัตราช่างรังวัดของกรมที่ดิน ตามข้อ ๑๑ ไม่เพียงพอ กรมธนารักษ์อาจจัดส่งช่างสำรวจของกรมธนารักษ์ ซึ่งมีคุณวุฒิเช่นเดียวกับช่างรังวัดของกรมที่ดิน ไปช่วยปฏิบัติราชการกรมที่ดิน โดยอยู่ภายใต้ระเบียบคำสั่งของกรมที่ดินก็ได้ แต่ต้องได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินก่อน

ข้อ ๑๓ กรมธนารักษ์จะให้ธนารักษ์จังหวัดหรือผู้แทน แจ้งความประสงค์ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามแผนงาน ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาแห่งท้องที่ ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนตุลาคมของปีงบประมาณที่จะทำการ เพื่อให้สำนักงานที่ดินได้ตรวจสอบหลักฐาน ถ้าไม่ขัดข้อง ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขารับเป็นคำขอตามระเบียบเตรียมไว้ให้ช่างรังวัด ตามข้อ ๑๑ หรือ ข้อ ๑๒ ดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๔ กรมธนารักษ์จะให้ธนารักษ์จังหวัดหรือผู้แทนไปนำชี้เขต ตลอดจนส่งหนังสือเรียกหรือติดตามเจ้าของที่ดินข้างเคียงมาระวังชี้และรับรองแนวเขต พร้อมทั้งให้ถ้อยคำ และเพื่อให้การรังวัดเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว ควรจัดไว้ ๑ คน ต่อช่างรังวัด ๑ คน

ข้อ ๑๕ เมื่อได้ทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเสร็จสิ้นแล้ว ให้ช่างรังวัดทยอยส่งเรื่องรังวัด ผ่านผู้ควบคุมเพื่อตรวจสอบและส่งให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาพิจารณาดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ถ้าขัดข้องประการใดก็ให้แจ้งกรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดทราบ

ข้อ ๑๖ เมื่อรังวัดเสร็จสิ้นในเดือนหนึ่ง ๆ ให้ช่างรังวัดและผู้ควบคุมจัดทำใบสำคัญค่าใช้จ่ายผ่านเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา พร้อมทั้งรายการแสดงผลงาน จำนวน ๔ ชุด ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป ยกเว้นเดือนกันยายนจะต้องส่งก่อนสิ้นปีงบประมาณไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน แล้วให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาเก็บไว้ ๑ ชุด ส่งธนารักษ์จังหวัด ๒ ชุด กรมที่ดิน ๑ ชุด

ข้อ ๑๗ ให้กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ กรมที่ดิน และสำนักบริหารที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ เป็นผู้ประสานงานเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือแผนงานในแต่ละปี

ข้อ ๑๘ รายละเอียดอื่น ๆ นอกจากที่ระบุไว้ในข้อตกลงนี้ ถ้ามีความจำเป็นจะจัดทำ ให้เจ้าหน้าที่ระดับฝ่ายที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แล้วรายงานให้หน่วยเหนือทราบ

หมวดที่ ๓
การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามโครงการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินของกรมที่ดิน

ข้อ ๑๙ เมื่อกรมที่ดินได้กำหนดแผนดำเนินการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในท้องที่อำเภอและจังหวัดใด ในปีใดแล้ว ให้ส่งแผนดำเนินการดังกล่าวให้กรมธนารักษ์ทราบ และเมื่อกรมธนารักษ์ได้รับแผนดำเนินการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจากกรมที่ดินแล้ว ให้กรมธนารักษ์แจ้งแผนดังกล่าวให้ธนารักษ์จังหวัดที่มีการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินทราบ

ข้อ ๒๐ เมื่อกรมที่ดินได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในท้องที่ใดแล้ว ให้ผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินแจ้งแผนการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินให้ธนารักษ์จังหวัดทราบล่วงหน้าก่อนวันเริ่มต้นทำการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน โดยให้แจ้งด้วยว่าจะเข้าดำเนินการในพื้นที่ตำบลใดและเมื่อใด พร้อมทั้งให้ธนารักษ์จังหวัดหรือผู้แทนนำชี้แนวเขต ระวังชี้และรับรองแนวเขตที่ดิน

ข้อ ๒๑ เมื่อธนารักษ์จังหวัดได้รับแผนการปฏิบัติงานจากผู้อำนวยศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินแล้ว และประสงค์จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในบริเวณพื้นที่ที่มีการเดิน - สำรวจออกโฉนดที่ดินดังกล่าว ให้แสดงความประสงค์เป็นหนังสือพร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามข้อ ๒ วรรคแรก ถึงอธิบดีกรมที่ดิน โดยผ่าน

ผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับหนังสือ และให้ธนารักษ์จังหวัดแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ปกครองดูแลหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินทราบโดยด่วน

ข้อ ๒๒ ที่ดินที่จะขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้นั้น จะต้องเป็นกรณีที่มีการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินล้อมรอบที่ดินที่มีการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงนั้นในคราวเดียวกัน และเป็นกรณีที่ไม่มีการคัดค้าน

สำหรับที่ราชพัสดุที่มีเนื้อที่ไม่เกิน ๕๐ ไร่ หากกรมธนารักษ์มีความประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่นำเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ก็ให้เจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้

ข้อ ๒๓ ก่อนวันทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงใด ให้เจ้าหน้าที่เดินสำรวจปักหลักเขตรายงานผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินทราบ เพื่อแจ้งให้ธนารักษ์จังหวัดประสานกับส่วนราชการผู้ปกครองดูแลหรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่ที่ดินที่จะขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมีหลักฐานที่ดินเดิม ให้ส่งให้เจ้าหน้าที่ในวันทำการรังวัด เว้นแต่กรณีสูญหาย ให้อนุโลมปฏิบัติตามข้อ ๓

หมวดที่ ๔
การระวังชี้แนวเขตและรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุ

ข้อ ๒๕ เมื่อผู้มีสิทธิในที่ดินขอทำการรังวัดที่ดิน ซึ่งมีแนวเขตติดต่อกับที่ราชพัสดุ สำนักงานที่ดินจะแจ้งเป็นหนังสือให้กรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดทราบ ก่อนวันทำการรังวัด

ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน โดยให้ผู้ขอทำการรังวัดหรือตัวแทนเป็นผู้นำส่งหนังสือด้วยตนเอง เพื่อนัดหมายเรื่องการเดินทางไประวังชี้แนวเขตกับเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์

กรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดจะต้องเป็นผู้ประสานงานให้ส่วนราชการผู้ปกครองดูแลหรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ไปร่วมระวังชี้แนวเขตที่ดินและลงนามรับรองแนวเขตที่ดินในวันทำการรังวัด และหากสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา ทราบว่ามีส่วนราชการผู้ปกครองดูแลหรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้น ก็ให้แจ้งส่วนราชการผู้ปกครองดูแลหรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุไปร่วมระวังชี้แนวเขตที่ดินและลงนามรับรองแนวเขตที่ดินในวันทำการรังวัดอีกทางหนึ่งด้วย

ข้อ ๒๖ ในการระวังชี้แนวเขตที่ดินและลงนามรับรองแนวเขตที่ดิน ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จในวันทำการรังวัด หากมีการมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ผู้รับมอบมอบหนังสือมอบอำนาจแก่ช่างรังวัดในวันทำการรังวัดด้วย

กรณีที่ดินที่ขอรังวัดมีหลักฐานการรังวัด ให้ช่างรังวัดสำนักงานที่ดินฯ ถ่ายต้นร่างแผนที่ เฉพาะด้านที่ติดกับที่ราชพัสดุมอบให้แก่เจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ในวันรังวัดด้วย

ข้อ ๒๗ ช่างผู้ทำการรังวัด จะต้องจัดทำบันทึกการรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุจำนวน ๒ ฉบับ ให้ผู้ขอรังวัด เจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ผู้รับมอบอำนาจ ผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุและช่างผู้ทำการรังวัด ลงนามรับรองร่วมกัน มอบให้เจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ ๑ ฉบับ และเก็บเข้าเรื่องรังวัด ๑ ฉบับ

แบบบันทึกประกอบการรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุ ให้ใช้แบบที่กำหนดแนบท้ายบันทึกข้อตกลงนี้

ข้อ ๒๘ กรณีที่กรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัด มิได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไประวังชี้แนวเขตและลงนามรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุ หรือกรณีที่ได้มอบหมายแล้ว แต่เจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ผู้รับมอบอำนาจมิได้ไประวังชี้และรับรองแนวเขตที่ดินในวันทำการรังวัด หรือไปในวันทำการรังวัด แต่ไม่ยอมลงนามรับรองแนวเขตที่ดิน โดยไม่คัดค้านการรังวัด ให้ช่างผู้ทำการรังวัดที่ดินดำเนินการ ดังนี้

๒๘.๑ การรังวัดแบ่งแยก รวม หรือสอบเขตโฉนดที่ดินและการแบ่งแยก รวม หรือตรวจสอบเนื้อที่หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้ถือปฏิบัติตามมาตรา ๖๙ ทวิ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการติดต่อหรือการแจ้งผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงให้มาลงชื่อรับรองแนวเขตหรือคัดค้านการรังวัด พ.ศ. ๒๕๒๑ หากกรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดมีข้อขัดข้องให้แจ้งสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาทราบ

๒๘.๒ การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา ๕๙ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยมีหลักฐาน ส.ค.๑ และปรากฏว่า เนื้อที่ที่ทำการรังวัดใหม่แตกต่างไปจากเนื้อที่ตาม ส.ค.๑ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ว่าด้วยเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ข้อ ๙

๒๘.๓ การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ นอกเหนือจากข้อ ๒๘.๒

(๑) ถ้าเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ไม่มาชี้และรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุในวันทำการรังวัดทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ หรือมาแต่ไม่ยอมลงนามรับรองแนวเขตโดยไม่คัดค้านการรังวัด ให้ช่างผู้ทำการรังวัดมีหนังสือแจ้งไปอีกครั้งหนึ่งภายใน ๗ วัน นับแต่วันทำการรังวัดทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เสร็จ โดยส่งหนังสือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เพื่อให้เจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์นั้น ไปตรวจสอบแนวเขต และหลักเขตที่ปักไว้ว่ารุกล้ำที่ดินที่ราชพัสดุหรือไม่ โดยขอให้ตอบให้ทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งกับให้แจ้งไปด้วยว่า ถ้าไม่ตอบภายในกำหนด ให้ถือว่าไม่ประสงค์จะคัดค้านแนวเขตและการปักหลักเขตที่ดินรายนั้น ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขตต่อไป

(๒) ถ้ากรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดมีข้อขัดข้อง ให้แจ้งสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาทราบ ถ้าไม่แจ้งข้อขัดข้องและไม่ตอบให้ทราบภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้เจ้าของที่ดินรับรองว่า มิได้นำรังวัดรุกล้ำเขตที่ราชพัสดุแล้วให้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ต่อไปได้

หมวดที่ ๕
อื่น ๆ

ข้อ ๒๙ การดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงนี้ ถ้ากรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดหรือผู้แทนแจ้งความประสงค์ จะขอคัดหรือถ่ายเอกสารหลักฐานการรังวัดที่ดิน และหลักฐานอื่น ๆ เกี่ยวกับที่ดินราชพัสดุ หรือที่ดินแปลงที่ติดต่อกับที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัด

หรือผู้แทนจะต้องส่งเจ้าหน้าที่ไปดำเนินการเอง ในการนี้ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขาอำนวยความสะดวกตามสมควร และรับรองภาพถ่ายเอกสารดังกล่าวด้วย

ข้อ ๓๐ กรณีกรมธนารักษ์หรือธนารักษ์จังหวัดหรือผู้แทน ขอดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน หากประสงค์จะให้มีพยานประกอบคำขอก็ให้ระบุไว้ในคำขอด้วย

บันทึกข้อตกลงนี้ทำเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๓

ลงชื่อ .....
(นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ)
อธิบดีกรมที่ดิน

ลงชื่อ .....
(นายมานิต วิทยาเต็ม)
อธิบดีกรมธนารักษ์

ลงชื่อ ..... พยาน
(นายนิกร เวชภูติ)
รองอธิบดีกรมที่ดิน

ลงชื่อ ..... พยาน
(นายยืนยง ทัศนศรี)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารที่ราชพัสดุ 2
กรมธนารักษ์

บันทึกประกอบการรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุ

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อยู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ผู้ขอทำกจรรังวัดที่ดิน

ตามหลักฐาน.....เลขที่.....ระวาง.....เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ร่วมกับ.....

ตำแหน่ง.....ผู้แทนกรมธนารักษ์ ตามหนังสือมอบอำนาจลงวันที่.....

และ.....ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....

ผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุ ตามหลักฐาน.....เลขที่.....ระวาง.....เลขที่ดิน.....

หน้าสำรวจ.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

นำชี้แนวเขต และปักหลักเขตที่ดิน ด้านทิศ.....ซึ่งติดต่อกับที่ดินราชพัสดุ

แปลงดังกล่าวข้างต้น จำนวน.....หลัก ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักเขตหมายเลข.....ถึง หลักเขตหมายเลข.....ระยะ.....เมตร
2. หลักเขตหมายเลข.....ถึง หลักเขตหมายเลข.....ระยะ.....เมตร
3. หลักเขตหมายเลข.....ถึง หลักเขตหมายเลข.....ระยะ.....เมตร

รูปแผนที่สังเขป

แสดงระยะและรายการโยงยึดหลักเขตที่ดินกับหมุดหลักฐานแผนที่และหรือถาวรวัตถุ

ขอรับรองว่า แนวเขตและหลักเขตที่ดินที่นำชี้และปักไว้ ตามรายละเอียดและรูปแผนที่สังเขปข้างต้นนี้ ถูกต้องแล้วทุกประการ

ลงชื่อ.....เจ้าของที่ดินผู้ขอทำการรังวัด

ลงชื่อ.....ผู้แทนกรมธนารักษ์

ลงชื่อ.....ผู้ใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ

ลงชื่อ.....ช่างรังวัด ผู้ทำการรังวัด

ลงชื่อ.....ช่างพยาน ผู้ปกครองท้องที่ (หากมี)

ลงชื่อ.....พยาน

การออก น.ส.ล. ในเขตป่าไม้และเขตปฏิรูปที่ดินและในที่ดินของหน่วยราชการอื่น

ที่ มท. 0711/ว. 23080

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท. 10200

16 ตุลาคม 2527

เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตป่าไม้

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กส. 0711 (2)/14030 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2524 และที่ กส. 0705 (2)/23806 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525

เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตป่าไม้ หรือที่อยู่นอกเขตแต่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตป่าไม้ ว่าการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตควรจะถือปฏิบัติอย่างไร

กรมที่ดินได้ประสานงานกับกรมป่าไม้และพิจารณาแล้วให้ถือปฏิบัติดังนี้

1. ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันที่อยู่ในเขตป่าไม้ โดยมีหลักฐานการสงวนหวงห้ามหรือหลักฐานการกันออกจากเขตป่าไม้ หรือที่อยู่นอกเขตแต่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตป่าไม้ กรมป่าไม้ได้วางแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในการระวังชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้ไว้แล้ว ตามหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กส. 0711 (2)/14030 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2524 และ ที่ กส. 0705 (2)/23806 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525

2. สำหรับที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ไม่มีหลักฐานการสงวนหวงห้าม แต่พลเมืองได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่ก่อนที่ทางราชการจะกำหนดเป็นเขตป่าไม้ ให้คณะกรรมการระดับอำเภอประกอบด้วยปลัดอำเภอ ป่าไม้อำเภอ เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอและกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ ร่วมกันไปตรวจสอบแนวเขตตามที่ผู้ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงและผู้แทนสภาตำบลนำชี้เขต โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวจัดทำบันทึกการตรวจสอบเสนอความเห็นให้คณะอนุกรรมการ

/ จำแนก...

จำแนกประเภทที่ดินประจำจังหวัด หรือคณะอนุกรรมการจำแนกประเภทที่ดินและพัฒนาที่ดินชายทะเลประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นผู้นิจารณาดำเนินการต่อไป ถ้าอนุกรรมการ ฯ พิจารณาแล้วเห็นด้วย ก็ให้ดำเนินการเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไปหากไม่เห็นด้วย ให้ส่งเรื่องคืนไปยังนายอำเภอผู้ดูแลรักษาที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันนั้นพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ถ้านายอำเภอเห็นด้วยกับคณะอนุกรรมการ ฯ ก็ให้ดำเนินการไปตามนั้นหากไม่เห็นด้วยให้สรุปชี้แจงเหตุผล ส่งเรื่องไปยังกรมที่ดินเพื่อพิจารณาต่อไป

อนึ่ง ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันโดยไม่มีหลักฐานการสงวนหวงห้ามที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ถ้าจำเป็นจะต้องดำเนินการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ชี้แจงเหตุผล ความจำเป็น ไปให้กรมที่ดินพิจารณาก่อนเป็นราย ๆ ไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริ เกวลินสฤษดิ์
(นายศิริ เกวลินสฤษดิ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222-2851

ที่ กส. 0711 (2)/14030 กรมป่าไม้

20 สิงหาคม 2524

เรื่อง การระวังชี้และรับรองแนวเขตป่าไม้เพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือ ที่ กส. 0711 (2)/14028 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2524

กรมป่าไม้ขอส่งสำเนาหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วยเพื่อโปรดทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงนาม) สมเพิ่ม กิตตินันท์

(นายสมเพิ่ม กิตตินันท์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมป่าไม้

กองจัดการที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ

โทร. 5794851

ที่ กส. 0711 (2)/14028 กรมป่าไม้

20 สิงหาคม 2524

เรื่อง การระวังชี้แนวและรับรองแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ

เรียน ป่าไม้เขตเชียงใหม่

อ้างถึง หนังสือ ที่ กส. 0709 (ชม.)/2471 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2524

ตามหนังสือที่อ้างถึงเขตได้หารือว่า ในการระวังชี้แนวและรับรองเขตป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ที่ดิน เพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ซึ่งเกี่ยวกับเขตป่าไม้ พ.ศ. 2524 มิได้ระบุแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับที่ดินสำหรับที่หลวงไว้ จึงขอให้กรมป่าไม้แจ้งแนวทางปฏิบัติสำหรับกรณีดังกล่าวให้เขตทราบ เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป นั้น

กรมป่าไม้ได้พิจารณาแล้วขอเรียนว่า ในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินแปลงใดที่อยู่ในหรือติดต่อกับ "เขตป่าไม้" (ตามความหมายในข้อ 1 ของบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้ว่าด้วยการพิสูจน์ที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งเกี่ยวกับเขตป่าไม้ พ.ศ. 2524) ให้เขตประสานงานไปยังจังหวัดเพื่อตรวจสอบที่ดินแปลงที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

1 ที่ดินแปลงดังกล่าวได้เคยมีการหวงห้ามที่ดินไว้โดยกฎหมายใด หรือไม่ อย่างไร

2. ที่ดินแปลงดังกล่าวได้เคยมีการประกาศ (ของกระทรวงมหาดไทย หรือจังหวัด หรืออำเภอ) หวงห้ามที่ดินไว้หรือไม่ อย่างไร และที่ดินดังกล่าวได้มีการขึ้นทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ไว้หรือไม่

3. ถ้าหากการตรวจสอบตามข้อ 1 หรือข้อ 2 ปรากฏว่าที่ดินแปลงดังกล่าวมีการหวงห้ามที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นที่ดินที่ได้เคยมีการประกาศหวงห้ามที่ดินของทาง

/ราชการ...

ราชการ ที่ได้มีการหวงห้ามไว้ก่อนใช้พระราชบัญญัติหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2478 (ใช้ตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน 2479) การประกาศหวงห้ามที่ดินของทางราชการนั้นถือว่าเป็นประกาศที่ใช้บังคับได้ตามกฎหมาย เพราะเป็นการหวงห้ามที่ดินชนิดที่มีไว้ก่อนใช้พระราชบัญญัติการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2478 ก็ให้เขตสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปรังวัดชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้ โดยให้ข้าราชการตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจในการลงชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้

4. เมื่อได้ดำเนินการระวังชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้ตามข้อ 3 แล้ว ให้เจ้าหน้าที่จัดทำหลักฐาน จำนวน 3 ชุด เก็บไว้ที่สำนักงานป่าไม้เขต 1 ชุด สำนักงานป่าไม้จังหวัด 1 ชุด และส่งให้กรมป่าไม้ 1 ชุด ดังนี้

4.1 แผนที่แสดงอาณาเขตที่ดิน ที่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในระวางภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน 1:5,000

4.2 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินที่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในแผนที่ระวาง 1:50,000

4.3 สำเนาทะเบียนที่ดินที่ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และทำเครื่องหมายแสดงอาณาเขตที่ดินดังกล่าวลงบนแผนที่ท้ายกฎกระทรวงหรือพระราชกฤษฎีกา (แล้วแต่กรณี)

4.4 รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดินแปลงดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงนาม) สมเพิ่ม กิตตินันท์

(นายสมเพิ่ม กิตตินันท์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมป่าไม้

กองจัดการที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ

โทร. 5794851

ที่ กส. 0705 (2)/23808 กรมป่าไม้

30 ธันวาคม 2525

เรื่อง การระวังชี้และรับรองแนวเขตป่าเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือ ที่ กส. 0705 (2)/23806 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525

กรมป่าไม้ขอส่งสำเนาหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อโปรดทราบ เป็นการต่อเนื่องหนังสือ ที่ กส. 0711 (2)/14030 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2524 และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงนาม) สมเพิ่ม กิตตินันท์

(นายสมเพิ่ม กิตตินันท์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมป่าไม้

กองจัดการที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ

โทร. 5794851

ที่ กส. 0705 (2)/23806 กรมป่าไม้

30 ธันวาคม 2525

เรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน

เรียน ป่าไม้เขตอุดรธานี

อ้างถึง หนังสือ ที่ กส. 0714 (อด.)/4314 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2525

ตามหนังสือที่อ้างถึง เขตขอให้กรมป่าไม้พิจารณาสำเนาหนังสือเกี่ยวกับการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน เพื่อการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ซึ่งสำนักงานที่ดินจังหวัดอุดรธานีจะทำการรังวัดแปลงที่ดินติดต่อกับเขตป่าไม้ แต่เขตได้พิจารณาเห็นว่าที่ดินที่จะทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปมิเคยมีการหวงห้ามไว้โดยกฎหมายใด และไม่เคยมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือจังหวัด หรืออำเภอหวงห้ามที่ดินไว้ และไม่ได้มีการขึ้นทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ไว้แต่ประการใด จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์หนังสือกรมป่าไม้ ที่ กส. 0711 (2)/14028 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2524 ที่จะให้มีการดำเนินการระวังชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้ได้จึงขอให้กรมป่าไม้พิจารณา และแจ้งผลให้เขตทราบด้วย นั้น

กรมป่าไม้ได้พิจารณาทบทวนเรื่องนี้แล้ว ขอเรียนว่า ถ้าหากมีการขอให้มีการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้ เพื่อจะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ก็ให้เขตประสานงานกับจังหวัดท้องที่เพื่อตรวจสอบก่อนว่า ที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้น อยู่ในหรือติดต่อกับเขตป่าไม้ หากอยู่ในเขตป่าไม้ก็ให้พิจารณาปฏิบัติตามหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กส. 0711 (2)/14028 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2524 ถ้าหากอยู่นอกเขตป่าไม้โดยมีอาณาเขตติดต่อกับเขตป่าไม้ให้เขตสั่งเจ้าหน้าที่ออกไประวังชี้และรับรองแนวเขตป่าไม้ โดยให้ข้าราชการตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจในการลงชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้และรายงานผลการปฏิบัติงานให้กรมป่าไม้ทราบด้วย

/ จึงเรียนมา..

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงนาม) สมเพิ่ม กิตตินันท์

(นายสมเพิ่ม กิตตินันท์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมป่าไม้

กองจัดการที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ

โทร. 5794851

การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตป่าไม้

ก. ความหมาย

1. ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

มาตรา 1

"ที่ดิน" หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย

"สิทธิในที่ดิน" หมายความว่า กรรมสิทธิ์และให้หมายความรวมถึงสิทธิครอบครอง

"หนังสือรับรองการทำประโยชน์" หมายความว่า หนังสือคำรับรองจากหนักงานเจ้าหน้าที่ว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว

"โฉนดที่ดิน" หมายความว่า หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินและให้หมายความรวมถึงโฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า "ได้ทำประโยชน์แล้ว"

2. พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. 2481

มาตรา 4

2.1 "ป่า" หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า

2.2 "ป่าคุ้มครอง" หมายความว่า ป่าซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้เป็นป่าคุ้มครองตามความในพระราชบัญญัตินี้

3. พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484

มาตรา 4

"ป่า" หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้มาตามกฎหมายที่ดิน

4. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

มาตรา 4

"ป่า" หมายความว่า ที่ดิน รวมตลอดถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาป และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้มาตามกฎหมายที่ดิน

/ "ป่าสงวนแห่งชาติ" ...

"ป่าสงวนแห่งชาติ" หมายความว่าป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

5. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

มาตรา 4

"ที่ดิน" หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย

"อุทยานแห่งชาติ" หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

6. บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้ พ.ศ.2534

"เขตป่าไม้" หมายความว่า เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน และให้หมายความรวมถึงเขตป่าไม้ถาวร (ป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ) ด้วย

"เขตป่า" หมายความว่า เขตป่าไม้ตามบันทึกข้อตกลงนี้ ยกเว้นเขตป่าไม้ถาวร (ป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ)

"ระวาง" หมายความว่า ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ และให้รวมถึงระวางรูปถ่ายทางอากาศที่ใช้ในราชการกรมที่ดินด้วย

ข. การกำหนดป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา 6 บรรดาป่าที่เป็นป่าสงวนอยู่แล้ว ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อรักษาสภาพป่า ไม้ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ให้กระทำได้โดยอาศัยกฎกระทรวง ซึ่งต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

มาตรา 36 บรรดาป่าที่เป็นป่าคุ้มครองอยู่แล้ว ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและ

/ สงวนป่า ...

สงวนปาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกตามมาตรา 6 วรรคสอง หรือมาตรา 7 ซึ่งต้องออกภายใน 5 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 38 ภายในระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บรรดากฎกระทรวงประกาศ ข้อกำหนด และระเบียบการต่าง ๆ ที่ได้ออกตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า และใช้อยู่ในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในพระราชกิจจานุเบกษา ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนด หรือระเบียบการต่าง ๆ ยกเลิกหรือมีข้อความอย่างเดียวกัน หรือขัด หรือแย้งกัน หรือกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

ค. การเปลี่ยนแปลงเขตหรือเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา 7 การเปลี่ยนแปลงเขตหรือการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติป่าใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวง และเฉพาะกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนบางส่วนให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนนั้นแนบท้ายกฎกระทรวง

ข้อสังเกต การรายงานข้อกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ การขอเปลี่ยนแปลงเขตหรือเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติป่าใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ป่านั้นต้องรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยตรง ตามนัยหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ 0703/13681 ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2513

ง. คณะกรรมการสำหรับป่าคุ้มครอง(ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ.2481)

มาตรา 5 เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรจะกำหนดป่าแห่งใดให้เป็นป่าคุ้มครอง ให้รัฐมนตรีตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการจังหวัดท้องที่ผู้หนึ่ง กรรมการอำเภอท้องที่ผู้หนึ่งและเจ้าพนักงานป่าไม้หรือพนักงานป่าไม้ผู้หนึ่ง ทำการสำรวจสอบสวนพิจารณาเขตป่าที่จะจัดให้เป็นป่าคุ้มครองนั้น

มาตรา 6 ให้คณะกรรมการประกาศโฆษณาระบุท้องที่ซึ่งจะทำการสำรวจตามความในมาตรา 5 โดยปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการกำนันในท้องที่กับที่สาธารณะและที่ชุมนุมชนแห่งตำบลที่จะ

/ สำรวจให้ประชาชน ...

สำรวจให้ประชาชนในท้องที่นั้น ๆ ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 60 วัน ก่อนทำการสำรวจและให้มีอำนาจสอบสวนถึงประโยชน์ใด ๆ ของบุคคลใด ซึ่งมีอยู่หรืออ้างว่ามีอยู่ก่อนวันประกาศภายในเขตป่านั้น ตามระเบียบและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ในการสำรวจสอบสวนนั้น ถ้าปรากฏว่ามีประโยชน์ของบุคคลใดอยู่ รัฐบาลจะเพิกถอนประโยชน์นั้นเสียก็ได้ แต่ถ้าในการเพิกถอนประโยชน์เช่นว่านั้น เป็นเหตุให้บุคคลใดเสื่อมเสียประโยชน์ให้คณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าทำขวัญตามสมควร ถ้าไม่เป็นที่ตกลงกัน ให้คู่กรณีเสนอเรื่องและเหตุผลไปยังรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัย เมื่อรัฐมนตรีสั่ง ประการใดให้เป็นที่สุด

จ. คณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา 10 เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ให้มีกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาตินั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมที่ดิน และกรรมการอื่นอีกสองคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ฯลฯ

ข้อสังเกต กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งปลัดจังหวัดเป็นผู้แทนกรมการปกครอง และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเป็นผู้แทนกรมที่ดิน เข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติของแต่ละจังหวัด (ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0201/6340 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2508)

มาตรา 13 เมื่อคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติได้รับคำร้องตามมาตรา 12 แล้ว ให้สอบสวนตามคำร้องนั้น ถ้าปรากฏว่า ผู้ร้องได้เสียสิทธิหรือเสื่อมเสียประโยชน์ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดค่าทดแทนให้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าผู้ร้องไม่พอใจในค่าทดแทนที่คณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติกำหนด ผู้ร้องมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

ข้อสังเกต

1. กรมป่าไม้เห็นว่า กรณีราษฎรอ้างว่ามีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์ในป่าสงวนแห่งชาติอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาติใช้บังคับ แต่ต้องเสียสิทธิหรือเสื่อมเสียประโยชน์ ก็ให้

/ คณะกรรมการ ...

คณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติพิจารณากำหนดค่าทดแทนให้ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่มีอำนาจหน้าที่ที่จะพิจารณาชี้ขาด สั่งให้กันที่ของราษฎรดังกล่าวออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือพิจารณาให้ราษฎรผู้ยื่นหนังสือขอเข้าทำประโยชน์ (เช่า) ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หากคณะกรรมการเห็นสมควรที่จะดำเนินการตามที่กล่าว ก็ชอบที่จะเสนอเรื่องราวผ่านจังหวัดเพื่อพิจารณารายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ฯ ต่อไป ตามนัยหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ 0703/8914 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2513 และที่ กษ 0703/2436 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2414

2. การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ นอกจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้จังหวัดหรือป่าไม้อำเภอจะต้องไประวังชี้แนวเขตหรือลงชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้แล้ว จังหวัดหรืออำเภอยังจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดินด้วย ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้

(ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0609/3/ว.9529 ลงวันที่ 27 เมษายน 2524)

ฉ. สิทธิในที่ดินในเขตป่า

(1) ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507

มาตรา 12 บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิ หรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติใดอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ถ้าไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดดังกล่าวให้ถือว่าสละสิทธิหรือประโยชน์นั้น

คำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ส่งต่อไปยังคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาตินั้นโดยไม่ชักช้า

ความในวรรคหนึ่งยังมิให้ใช้บังคับแก่กรณีสิทธิในที่ดินที่บุคคลอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อสังเกต

1. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0609/ว 24735 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2522 เรื่อง นายสุเมธ งะสมัน ขออก น.ส.3 ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0609/ว 1132 ลงวันที่ 7 กันยายน 2522 เรื่อง

/ การออกหนังสือ ...

การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

3. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0609/ว 13240 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2522 เรื่อง การป้องกันแก้ไขการบุกรุกทำลายป่าไม้ของชาติ

4. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0609/ว 26000 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2520 เรื่อง การป้องกันแก้ไขการบุกรุกทำลายป่าไม้ของชาติ

5. หนังสือกรมป่าไม้ที่ กษ 0811/1941 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2520 เรื่อง รายงานผลการดำเนินการสอบสวนสิทธิหรือประโยชน์ของราษฎรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดอุบลราชธานี

6. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0202/10016 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2519 เรื่อง ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีและคำสั่งเกี่ยวกับการป่าไม้

(2) ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503

มาตรา 19 เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัยเพื่อรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ก็กระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า "เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า"

ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น ต้องเป็นที่ดินที่มิได้อยู่ในกรรมสิทธิหรือครอบครอง โดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา 24 ในเขตรักษาเขตพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัดโค่น แผ้วถาง เผาทำลาย ต้นไม้หรือพฤกษชาติอื่น หรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือสัตว์เลี้ยง หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนองบึง ท่วมท้น หรือเหือดแห้ง หรือเป็นพิษต่อสัตว์ป่า

(3) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

มาตรา 6 เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม เพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ก็ให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนด

/ นั้นแนบท้าย ...

นั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า "อุทยานแห่งชาติ"

ที่ดินที่กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินี้ ต้องเป็นที่ดินที่มิได้อยู่ในกรรมสิทธิหรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา 16 ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด

(1) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงการก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า

(4) พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484

มาตรา 54 ห้ามมิให้ผู้ใด ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือทำลายป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือ ครอบครองป่า เพื่อตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่จำแนกไว้เป็นประเภทเกษตรกรรม และรัฐมนตรีได้ประกาศในกิจจานุเบกษา หรือโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 55 ผู้ใดครอบครองป่าที่ได้ถูกแผ้วถางโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งมาตราก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลนั้นเป็นผู้แผ้วถางป่านั้น

หลักเกณฑ์การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในเขตป่าไม้

1. การดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นการเฉพาะรายตามมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินในเขตป่าไม้ ซึ่งมีหลักฐาน ส.ค.๑ หรือใบจอง หรือใบเหยียบย่ำหรือตราจองให้ปฏิบัติดังนี้

1.1 การออกโฉนดที่ดิน ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการไม่น้อยกว่า 3 คน ประกอบด้วยป่าไม้จังหวัดหรือผู้แทน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือผู้แทน นายอำเภอท้องที่หรือผู้แทนและกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร ร่วมกันออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดิน

1.2 การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการไม่น้อยกว่า 3 คน ประกอบด้วย ป่าไม้อำเภอหรือผู้ที่ป่าไม้จังหวัดมอบหมาย สำหรับท้องที่ที่ไม่มีป่าไม้อำเภอ เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอ ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง)และกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควรร่วมกันออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดิน

/ 1.3 การออกหนังสือ ...

1.3 การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในท้องที่ ที่ได้มีการประกาศยกเลิกอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว ให้นำความในข้อ 1.1 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

1.4 กรณีที่ดินอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การแต่งตั้งกรรมการตามข้อ 1.1 , 1.2 , 1.3 ให้แต่งตั้งหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หรือหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือผู้ที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวเป็นกรรมการร่วมด้วย

2. ในการตรวจพิสูจน์การครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ให้คณะกรรมการดังกล่าวในข้อ 1 ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ให้มีตรวจพิสูจน์ว่ามีการปลูกสร้างบ้านเรือน ปลูกไม้ยืนต้น ทำนา ทำไร่ หรือทำประโยชน์อย่างอื่นจริงตามสมควรแก่สภาพของที่ดินในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพของกิจการที่ได้ทำประโยชน์

2.2 ให้นำหลักฐานอื่นๆ เช่น รูปถ่ายทางอากาศ (ถ้ามี) ที่คณะกรรมการฯ เห็นสมควรเพื่อประกอบการพิจารณา

2.3 เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการตรวจพิสูจน์ที่ดินแล้ว ให้สรุปข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณีว่าสมควรออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ได้หรือไม่ เพียงใด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี เห็นว่าที่ดินดังกล่าวไม่สมควรออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ก็ให้พิจารณาสั่งการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป (ตามนัยบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้ พ.ศ. 2534)

3. ในการสอบสวนผู้ขอถึงสภาพการทำประโยชน์ในที่ดิน ให้สอบสวนให้ได้ความชัดเจนว่าในขณะแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ผู้ขอทำประโยชน์โดยปลูกอะไร ได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจนถึงวันขอออกหนังสือแสดงหนังสิทธิในที่ดินหรือไม่ และหากมีการเปลี่ยนแปลงสภาพการทำประโยชน์ได้เปลี่ยนแปลงตั้งแต่เมื่อใด ทำประโยชน์อะไร ทำประโยชน์

/ อยู่ก่อนประกาศ...

อยู่ก่อนประกาศเป็นเขตป่าไม้ตั้งแต่เมื่อใด

4. กรณีที่ผู้ขออ้างว่า ได้ครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาจากผู้แจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) การสอบสวนให้สอบสวนเจ้าของเดิม (ผู้แจ้ง ส.ค.๑) และหรือทายาทในกรณีที่เจ้าของเดิมถึงแก่กรรมไปแล้วให้ได้ความว่า ผู้ขอได้ที่ดินมาอย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด มีหลักฐานการได้มาเช่น สัญญาซื้อขาย และอื่น ๆ หรือไม่

5. ในการรังวัดออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน กรณีที่ได้รูปแผนที่ เนื้อที่ ระยะ และข้างเคียงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมนั้น ให้สอบสวนถึงเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยสอบสวนเจ้าของที่ดินข้างเคียงรอบแปลง ผู้ปกครองท้องที่และพยานบุคคล ให้ได้ความว่า ข้างเคียงเปลี่ยนแปลงจากเดิมเพราะเหตุใด เจ้าของที่ดินข้างเคียงได้ที่ดินมาได้อย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด ทำประโยชน์อะไร มีหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) หรือไม่ ส.ค.๑ มารวมเรื่อง (ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0619/ว 08711 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2535)

6. ในการดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามหลักฐาน ส.ค.๑ กรณีที่ที่ดินนั้นมีด้านหนึ่งด้านใดหรือหลายด้านจดที่ป่าหรือที่รกร้างว่างเปล่า ให้ดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามระยะที่ปรากฏในหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) โดยประมาณ เช่น ที่ดินที่มี ส.ค.๑ ด้านทิศเหนือจดป่า ในการรังวัดออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เจ้าหน้าที่จะต้องถือระยะหลักเขตทางด้านทิศใต้เป็นหลัก แล้วเริ่มวัดระยะจากหลักมุมเขตทางทิศใต้ของที่ดินทั้งด้านตะวันออกและทิศตะวันตกไปทางทิศเหนือให้ระยะของสามด้านที่วัดได้เท่ากับระยะที่แจ้งไว้ใน ส.ค.๑ (ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0609/ว 13688 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2517)

7. การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตป่าไม้ กรณีป่าไม้โต้แย้งสิทธิในที่ดินพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานที่ดินจะมีอำนาจทำการสอบสวนเปรียบเทียบและสั่งการตาม มาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้หรือไม่นั้นเรื่องนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติไว้ว่า มาตร 60 แห่งประมวลกฎหมาย

/ ที่ดินใช้ในกรณี...

ที่ดินใช้ในกรณีที่มีการโต้แย้งสิทธิกันระหว่างบุคคลสองฝาย ซึ่งต่างอ้างว่า ตนมีสิทธิในที่ดินและอาจขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นได้ การที่กรมป่าไม้คัดค้านการขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ไม่ถือว่าเป็นการโต้แย้งสิทธิกัน เพราะในเขตป่าสงวนแห่งชาติผู้ใดจะมีกรรมสิทธิหรือสิทธิครองครองไม่ได้ และที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติก็ไม่อาจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นได้ ดังนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานที่ดินใช้อำนาจตามมาตรา 60 ทำการสอบสวนเปรียบเทียบไม่ได้

8. การตรวจสอบและออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่งอกริมตลิ่งบริเวณชายทะเล ซึ่งติดต่อกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติ กรมที่ดินมีความเห็นดังนี้

8.1 การระวังชี้แนวเขตและลงลายมือชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้ เพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามมาตรา 58 มาตรา 59 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ถือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้ ดังนั้นกรมที่ดินจึงมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ป่าไม้จังหวัด หรือผู้ที่ป่าไม้จังหวัดมอบหมายไประวังชี้แนวเขต และลงลายมือชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้ดังกล่าว สำหรับกรณีที่กรมป่าไม้มีคำสั่งมอบหมายให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ เป็นเจ้าหน้าที่ไประวังชี้และรับรองแนวเขตอุทยานแห่งชาติ และทำแผนที่เป็นหลักฐานมอบให้เจ้าหน้าที่ที่กรมป่าไม้มอบหมายตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้ เพื่อรับทราบแนวเขตอุทยานแห่งชาติก่อนลงลายมือชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นราย ๆ ไปนั้น เป็นการสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหาภายในของกรมป่าไม้จึงเป็นหน้าที่ ของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติที่จะต้องประสานงานกันกับป่าไม้จังหวัด หรือผู้ที่ป่าไม้จังหวัดมอบหมายเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งของกรมป่าไม้ และหากจังหวัดจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่งดังกล่าวร่วมในการระวังชี้แนวเขตด้วย เพื่อเป็นการประสานประโยชน์ระหว่างหน่วยราชการด้วยกัน ก็อยู่ในดุลยนิจของจังหวัดที่จะกระทำได้

8.2 กรณีตามนัยหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/337 ลงวันที่ 17 เมษายน 2533 ข้อ 1 นั้น เห็นว่า เป็นการให้ความเห็นในหลักการทั่วไป ซึ่งในกรณีที่ยังมีปัญหาอยู่ว่าสิทธิในที่ดินบริเวณที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็นผู้ขอหรือป่าสงวนแห่งชาติ และกรมป่าไม้หรือผู้แทนยังทำการคัดค้านโต้แย้งสิทธิของผู้ขออยู่ กรณีไม่เข้าตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่กล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมใช้อำนาจตามมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมาย

/ ที่ดินได้ ...

ที่ดินได้ แต่ถ้าเป็นกรณีที่ผู้แทนกรมป่าไม้ให้ความเห็นข้อขัดข้องหรือคัดค้านการออกโฉนดที่ดิน ในฐานะกรรมการคนหนึ่งของคณะกรรมการตรวจพิสูจน์ที่ดิน ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้ ถือว่าเป็นการให้ความเห็นของกรรมการ ไม่ใช่การโต้แย้งสิทธิ ก็ย่อมเป็นกรณีเข้าตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ 7) ดังกล่าว ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะใช้อำนาจตามมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินไม่ได้

สำหรับกรณีที่มีการโต้แย้งสิทธิระหว่างกัน ผู้โต้แย้งคัดค้านจะต้องยื่นคำขอคัดค้านพร้อมกับแสดงพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามระเบียบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการสอบสวนเปรียบเทียบนัยมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป จึงไม่มีกรณีที่กรมที่ดินและกรมป่าไม้จะต้องทำบันทึกร่วมกันเมื่อมีการคัดค้านสิทธิในที่ดินระหว่างกัน

8.3 เนื่องจากการให้ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ 7) ตามนัยหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ สร 0601/379 ลงวันที่ 18 มีนาคม 2526 ที่ว่า "ที่งอกริมตลิ่งที่เกิดจากที่ดินป่าสงวนแห่งชาติมีสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่รกร้างว่างเปล่า ตามมาตรา 1304 (1) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และยังไม่อาจถือได้ว่า เป็นป่าสงวนแห่งชาติ จนกว่าจะได้ดำเนินการออกกฎกระทรวงและปฏิบัติการอย่างอื่นตามที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 กำหนดไว้แล้ว" ดังนั้น ในการขอออกโฉนดที่ดินบริเวณที่ดินที่เป็นที่งอกชายทะเล ซึ่งติดต่อกับพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งโดยสภาพยังถือว่าเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่รกร้างว่างเปล่าอยู่นั้น หากผู้ขอออกโฉนดที่ดินในที่งอกดังกล่าวได้แสดงหลักฐานซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ขอเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินนั้นอยู่ โดยชอบด้วยกฎหมายและอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะพึงออกโฉนดที่ดินให้ได้แล้ว หากกรมที่ดิน ปฏิเสธไม่ออกโฉนดที่ดินให้ก็จะเป็นการริรอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลพึงมีอยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย (ตามนัยหนังสือกรมที่ดินตอบข้อหารือจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ มท 0713/26783 ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2533 ซึ่งเวียนโดยหนังสือกรมที่ดินที่ มท 0719/ว 94 ลงวันที่ 17 มกราคม 2534)

9. การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตาม มาตรา 59 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินในเขตป่าไม้ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นว่า ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ต้องแจ้งการครอบครองหรือต้องได้รับการ

/ ผ่อนผันการ...

ผ่อนผันการแจ้งการครอบครองจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 เสียก่อน จึงขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ซึ่งได้กำหนดว่าถ้าครอบครองและทำประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันใช้พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน(ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2479 ก็มีสิทธขอรับโฉนดที่ดินตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดินในกรณีนี้คือ การขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเฉพาะรายมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ส่วนผู้ที่ครอบครองและทำประโยชน์ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2497 ใช้บังคับ ที่มิได้ดำเนินการให้ชอบด้วยกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น การขอออกโฉนดที่ดินให้เป็นไปตามกฎกระทรวง (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 แม้ต่อมามาตรา 59 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ได้เปิดโอกาสให้ผู้ครอบครองและผู้ทำประโยชน์ในกรณีดังกล่าวข้างต้น สามารถออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ แต่ถ้าที่ดินนั้นถูกกำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือมีมติคณะรัฐมนตรีให้สงวนไว้เป็นป่าไม้ถาวรของชาติไปก่อนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจออกขอโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ได้ เพราะผลของการไม่แจ้งการครองครองตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ถือได้ว่าบุคคลเหล่านี้สละสิทธิครอบครองที่ดิน รัฐมีอำนาจจัดที่ดินดังกล่าวตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ และการกำหนดเขตป่าไม้ของทางราชการข้างต้น ทำให้ที่ดินดังกล่าวต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดิน ตามข้อ 8 แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ.2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 โดยป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าถือเป็นที่สงวนหวงห้ามตามกฎหมายเฉพาะและเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ถือเป็นที่ดิน ซึ่งทางราชการเห็นว่าควรสงวนไว้เพื่อทรัพยากรธรรมชาติ แม้ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติจะไม่ได้กำหนดเงื่อนไขเรื่องเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีไว้ แต่เมื่อที่ดินถูกกำหนดเป็นเขตป่าไม้ของทางราชการแล้ว จึงไม่อาจออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ.2497) ข้อ 8 (ตามนัยหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาด่วนมาก ที่ นร 0601/1146 ลงวันที่ 22 กันยายน 2535)

/ 10 การออกโฉนด...

10 การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ เพื่อขายให้แก่กระทรวงการคลัง (เพื่อประโยชน์การชดประทาน) หรือกรมทางหลวง ให้จังหวัดเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ โดยไม่ต้องส่งเรื่องราวให้กรมที่ดินพิจารณาก่อน ส่วนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เนื่องจาก ส.ค.๑ ในเขตพื้นที่ป่าไม้ในกรณีอื่น ก็ยังคงต้องส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณาก่อนทุกรายตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0712/ว 516 ลงวันที่ 3 เมษายน 2529 (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0719/ว 94 ลงวันที่ 16 มกราคม 2534)

สำเนา

ที่ มท 0810.ฝบ/ว.15608

กรมประชาสงเคราะห์
ถนนกรุงเกษม กท 10100

1 มีนาคม 2533

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตนิคมสร้างตนเอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ขอนแก่น)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึก ที่ มท 0810.ฝบ/106110 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2532

ด้วยกรมที่ดินได้มีบันทึก ที่ มท 0712/18029 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2532 ขอความเห็นจากกรมประชาสงเคราะห์ว่า ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตนิคมสร้างตนเองคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งดำเนินการค้างอยู่ 5 แปลง ซึ่งเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ไม่มีหลักฐานการสงวนหวงห้ามของทางราชการ แต่พลเมืองได้ใช้ร่วมกันมาก่อนที่ทางราชการจะกำหนดเป็นเขตนิคมสร้างตนเอง กรมประชาสงเคราะห์จะมีความเห็นประการใด หากจะวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองในการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าวเช่นกรณีที่นิคมสหกรณ์

บัดนี้ กรมประชาสงเคราะห์ได้ตอบชี้แจงกรมที่ดินไปแล้วดังรายละเอียดปรากฏตามสำเนาบันทึก ที่ มท 0810.ฝบ/106110 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2532 ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดให้นิคมสร้างตนเองในเขตพื้นที่จังหวัดนี้ได้ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสวง ทัพกฤษณ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์

กองนิคมสร้างตนเอง
ฝ่ายบริหารทั่วไป
โทร.2826886

สำเนา

ส่วนราชการ กรมประชาสงเคราะห์ กองนิคมสร้างตนเอง โทร.2826886

ที่ มท 0810.ฝบ/106110 วันที่ 29 ธันวาคม 2532

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตนิคมสร้างตนเอง

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

ตามบันทึก ที่ มท 0712/18029 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2532 ขอความเห็นกรมประชาสงเคราะห์ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตนิคมสร้างตนเองคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งดำเนินการค้างอยู่ 5 แปลง ซึ่งเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ไม่มีหลักฐานการสงวนหวงห้ามของทางราชการแต่พลเมืองได้ใช้ร่วมกันมาก่อนที่ทางราชการจะกำหนดเป็นเขตนิคมสร้างตนเอง กรมประชาสงเคราะห์จะมีความเห็นประการใดหากจะวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการระวังชี้แนวเขต และลงชื่อรับรองในการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าวเช่นกรณีที่นิคมสหกรณ์ นั้น

กรมประชาสงเคราะห์ขอเรียนว่าการระวังชี้แนวเขต และลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินในการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์ ทั้งที่มีหลักฐานการประกาศสงวนหวงห้ามของทางราชการและที่สาธารณประโยชน์ที่ไม่หลักฐานการประกาศสงวนหวงห้ามของทางราชการแม้พลเมืองจะได้ใช้ร่วมกันมาก่อนการกำหนดเป็นนิคมสร้างตนเองก็ตาม ย่อมถือว่าเป็นที่ดินของรัฐในเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคม กรมประชาสงเคราะห์ในฐานะเป็นผู้ควบคุมดูแลการดำเนินงานนิคมสร้างตนเองจะดำเนินการสำรวจตรวจสอบที่ดินโดยตนเอง เพื่อพิจารณาว่าที่ส่วนใดควรสงวนไว้เป็นที่สาธารณประโยชน์มีขอบเขตมากน้อยเพียงใด สำหรับวางแผนการใช้ที่ดินและดำเนินการตามโครงการนิคม แต่โดยหลักการที่สาธารณประโยชน์ในเขตนิคมจะดำรงรักษาไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันของประชาชนจะไม่นำไปจัดสรรให้กับสมาชิกนิคม เว้นแต่จะมีความจำเป็นและหาที่แห่งอื่นทดแทนได้ สำหรับที่สาธารณประโยชน์เมื่อทางราชการยังไม่จำเป็นจะใช้เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการบุกรุกถือครองของราษฎร ก็ควรที่จะสำรวจที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อเป็นหลักฐานของทางราชการ โดยอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์แต่งตั้งให้ผู้ปกครองนิคมเป็นผู้แทนในการชี้ระวังแนวเขตและเมื่อกรมที่ดินได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเสร็จแล้ว ขอให้ส่งกรมประชาสงเคราะห์อย่างน้อยแปลงละ 1 ฉบับ เพื่อเป็นหลักฐานของทางราชการและประโยชน์ในการวางแผนผังจัดที่ดินต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) สมศรี กันธมาลา

(นางสมศรี กันธมาลา)

อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์

ส.ป.ก.
รับที่.....
วันที่.....
เวลา.....

ด่วนมาก
ที่ มท 0409/ว 26

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท 10200

6 มกราคม 2535

เรื่อง การนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วน ที่ มท 0607/1/ว 2299 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2525

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้วางวิธีปฏิบัติกรณีส่วนราชการขอใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ.2515 ข้อ 7 (2) โดยให้จังหวัดสอบสวนข้อเท็จจริงรวม 4 ข้อ แล้วเสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณา ความโดยละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

โดยที่ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2519 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 มาตรา 26(1) กำหนดให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)มีอำนาจนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน หากได้มีการดำเนินการตามรายละเอียดที่กฎหมายกำหนด ฉะนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายและมีความชัดเจนในทางปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทยจึงขอชักชวนความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 26(1) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532

2. ก่อนดำเนินการตามข้อ 1 ต้องได้ความว่าประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินได้เปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว

3. กรณีที่ที่ดินนั้นประชาชนยังใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต้องจัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

/4. การพิจารณา...

4. การพิจารณาว่าที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมีสภาพความเป็นจริงอย่างไรตามข้อ 2. ควรให้สภาตำบลซึ่งมีความใกล้ชิดพื้นที่เป็นผู้เสนอความเห็นเบื้องต้นต่อนายอำเภอ หากนายอำเภอเห็นว่าที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมีพื้นที่น้อยลงและเพื่อประโยชน์ของทางราชการควรสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป ให้นายอำเภอในฐานะเป็นผู้ดูแลรักษาตรวจตราและซ่อมแซมสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามกฎหมายมีอำนาจหน้าที่พิจารณาและวินิจฉัยว่าที่ดินนั้นประชาชนยังคงใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อยู่หรือควรสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป แล้วส่งเรื่องให้จังหวัดพิจารณาเพื่อขอความเห็นชอบ และต้องให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินนั้นเสียก่อน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ให้ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติให้อำเภอและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ อนันตกูล)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
กองปกครองท้องที่
โทร. (02) 2229888 2219121
โทรสาร (02) 2214850

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร
ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. 2535

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19(7) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2525 ลงวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2525

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

"เกษตรกร" หมายความว่า

(1) ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยพิจารณาจากการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปี เพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถิ่นนั้น

/(2) ผู้ยากจน.....

(2) ผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม และผู้เป็นบุตรของเกษตรกรที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ข้อ 5. เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติเห็นชอบตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเสนอให้ดำเนินการจัดเกษตรกรเข้าอยู่อาศัยหรือเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้องที่ใด ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่นั้น ประกาศให้เกษตรกรในท้องที่ดังกล่าวยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามแบบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมภายในระยะเวลาและสถานที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ระยะเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควรคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอาจประกาศให้ขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็น แต่กำหนดระยะเวลายื่นคำร้องนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

ประกาศตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับความในข้อ 6. และข้อ 7. พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องนำหลักฐานมาประกอบคำร้องและให้มีแผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ และที่ชุมชนในท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นแห่งละหนึ่งฉบับ หรือจะประกาศทางสื่อมวลชนอื่นด้วยก็ได้

ในกรณีที่ที่ดินที่จะจัดให้มีจำกัด และมีเกษตรกรซึ่งเป็นผู้เช่าอยู่ขณะโอนกรรมสิทธิ์เป็นของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือมีเกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 2/2534 เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2534 ไว้แล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรดังกล่าวต่อไปโดยไม่ต้องประกาศตามวรรคหนึ่ง และสำหรับผู้ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนไว้แล้วให้ได้รับยกเว้นการยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ตามระเบียบนี้

ข้อ 6. เกษตรกรผู้ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามข้อ 5. ได้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

(3) มีความประพฤติดีและซื่อสัตย์สุจริต

(4) มีร่างกายสมบูรณ์ ขยันขันแข็ง และสามารถประกอบการเกษตรได้

(5) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

/(6) ไม่มีที่ดิน.....

(6) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ

(7) เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ข้อ 7. ผู้ใดเคยได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือของหน่วยงานอื่นใดของรัฐ แต่ขาดสิทธิที่จะได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นเพราะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่ใช้บังคับว่าด้วยการนั้นและยังไม่พ้นกำหนดระยะเวลาห้าปี ก่อนวันที่จะได้รับการคัดเลือกตามระเบียบนี้ ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือก เว้นแต่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควรยกเว้นในกรณีที่การขาดสิทธิไปนั้นเกิดจากเหตุที่จำเป็นและสมควร

ข้อ 8. เกษตรกรผู้จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น

(2) เกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(3) เกษตรกรอื่นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาในการจัดลำดับเกษตรกรที่จะจัดที่ดินให้ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ 9. การคัดเลือกและจัดเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดินตามแปลงที่กำหนด ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศตามข้อ 5 วรรคหนึ่ง หรือภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีที่ดินที่จะจัดให้เกษตรกรตามข้อ 5 วรรคสาม ในกรณีมีเหตุผลสมควรคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ตามความจำเป็น

มิให้นำกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควร ให้มีการยื่นคำร้องขอรับที่ดินจากเกษตรกรไว้ล่วงหน้า โดยยังมิได้ทำการคัดเลือก

/ข้อ 10. .....

ข้อ 10. ในการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ 6(6) และการเข้าทำประโยชน์โดยได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าอยู่อาศัยและประกอบการเกษตรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ส.ป.ก. กำหนดเพื่อมิให้บุคคลใดได้รับการจัดที่ดินจากหน่วยงานของรัฐหลายแห่ง

สำหรับผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าอยู่อาศัยและประกอบการเกษตรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ผู้นั้นจะได้รับการคัดเลือกตามระเบียบนี้ต่อเมื่อได้ทำหนังสือยินยอมสละสิทธิในหนังสืออนุญาตนั้น หนังสือยินยอมดังกล่าวต้องกำหนดเงื่อนเวลาให้เกิดผลตั้งแต่วันที่ผู้นั้นได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ 11. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรตามข้อ 9. โดยมีแผนผังการจัดแบ่งแปลงที่ดินซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ให้ความเห็นชอบแล้วประกอบด้วย (ถ้ามี) และมีบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและได้รับที่ดินทำกินด้วย ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ และที่ชุมชนในท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นแห่งละหนึ่งฉบับ สำหรับกรณีตามข้อ 5 วรรคสาม ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งให้เกษตรกรดังกล่าวทราบ โดยไม่ต้องดำเนินการประกาศผลการคัดเลือก

ข้อ 12. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อทำหน้าที่คัดเลือกเกษตรกร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ 13. ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อวินิจฉัยต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 19 มิถุนายน 2535

สำเนาถูกต้อง

(นายประทีป บุพันธุ์)
นิติกร 5

ลงชื่อ อำพล เสนาณรงค์
(นายอำพล เสนาณรงค์)
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมายเหตุ : คัดจากราชกิจจานุเบกษา หน้า 39 เล่ม 109 ตอนที่ 80 วันที่ 24 กรกฎาคม 2535

สำเนา

ที่ กษ 1204/ 8310

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

8 กันยายน 2537

เรื่อง ที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตป่าไม้

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0609/12458 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0409/ว.26 ลงวันที่ 6 มกราคม 2535
2. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้สำเนาเรื่องจังหวัดอำนาจเจริญขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตป่าไม้ รวม 4 ข้อ ส่งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พิจารณา เนื่องจากกรมที่ดินเห็นว่า กรณีที่หารือดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของ ส.ป.ก. จึงขอให้ ส.ป.ก. เป็นผู้พิจารณา และผลการพิจารณาเป็นประการใด ขอให้แจ้งกรมที่ดินทราบเพื่อจะได้แจ้งจังหวัดอำนาจเจริญถือปฏิบัติต่อไป นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว

1. ตามข้อหารือข้อ 1 และข้อ 2 เห็นว่า ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินมีที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ ที่ป่าช้าซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลเป็นการถอนสภาพ การเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว ตามมาตรา 26(1) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 หรือไม่เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่า ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์และที่ป่าช้าดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดิน หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว หรือใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินย่อมมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว

ดังนั้น หากมีผู้บุกรุกเข้ายึดถือที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ ที่ป่าช้า โดยพลการจนเป็นเหตุให้ประชาชนคนอื่นไม่สามารถเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นร่วมกันได้ จึงมิใช่กรณีที่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีเจตนาร่วมกันที่จะเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือมีเจตนาเปลี่ยนสภาพการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว เพราะผู้บุกรุกสาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าวไม่อาจยกอายุความขึ้นต่อสู้กับแผ่นดินได้ และโดยที่กระทรวงมหาดไทยได้วางแนวทางในการพิจารณาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันว่า แปลงใดสมควรเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่นั้น ต้องให้สภาตำบล นายอำเภอ จังหวัด และกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเสียก่อน ตามนัยหนังสือที่ส่งมาด้วย 1 ฉะนั้น กรณีที่ส.ป.ก. ได้นำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตป่าไม้ โดยผ่านความเห็นชอบจากหน่วยงานดังกล่าวให้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้วมาดำเนินการมาปฏิรูปที่ดิน พระราชกฤษฎีกากำหนดเขต ปฏิรูปที่ดินย่อมมีผลเป็นการถอนสภาพ เฉพาะที่ดินแปลงที่ ส.ป.ก.นำมาปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ส่วนที่สาธารณประโยชน์แปลงอื่นที่ยังไม่เลิกใช้เพราะมีผู้บุกรุกดังกล่าวข้างต้น หรือประชาชนยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวหามีผลเป็นการถอนสภาพแต่อย่างใดไม่

/ เมื่อที่ดิน...

เมื่อที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลงใด ได้ถูกถอนสภาพจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยผลของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว แม้ประชาชนคงยืนยันให้ที่ดินนั้น คงอยู่เป็นที่สาธารณประโยชน์ตามเดิม ก็ไม่ทำให้ที่ดินดังกล่าวกลับคืนสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันอีก เว้นแต่ จะได้มีการสงวนหรือหวงห้ามขึ้นใหม่ตามความต้องการของทางราชการในภายหลัง หรือได้มีการกันที่ดินดังกล่าวออกจากเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ตั้งแต่การตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่นั้น

2. ตามข้อหารือข้อ 3 และข้อ 4 เห็นว่า เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญมีอำนาจจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดไว้ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ทั้งนี้ เกษตรกรซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบดังกล่าวเท่านั้นจึงมีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในการเขตปฏิรูปที่ดิน และเกษตรกรผู้ยื่นคำร้องขอดังกล่าว จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบ เช่นเดียวกัน

ดังนั้น แนวทางการจัดที่ดินตามปัญหาดังกล่าวต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 เท่านั้น การจัดที่ดินให้เกษตรกรได้ทุกครอบครัวหรือไม่เพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับ การกำหนดขนาดการถือครองเพื่อกระจายสิทธิในที่ดินที่จะจัดให้แก่เกษตรกรแต่ละครอบครัวเป็นสำคัญ ส่วนกรณีที่มีประชาชนกลุ่มหนึ่งเข้ายึดถือครอบครองที่สาธารณประโยชน์บ้านห้วยไร่ร้องเรียนขอให้ ส.ป.ก. เข้าไปจัดที่ดินทำกินให้แต่ประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งในบริเวณใกล้เคียง ประสงค์จะให้มีการจัดที่ดินให้ตนด้วย นั้น ตราบใดที่สภาตำบลมีความเห็นให้คงที่สาธารณประโยชน์ทั้งหมดไว้ ส.ป.ก. ก็ไม่อาจนำที่ดินนั้นมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เว้นแต่ จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนการนำที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินดังกล่าวแล้วข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐพันธ์ พิพัฒนกุล)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 2812971
โทรสาร 2810815

นิคมสร้างตนเองบางระกำ
จังหวัดพิษณุโลก
เลขรับ 0286
วันที่ 25 ก.พ. 42
เวลา ... น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองนิคมสร้างตนเอง ฝ่ายทะเบียนและหนังสือสำคัญ โทร.2823897

ที่ รส 0405/ว.892 วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคม

เรียน ผู้ปกครองนิคมสร้างตนเองบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ด้วยขณะนี้นิคมสร้างตนเองหลายแห่งได้หารือเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคม ซึ่งในเรื่องนี้กองนิคมสร้างตนเองได้ประสานงานกองนิติการเพื่อพิจารณาในเรื่องนี้โดยใช้กรณีตัวอย่างของนิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งกองนิติการได้สรุปแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวไว้ ตามบันทึก ที่ รส 0419/1311 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2541 ที่ได้จัดส่งมาพร้อมนี้

กองนิคมสร้างตนเอง จึงให้นิคมฯ ศึกษาผลการหารือการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตนิคมข้างต้นให้ชัดเจน และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

(นายระพี แม้นมนทรัตน์)
ผู้อำนวยการกองนิคมสร้างตนเอง

เรียน ผู้ปกครองนิคมฯ
กองนิคมฯ ได้หารือการออก
หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตนิคมฯ
เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

26 ก.พ. 42

26 ก.พ. 42

สำนักทะเบียนกลาง
รับที่ 1186
วันที่ ๑ ธ.ค. ๔๑
เวลา

บันทึกข้อความ

กองนิติการและคดีแพ่ง
รับที่ 76784
วันที่ ๓ ธ.ค. ๔๑
เวลา

ส่วนราชการ กองนิติการ โทร.5115-8

ที่ รส 0419/ 1311 วันที่ 3 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอหารือการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตนิคมฯ

ฝ่ายทะเบียนและหนังสือสำคัญ
รับที่ 3805
วันที่ 3 ธ.ค. 41
เวลา

เรียน ผู้อำนวยการกองนิคมสร้างตนเอง

ตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ รส 0405/1693 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2541 กองนิคมสร้างตนเองได้ขอหารือกองนิติการเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน จังหวัดอุตรดิตถ์ ของสำนักงานที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์ ว่าถูกต้องตามระเบียบ กฎหมายหรือไม่ และในกรณีหน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบล ฯลฯ ดำเนินการก่อสร้างหรือดำเนินการใดๆ ในพื้นที่สงวนของนิคมซึ่งนำไปขึ้นทะเบียนเป็นที่หลวง จะต้องขออนุญาตจากกรมประชาสงเคราะห์หรือไม่ หากไม่ขออนุญาตจะให้ดำเนินการอย่างไร นั้น

กองนิติการพิจารณาแล้ว ใคร่ขอเรียนว่า

1. ในประเด็นที่ว่า "การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมเป็นการถูกต้องด้วยระเบียบ กฎหมายหรือไม่"

1.1 ที่ดินในเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมฯ มีวัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์สำหรับจัดให้ประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่เล็กน้อย ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ เพื่อให้มีที่ดินทำกิน

1.2 หน่วยงานราชการต่างๆ เข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดินของนิคมได้ เนื่องจากได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์และไม่เป็นเหตุให้ที่ดินดังกล่าวเปลี่ยนสภาพไปเป็นที่ราชพัสดุแต่อย่างใด

1.3 ที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ ได้แก่ที่ดินสองประเภท คือ

1.3.1 สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน เช่น ที่เลี้ยงสัตว์สาธารณะ ที่หนองน้ำสาธารณะ ที่ป่าช้าสาธารณะ เป็นต้น

1.3.2 สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่น ที่สนามบิน ที่ตั้งสำนักราชการบ้านเมือง เป็นต้น ซึ่งคือที่ราชพัสดุนั่นเอง

ดังนั้น การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมจึงเป็นการไม่ถูกต้องตามประมวลกฎหมายที่ดิน เว้นแต่หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าหน่วยงานราชการต่างๆ ได้ครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาจึงมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมครอบคลุมพื้นที่ดังกล่าวในภายหลัง กรณีเช่นนี้ การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินดังกล่าวถือว่าเป็นการออกโดยถูกต้องตามกฎหมาย

/2. ในกรณี...

2. ในกรณีหน่วยงานของทางราชการ ซึ่ง ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมและนำไปขึ้นทะเบียนเป็นที่หลวงดำเนินการก่อสร้างหรือดำเนินการใดๆ ในพื้นที่ดังกล่าว จะต้องขออนุญาตจากกรมประชาสงเคราะห์หรือไม่ หากไม่ขออนุญาตจะให้ดำเนินการอย่างไร นั้น กรณีดังกล่าวนี้เมื่อหน่วยงานราชการต่างๆ ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของนิคมแล้ว ก็สามารถที่จะดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้ แต่ทั้งนี้ที่ดินดังกล่าวยังอยู่ในอำนาจของอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ.

(นายประกิต สนธิรัตน)
ผู้อำนวยการกองนิติการ

สำเนาถูกต้อง

(น.ส.ไพรรัตน์ สมัยสุต)
นักประชาสงเคราะห์ 4

ส่ง ฝ่ายทะเบียนและหนังสือสำคัญ

ที่ มท 0718/02718

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท 10200

27 มกราคม 2542

เรื่อง การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชัยนาท ที่ ชน 0022.1/8861 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2541

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0718/31527 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2541
2. สำเนาหนังสือสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง ที่ กษ 0214/2159 ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2541

ตามหนังสือที่อ้างถึงจังหวัดแจ้งว่า กระทรวงมหาดไทย (โดยนายอำเภอสรรพยา) ได้ขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แปลง "หนองหญ้าคา" "หนองฝากด่าน" และ "หนองอีมุ้ง" อำเภอสรรพยา และจังหวัดได้รับแจ้งจากสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดชัยนาทว่า ที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวอยู่ในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดิน มีผลให้ที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าวตกเป็นทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามความในมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2517 สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดชัยนาท จึงขอให้ระงับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ก่อน ซึ่งจังหวัดพิจารณาเห็นว่า ผู้ขอรังวัดไม่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาอีกต่อไป เห็นควรยกเลิกคำขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามระเบียบ นั้น

กรมที่ดิน...

กรมที่ดินได้หารือทางปฏิบัติเกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายของที่ดินสาธารณประโยชน์ ที่ตั้งอยู่ในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดินไปยังสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางแล้วได้รับแจ้งว่า เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดินใช้บังคับแล้ว ที่ดินสาธารณประโยชน์ก็ถูกถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และตกเป็นทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อใช้ในการจัดรูปที่ดิน ตามนัยมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2517 สำหรับการจัดที่ดินที่ถูกถอนสภาพดังกล่าว ให้คงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันนั้น จะต้องเป็นกรณีที่ได้ความว่า ที่ดินดังกล่าวประชาชนยังคงใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่และคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินส่วนนั้นในการจัดรูปที่ดิน โดยคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีแผนที่สังเขปแสดงขอบเขตของที่ดินตอนนั้นแนบท้ายประกาศ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกรมที่ดิน และสำเนาหนังสือสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

สำเนาถูกต้อง

(นายเชาวน์ชัย บริบูรณ์)
ผู้อำนวยการกองสำรวจและควบคุมที่ดิน

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) วิเชียร รัตนะพีระพงศ์
(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222 - 1840
โทรสาร 222 - 2851

ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๒๓๑๕๐ กรมที่ดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๕ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)ฯ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘

กรมที่ดินขอส่งสำเนาบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ เรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมที่ดินทราบเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

อนึ่ง สำหรับคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของกรมที่ดินและสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อวางแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการ ซึ่งกรมที่ดินจะได้แจ้งแนวทางปฏิบัติดังกล่าวให้ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพงษ์ ท่านตระกูล)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ
โทร. ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๘๒
โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๘๑

บันทึกข้อตกลง

ระหว่าง

กรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

พ.ศ. ๒๕๕๘

ตามที่ได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า รัฐบาลมีนโยบายเร่งรัดการดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่ราษฎร เพื่อให้ระบบของข้อมูลที่ดินเอกชน และที่ดินของรัฐมีความชัดเจนสามารถใช้ในการวางแผนทั้งเรื่องการจัดเก็บรายได้ การบริหารจัดการที่ดินของรัฐ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อเป็นการสนองต่อนโยบายดังกล่าว จึงควรปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานร่วมกัน เนื่องจากในปัจจุบันมีราษฎรนำหลักฐานมายื่นขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นจำนวนมากทำให้มีข้อขัดข้องในทางปฏิบัติหลายประการ และบางเรื่องเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนเพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และมีความสะดวกรวดเร็วในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่ประชาชนได้ตามสิทธิอันจะพึงมีตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการสนองตอบต่อนโยบายของรัฐในการให้บริการประชาชน กรมที่ดินและ ส.ป.ก. จึงได้กำหนดวิธีปฏิบัติร่วมกัน ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๑ และใช้บันทึกข้อตกลงฉบับนี้แทน

ข้อ ๒ ในข้อตกลงนี้

"เขตปฏิรูปที่ดิน" หมายความว่า เขตที่ดินที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"พื้นที่เขตดำเนินการ" หมายความว่า พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินบริเวณที่ ส.ป.ก. ได้นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน" หมายความว่า โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

/ข้อ ๓ ให้...

ข้อ ๓ ให้สำนักงานที่ดินท้องที่หรือศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินประสานงานกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ในการขอรับข้อมูลพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินพื้นที่เขตดำเนินการที่แสดงไว้ในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L ๗๐๑๗ หรือข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล โดยมีบันทึกการลงนามของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากทั้งสองหน่วยงาน พร้อม วัน เดือน ปี ที่มีการส่งมอบข้อมูล

ข้อ ๔ การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามมาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ เมื่อกรมที่ดินได้กำหนดแผนงานโครงการเดินสำรวจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในท้องที่อำเภอและจังหวัดใดแล้ว ให้ส่งแผนงานโครงการเดินสำรวจดังกล่าวให้ ส.ป.ก. ทราบ และให้ ส.ป.ก. แจ้งแผนงานโครงการเดินสำรวจดังกล่าวให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบด้วย

๔.๒ กรณีเป็นพื้นที่นอกเขตดำเนินการที่ไม่มีแนวเขตติดต่อกับพื้นที่เขตดำเนินการให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดินดำเนินการไปตามกฎหมายและระเบียบของกรมที่ดิน โดยไม่ต้องแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัดร่วมระวังชี้และลงชื่อรับรองแนวเขต

๔.๓ กรณีไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าที่ดินที่นำเดินสำรวจอยู่ในพื้นที่เขตดำเนินการหรือไม่ หรือกรณีที่ดินที่นำเดินสำรวจอยู่ในพื้นที่เขตดำเนินการ เมื่อเจ้าหน้าที่กรมที่ดินได้ดำเนินการสำรวจรังวัดทำแผนที่ตามกฎหมายและระเบียบของกรมที่ดินเสร็จแล้ว ให้ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินมีหนังสือสอบถาม ส.ป.ก.จังหวัด โดยจัดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือการประสานงานจัดส่งให้ ส.ป.ก.จังหวัดโดยตรง พร้อมสำเนาเอกสาร ดังนี้

(๑) หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน เช่น หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ใบจอง ใบเหยียบย่ำ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓, น.ส. ๓ ก., น.ส. ๓ ข.) หนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. ๓, กสน. ๕) ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพก่อนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่แสดงว่าเป็นผู้ซึ่งปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น แบบแจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดิน (ส.ค. ๒, ส.ค. ๓) ใบไต่สวน (น.ส. ๕) แบบพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๑ ก.) ก่อนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นต้น พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในพื้นที่เขตดำเนินการ (ตามแบบแนบท้าย)

(๒) สำเนาระวางแผนที่เฉพาะบริเวณตำแหน่งแปลงที่ดินที่มีการนำรังวัดเดินสำรวจไว้ โดยระบุค่าพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ของจุดตัดเส้นกริดมุมล่างด้านซ้ายและมุมบนด้านขวาที่ครอบคลุมบริเวณแปลงที่ดินดังกล่าวพร้อมชื่อระวางแผนที่และโซนของแผนที่ (ตามตัวอย่างท้ายบันทึกข้อตกลงฯ)

ทั้งนี้ เอกสารตาม (๑) และ (๒) เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ดินที่จะต้องตรวจสอบและรับรองว่าเป็นเอกสารที่ชอบด้วยระเบียบและกฎหมาย และที่ตั้งที่ดินตรงตามตำแหน่งที่ดินในระวางแผนที่สามารถใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้

/๔.๔ เมื่อ ส.ป.ก. ...

๔.๔ เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับหนังสือสอบถามตามข้อ ๔.๓ แล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบเขตพื้นที่รับผิดชอบและมีหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบให้ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือสอบถามจากศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน เมื่อครบกำหนดแล้วหาก ส.ป.ก.จังหวัดยังไม่ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบ ให้ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินมีหนังสือสอบถามโดยการจัดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปอีกครั้งมีกำหนดสามสิบวัน พร้อมแจ้งให้ทราบว่า "ขอให้ตอบให้ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ถ้าไม่ตอบภายในกำหนดให้ถือว่า ส.ป.ก.จังหวัด ไม่ประสงค์จะคัดค้าน" และเมื่อครบกำหนดแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขตต่อไป

ข้อ ๕ การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามมาตรา ๕๙ และมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ตรวจสอบพื้นที่จากข้อมูล ตามข้อ ๓ แล้วดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ กรณีเป็นคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในพื้นที่นอกเขตดำเนินการที่ไม่มีแนวเขตติดต่อกับพื้นที่เขตดำเนินการ ให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดินดำเนินการไปตามกฎหมายและระเบียบของกรมที่ดิน โดยไม่ต้องให้ ส.ป.ก.จังหวัด ร่วมในการระวังชี้และลงชื่อรับรองแนวเขต

๕.๒ กรณีไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินอยู่ในพื้นที่เขตดำเนินการหรือไม่ หรือกรณีที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินอยู่ในพื้นที่เขตดำเนินการให้สำนักงานที่ดินท้องที่มีหนังสือแจ้งเรื่องการรังวัดและระวังชี้แนวเขตไปยัง ส.ป.ก.จังหวัด พร้อมเอกสารเกี่ยวกับการขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ ส.ป.ก.จังหวัด ใช้ประกอบการพิจารณาในวันทำการรังวัด ดังนี้

(๑) คำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

(๒) หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน เช่น หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ใบจอง ใบเหยียบย่ำ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓, น.ส. ๓ ก., น.ส. ๓ ข.) หนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. ๓, กสน. ๕) ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ ก่อนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่แสดงว่าเป็นผู้ซึ่งปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น แบบแจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดิน (ส.ค. ๒, ส.ค. ๓) ใบไต่สวน (น.ส. ๕) บันทึกการสอบสวนสิทธิและพิสูจน์การทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๑ ก.) ก่อนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นต้น

(๓) รูปแผนที่สังเขปประกอบคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามบันทึกคำชี้แจงเรื่องตรวจและชี้ตำแหน่งในแผนที่ระวาง (ร.ว. ๑๐) ที่มีชื่อระวางแผนที่และโซนของแผนที่พร้อมการระบุค่าพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ของจุดตัดเส้นกริดมุมล่างด้านซ้ายและมุมบนด้านขวาที่ครอบคลุมบริเวณดังกล่าว (ตามตัวอย่างแนบท้ายบันทึกข้อตกลงฯ)

ทั้งนี้ เอกสารตาม (๑) (๒) และ (๓) เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ดินที่จะต้องตรวจสอบและรับรองว่าเป็นเอกสารที่ชอบด้วยระเบียบและกฎหมาย และที่ตั้งที่ดินตรงตามตำแหน่งที่ดินในระวางแผนที่สามารถใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้

/๕.๓ กรณี ...

๕.๓ กรณีที่สำนักงานที่ดินท้องที่มีหนังสือแจ้งเรื่องการรังวัดและระวังชี้แนวเขตไปยัง ส.ป.ก.จังหวัด แล้วปรากฏว่าในวันทำการรังวัด ส.ป.ก.จังหวัด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย ไม่ไปร่วมระวังชี้และรับรองแนวเขต หรือไปแต่ไม่รับรองแนวเขตโดยไม่มีการคัดค้านให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้สำนักงานที่ดินมีหนังสือสอบถาม ส.ป.ก.จังหวัด ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับภายใน ๗ วันนับจากวันทำการรังวัดเพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบว่า ที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ส.ป.ก. หรือไม่ และให้แจ้งด้วยว่า "ขอให้ตอบให้ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ถ้าไม่ตอบภายในกำหนดให้ถือว่า ส.ป.ก.จังหวัด ไม่ประสงค์จะคัดค้าน" พร้อมส่งรายละเอียดเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในพื้นที่เขตดำเนินการ (ตามแบบแนบท้าย) และสำเนาข้อมูลที่ได้ตรวจสอบและรับรองแล้วให้ ส.ป.ก. เพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

(๑.๑) ใบไต่สวน (น.ส. ๕) หรือบันทึกการสอบสวนสิทธิและพิสูจน์การทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะราย (น.ส. ๑ ค.)

(๑.๒) รายงานผลการรังวัด (ร.ว. ๓) พร้อมการสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในพื้นที่เขตดำเนินการ (ตามแบบแนบท้าย)

(๑.๓) ข้อมูลตำแหน่งแปลงที่ดินที่ทำการรังวัดกรณีรังวัดโดยวิธีแผนที่ชั้น ๑ ให้ส่งค่าพิกัดฉากในระบบ ยู ที เอ็ม ตามแบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. ๒๕ จ.) หรือกรณีเป็นการรังวัดโดยวิธีแผนที่ชั้น ๒ ให้ส่งรูปแผนที่สำหรับการลงระวางแผนที่ (ร.ว. ๙) ที่มีชื่อระวางแผนที่และโซนของแผนที่พร้อมการแสดงค่าพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ของจุดตัดเส้นกริดมุมล่างด้านซ้ายและมุมบนด้านขวาที่ครอบคลุมบริเวณตำแหน่งรูปแปลงที่ดิน (ตามตัวอย่างแนบท้ายบันทึกข้อตกลงฯ)

(๒) ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งผลการตรวจสอบให้สำนักงานที่ดินท้องที่ทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือสอบถาม และเมื่อครบกำหนดแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขตต่อไป

๕.๔ กรณีตำแหน่งแปลงที่ดินตามผลการรังวัดของกรมที่ดินทับซ้อนกับตำแหน่งแปลงที่ดินที่มีการออกเอกสารสิทธิของ ส.ป.ก. ไว้แล้ว หาก ส.ป.ก. มิได้คัดค้านการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้กรมที่ดินออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปตามกฎหมาย โดยเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ส่งรายละเอียดรูปแผนที่และเนื้อที่ให้ ส.ป.ก. ทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่กรมที่ดินได้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เพื่อให้ ส.ป.ก. ดำเนินการยกเลิกเอกสารสิทธิของเกษตรกรที่ได้รับสิทธิจาก ส.ป.ก. ในส่วนที่ทับซ้อนต่อไป

๕.๕ กรณีตำแหน่งที่ดินตามผลการรังวัดของกรมที่ดินทับซ้อนกับเอกสารสิทธิของ ส.ป.ก. ซึ่งอยู่ในพื้นที่นอกเขตดำเนินการ ให้กรมที่ดินดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปตามกฎหมาย และ ส.ป.ก. จะดำเนินการยกเลิกเอกสารสิทธิในส่วนที่ทับซ้อนดังกล่าว

ข้อ ๖ สำหรับเรื่องการรังวัดออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่อยู่ระหว่างการดำเนินการให้อนุโลมพิจารณาดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้โดยให้ทั้งสองหน่วยงานไปกำหนดระยะเวลาดำเนินการให้เป็นไปตามลำดับซึ่งได้เห็นชอบร่วมกันแล้ว

/ ข้อ ๗ ...

ข้อ ๗ หนังสือสั่งการใดๆ ของกรมที่ดินและ ส.ป.ก. ที่ขัดหรือแย้งกับบันทึกข้อตกลงนี้เป็นอันยกเลิก

ข้อ ๘ ในกรณีที่มีปัญหาการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงนี้ ให้กรมที่ดินและ ส.ป.ก. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาร่วมกันให้ได้ข้อยุติโดยเร็ว

ข้อ ๙ บันทึกข้อตกลงนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๘

ลงนาม..... ลงนาม.....

(นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) (นายศิริพงษ์ ห่านตระกูล)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อธิบดีกรมที่ดิน

ลงนาม..... พยาน ลงนาม..... พยาน

(นางเปรมจิต สังขพงษ์) (นายถวัลย์ ทิมาสาร)

รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รองอธิบดีกรมที่ดิน

แบบฟอร์มตามบันทึกข้อตกลงฯ

สรุปรายละเอียดเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่เขตดำเนินการ (เดินสำรวจ)

ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจฯ จังหวัด.....

ราย.....

.....

๑. หลักฐานเดิม ☐ ส.ค.๑ ☐ ใบจอง ☐ น.ส.๓ ☐ น.ส.๓ ก. ☐ น.ส.๓ ข. ☐ น.ค.๓ ☐ กสน.๕

เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ออกเมื่อวันที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา

หลักฐานแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก่อนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๒. ผลการรังวัดปรากฏ

๒.๑ ที่ดินอยู่ในระวางแผนที่ มาตราส่วน.....หมายเลข.....zone..... รายละเอียดแปลงที่ดินตามสำเนาระวางแผนที่แสดงบริเวณแปลงที่ดินที่ได้ระบุจุดตัดเส้นกริดในระวางแผนที่ไว้แล้ว

๒.๒ ผลการรังวัดได้เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

☐ มากกว่า ☐ น้อยกว่า หลักฐานเดิม.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

กรณีเนื้อที่มากกว่าหลักฐานเดิมเกิน ๑๐ หรือ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการตรวจสอบฯ แล้ว ตามการประชุมครั้งที่.....เมื่อวันที่.....

๒.๓ สภาพการทำประโยชน์ในขณะที่ทำการรังวัด .....

.....

๓. การตรวจสอบที่ดินข้างเคียงตามหลักฐานเดิมเปรียบเทียบกับที่ดินข้างเคียงในปัจจุบัน

ทิศเหนือ หลักฐานเดิมจด.....ระยะ.....ม.ปัจจุบันจด.....ระยะ.....ม.

☐ คงเดิม ☐ เปลี่ยนแปลงเนื่องจาก.....

.....

.....

ทิศใต้ หลักฐานเดิมจด.....ระยะ.....ม.ปัจจุบันจด.....ระยะ.....ม.

☐ คงเดิม ☐ เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....

.....

.....

/ทิศตะวันออก

ทิศตะวันออก หลักฐานเดิมจด.....ระยะ.....ม.ปัจจุบันจด.....ระยะ.....ม.

☐ คงเดิม ☐ เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....

.....

.....

ทิศตะวันตก หลักฐานเดิมจด.....ระยะ.....ม.ปัจจุบันจด.....ระยะ.....ม.

☐ คงเดิม ☐ เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....

.....

.....

๔. สรุปผลจากการสอบสวนตามข้อ ๑. ข้อ ๒. ข้อ ๓. และการรังวัดแล้วปรากฏว่าที่ดินที่ผู้ขอนำทำการเดินสำรวจมีการครอบครองและทำประโยชน์ตามสภาพท้องถิ่นและกิจการที่ทำประโยชน์ ตำแหน่งที่ดินมีการครอบครองต่อเนื่องข้างเคียงสอดคล้องสัมพันธ์กับหลักฐานที่ดินเดิมและรับรองว่าเป็นเอกสารที่ขอบด้วยกฎหมาย อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สามารถออกโฉนดที่ดินให้ได้

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่เดินสำรวจ
(.....)
.....วัน/เดือน/ปี

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่สอบสวนสิทธิ
(.....)
.....วัน/เดือน/ปี

ลงชื่อ.....ผู้กำกับการรังวัด
(.....)
.....วัน/เดือน/ปี

ลงชื่อ.....ผู้กำกับการเดินสำรวจ
(.....)
.....วัน/เดือน/ปี

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจฯ
(.....)
.....วัน/เดือน/ปี

แบบฟอร์มตามบันทึกข้อตกลงฯ

สรุปรายละเอียดเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในพื้นที่เขตดำเนินการ (เฉพาะราย)

คำขอฉบับที่..... ลงวันที่.....

ราย.....

.....

๑. หลักฐานเดิม ☐ ส.ค.๑ ☐ ใบจอง ☐ น.ส.๓ ☐ น.ส.๓ ก. ☐ น.ส.๓ ข. ☐ น.ค.๓ ☐ กสน.๕

เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ออกเมื่อวันที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา

หลักฐานแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก่อนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๒. ผลการรังวัดปรากฏ

๒.๑ ที่ดินอยู่ในระวางแผนที่ มาตราส่วน.....หมายเลข..... รายละเอียดแปลงที่ดินตาม

☐ รูปแผนที่ ร.ว. ๔ ฉบับลงระวาง หมายเลข.....zone.....

☐ รายการคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. ๒๕จ).....

๒.๒ ผลการรังวัดได้เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

☐ มากกว่า ☐ น้อยกว่า หลักฐานเดิม.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

กรณีเนื้อที่มากกว่าหลักฐานเดิมเกิน ๑๐ หรือ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการตรวจสอบฯ แล้ว ตามการประชุมครั้งที่.....เมื่อวันที่.....

๒.๓ สภาพการทำประโยชน์ในขณะที่ทำการรังวัด .....

.....

๓. การตรวจสอบที่ดินข้างเคียงตามหลักฐานเดิมเปรียบเทียบกับที่ดินข้างเคียงในปัจจุบัน

ทิศเหนือ หลักฐานเดิมจด.....ระยะ.....ม.ปัจจุบันจด.....ระยะ.....ม.

☐ คงเดิม ☐ เปลี่ยนแปลงเนื่องจาก.....

.....

.....

ทิศใต้ หลักฐานเดิมจด.....ระยะ.....ม.ปัจจุบันจด.....ระยะ.....ม.

☐ คงเดิม ☐ เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....

.....

.....

/ทิศตะวันออก

ทิศตะวันออก หลักฐานเดิมจด.....ระยะ.....ม.ปัจจุบันจด.....ระยะ.....ม.

☐ คงเดิม ☐ เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....

.....

.....

ทิศตะวันตก หลักฐานเดิมจด.....ระยะ.....ม.ปัจจุบันจด.....ระยะ.....ม.

☐ คงเดิม ☐ เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....

.....

.....

๔. สรุปผลจากการสอบสวนตามข้อ ๑. ข้อ ๒. ข้อ ๓. และการรังวัดแล้วปรากฏว่าที่ดินที่ผู้ขอนำทำการรังวัดมีการครอบครองและทำประโยชน์ตามสภาพท้องถิ่นและกิจการที่ทำประโยชน์ ตำแหน่งที่ดินมีการครอบครองต่อเนื่องข้างเคียงสอดคล้องสัมพันธ์กับหลักฐานที่ดินเดิมและรับรองว่าเป็นเอกสารที่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ในหลักเกณฑ์ที่สามารถออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ขอได้

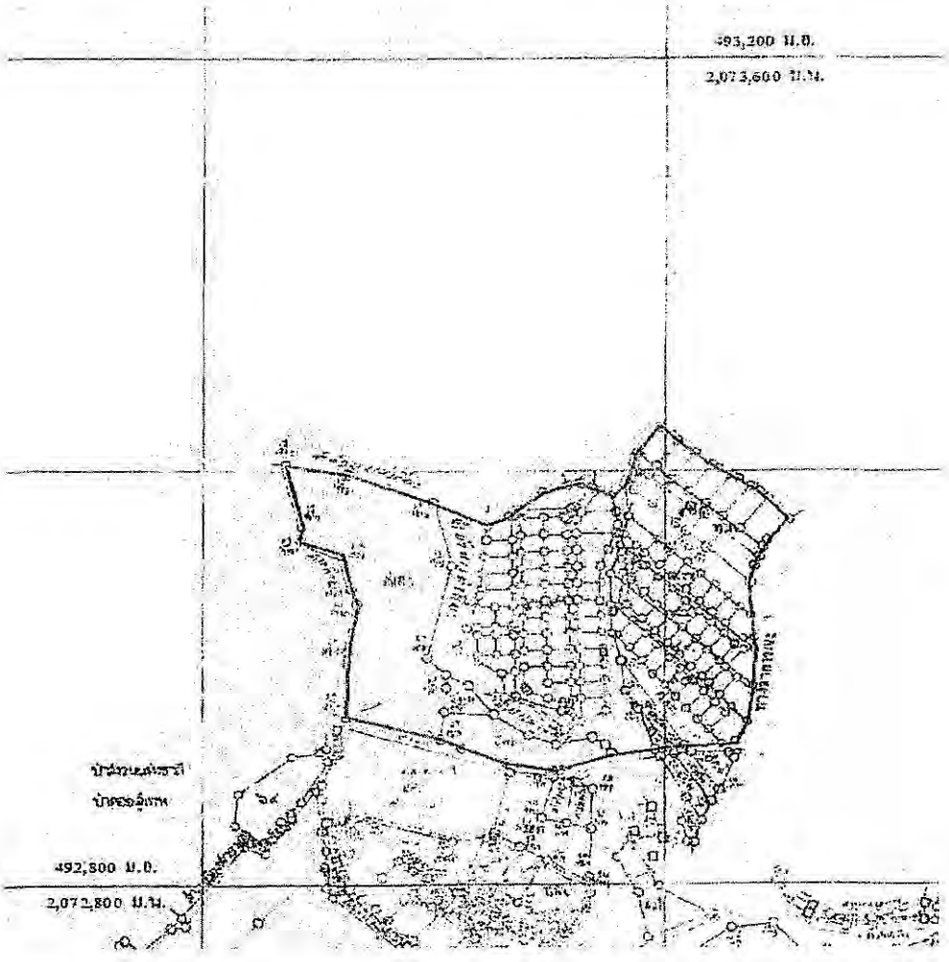
ลงชื่อ.....ผู้ทำการรังวัด
(.....)
.....วัน/เดือน/ปี

ลงชื่อ.....หัวหน้าฝ่ายรังวัด
(.....)
.....วัน/เดือน/ปี

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก
(.....)
.....วัน/เดือน/ปี

เอกสารตามข้อ ๔.๓ (๒)

แผนที่แสดงตำแหน่งที่ดินที่ขอให้ตรวจสอบ บริเวณระวาง 4746 II 9272 Zone 47
พื้นที่ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

สัญลักษณ์

บริเวณที่ดินที่ขอให้ตรวจสอบ

เอกสารตามข้อ ๕.๒ (๓)
(ร.ว.๑๐)

บันทึกคำชี้แจงเรื่องตรวจและชี้ตำแหน่งในระวางแผนที่

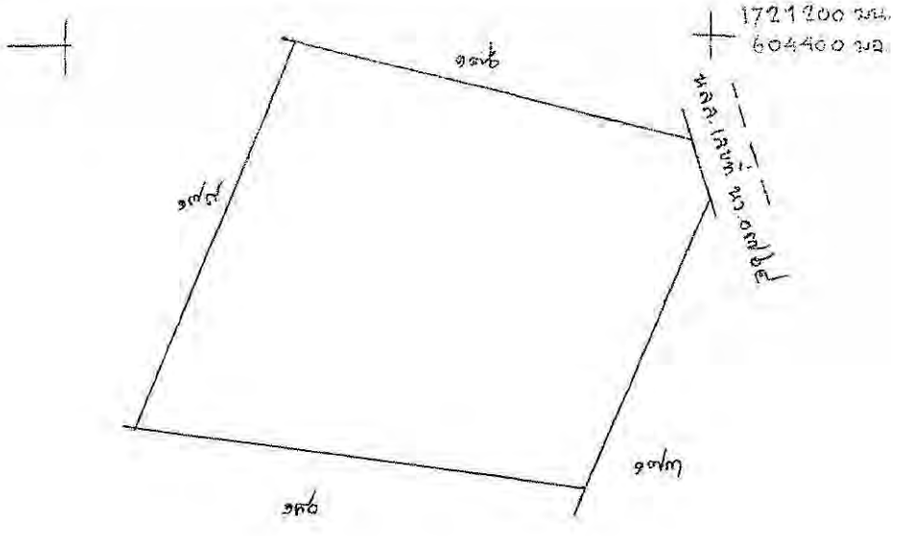
สำนักงานที่ดินจังหวัด นครสวรรค์

วันที่ ๓๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้าพเจ้า นายเอกณรงค์ ด่วนชะเอม ตำแหน่ง นายช่างรังวัดฯ ได้ตรวจสารบัญที่ดิน อำเภอ โกรกพระ ซึ่ง ขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน ตำบล ท่าศาลา อำเภอ โกรกพระ จังหวัด นครสวรรค์ ปรากฏว่าที่ดินแปลงนี้อยู่ในระวาง 4940 II 0420 เลขที่ดิน หน้าสำรวจ เป็นที่

ข้าพเจ้า ขอรับรองว่าที่ดินแปลงที่ข้าพเจ้านำมาขอรังวัดออกโฉนดที่ดินโดยชี้ตำแหน่งในระวางแผนที่ และเจ้าหน้าที่ได้คัดแผนที่ต่อท้ายนี้เพื่อประกอบคำขอรังวัดออกโฉนดที่ดินของข้าพเจ้า ข้างเคียงทั้งสี่ทิศติดต่อ คือ

ทิศตะวันออกจด
ทิศตะวันตกจด ตามรูปแผนที่ด้านล่าง
ทิศเหนือจด
ทิศใต้จด

ลงชื่อ ผู้ชี้ตำแหน่งในระวางแผนที่
(.....)
ลงชื่อ ตำแหน่ง นายช่างรังวัดปฏิบัติงาน
(นายเอกณรงค์ ด่วนชะเอม)

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์ กรมที่ดิน จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ เล่ม พ.ศ. ๒๕๕๓

เอกสารตามข้อ ๕.๓ (๑.๓)

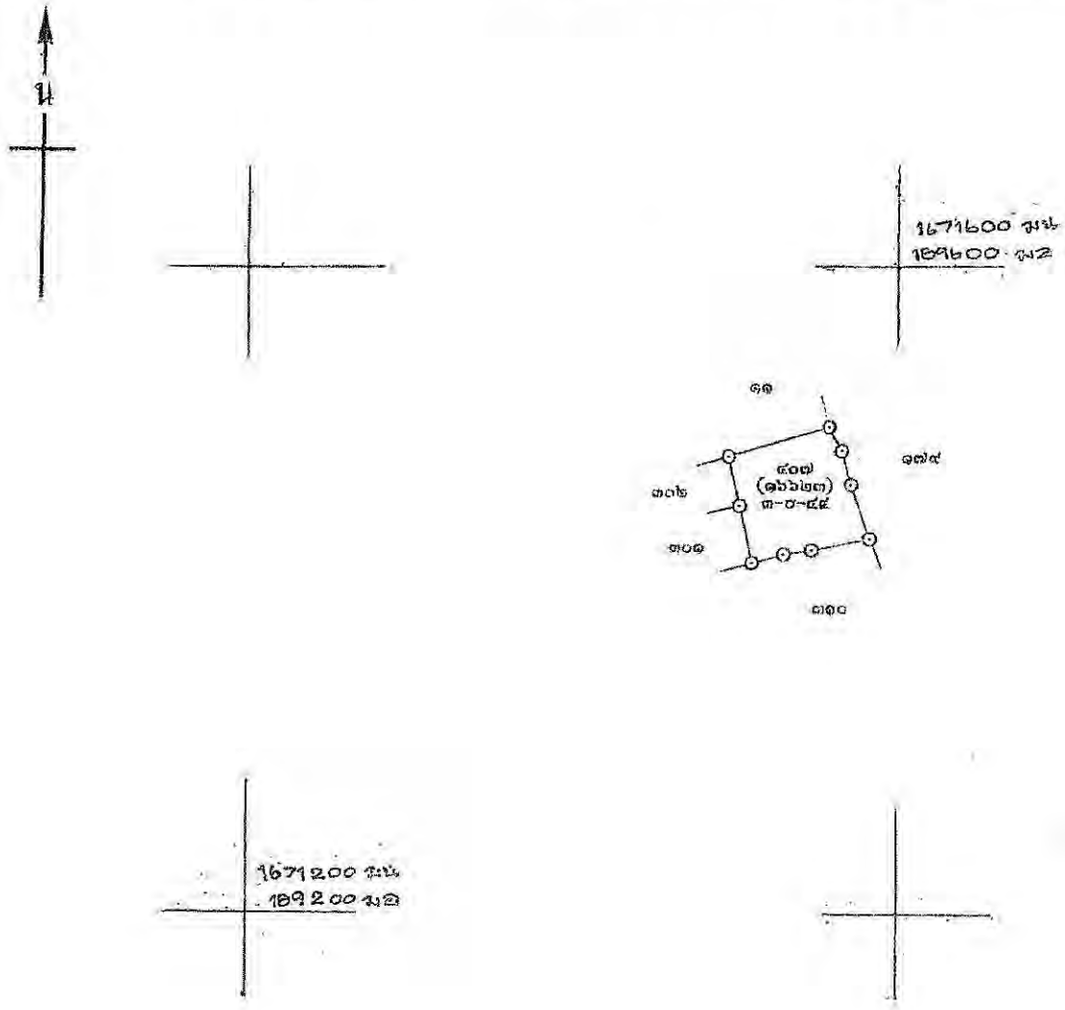
(ร.ว. ๕)

ระวาง 5489III8870 มาตราส่วน ๑/๔๐๐๐ ZONE 48

ประเภทการรังวัดออกโฉนดที่ดิน ราย นาง สมจิตร แปรโคกสูง

ตำบล โคกสูง อำเภอ เมืองนครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา

ผู้รังวัด นาย สมนึก บุญกระเดื่อง ตำแหน่ง นายช่างรังวัดชำนาญงาน รังวัดวันที่ ๒ / พฤศจิกายน ๒๕๕๓

มาตราส่วนในระวาง 5489III 8870 มาตราส่วน ๑/๔๐๐๐

หมายเหตุ ที่ดินใช้ในราชการที่ดี

ถ้าเป็นรูปแผนที่แบ่งแยก แม้สามารถจะให้ผู้แบ่งแยก และผู้รับแยกรับรองรูปแผนที่ได้ ก็ให้ลงชื่อรับรองไว้เสียด้วย วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ตรวจรูปแผนที่นี้แล้วเห็นว่า ตามที่เจ้าพนักงานได้ทำการรังวัดมานั้น ถูกต้อง ตรงกับความประสงค์ของข้าพเจ้าทุกประการแล้ว

ผู้ขอรังวัด
(นาย สมนึก บุญกระเดื่อง)
วันที่ 22 พ.ย. 2553

ผู้ตรวจ
(นายสุรศักดิ์ ศิริสกาพ)
วันที่ 30 พ.ย. 2553

กรมที่ดิน

พิมพ์เมื่อวันที่ 19/11/2553 เวลา 8 : 35

เอกสารตามข้อ ๕.๓ (๑.๓)

1/1
(ร.ว. ๒๕ ข)

แบบคำนวณเนื้อที่

ราย นางเล็ก ลีละพันธ์ เลขที่ดิน ๑๖๒ ระวาง 4925I0226-4(1/2000) โซน 47

ตำบล นาสาร อำเภอ พระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช

รายการคำนวณเลขที่ 28/05/2555 - 587 DOL SURVEY 2.0.2.9

หลักเขตที่ดิน	ผลต่างพิกัดฉากเหนือ น.(+)ต.(-)	พิกัดฉาก ยู ที เอ็ม		เนื้อที่	
		เหนือ	ออก	ผลบวกพิกัดฉากออกข้างหนึ่งๆ	ผลบวก × น. (+) ผลบวก × ต. (-)
	เมตร	เมตร	เมตร	เมตร	ตารางเมตร
เก่า-จ3-5384		926 609.327	603 398.701		
เก่า-จ3-7072	0.400	926 609.727	603 388.597	1 206 779.208	482 711.683
เก่า-จ5-8212	1.446	926 611.173	603 362.834	1 206 743.341	1 744 950.871
เก่า-จ5-1630	0.673	926 611.846	603 338.166	1 206 701.000	812 109.773
เก่า-ม1-8715	1.331	926 613.177	603 310.087	1 206 648.253	1 606 048.824
เก่า-จ5-9676	- 57.292	926 555.885	603 314.020	1 206 624.107	69 129 908.338
เก่า-จ5-5745	- 12.295	926 543.590	603 393.179	1 206 707.199	-14 836 465.011
เก่า-ช5-9800	13.317	926 556.907	603 400.061	1 206 793.240	16 070 865.577
เก่า-ช3-6238	37.178	926 594.085	603 399.316	1 206 799.377	44 866 387.238
เก่า-จ3-5384	15.242	926 609.327	603 398.701	1 206 798.017	18 394 015.375
					10 715.992
					5 357.996

เนื้อที่บนพื้นที่จริง = เนื้อที่ในระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็น / $C^2 \times R^2$

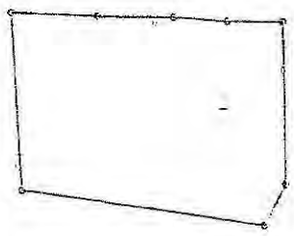
ค่าสัมประสิทธิ์ (C) =0.99999

ค่าตัวคูณมาตราส่วน (K) =0.99973

เนื้อที่ 3 – 1 – 40.2 ไร่

เนื้อที่คำนวณ 3 – 1 – 40.22 ไร่

แปลงรวม

ผู้คำนวณ (นายสมโภชน์ พัฒนโคกนพงศ์) 21 ธ.ค. 2555

ผู้ตรวจ (นายชาตรี เหมจันทร์) 19 มิ.ย. 2555

หัวหน้าฝ่าย (นายสทธิพงศ์ ชนะสิทธิ์) ../../..

รมที่ดิน

พิมพ์เมื่อวันที่ 18/06/2555 เวลา 18:15 น.

การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

ที่ มท 0618/ว.1427

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท 10200

23 มิถุนายน 2535

เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ.2535

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน พ.ศ. .... ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ และนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในระเบียบดังกล่าวแล้ว ดังสำเนาที่ได้ส่งมาพร้อมนี้ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 17 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2535 แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอนก สิทธิประศาสน์)
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ
โทร. 222 - 1840

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
พ.ศ. 2535

เนื่องจากปัจจุบันมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและรับผิดชอบที่ดินของรัฐ ซึ่งได้แก่ ที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่สาธารณประโยชน์ และที่ราชพัสดุ เป็นต้น อยู่หลายหน่วยงาน ด้วยกัน บางครั้งเมื่อมีปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ส่วนราชการดังกล่าวไม่อาจแก้ไขปัญหาให้ยุติลงได้โดยลำพัง ประกอบกับในปัจจุบันที่ดินของรัฐได้ถูกบุกรุก ยึดครอง ถือครอง ทั้งในลักษณะส่วนตัวและเป็นหมู่คณะ ก่อให้เกิดผลกระทบในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง นับวันจะสร้างปัญหาซับซ้อนและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น อาจก่อให้เกิดความหายนะแก่ชาติ เกิดมหันตภัยต่อส่วนรวมได้ ถ้ามิได้รับการแก้ไขโดยทันท่วงที รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐดังกล่าวให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย โดยการตั้งคณะกรรมการขึ้นทำหน้าที่แก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการในการแก้ไขปัญหาและป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐต่อไป

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2535"

ข้อ 2. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

"ที่ดินของรัฐ" หมายความว่า ที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่สงวนหวงห้ามของรัฐทุกประเภท ที่สาธารณประโยชน์ ที่ราชพัสดุ และที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทุกประเภท

"จังหวัด" หมายความถึงกรุงเทพมหานครด้วย

ข้อ 4...

ข้อ 4. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ" เรียกโดยย่อว่า "กบร." ประกอบด้วย

(1)	รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย	ประธานกรรมการ
(2)	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
(3)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานกรรมการ
(4)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	รองประธานกรรมการ
(5)	ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	กรรมการ
(6)	ปลัดกระทรวงกลาโหม หรือผู้แทน	กรรมการ
(7)	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
(8)	ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
(9)	ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน หรือผู้แทน	กรรมการ
(10)	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน	กรรมการ
(11)	รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมดูแลงานตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
(12)	อัยการสูงสุด หรือผู้แทน	กรรมการ
(13)	ผู้บัญชาการทหารบก หรือผู้แทน	กรรมการ
(14)	ผู้บัญชาการทหาร เรือ หรือผู้แทน	กรรมการ
(15)	ผู้บัญชาการทหารอากาศ หรือผู้แทน	กรรมการ
(16)	ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีประจำเขตตรวจราชการที่มีปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ	กรรมการ
(17)	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ หรือผู้แทน	กรรมการ
(18)	อธิบดีกรมที่ดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
(19)	อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้แทน	กรรมการ
(20)	อธิบดีกรมธนารักษ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
(21)	อธิบดีกรมป่าไม้ หรือผู้แทน	กรรมการ
(22)	อธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้แทน	กรรมการ
(23)	อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ หรือผู้แทน	กรรมการ

(24)...

(24)	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
(25)	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
(26)	ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ หรือผู้แทน	กรรมการ
(27)	ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
(28)	ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและเลขานุการ
(29)	ข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย ไม่เกิน 2 คน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ 5. ให้ กบร. มีอำนาจหน้าที่กำกับติดตามดูแลให้ส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการในการแก้ไขปัญหาและมาตรการในการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบ และกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญไว้แล้วดังนี้

5.1 มาตราการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

5.1.1 เร่งรัดให้ดำเนินการสำรวจและจัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐที่อยู่ในความดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ให้ถูกต้องและชัดเจน รวมทั้งจัดทำทะเบียนหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินของรัฐ แล้วแต่กรณีไว้เป็นหลักฐาน โดยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

5.1.2 ให้จังหวัดที่มีปัญหาการบุกรุกหรือการครอบครองที่ดินของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตามที่ กบร.กำหนด ดำเนินการตรวจสอบการครอบครองที่ดินของบุคคลผู้เข้าครอบครองที่ดินของรัฐ หากผลปรากฏว่าผู้ครอบครองไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นเกษตรกรที่ยากจน หรือผู้ยากจน ก็ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดที่ดินให้ทำกินหรืออยู่อาศัย ตามที่ กบร.กำหนด

5.1.3 ให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบเกี่ยวกับที่ดินของรัฐ หรือจงใจละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง แก่ผู้บุกรุกที่ดินของรัฐอย่างเคร่งครัดและเฉียบขาด

5.1.4 กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาหรือคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาหรือในการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ หรือในการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวกับที่ดินของรัฐ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต เพื่อรักษาผลประโยชน์

ของรัฐ และเป็นกรณีที่อัยการรับเป็นทนายความแก้ต่างว่าต่างคดีให้ เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาล ก็ให้ได้รับความคุ้มครองโดยมิต้องรับผิดชอบต่อค่าเสียหายเมื่อแพ้คดี และในกรณีที่คดียังไม่ถึงที่สุดหากเจ้าหน้าที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องออกหรือพ้นจากราชการตามกฎหมายเสียก่อน ก็ให้มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศาล ตามหมายเรียกของศาลได้ในอัตราเท่ากับที่เคยมีสิทธิเบิกในตำแหน่งครั้งสุดท้ายก่อนออกหรือก่อนพ้นจากราชการตามกฎหมาย จนกว่าคดีจะถึงที่สุด และในกรณีเจ้าหน้าที่ถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของรัฐโดยสุจริตดังกล่าว ก็ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาให้ความเป็นธรรม ตามระเบียบราชการ หรือตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัด โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบให้สอดคล้องกันด้วย

5.1.5 กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกฟ้องคดีเป็นจำเลยเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ 5.1.4 ผู้บังคับบัญชาจะอ้างเป็นเหตุเพื่องดหรือพิจารณาบำเหน็จความชอบประจำปีไม่ได้ และให้พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีในกรณีปกติหรือกรณีพิเศษแล้วแต่กรณีโดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ให้สอดคล้องกันด้วยต่อไป

5.2 มาตรการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ

5.2.1 จัดการวางแผนงานใช้ที่ดินของรัฐให้ได้ประโยชน์มากที่สุด

5.2.2 ให้ความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับการใช้ที่ดินของรัฐ โดยจัดให้มีการอบรมผู้นำท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนตลอดจนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการ นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ให้มีความสำนึกในคุณค่า รัก และหวงแหนที่ดินของรัฐ

5.2.3 จัดให้มีแผนการประชาสัมพันธ์ระดับชาติ เพื่อรณรงค์ในการอนุรักษ์ที่ดินของรัฐ

5.2.4 ให้จัดทำแผนที่แสดงสภาพและประเภทที่ดินของรัฐ ตั้งแสดงไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต สำนักงานเทศบาล สภาตำบล และส่วนราชการที่รับผิดชอบดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ

5.2.5 สำหรับที่ดินของรัฐประเภทสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ และประเภทสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ให้มีการเร่งรัดการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงโดยให้อธิบดีกรมที่ดินมอบอำนาจหน้าที่การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดตามความเหมาะสม หากมีผู้คัดค้านการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ก็ให้ดำเนินการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ก็ให้ดำเนินการแก้ไขให้สอดคล้องกันด้วย

ข้อ 6....

ข้อ 6. นอกจากมาตรการที่กำหนดไว้แล้วในข้อ 5. ให้ กบร.มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้อีก คือ

6.1 รวบรวมข้อมูล เอกสารหลักฐาน และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการครอบครองที่ดินของบุคคลใด ๆ ในที่ดินของรัฐ

6.2 ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐ ส่งเอกสารหลักฐานและหรือส่งผู้แทนมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาของ กบร.หรือคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน ที่ กบร.แต่งตั้ง

6.3 เสนอนโยบายหรือแผนงานในการแก้ไขปัญหาหรือในการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรต่อคณะรัฐมนตรี

6.4 ประสานงานในการแก้ไขปัญหาและป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุผลตามมาตรการตามข้อ 5.1 และข้อ 5.2 อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

6.5 เสนอแนะการปูนบำเหน็จแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวซึ่งมีผลงานดีเด่น และพิจารณาให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติโดยมิชอบ ตามความเหมาะสมและตามควรแก่กรณี

6.6 พิจารณาให้การสนับสนุนแก่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในด้านงบประมาณและในด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามมาตรการให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความรวดเร็ว

6.7 แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือ กบร.ปฏิบัติงานตามความเหมาะสม

ข้อ 7. ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ เรียกโดยย่อว่า "สบร." ขึ้นในสำนักงานปลัดสำนักงานนายกรัฐมนตรี เพื่อทำหน้าที่ประสานนโยบายและการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ กบร.มอบหมาย

ข้อ 8. ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535

สำเนาถูกต้อง (ลงชื่อ) อานันท์ ปันยารชุน

(นายอานันท์ ปันยารชุน)

(นายชัยวัฒน์ ลิมป์วรรณะ) นายกรัฐมนตรี

เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน 6

ที่ มท 0618/ว 1428

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษกางค์ กท 10200

23 มิถุนายน 2535

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

เนื่องจากได้พิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน ได้ถูกบุกรุกยึดถือครอบครองเป็นจำนวนมาก ยากต่อการแก้ไข ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง ซึ่งสาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากที่ดินดังกล่าวยังไม่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อแสดงเขตไว้เป็นหลักฐาน เป็นผลให้ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษา ตลอดจนราษฎร ไม่ทราบอาณาเขตที่แน่นอนและก่อให้เกิดปัญหาการบุกรุกในที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กระทรวงมหาดไทยโดยกรมที่ดินจึงได้จัดทำโครงการเร่งรัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงทั่วประเทศให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 2 ปี (พ.ศ.2535 - 2536) และเพื่อให้โครงการเร่งรัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงดังกล่าวบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ถือเป็นนโยบายที่สำคัญของกระทรวงมหาดไทย โดยให้ประชุมชี้แจงหัวหน้าประจำส่วนราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้อง นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ และผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ทั้งที่สาธารณประโยชน์และที่รกร้างว่างเปล่า เช่น นายกเทศมนตรี ฯลฯ เป็นต้น เพื่อรับทราบและนำไปปฏิบัติ พร้อมทั้งขอให้กำชับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสภาตำบล ได้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดด้วย ดังนี้

1. ให้กวดขันสอดส่อง ดูแลอย่าให้มีการบุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ทั้งที่สาธารณประโยชน์และที่รกร้างว่างเปล่า โดยเคร่งครัด โดยเฉพาะกรณีที่เพิ่งเข้าไปบุกรุกขอให้รีบดำเนินการโดยเฉียบขาดทันทีอย่าปล่อยไว้จะยากต่อการแก้ไข สำหรับกรณีที่บุกรุกมานานแล้วและมีจำนวนมาก ก็ให้พิจารณาดำเนินการตามแนวนโยบายและระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติที่ได้แจ้งให้จังหวัดทราบแล้ว

/ 2. ให้ทำการ

2. ให้ทำการประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรทราบถึง เนื้อที่และอาณาเขตของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ทั้งที่สาธารณประโยชน์และที่รกร้างว่างเปล่า รวมทั้งรณรงค์ให้ราษฎรได้ตระหนักและหวงแหน ช่วยกันดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันมิให้มีการบุกรุก

3. เนื่องจากกรมที่ดินได้จัดทำโครงการเร่งรัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงทั่วประเทศ ในระยะเวลา 2 ปี (พ.ศ.2535 - 3536) ฉะนั้น จึงขอให้อำเภอและกิ่งอำเภอได้รับยื่นคำขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง สำหรับที่สาธารณประโยชน์ ตามระเบียบโดยด่วน เพื่อทางสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี จะได้รวบรวมคำขอดังกล่าวส่งให้เจ้าหน้าที่จากส่วนกลางที่จะออกมาดำเนินการต่อไป และขอให้ตรวจสอบหาแนวเขตที่ดินให้ถูกต้องและเป็นที่ยุติก่อนที่เจ้าหน้าที่จะออกไปทำการรังวัดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอนก สิทธิประศาสน์)
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ที่ มท 0618/ว 3012

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท 10200

15 พฤศจิกายน 2536

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0618/ว 3015 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2535
2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0618/ว 1624 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2536

ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0618/ว 3015 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2535 กำหนดกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกฟ้องเป็นจำเลยเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ปัญหา หรือป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ หรือปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินของรัฐ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต เพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐ ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะอ้างเป็นเหตุเพื่องด หรือรอการพิจารณาบำเหน็จความชอบประจำปีไม่ได้ โดย ก.พ. มีมติอนุมัติให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนให้เป็นกรณีพิเศษ และให้จังหวัดที่มีปัญหาการบุกรุก หรือครอบครองที่ดินของรัฐ แต่งตั้งคณะกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐส่วนจังหวัด (กปร.ส่วนจังหวัด...) ที่อำนาจหน้าที่รวม 7 ประการ และตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0618/ว 1624 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2536 ส่งนโยบายและแนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ รวม 7 ข้อ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 4 พฤษภาคม 2536 มาเพื่อถือปฏิบัติ นั้น

ปรากฏว่า บางจังหวัดยังไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐส่วนจังหวัด (กปร.ส่วนจังหวัด) เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในจังหวัด และมิได้ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับกรรมการผู้เกี่ยวข้อง และประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชน ทราบมาตรการดังกล่าว เป็นเหตุให้มีการชุมนุมร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่เสมอ

ฉะนั้น จึงขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

1. มอบให้หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการของ กปร. ส่วนจังหวัด เป็นเจ้าของเรื่อง นำเรื่องดังกล่าวประชุมชี้แจงให้หัวหน้าหน่วยราชการต่าง ๆ ทราบ ในการประชุมประจำเดือน และแจ้งแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ให้นายอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ กิ่งอำเภอ ทราบและปฏิบัติ

2. จัดประชุมคณะกรรมการ กปร. ส่วนจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น

3. ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ประชุมชี้แจงนโยบายและแนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน ทั่วไปทราบ

4. รายงานผลการแก้ไขปัญหาการตรวจสอบการบุกรุก หรือการครอบครองที่ดินของรัฐ ตามนัย ข้อ 5.1.2 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ.2535 ให้กระทรวงมหาดไทยและผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีประจำเขตทราบ

5. เมื่อมีปัญหาข้อขัดข้องเกี่ยวกับการปฏิบัติประการใด ให้รีบรายงานกระทรวงมหาดไทย และผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีประจำเขตทราบโดยด่วน

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตรี เบญจกุล มะกะระชัช

(เบญจกุล มะกะระชัช)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

กรมที่ดิน

กองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ

โทร. 222 - 1840

ที่ มท 0606/ว.30743

กรมที่ดิน
ถนนพระพิทัก กท 10200

22 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง การรังวัดตรวจสอบที่สาธารณประโยชน์ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

ด้วยปรากฏว่ามีผู้บุกรุกที่สาธารณประโยชน์ ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เช่น ทางสาธารณประโยชน์ ทางน้ำสาธารณประโยชน์ และลำลางสาธารณประโยชน์ เมื่อผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาได้รับการร้องเรียนก็จะขอให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา ส่งเจ้าหน้าที่ไปรังวัดสอบเขต แต่เจ้าหน้าที่ที่ดินจะแจ้งว่าไม่มีอำนาจที่จะไปรังวัดสอบเขตตามประมวลกฎหมายที่ดิน เพราะไม่มีหนังสือแสดงสิทธิหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ประชาชนที่เดือดร้อนจะมีหนังสือร้องเรียนกับจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งหน่วยงานนั้น ๆ จะขอทราบแนวทางปฏิบัติจากกรมที่ดิน

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า การขอรังวัดสอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ไม่ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ไม่มีระเบียบให้ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษายื่นขอสอบเขต เมื่อมีราษฎรร้องเรียนว่ามีผู้บุกรุกหรือออกโฉนดที่ดินทับที่สาธารณประโยชน์ ในทางปฏิบัติให้ผู้มีหน้าที่ดูแลที่ดินสาธารณประโยชน์ แจ้งเป็นหนังสือมายังสำนักงานที่ดินเพื่อขอความร่วมมือ ให้สำนักงานที่ดินจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปช่วยทำการรังวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ โดยถือหนังสือขอความร่วมมือเป็นคำขอ และอนุโลมถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน พ.ศ. 2527 หมวด 1 ข้อ 5 กับคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 158/2501 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2501 เรื่อง ระเบียบปฏิบัติในการรังวัดทำแผนที่และการระวังแนวเขตที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งเกิดขึ้นโดยสภาพ เว้นแต่การปักหลักเขตที่ดินให้ใช้หลักไม้ปักแทน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวผู้มีหน้าที่ดูแลจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกับการรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว จะต้องแจ้งผลการรังวัดให้ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ทราบ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร รัตนะนีระพงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองควบคุมแผนที่
โทร 2223188
โทรสาร 2230326

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการสอบสวนเกี่ยวกับการบุกรุกที่หรือทางสาธารณประโยชน์
พ.ศ.2539

เพื่อให้การสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบุกรุกที่หรือทางสาธารณประโยชน์เป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย กระทรวงมหาดไทยจึงออก "ระเบียบไว้ดังต่อไปนี้"

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบุกรุกที่หรือทางสาธารณประโยชน์ พ.ศ.2539

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

"ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน" หมายถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้หนึ่งผู้ใด หรือคณะกรรมการสอบสวน ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครแต่งตั้งแล้วแต่กรณี

"ผู้มีส่วนได้เสีย" หมายถึง

(1) ผู้มีผลประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับการบุกรุกที่หรือทางสาธารณประโยชน์

(2) ผู้ที่เป็นญาติเกี่ยวข้องกับบุคคลตาม (1) ได้แก่ เป็นบุพการี หรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้อง หรือเป็นลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติ เกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(3) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของบุคคล ตาม (1)

(4) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้าง หรือเคยเป็นนายจ้างของบุคคลตาม (1)

ข้อ 5 การแต่งตั้งผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน

(1) เมื่อมีกรณีอันสมควรจะต้องสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบุกรุกที่หรือทางสาธารณประโยชน์ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานคร แต่งตั้งผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนขึ้น

(2) ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการบุกรุกที่หรือทางสาธารณประโยชน์นั้น ไม่สมควรจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน

(3) เมื่อมีการคัดค้านหรือโต้แย้งว่า ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนมีส่วนได้เสียในเรื่องที่มีการสอบสวน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี พิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร

/ข้อ 6...

ข้อ 6 การสอบสวนให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนดำเนินการดังนี้

(1) สอบสวนถึงประวัติความเป็นมา สภาพของที่ดิน อาณาเขตเนื้อที่และการใช้ประโยชน์ของที่ดินแปลงนั้น ๆ โดยชัดเจน นอกจากนี้ให้สอบสวนในประเด็นที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ด้วย

ก. ที่ดินที่ทางราชการสงวนหวงห้ามไว้นั้น ได้หวงห้ามไว้ ตั้งแต่เมื่อใด ผู้ใดประกาศสงวนหวงห้าม อาศัยอำนาจตามกฎหมายใด มีหลักฐานอย่างใดบ้าง ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันมาอย่างใด ตั้งแต่เมื่อใด ในปัจจุบันยังใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่ หรือเลิกใช้แล้ว ตั้งแต่เมื่อใด เพราะเหตุใด

ข. ทางน้ำ หนอง บึง นั้น ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันมาอย่างใด มีบริเวณตื้นเขินหรือไม่เพียงใด การตื้นเขินนั้น เป็นไปในลักษณะใด กล่าวคือ มีบุคคลทำให้เกิดขึ้นหรือเป็นไปโดยธรรมชาติ

ค. ถนน ทางเดิน นั้น มีความเป็นมาอย่างไร กล่าวคือ เจ้าของที่ดินอุทิศให้โดยตรงหรือโดยปริยาย หรืออย่างใด ทางเส้นนี้เริ่มจากที่ใดถึงที่ใด ใช้กันอย่างไร เป็นทางซึ่งสาธารณชนใช้หรือใช้เฉพาะเจ้าของที่ดินในละแวกนั้น

ง. ที่ชายตลิ่งนั้น ตามปกตินำท่วมถึงหรือไม่ เพียงใด ท่วมถึงทุกปีหรือไม่ เป็นระยะเวลานานเท่าใด ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่อย่างไร หรือมีผู้ใดใช้ประโยชน์หรือไม่

(2) จัดทำแผนที่สังเขป แสดงเขตหรือที่ทางสาธารณประโยชน์ที่ดินข้างเคียงและส่วนที่ผู้บุกรุกเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

(3) สอบสวนผู้สูงอายุ และผู้ปกครองท้องที่ทั้งในอดีต และปัจจุบันที่เคยรู้เห็นหรือใช้ประโยชน์ในที่หรือทางสาธารณประโยชน์นั้นมาก่อนเป็นหลัก

(4) ในกรณีที่มีผู้เกี่ยวข้อง ประสงค์จะนำพยานหลักฐานอื่นมาเพิ่มเติม สำนวนการสอบสวนหรือประสงค์จะให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนทำการสอบสวนพยานบุคคลใด หรือรวบรวมพยานหลักฐานอื่นใด ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนพิจารณาดำเนินการตามความจำเป็นและสมควร โดยให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีทุกฝ่ายด้วย

(5) สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานให้ผู้ที่ถูกร้องเรียนว่ากระทำการบุกรุกทราบ ถ้าผู้ที่ถูกร้องเรียนว่ากระทำการบุกรุกยอมรับ ก็ให้บันทึกถ้อยคำไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าผู้นั้นให้ถ้อยคำปฏิเสธ หรือไม่ยอมรับ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงว่าผู้นั้นได้ที่ดินมาอย่างไร ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ครอบครองทำประโยชน์อย่างไร เมื่อใด

(6) เมื่อผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนได้ดำเนินการตาม (5) แล้ว ให้แจ้งให้คู่กรณีทุกฝ่ายได้ทราบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากการสอบสวน ซึ่งรวมทั้งข้อกล่าวหา ข้อปฏิเสธ หรือข้อเท็จจริงที่เป็นผลร้ายต่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง พร้อมทั้งแจ้งให้คู่กรณีดังกล่าวทราบว่า สามารถจะนำเสนอข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ทั้งพยานบุคคลและพยานเอกสารของตนเองได้ ในระยะเวลาอันสมควร ซึ่งผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนจะเป็นผู้พิจารณากำหนดระยะเวลาดังกล่าวตามความจำเป็นแล้วแต่กรณี

(7) การแจ้งตาม (5) และ (6) ให้คำนึงถึงความเสียหาย หรือความปลอดภัยซึ่งอาจเกิดแก่พยานได้

/ข้อ 7 ในการ...

ข้อ 7 ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวนั้น ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนต้องวางตัวเป็นกลาง ไม่ลำเอียง ไม่ชี้นำ ข่มขู่ หรือหลอกลวง หรือใช้วิธีการอื่นใดในทำนองเดียวกันต่อคู่กรณีหรือพยานเพื่อให้คู่กรณีหรือพยานเสนอข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานโดยจำยอม

ข้อ 8 เมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้สรุปสำนวนเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี โดยให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนรายงานประกอบไว้ในสำนวนด้วยว่า ได้ดำเนินการตามขั้นตอนในข้อ 6 แล้ว และในการเปิดโอกาสให้คู่กรณีทุกฝ่ายได้รับทราบข้อกล่าวหา ข้อปฏิเสธรวมทั้งการให้คู่กรณีทุกฝ่ายนำพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมนั้น ผู้มีอำนาจหน้าที่สอบสวนให้ได้ระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนเท่าใดและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและปลัดกรุงเทพมหานครพิจารณาสั่งการหรือดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งแจ้งให้คู่กรณีทราบด้วย

ประกาศ ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

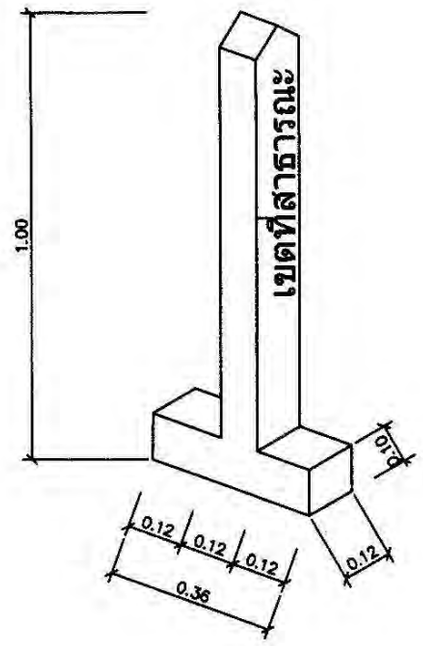
ภาคผนวก

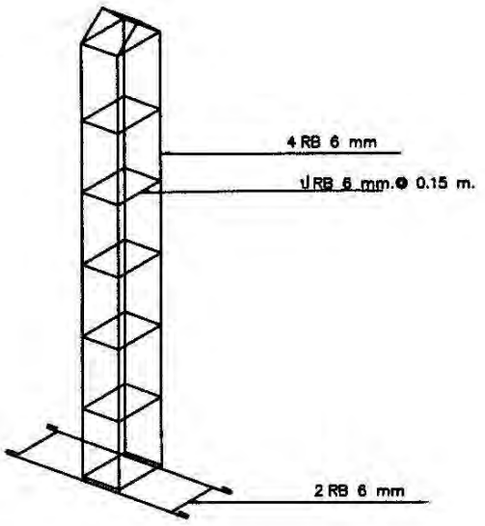
ภาพตัวอย่างหลักเขตที่สาธารณประโยชน์

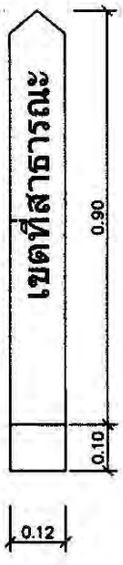
และ

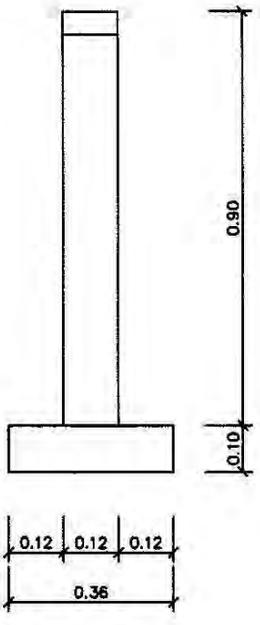
แผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์

ลักษณะและโครงสร้าง หลักเขตที่สาธาณประโยชน์

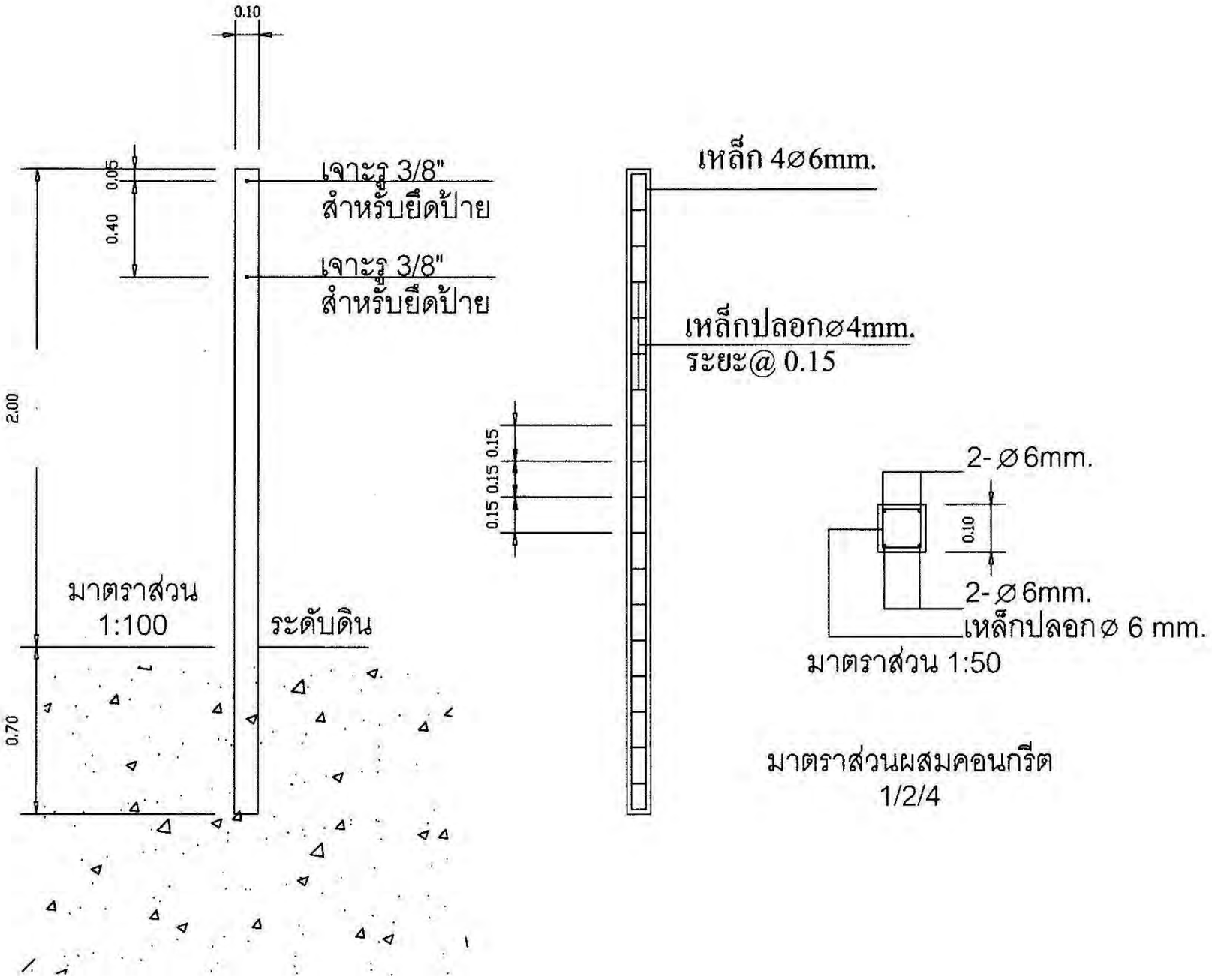

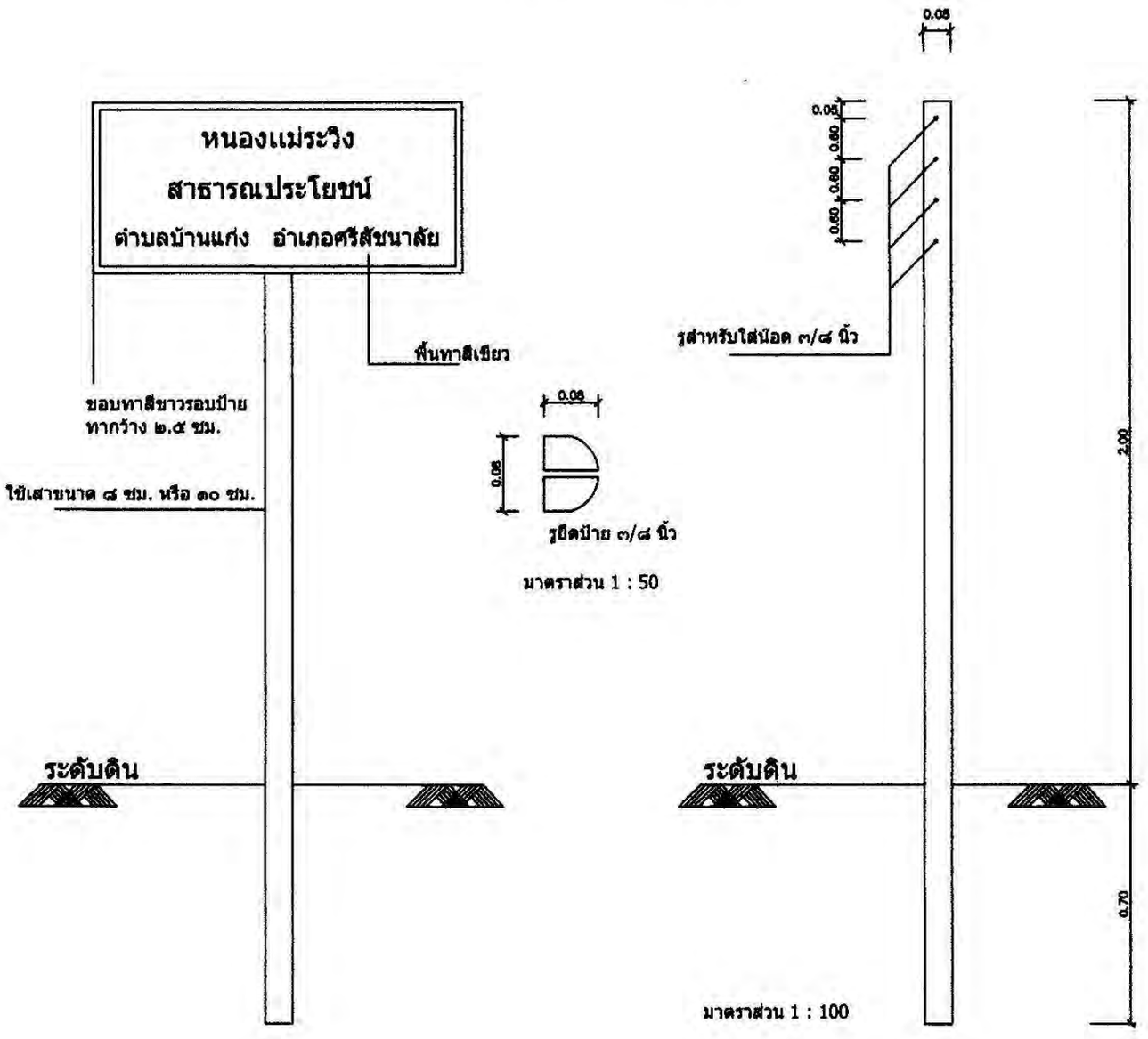

อัตราส่วนผสมของคอนกรีต 1 : 2 : 4

0.10
0.05
0.40
เจาะรู 3/8"
สำหรับยึดป้าย
เจาะรู 3/8"
สำหรับยึดป้าย
2.00
มาตราส่วน
1:100
ระดับดิน
0.70
เหล็ก 4ø6mm.
เหล็กปลอกø4mm.
ระยะ@ 0.15
0.15 0.15 0.15
2- ø 6mm.
0.10
2- ø 6mm.
เหล็กปลอก ø 6 mm.
มาตราส่วน 1:50
มาตราส่วนผสมคอนกรีต
1/2/4

แบบเสาป้ายแบบที่ ๑

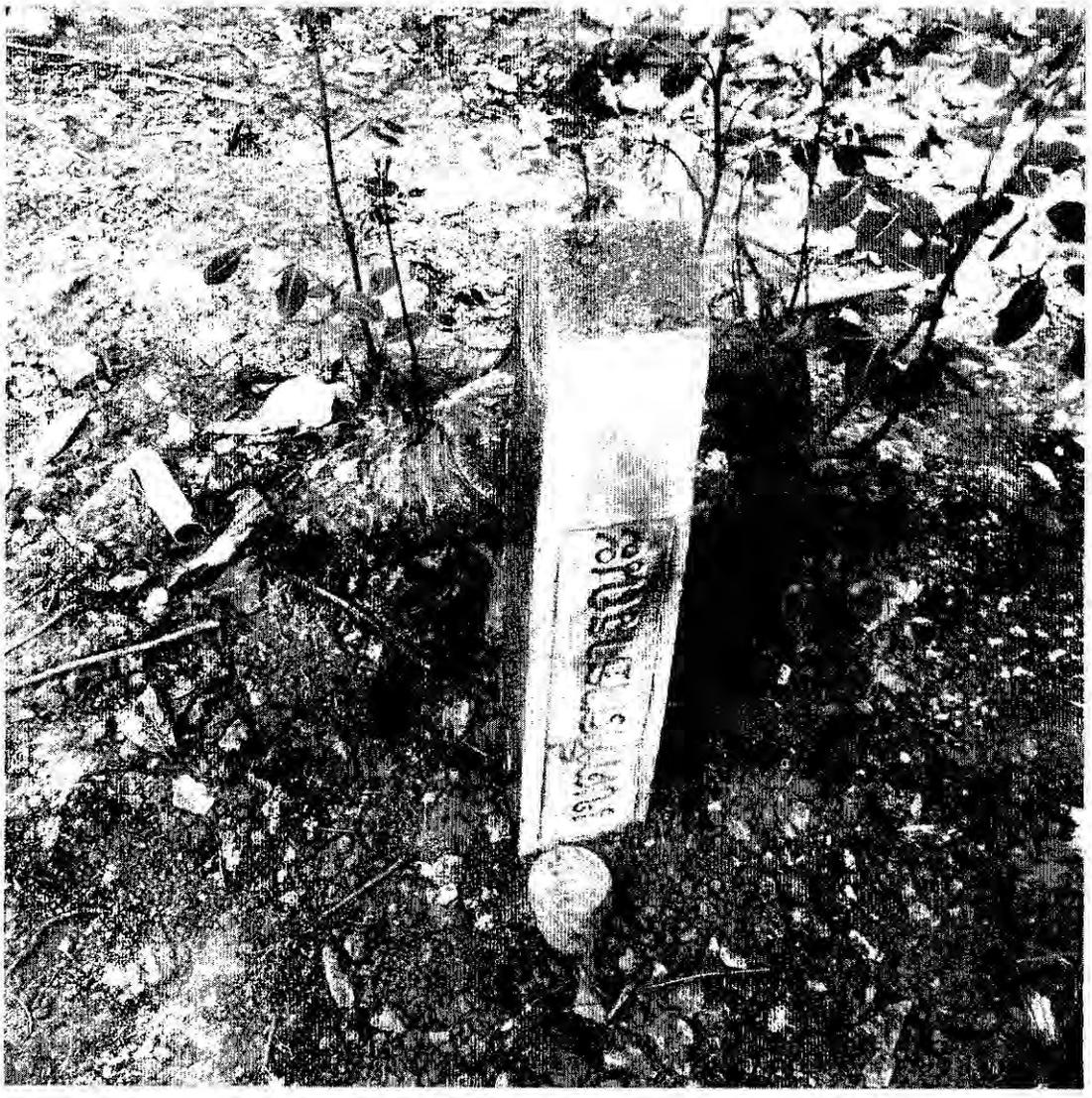

เสาป้ายแบบที่ ๑ ใช้เสาคอนกรีตอัดแรงสำเร็จรูปคุณภาพเทียบเท่าของ CPAC ขนาด ๐.๐๘ X ๐.๐๘ X ๒.๗๐ ม.

ภาพประกอบ

แสดงการปักหลักเขตที่สาธารณประโยชน์

และแผ่นป้ายชื่อที่สาธรณประโยชน์

ตัวอย่าง

แบบพิมพ์

รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

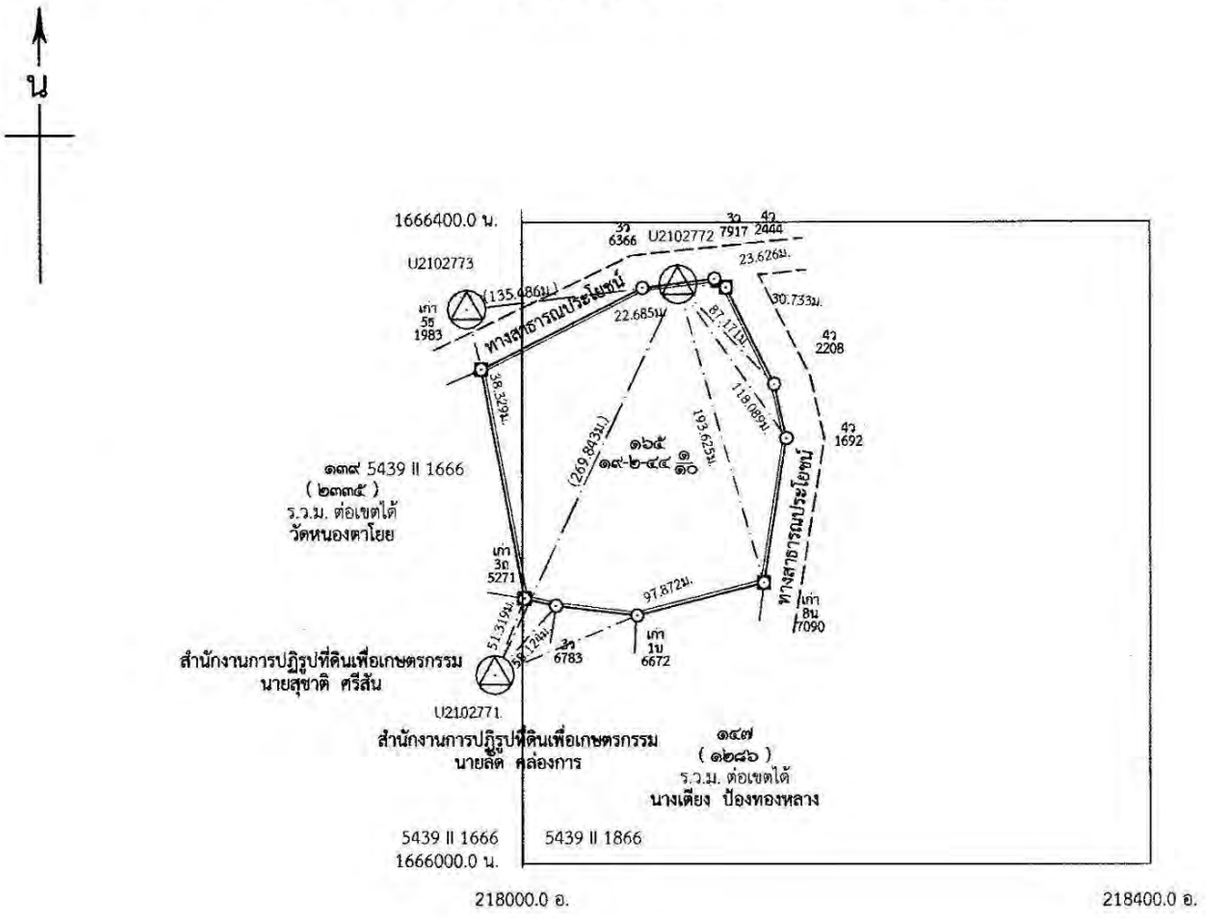
ต้นร่างเลขที่ ..... หมายเลขประจำแฟ้ม .....

ประเภทการรังวัด ออก นสล. ราย(สระน้ำบ้านหนองตาโยย) ระวาง 5439 II 1866 เลขที่ดิน ๑๖๕ หน้าสำรวจ .....

ตำบล ทองหลาง อำเภอ จักราช จังหวัด นครราชสีมา ได้ปักหลัก สธ.คอนกรีต ไร่ ๔.๖ หลัก

ผู้รังวัด นายลือ ภาษา ตำแหน่ง นายช่างรังวัดชำนาญงาน รังวัดวันที่ ๗ / มกราคม / ๒๕๕๙

07/01/2559 - L007 (OFFLINE UTM ชั้น 1) มาตราส่วน ๑/ ๔๐๐๐ 5439 II 1666

หมู่ที่ ๖ น.ส.ล. เลขที่ เนื้อที่เดิม ..... ไร่ ..... งาน ..... วา

แยกที่	เลขที่ดิน	เนื้อที่ ไร่	งาน	วา	แยกที่	เลขที่ดิน	เนื้อที่ ไร่	งาน	วา	สอบแสหานแล้วใช้ได้ ลงนามผู้ตรวจ วันเดือนปี
รวม	๑๖๕	๑๙	๒	๔๔ ๑๐						คำนวณเนื้อที่ทางพิกัดฉาก

ขอต่อเลขที่ดินในระวาง 5439II1866
หน้าสำรวจตำบล ทองหลาง อำเภอ จักราช
จังหวัด นครราชสีมา แปลง
ผู้ขอ
(นายลือ ภาษา) ../../..

ให้เลขที่ดิน ๑๖๕ ในระวาง 5439II1866
หน้าสำรวจ ตำบล ทองหลาง
อำเภอ จักราช จังหวัด นครราชสีมา แปลง
ผู้ให้
(นายลือ ภาษา) ../../..

ลงนาม ผู้ลงที่หมาย
(นายลือ ภาษา)
../../..

ลงนาม ผู้ตรวจ
(นายทิพากร ผาสุข)
../../..

ได้ตรวจแผนที่ถูกต้องตามรายการรังวัดแล้ว
ลงนาม ผู้รังวัด
(นายลือ ภาษา)
../../..

กรมที่ดิน

พิมพ์เมื่อวันที่ ๑๗/๘/๒๕๕๙ เวลา ๑๖.๔๖ น.

(ร.ว. ๙)

ระวาง.....5439 II 1866..... **มาตราส่วน**.....๑/๔๐๐๐.....

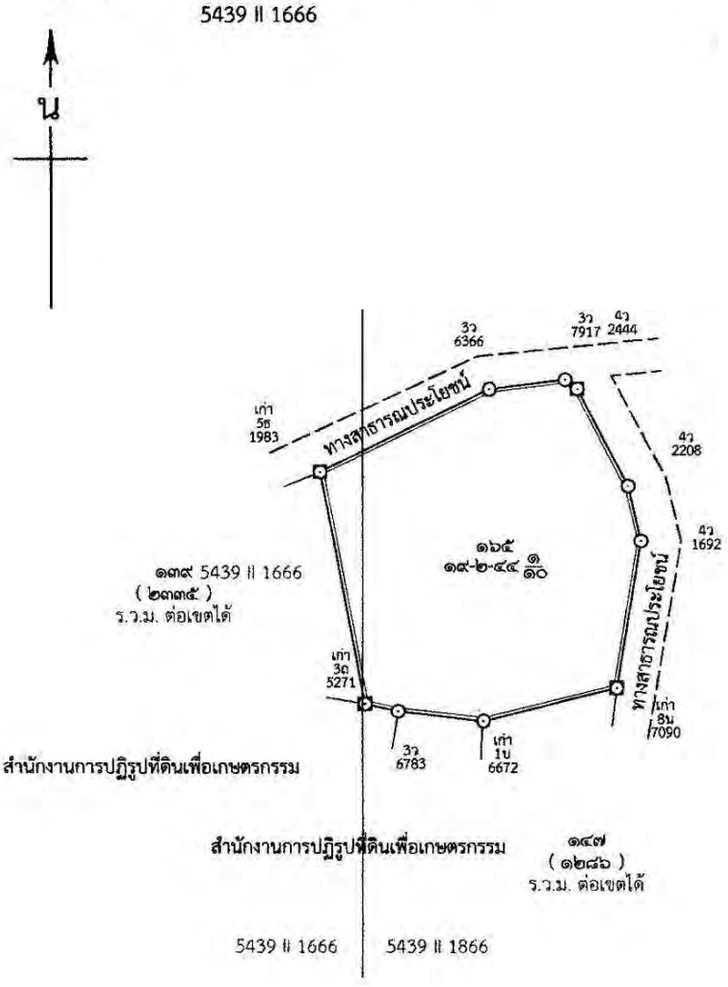
ประเภทการรังวัด.....ออก นสล...... **ราย**.....(สระน้ำบ้านหนองตาโยย).....

ตำบล.....ทองหลาง.....**อำเภอ**.....จักราช..... **จังหวัด**.....นครราชสีมา.....

ผู้รังวัด.....นายลือ ภาษา.....**ตำแหน่ง**.....นายช่างรังวัดชำนาญงาน**รังวัดวันที่**...๗.../.มกราคม.../๒๕๕๙...

(OFFLINE UTM ชั้น 1)

5439 II 1666

ถ้าเป็นรูปแผนที่แบ่งแยก แม้สามารถจะให้ผู้แบ่งแยก และผู้รับแยกรับรองรูปแผนที่ได้ ก็ให้ลงชื่อรับรองไว้เสียด้วย วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ตรวจรูปแผนที่นี้แล้วเห็นว่า ตามที่เจ้าพนักงานได้ทำการรังวัดมานั้น ถูกต้อง ตรงกับความประสงค์ของข้าพเจ้าทุกประการแล้ว

.....

.....

.....ผู้จำลอง

(.....นายลือ ภาษา.....)

วันที่...../...../.....

.....ผู้ตรวจ

(.....นายทิพากร ผาสุข.....)

วันที่...../...../.....

กรมที่ดิน

พิมพ์เมื่อวันที่ ๑๗/๘/๒๕๕๙ เวลา ๑๖.๒๙ น.

ส.ธ. ๑

หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เลขที่.....

ที่ดินเลขที่ ๑๖๕ ระวาง 5439 II 1866, 1666

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ อธิบดีกรมที่ดิน ออกหนังสือสำคัญฉบับนี้เพื่อแสดงเขตของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภท พลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งตั้งอยู่ที่ บ้านหนองตาโยย หมู่ที่ ๖ ตำบล หองหลาง อำเภอ จักราช จังหวัด นครราชสีมา ไว้ดังนี้

ที่ดินแปลงนี้มีเนื้อที่ประมาณ ๑๙ ไร่ ๒ งาน
(สิบเก้าไร่สองงานสี่สิบสี่เศษหนึ่งส่วนสิบตารางวา)
๔๔๑๐ ตารางวา อยู่ในความดูแลรักษาของ กระทรวงมหาดไทย (สระน้ำบ้านหนองตาโยย)
มีแนวเขตตามรูปแผนที่แสดงเขตด้านหลังหนังสือสำคัญฉบับนี้

หนังสือสำคัญฉบับนี้ ออกให้ ณ วันที่ ....เดือน.....พุทธศักราช .....

อธิบดีกรมที่ดิน

ประทับตราประจำตำแหน่ง

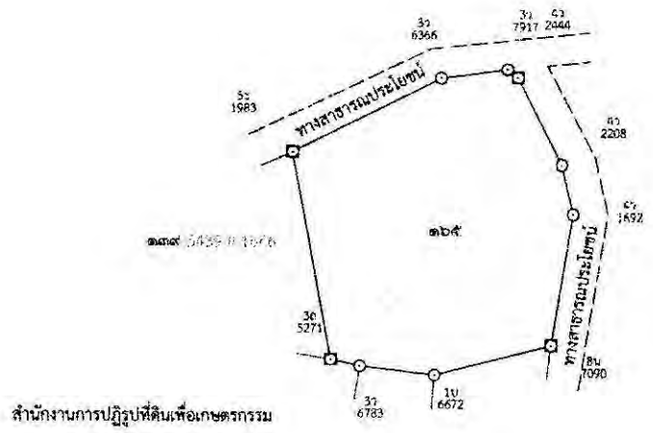
(นายสิธ ฤาชา) ผู้เขียน
(นายทิพากร มาส่อง) ผู้ทาน
(นายทิพากร มาส่อง) ผู้ตรวจ

รูปแผนที่

น

มาตราส่วนในระวาง ๑ : ๔๐๐๐

มาตราส่วน ๑ : ๔๐๐๐

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๑๔๗

.....เจ้าพนักงานที่ดิน

(นายทิพากร ผาสุข) หัวหน้าการ

(นายทิพากร ผาสุข) ผู้ตรวจแผนที่

(นายสิอ ภาชา) ผู้เขียนแผนที่

(ท.ค.๘๒)

บันทึกหน้าเรื่องการรังวัดที่ดิน

คำขอเลขที่.....ลงวันที่.....ประเภท.....

ราย.....ระวาง.....น.ส.ล. เลขที่.....

เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....เนื้อที่.....ไร่ จำนวน.....แปลง

รายการ	ลงชื่อผู้ดำเนินการ	วัน เดือน ปี	หมายเหตุ
งานรังวัดรับเลขที่..... นัดทำการรังวัดที่.....	.....	.....	.....
ผู้รังวัดรับเรื่อง.....	.....	.....	.....
วันรังวัดเสร็จ.....	.....	.....	.....
ตรวจที่หมายและคำนวณ.....	.....	.....	.....
ต่อเครื่องหมายที่ดิน.....	.....	.....	.....
ตรวจระเบียบ.....	.....	.....	.....
เสนอเจ้าพนักงานที่ดิน.....	.....	.....	.....
ถอนจ่ายเงิน.....	.....	.....	.....
สอบถาม.....	.....	.....	.....
สอบถาม.....	.....	.....	.....
สอบถาม.....	.....	.....	.....
ส่งงานทะเบียน.....	.....	.....	.....
ประกาศ.....	.....	.....	.....
นัดจดทะเบียน.....	.....	.....	.....
ประกาศ.....	.....	.....	.....
นัดจดทะเบียน.....	.....	.....	.....
วันจดทะเบียน.....	.....	.....	.....
วันจ่ายแบบพิมพ์โฉนด.....	.....	.....	.....
วันเขียนโฉนด.....	.....	.....	.....
วันเจ้าพนักงานที่ดินลงนาม.....	.....	.....	.....
วันแจกโฉนด.....	.....	.....	.....
วันส่งเรื่องรักษาทะเบียน.....	.....	.....	.....
วันเก็บสารบบ.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

ที่ ที่ว่าการอำเภอ.....

.....

.....

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่สาธารณประโยชน์ ปีงบประมาณ.....

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน (ผ่านเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด.....)

อ้างถึง คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๔๘/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีรายละเอียดชื่อที่สาธารณประโยชน์ ที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จำนวน.....ฉบับ

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้นายอำเภอท้องที่ เป็นผู้ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่สาธารณประโยชน์โดยแสดงความประสงค์ ต่ออธิบดีกรมที่ดิน ผ่านเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา นั้น ในปีงบประมาณ ..... อำเภอมีความประสงค์จะขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จำนวน.....แปลง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งเจ้าหน้าที่ ไปทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีที่ดินสาธารณประโยชน์ตั้งอยู่ ทำการในฐานะผู้ปกครองท้องที่ระวังชี้แนวเขต และลงชื่อรับรองแนวเขตที่สาธารณประโยชน์อื่น ๆ (ถ้ามี) ตลอดจนร่วมกับผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำทำการรังวัดชี้แนวเขตที่สาธารณประโยชน์ที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงนี้ แทนจนเสร็จการ

ขอแสดงความนับถือ

สำนักงานที่ดินอำเภอ.....
โทร. .....

บัญชีสำรวจที่สาธารณประโยชน์ที่ขอรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง อำเภอ.....จังหวัด.....ประจำปีงบประมาณ.....

ลำดับที่	ชื่อที่สาธารณประโยชน์	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ตำบล	เนื้อที่			หมายเหตุ
					ไร่	งาน	วา	

ที่ ที่ว่าการอำเภอ.....

.....

.....

เรื่อง การรังวัดออก และตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีรายละเอียด ชื่อที่สาธารณประโยชน์ ขอรังวัดออก และตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงประจำปีงบประมาณ ๒๕..... จำนวน.....ฉบับ

ด้วยอำเภอได้แสดงความประสงค์ขอรังวัดออก และตรวจหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ประเภทสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ต่ออธิบดีกรมที่ดิน ผ่านเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด.....
โดยกรมที่ดินได้มอบหมายให้.....ตำแหน่ง.....
เข้ามาดำเนินการรังวัดออก และตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในท้องที่ตำบล.....
จำนวน.....แปลง ความละเอียดปรากฏตามบัญชีที่ส่งมาด้วยนี้

เพื่อให้การรังวัดฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และถูกต้องจึงขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งตัวแทนฯ ไปร่วมนำการรังวัดออก และตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พร้อมทั้งให้ความร่วมมือช่วยเหลือประสานงานกับเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ.๒๕๔๓ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔

หากมีเหตุข้อขัดข้องอันเกิดจากการนำรังวัดครั้งนี้ ขอให้แจ้งอำเภอทราบโดยด่วน

ขอแสดงความนับถือ

ที่ว่าการอำเภอ.....
โทร. .....

(ร.ว. ๑๐)

<u>บันทึกคำชี้แจงเรื่องตรวจและชี้แผนที่ระวาง</u>

สำนักงานที่ดินจังหวัด.....

วันที่.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....ได้ตรวจสารบัญที่ดิน อำเภอ.....ซึ่ง....กระทรวงมหาดไทย.....ขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ดิน ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ปรากฏว่าที่ดินแปลงนี้อยู่ในระวาง.....เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ..... เป็นที่.....

ข้าพเจ้า..นายอำเภอ..... ขอรับรองว่าที่ดินแปลงที่ข้าพเจ้าชี้และช่างแผนที่ได้คัดแผนที่ต่อท้ายนี้ เพื่อประกอบคำขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงของข้าพเจ้า นั้น ข้างเคียงทั้งสี่ทิศติดต่อ คือ

ทิศตะวันออกจด...ปรากฏตามรูปแผนที่สังเขป.....

ทิศตะวันตกจด.....ปรากฏตามรูปแผนที่สังเขป.....

ทิศเหนือจด.....ปรากฏตามรูปแผนที่สังเขป.....

ทิศใต้จด.....ปรากฏตามรูปแผนที่สังเขป.....

ข้าพเจ้าจะคอยพบช่างรังวัด ณ ที่ดินที่ทำการรังวัด
ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕..... เวลา.....น

(ลงชื่อ).....ผู้ชี้แผนที่/ผู้ให้ถ้อยคำ

(ลงชื่อ).....ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ลงชื่อ).....ช่าง.....

(ท.ด. ๒)

ใบนัดทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

บันทึกสำหรับแผนกรังวัด

ใช้เวลาเดินทาง.....วัน
ทำการรังวัดและ-ไต่สวนเขตที่ดิน.....วัน
ลงที่หมายเขียนรายงานกับทำบัญชี.....วัน
รวมวันทำการทั้งหมด.....วัน
ใช้หลัก เขตที่ดิน,เขตที่สาธารณะฯ ๒ หลัก
เรียกเงินค่าใช้จ่ายรังวัด งบประมาณกรมที่ดิน บาท
.....ผู้บันทึก
.....หัวหน้าแผนก

คำสั่ง

ให้.....ไปทำการรังวัดรายนี้ตามกำหนด

เจ้าพนักงานที่ดิน
หัวหน้าหน่วยรังวัด น.ส.ล.

ที่ว่าการสำนักงานที่ดินจังหวัด.....
วันที่.....
ข้าพเจ้า.....
(โดย.....)
.....

ขอให้ถ้อยคำรับรองแก่เจ้าพนักงานว่า ตามคำขอของข้าพเจ้าลงวันที่.....ขอรังวัดที่ดิน ที่สาธารณประโยชน์ ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....นั้น

ข้าพเจ้าจะรอพบช่างแผนที่ ที่ดินที่ทำการรังวัด.....ในวันที่.....เวลา.....นาฬิกา เพื่อทำการรังวัด ถ้าข้าพเจ้าไม่มารับ.....ช่างแผนที่ตามวันกำหนดนัดนี้แล้ว ขอให้พิจารณาสั่งยกคำขอได้และข้าพเจ้ายอมเสียเงินค่าธรรมเนียม รวมทั้งค่าใช้จ่ายอย่างอื่นด้วยทั้งสิ้น เว้นไว้แต่จะมีเหตุขัดข้อง ซึ่งข้าพเจ้าจะรีบมาชี้แจงให้เจ้าพนักงานทราบล่วงหน้าก่อนวันไปทำการ ไม่น้อยกว่า ๕ วัน เพื่อจะได้เลื่อนวันหรือตกลงกันเป็นอย่างอื่นต่อไป ข้าพเจ้าได้รับหนังสือแจ้งถึงเจ้าของที่ดินประชิดข้างเคียงเจ้าพนักงานแล้ว ๓ ฉบับ

ข้าพเจ้า.....
.....
.....
.....
.....ผู้ให้ถ้อยคำ
.....
.....เจ้าพนักงานที่ดิน

ใบสั่งเงินค่าใช้จ่ายรังวัด

ค่าใช้จ่ายรังวัดที่ดินโฉนดที่.....
อำเภอ.....เงิน.....บาท

.....เจ้าพนักงานที่ดินผู้สั่ง
วันที่.....เดือน.....พศ. .....

ใบสั่งหลักเขตที่ดิน

ค่าหลักเขตที่ดินโฉนดที่.....
อำเภอ.....จำนวน.....หลัก
เงิน.....บาท
.....เจ้าพนักงานที่ดินผู้สั่ง
วันที่.....เดือน.....พศ. .....

คำเตือน

(๑) ถ้าส่งหนังสือ ให้เจ้าของที่ดินข้างเคียงไม่ได้ด้วยประการใดแล้ว ให้นำหนังสือนั้นส่งคืนและชี้แจงเหตุขัดข้องให้เจ้าพนักงานทราบ

(๒) ที่ดินซึ่งขอให้เจ้าพนักงานทำการรังวัดนี้ ถ้าจะทำการรังวัดไม่ได้ตามกำหนดโดยมีเหตุขัดข้องประการใด ต้องรีบนำเหตุขัดข้องนั้น แจ้งให้เจ้าพนักงานทราบล่วงหน้าก่อนไม่น้อยกว่า ๕ วัน

(๓) ถ้าในระหว่างวันนัด ผู้ขอมีความประสงค์จะเตือน หรือทำธุระประการใดต่อไปในเรื่องที่ขอไว้นี้แล้ว ให้นำใบนัดทำการรังวัดฉบับนี้ แสดง

(ท.ด. ๑๖)

บันทึกถ้อยคำ

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....
เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....
นสล. ที่ดิน.....จังหวัด.....

ที่สำนักงานที่ดินจังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า นายอำเภอ.....(โดย.....)
อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ ช่างรังวัด เพื่อเป็นหลักฐานด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้

ตามคำขอรังวัดออก น.ส.ล. ฉบับที่ .....ลงวันที่.....
แปลง.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงว่า เนื่องจากสภาพที่ดิน และ/หรือลักษณะการรังวัด ทำแผนที่ปรากฏเป็น

- ☐ พื้นที่ทำการรังวัดอยู่ในเขตชุมชน
- ☐ ที่นา ที่สวน ที่ไร่ ที่มีแนวเขตคดโค้ง
- ☐ รังวัดจำกัดเนื้อที่
- ☐ ที่ดินที่มีปัญหาอุปสรรคต้องรังวัดตามหลักวิชาการ หรือแผนที่ชั้นหนึ่ง

ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องใช้วันทำการรังวัดที่ดินแปลงนี้ เพิ่มอีก ..... วันทำการ

พนักงานเจ้าหน้าที่ได้อ่านให้ฟังแล้ว ข้าพเจ้ารับทราบและไม่ติดใจสงสัย จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....เจ้าของที่ดิน

ลงชื่อ.....ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

เรียน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด.....
ผู้ขอรับทราบความจำเป็นที่ต้องเพิ่มวันทำการรังวัดอีก ๑ วัน และไม่ขัดข้อง
จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต

(.....)
นายช่างรังวัด.....

รายการค้นหาชื่อและที่อยู่ข้างเคียง

รายกระทรวงมหาดไทย บ้าน หมู่ที่

ตำบล อำเภอ จังหวัด

รังวัดวันที่ เดือน พ.ศ. ผู้รังวัด

1. เลขที่ดิน หน้าสำรวจ ตำบล โฉนดเลขที่

   ชื่อ

   อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด

2. เลขที่ดิน หน้าสำรวจ ตำบล โฉนดเลขที่

   ชื่อ

   อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด

3. เลขที่ดิน หน้าสำรวจ ตำบล โฉนดเลขที่

   ชื่อ

   อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด

4. เลขที่ดิน หน้าสำรวจ ตำบล โฉนดเลขที่

   ชื่อ

   อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด

5. เลขที่ดิน หน้าสำรวจ ตำบล โฉนดเลขที่

   ชื่อ

   อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด

6. เลขที่ดิน หน้าสำรวจ ตำบล โฉนดเลขที่

   ชื่อ

   อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด

7. เลขที่ดิน หน้าสำรวจ ตำบล โฉนดเลขที่

   ชื่อ

   อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด

8. เลขที่ดิน หน้าสำรวจ ตำบล โฉนดเลขที่

   ชื่อ

   อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด

9. เลขที่ดิน หน้าสำรวจ ตำบล โฉนดเลขที่

   ชื่อ

   อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด

10. เลขที่ดิน หน้าสำรวจ ตำบล โฉนดเลขที่

    ชื่อ

    อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด

ลงชื่อ ผู้ค้นหาเลขที่ดิน / หน้าสำรวจ
(.....)

ลงชื่อ ผู้ค้นหาชื่อ - ที่อยู่
(.....)

ที่ สำนักงานที่ดินจังหวัด.....

.....

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน กรณีรังวัด และจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

เรียน

ด้วยกระทรวงมหาดไทย (โดยนายอำเภอ.....) ได้ขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แปลง.....ระวาง.....ตามหลักฐานบัญชีสำรวจที่สาธารณประโยชน์ หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะออกไปทำการรังวัด ในวันที่.....เวลา.....น. แต่ที่ดินที่ทำการรังวัดมีแนวเขตติดต่อกับ.....

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๐ ประมวลกฎหมายที่ดิน จึงแจ้งมาเพื่อทราบและให้ท่านไประวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกต่อเจ้าหน้าที่ ตามวัน เวลาและสถานที่ ที่ทำการรังวัด หากท่านไม่สามารถไปด้วยตนเองได้ ก็ให้ทำหนังสือมอบ (ตามแบบด้านหลังหนังสือนี้) ให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปทำการแทน โดยให้ผู้รับมอบนำหนังสือมอบดังกล่าวไปยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าหน่วยรังวัดฯหน่วยที่.....

..... ช่างรังวัด

โทร .....

ฝ่ายรังวัด .....

หนังสือมอบเรื่องการชี้และรับรองเขตที่ดิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....

เป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียงตามหลักฐาน.....มีแนวเขตที่ดินติดต่อกับที่ดินที่ทำการ

รังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง.....

ได้มอบให้.....อายุ.....ปี

อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....

เป็นผู้มาระวังชี้แนวเขต และลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินของข้าพเจ้าจนเสร็จการ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้มอบ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้รับมอบ

(ลงลายมือชื่อ).....พยาน

(ลงลายมือชื่อ).....พยาน

ส.ธ. ๒

แบบบันทึกการสอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ที่ดินตั้งอยู่ที่.....หมู่ที่.....
ระวาง.....เลขที่ดิน.....ตำบล.....อำเภอ.....
หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับที่.....จังหวัด.....

จำนวนที่ดิน

.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

เจ้าพนักงานได้ทำการรังวัดปักหลักหมายเขตและสอบสวนที่ดินแปลงนี้แล้ว ปรากฏว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

๑. ประเภท พลเมืองใช้ร่วมกัน.....
๒. อยู่ในความดูแลรักษาของ กระทรวงมหาดไทย.....
๓. เป็นที่สำหรับใช้ประโยชน์อย่างไร.....
.....
๔. มีหลักฐานที่ดิน บัญชีสำรวจที่สาธารณประโยชน์.....
.....
๕. มีการคัดค้านหรือไม่ ขณะทำการรังวัด.....
.....
๖. คำพิพากษาถึงที่สุดว่าอย่างไร.....

ผู้ขอได้นำเจ้าพนักงานทำการรังวัดปักหลักเขตที่ดินถูกต้องตรงกับที่ดินและรูปแผนที่แล้วปรากฏหลักฐานดังนี้

ที่ดินแปลงนี้ข้างเคียงติดต่อกันดังนี้

ทิศ
ตะวันออก จดที่ดินเลขที่.....
.....
ตะวันตก จดที่ดินเลขที่.....
.....
เหนือ จดที่ดินเลขที่.....
.....
ใต้ จดที่ดินเลขที่.....

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้ขอ

(ลงลายมือชื่อ).....เจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ลงลายมือชื่อ).....เจ้าพนักงานผู้ทำการรังวัดและสอบสวน

/พลิกด้านหลัง

ข้าพเจ้าผู้เป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียง ขอรับรองว่า ตามที่ผู้ขอนำทำการรังวัดที่ดินแปลงนี้ถูกต้องแล้ว มิได้เหลื่อมล้ำแนวเขตที่ดินของข้าพเจ้าแต่อย่างใด จึงได้ลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยาน

(ลงลายมือชื่อ) .....

.....

(ลงลายมือชื่อ) .....

.....

(ลงลายมือชื่อ) .....

.....

(ลงลายมือชื่อ) .....

.....

(ลงลายมือชื่อ) .....

.....

(ลงลายมือชื่อ) .....

.....

(ลงลายมือชื่อ) .....

.....

(ลงลายมือชื่อ) .....

.....

(ลงลายมือชื่อ) .....

.....

(ลงลายมือชื่อ) .....

.....

.....พยาน

.....ผู้ตรวจ

ข้าพเจ้า.....ได้รับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ดินแปลงนี้ไปจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

แต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้รับ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้แจก

(ท.ด. ๑๖)

บันทึกถ้อยคำ (ข้างเคียงเปลี่ยนแปลง)

ที่ดิน ระวาง.... .....ตำบล.....

เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

น.ส.ล.เลขที่.....จังหวัด.....

ที่ทำการ.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....และผู้มีนามข้างท้ายนี้

อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ.....ไทย.....เป็นบุตร.....

อยู่ที่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำรับรองด้วยความสัตย์จริงไว้เป็นหลักฐานต่อช่างรังวัด ดังต่อไปนี้ :-

ตามที่ช่างรังวัดได้มาทำการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลง.....

ตั้งอยู่ที่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ใช้ประโยชน์เป็นที่

.....โดยมี.....เป็นหลักฐานการสงวนหวงห้าม

ในการรังวัดครั้งนี้ได้นำช่างรังวัดปักหลักเขตที่ดินตามแนวที่สาธารณประโยชน์ที่ปรากฏหลักฐานเดิม ซึ่งปัจจุบันมีแนวเขตดังนี้

ทิศตะวันออกเดิมจด..... ไม่ได้มีการจดแจ้งไว้ในบัญชีสำรวจที่สาธารณประโยชน์.....

รังวัดใหม่จด.....

เนื่องจาก.....

ทิศตะวันตกเดิมจด.....ไม่ได้มีการจดแจ้งไว้ในบัญชีสำรวจที่สาธารณประโยชน์.....

รังวัดใหม่จด.....

เนื่องจาก.....

ทิศเหนือเดิมจด.....ไม่ได้มีการจดแจ้งไว้ในบัญชีสำรวจที่สาธารณประโยชน์.....

รังวัดใหม่จด.....

เนื่องจาก.. .....

ทิศใต้เดิมจด.....ไม่ได้มีการจดแจ้งไว้ในบัญชีสำรวจที่สาธารณประโยชน์.....

รังวัดใหม่จด.....

เนื่องจาก.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนี้เป็นที่ดินตามหลักฐานที่อำเภอฯ ขอรังวัดได้มีการปักหลักเขตที่ดิน หลักเขตที่สาธารณประโยชน์ และแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์ ไว้ถูกต้องเต็มตามสภาพที่ดินที่ได้ หวงห้ามแต่เดิม การที่เนื้อที่ ระยะ และเขตข้างเคียงเปลี่ยนแปลงจากหลักฐานเดิม เนื่องจากตามหลักฐานเดิมอาจจะจดแจ้งไว้ผิดพลาดคลาดเคลื่อน เห็นควรนำผลการรังวัดครั้งนี้ ดำเนินการประกาศออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

ช่างรังวัดได้อ่านให้ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้องจึงขอลงนามรับรองถ้อยคำต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้นำทำการรังวัด ลงชื่อ.....ผู้แทนองค์กรฯ

ลงชื่อ.....ผู้ปกครองท้องที่ ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนี้เป็นที่ดินตามหลักฐานที่อำเภอฯ ขอรังวัด ได้มีการปักหลักเขตที่สาธารณประโยชน์และแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์ไว้ถูกต้องเต็มตามสภาพที่ดินที่ได้หวงห้ามแต่เดิม การที่เนื้อที่ ระยะ และเขตข้างเคียงเปลี่ยนแปลงจากหลักฐานเดิม เนื่องจากตามหลักฐานเดิมอาจจะจดแจ้งไว้ผิดพลาดคลาดเคลื่อน เห็นควรนำผลการรังวัดครั้งนี้ดำเนินการประกาศออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

ช่างรังวัดได้อ่านให้ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้องจึงขอลงนามรับรองถ้อยคำต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....เจ้าของที่ดินข้างเคียง

ลงชื่อ.....เจ้าของที่ดินข้างเคียง

ลงชื่อ.....เจ้าของที่ดินข้างเคียง

ลงชื่อ.....เจ้าของที่ดินข้างเคียง

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

(ท.ด. ๑๖)

บันทึกถ้อยคำ (ผู้นำรังวัด)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

น ส ล. เลขที่.....จังหวัด.....

ที่ทำการ.....

วันที่.....เดือน.....พศ. .....

ข้าพเจ้า นายอำเภอ (โดย.....ผู้ปกครองท้องที่แทน)

ข้าพเจ้า..... (โดย.....แทน)

เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ.....ไทย.....เป็นบุตร.....

เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้ :-

ตามคำขอของ นายอำเภอ ลงวันที่.....ขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แปลง.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....นั้น

๑. ข้าพเจ้าได้นำช่างรังวัดทำการรังวัดปักหลักหมายเขตที่ดินแปลงดังกล่าวข้างบนนี้ ถูกต้องตรงตามแปลงที่ขอรังวัดไว้แล้ว และได้นำรังวัดจนถึงแนวเขตเดิม ซึ่งเคยสงวนหวงห้ามไว้ไม่ได้นำรุกล้ำเข้าไปในที่ดินครอบครองของผู้อื่นแต่อย่างใด ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนี้มี บัญชีสำรวจที่สาธารณประโยชน์.....เป็นหลักฐานนำขึ้นทะเบียนหรือสำรวจไว้เมื่อ พ.ศ.....การนำรังวัดครั้งนี้ข้าพเจ้าขอรับรองว่าแนวเขตการรังวัดถูกต้องแล้ว จึงขอให้ถือเอาอาณาเขต เนื้อที่ ระยะจากหลักเขตถึงหลักเขตเป็นเส้นตรง และข้างเคียงจากการรังวัดครั้งนี้เป็นหลักฐานในการประกาศ ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

๒. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนี้เป็นที่ดินตามหลักฐานที่อำเภอฯ ขอรังวัดได้มีการปักหลักเขตที่ดิน หลักเขตที่สาธารณประโยชน์ และแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์ ไว้ถูกต้องเต็มตามสภาพที่ดินที่ได้ หวงห้ามแต่เดิม การที่เนื้อที่ ระยะ และเขตข้างเคียงเปลี่ยนแปลงจากหลักฐานเดิม เนื่องจากตามหลักฐานเดิมอาจจะจดแจ้งไว้ผิดพลาดคลาดเคลื่อน เห็นควรนำผลการรังวัดครั้งนี้ ดำเนินการประกาศออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

๓. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนี้ ไม่เคยรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมาก่อน และไม่ขัดต่อหลักเกณฑ์ในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแต่อย่างใด

.....

ช่างรังวัดได้อ่านให้ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้องจึงขอลงนามรับรองถ้อยคำต่อหน้าพยานไว้เป็นสำคัญ

ลงชื่อ.....ผู้นำทำการรังวัด

ลงชื่อ.....ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัด/ผู้บันทึก

(ท.ด. ๑๖)

บันทึกถ้อยคำ (ปักหลักเขตที่ดินหรือหลักเขตเก่าสูญหาย)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

ที่ทำการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....เจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียงผู้มีนามท้ายบันทึกนี้.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ.....ไทย.....เป็นบุตร.....อยู่ที่บ้าน.....

เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้ :-

ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ แจ้งให้ข้าพเจ้ามาระวังชี้และรับรองแนวเขตที่ดินของข้าพเจ้าซึ่งมีแนวเขตติดต่อกับที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง.....

ตั้งอยู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ซึ่งกระทรวงมหาดไทย โดยนายอำเภอ.....ขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้น

ในวันรังวัดผู้ขอรังวัดได้ร่วมกันนำชี้และปักหลักเขตคอนกรีตจำนวน.....หลักไว้โดยถูกต้องแล้วหมายเลข.....และปักหลักเขตใหม่แทนหลักเขตเก่าที่สูญหายไปจำนวน.....หลัก หมายเลข.....ข้าพเจ้าผู้ขอรังวัดและเจ้าของที่ดินข้างเคียง ขอรับรองว่าแนวเขตที่ได้นำรังวัดและได้นำปักหลักเขตในครั้งนี้ถูกต้องไม่รุกล้ำที่ดินของข้าพเจ้า และที่ดินสาธารณประโยชน์แต่อย่างใด หากการนำรังวัดครั้งนี้แตกต่างจากหลักฐานเดิม ข้าพเจ้ายินยอมให้แก้ไขให้ถูกต้องตามผลการรังวัดครั้งนี้

ถ้อยคำข้างต้นนี้ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจโดยตลอดแล้วจึงลงนามรับรองไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้ขอ

ลงชื่อ.....ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

(ท.ด. ๑๖)

บันทึกถ้อยคำ (ผู้สูงอายุ)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

น.ส.ล.เลขที่.....จังหวัด.....

ที่ทำการ..บริเวณที่ดินที่ทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

วันที่.....เดือน.....พศ. .....

๑. ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ.....ไทย.....

เป็นบุตร นาย.....นาง.....อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๒. ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ.....ไทย.....

เป็นบุตร นาย.....นาง.....อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๓. ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ.....ไทย.....

เป็นบุตร นาย.....นาง.....อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำรับรองด้วยความสัตย์จริงไว้เป็นหลักฐานต่อช่างรังวัด ดังต่อไปนี้ :-

ข้าพเจ้าเป็นราษฎรที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงกับที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง.....

เป็นที่ใช้สำหรับ.....ใช้เป็น.....

มาประมาณ.....ปี ตามลำดับ ข้าพเจ้ารู้จักและเคยใช้ที่สาธารณประโยชน์แปลงนี้เป็นอย่างดี ตามที่ผู้แทนนายอำเภอท้องที่ ได้นำช่างรังวัดปักหลักเขตที่ดิน หลักเขตที่สาธารณประโยชน์แล้วนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการรังวัดที่ถูกต้องตรงตามสภาพตามที่เป็นจริงทั้งอาณาเขต ระยะ และข้างเคียง ที่ข้าพเจ้าได้เคยใช้ประโยชน์อยู่ มิได้รุกล้ำที่ดินในความครอบครองของบุคคลอื่น และไม่มีบุคคลอื่นรุกล้ำที่สาธารณประโยชน์แต่อย่างใด ควรถือเอาอาณาเขตและเนื้อที่ที่ได้จากการรังวัดครั้งนี้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้เป็นหลักฐานต่อไป

ข้อความข้างบนนี้ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นความจริงและขอลงชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ (รายที่ ๑)

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ (รายที่ ๒)

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ (รายที่ ๓)

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัด/ผู้บันทึก

(ท.ด. ๑๖)

บันทึกถ้อยคำ

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....
เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....
น.ส.ล. เลขที่.....จังหวัด.....
ที่ว่าการที่ดินที่ทำการรังวัด.....ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า นายอำเภอ..... อายุ.....ปี
เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ.....ไทย.....เป็นบุตร.....อยู่ที่บ้าน.....
เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำรับรองด้วยความสัตย์จริงไว้เป็นหลักฐานต่อช่างรังวัด ดังต่อไปนี้

ตามคำขอเลขที่.....ลงวันที่.....
ขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลง.....
ตั้งอยู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด..... นั้น

ข้าพเจ้าผู้มีนามข้างต้นขอให้ถ้อยคำว่าตามที่พวกข้าพเจ้าได้นำช่างทำการรังวัดไปแล้วนั้น ข้าพเจ้าขอรับรองว่าถูกต้องแล้วตรงตามสภาพความจริงซึ่งแปลงข้างเคียงมีหลักฐานเอกสารสิทธิ์และไม่มีการนำรุกล้ำเข้าไปในที่สาธารณประโยชน์แต่อย่างใดสาเหตุที่ได้เนื้อที่ กว่าเดิมตามหลักฐานบัญชีสำรวจที่สาธารณประโยชน์เนื่องจากในการทำคำขอยื่นขอรังวัดนั้นเป็นการประมาณการ ไม่ได้มีการรังวัดตามหลักวิชาการรังวัด ซึ่งช่างรังวัดได้แจ้งให้กับพวกข้าพเจ้าทราบแล้ว

.....

ถ้อยคำข้างต้นนี้ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจโดยตลอดแล้วจึงลงนามรับรองไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

(ท.ด. ๑๖)

บันทึกถ้อยคำ (ผู้คัดค้าน)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

น.ส.ล เลขที่.....จังหวัด.....

ที่ว่าการที่ดินที่ทำการรังวัด

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้ :-

ตามคำขอรังวัดที่ .....ลงวันที่.....ขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แปลง.....นั้น

ในวันรังวัดวันนี้ ผู้แทนนายอำเภอ และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำรังวัดปักหมักเขตที่ดินรุกล้ำที่ดินที่ข้าพเจ้าครอบครองและทำประโยชน์ มาประมาณ.....ปี ข้าพเจ้าได้ที่ดินแปลงนี้มาโดย..... .....ทำประโยชน์เป็น..... โดยมี .....เป็นหลักฐานการแสดงการครอบครอง ข้าพเจ้าจึงขอคัดค้านการรังวัด และขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำรูปแผนที่ประกอบการคัดค้านครั้งนี้ และข้าพเจ้าจะไปยื่นคำขอคัดค้าน พร้อมสำเนาหลักฐานการครอบครอง ณ.สำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขาต่อไป

ช่างรังวัดได้อ่านข้อความข้างต้นให้ข้าพเจ้าทราบและเข้าใจดีแล้ว จึงขอลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

ตัวอย่าง

แบบพิมพ์

รังวัดตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

(ท.ด. ๘๒)

บันทึกหน้าเรื่องการรังวัดที่ดิน

คำขอเลขที่ ..... ลงวันที่ ..... ประเภท .....

ราย ..... ระวาง ..... โฉนดที่ .....

เลขที่ดิน ..... หน้าสำรวจ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด ..... เนื้อที่ ..... ไร่ จำนวน ..... แปลง

รายการ	ลงชื่อผู้ดำเนินการ	วัน เดือน ปี	หมายเหตุ
งานรังวัดรับเลขที่			
นัดทำการรังวัดวันที่			
ผู้รังวัดรับเรื่อง			
วันรังวัดเสร็จ			
ตรวจที่หมายและคำนวณ			
ต่อเครื่องหมายที่ดิน			
ตรวจระเบียบ			
เสนอเจ้าพนักงานที่ดิน			
ถอนจ่ายเงิน			
สอบถาม			
สอบถาม			
สอบถาม			
ส่งงานทะเบียน			
ประกาศ			
นัดจดทะเบียน			
วันจดทะเบียน			
วันจ่ายแบบพิมพ์โฉนด			
วันเขียนแผนที่ในโฉนด			
วันเขียนโฉนด			
วันเจ้าพนักงานที่ดินลงนาม			
วันเสนอผู้ว่าฯ ลงนาม			
วันแจกโฉนด			
วันส่งเรื่องรักษาทะเบียน			
วันเก็บสารบบ			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์ กรมที่ดิน จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ แผ่น พ.ศ. ๒๕๓๘

ใบนัดทำการรังวัด _____

บันทึกสำหรับแผนกรังวัด

ใช้เวลาเดินทาง _____ วัน
ทำการรังวัดและ-ไต่สวนเขตที่ดิน _____ วัน
ลงที่หมายเขียนรายงานกับทำบัญชี _____ วัน
รวมวันทำการทั้งหมด _____ วัน
ใช้หลัก _____หลัก
เรียกเงินค่าใช้จ่ายรังวัด _____บาท
_____ผู้บันทึก
_____หัวหน้าแผนก

คำสั่ง

ให้_____ไปทำการรังวัดรายนี้ตามกำหนด

_____
เจ้าพนักงานที่ดิน

ที่ว่าการ_____
วันที่ _____ เดือน_____ พ.ศ. _____
ข้าพเจ้า_____ _____

ขอให้ถ้อยคำรับรองแก่เจ้าพนักงานว่า ตามคำขอของข้าพเจ้าลงวันที่ _____เดือน _____ พ.ศ. ๒๕_____ ขอรังวัดที่ดิน _____ ตำบล_____ อำเภอ_____จังหวัด_____นั้น ข้าพเจ้าจะ_____ช่างแผนที่ _____ _____ในวันที่ _____ เดือน _____๒๕____เวลา _____นาฬิกา เพื่อทำการรังวัด ถ้าข้าพเจ้าไม่มารับ_____ ช่างแผนที่ตามวันกำหนดนัดนี้แล้ว ขอให้พิจารณาสั่งยกคำขอได้ และข้าพเจ้ายอมเสียเงินค่าธรรมเนียมรวมทั้งค่าใช้จ่ายอย่างอื่นด้วยทั้งสิ้น เว้นไว้แต่จะมีเหตุขัดข้อง ซึ่งข้าพเจ้าจะรีบมาชี้แจงให้เจ้าพนักงานทราบล่วงหน้า ก่อนวันไปทำการไม่น้อยกว่า ๕ วัน เพื่อจะได้เลื่อนวันหรือตกลงกันเป็นอย่างอื่นต่อไป ข้าพเจ้าได้รับหนังสือถึงเจ้าของที่ดินข้างเคียงไปจากเจ้าพนักงานแล้ว _____ฉบับ ข้าพเจ้า _____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____ ผู้ให้ถ้อยคำ
_____ เจ้าพนักงานที่ดิน

ใบสั่งเงินค่าใช้จ่ายรังวัด

ค่าใช้จ่ายรังวัดที่ดินโฉนดที่ _____
อำเภอ_____ เงิน_____ บาท

_____เจ้าพนักงานที่ดินผู้สั่ง
วันที่ _____ เดือน _____พ.ศ. _____

ใบสั่งหลักเขตที่ดิน

ค่าหลักเขตที่ดินโฉนดที่ _____
อำเภอ_____จำนวน_____หลัก
เงิน _____ บาท
_____ เจ้าพนักงานที่ดินผู้สั่ง
วันที่_____ เดือน_____ พ.ศ. _____

(ท.ด.๓๙)

ใบรับรองเขตติดต่อของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....

ข้าพเจ้า เจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง ขอให้ถ้อยคำไว้ต่อ.....

.....ดังต่อไปนี้

ตามที่ช่างแผนที่ได้มาทำการรังวัด.....ที่ดินของ

.....ระวาง.....เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....

โฉนดหมายเลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....นั้น ข้าพเจ้าขอรับรองว่า หลักเขตที่ได้บั๊กหมายเขตที่ดินในการรังวัดคราวนี้เป็นการถูกต้องแล้ว

เฉพาะหลักเขตที่ดินแปลงที่เจ้าของที่ดินข้างเคียงมิได้มาดูแนวเขตนั้น ข้าพเจ้าขอรับรองว่าถ้าปรากฏมีหลักเขตใดที่ข้าพเจ้านำบั๊กไว้ไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ข้าพเจ้ายอมรับผิดและยินยอมให้เจ้าพนักงานดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ตามระเบียบและวิธีการของเจ้าพนักงาน

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดิน

(ลงชื่อ).....ช่างแผนที่

หมายเหตุ ถ้าเจ้าของที่ดินข้างเคียงมาดูและรับรองเขตครบทุกแปลงให้ขีดข้อความวรรคที่กล่าวถึงเจ้าของที่ดินข้างเคียงมิได้มาดูแนวเขตออกเสีย และให้เจ้าหน้าที่ลงชื่อกำกับไว้ด้วย

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์ กรมที่ดิน จำนวน ๕๐,๐๐๐ แผ่น พ.ศ. ๒๕๓๙

(ท.ค.๑๖)

บันทึกถ้อยคำ (ผู้นำรังวัด)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

ที่ทำการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เป็นบุตร.....

อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ ช่างรังวัดเพื่อเป็นหลักฐาน

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้ :-

ตามหนังสืออำเภอ.....ที่.....ลงวันที่.....

ขอรังวัดตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง.....

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....ข้าพเจ้าได้นำช่างรังวัดทำการรังวัดปักหลักหมายเขตที่ดินแปลงดังกล่าว ถูกต้องตรงตามแปลงที่ขอรังวัดไว้แล้ว และได้นำรังวัดจนถึงเขตเดิมซึ่งเคยสงวนหวงห้ามไว้ ไม่ได้นำรังวัดรุกล้ำเข้าไปในที่ดินตรอบครองของผู้อื่นแต่อย่างใด ที่ดินแปลงนี้มี.....

.....นำชี้นทะเบียนหรือสำรวจไว้ เมื่อ..... การนำรังวัดครั้งนี้ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าแนวเขตการรังวัดถูกต้อง จึงขอให้ถือเอาเขตและเนื้อที่จากการรังวัดครั้งนี้ เป็นหลักฐานต่อไป

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นถูกต้อง จึงขอลงนามรับรองถ้อยคำต่อหน้าพยานไว้เป็นสำคัญ

ลงชื่อ.....ผู้นำรังวัด

ลงชื่อ.....ผู้ปกครองท้องที่

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

บันทึกถ้อยคำ (ผู้แทนสภาตำบล)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

ที่ว่าการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เป็นบุตร นาย.....นาง.....

อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อช่างรังวัดเพื่อเป็นหลักฐาน

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้ :-

ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากสภาตำบล.....ให้มาร่วมนำการรังวัดและตรวจสอบการรังวัดที่สาธารณประโยชน์ชื่อ.....

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ได้ร่วมกับผู้นำรังวัดและผู้ปกครองท้องที่ นำช่างรังวัดปักหลักเขตที่ดินและหลักเขตที่สาธารณประโยชน์แล้ว ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าแนวเขตที่ดิน ที่ปักหลักเขตทำการรังวัดไปแล้วนั้นถูกต้องตามเขตที่ได้สงวนหวงห้ามไว้แต่เดิมไม่มีผู้ใดรุกล้ำโดยการเข้าครอบครองที่สาธารณประโยชน์และไม่มีการนำรังวัดรุกล้ำที่ดินข้างเคียงแต่อย่างใด เห็นควรถือเอาการรังวัดครั้งนี้เป็นหลักฐานต่อไป

ช่างรังวัดได้อ่านให้ข้าพเจ้าฟังแล้ว และข้าพเจ้าได้ทราบข้อความโดยตลอดแล้วจึงได้ลงนามไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

(ท.ค.๑๑)

บันทึกถ้อยคำ (ช้างเคยเปลี่ยนแปลง)

ระวาง.....ตำบล.....
เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....
โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....
ที่ว่าการ.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้านาย.....อำเภอ.....และผู้ที่มีนามข้างท้ายนี้ อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เป็นบุตรนาย.....นาง.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำรับรองด้วยความสัตย์จริงไว้เป็นหลักฐานต่อช่างรังวัด ดังต่อไปนี้

ตามที่ช่างรังวัด ได้มาทำการรังวัดตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่สาธารณประโยชน์ ชื่อ.....ตั้งอยู่ที่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด.....ใช้ประโยชน์เป็นที่..... ในการรังวัดครั้งนี้ได้นำช่างรังวัดปักหลักเขตที่ดินตามแนวที่ปรากฏในหลักฐานของทางราชการ

ทิศตะวันออกเดิมจด.....
รังวัดใหม่จด.....
เนื่องจาก.....
ทิศตะวันตกเดิมจด.....
รังวัดใหม่จด.....
เนื่องจาก.....
ทิศเหนือเดิมจด.....
รังวัดใหม่จด.....
เนื่องจาก.....
ทิศใต้เดิมจด.....
รังวัดใหม่จด.....
เนื่องจาก.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนี้ เป็นที่ดินตามหลักฐานที่อำเภอขอรังวัดตามหนังสือที่...../.....ลงวันที่..... ได้มีการปักหลักเขตที่ดิน หลักเขตที่สาธารณประโยชน์และแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์ไว้ถูกต้องเต็มตามสภาพที่ดินที่ได้หวงห้ามแต่เดิม การที่เนื้อที่ ระยะและเขตข้างเคียงเปลี่ยนแปลงจากหลักฐานเดิม เนื่องจากตามหลักฐานเดิมอาจจะจดแจ้งไว้ผิดพลาดคลาดเคลื่อน การรังวัดครั้งนี้ไม่ปรากฏว่ามีผู้บุกรุกและคัดค้านทั้งหมดหรือเฉียงบางส่วนแต่อย่างใด ขอให้ถือเอาการรังวัดนี้เป็นหลักฐานที่ถูกต้องต่อไป จึงขอลงนามไว้เป็นหลักฐานและถ้าหากเกิดความเสียหายใดขึ้น ข้าพเจ้าขอยอมรับผิดทั้งสิ้น

ช่างรังวัดได้อ่านให้ฟังแล้วรับว่าถูกต้องจึงขอลงนามรับรองถ้อยคำต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้นำทำการรังวัด ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ผู้ปกครองท้องที่ ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ผู้แทนสภาตำบล ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

บันทึกถ้อยคำ (ที่มีการครอบครอง)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

ที่ว่าการในที่ดินที่ทำการรังวัด

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ...ไทย....เป็นบุตรนาย.....นาง.....

อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ ช่างรังวัดเพื่อเป็นหลักฐาน.....

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้ :-

ตามที่ช่างรังวัดได้มาทำการรังวัดตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ดิน

สาธารณประโยชน์ ชื่อ.....ในวันนี้นั้น ที่ดินที่ทำการรังวัดทางทิศ.....

มีแนวเขตติดต่อกับที่ดินที่ข้าพเจ้าได้ครอบครองและทำประโยชน์เรื่อยมาเป็นเวลา.....ปี

มิได้ครอบครองแทนผู้อื่นแต่อย่างใด ข้าพเจ้าได้ที่ดินแปลงนี้มาโดย.....

หลักฐานสำหรับที่ดินคือ.....ซึ่งข้าพเจ้า.....

และขอรับรองว่าที่ดินแปลงนี้เป็นที่ดินตรงตามหลักฐาน.....ดังกล่าวจริง

ในการรังวัดครั้งนี้ผู้นำทำการรังวัดและผู้แทนสภาตำบลได้นำรังวัดถูกต้องตรงตามสภาพที่สาธารณ-

ประโยชน์ที่แท้จริงไม่มีการรุกล้ำที่ดินของข้าพเจ้า และข้าพเจ้ามิได้รุกล้ำเข้าไปในที่ดินสาธารณ-

ประโยชน์แต่อย่างใดโดยลือแนวเขตทิศหลักเขตเป็นเส้นตรงตามลำดับหมายเลขดังนี้.....

.....

.....

ช่างรังวัดได้อ่านให้ข้าพเจ้าฟังแล้วยอมรับว่าถูกต้อง จึงขอลงนามรับรองไว้

เป็นหลักฐานสำคัญต่อไป

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

ตัวอย่าง

แบบพิมพ์

รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ในที่ราชพัสดุ

(ท.ด. ๘๒)

บันทึกหน้าเรื่องการรังวัดที่ดิน

คำขอเลขที่..... ลงวันที่.....ประเภท.....

ราย..... ระวาง.....โฉนดที่.....

เลขที่ดิน .....หน้าสำรวจ.....ตำบล..... อำเภอ .....

จังหวัด.....เนื้อที่.....ไร่ จำนวน.....แปลง

รายการ	ลงชื่อผู้ดำเนินการ	วัน เดือน ปี	หมายเหตุ
งานรังวัดรับเลขที่.....			
นัดทำการรังวัดวันที่.....			
ผู้รังวัดรับเรื่อง.....			
วันรังวัดเสร็จ.....			
ตรวจที่หมายและคำนวณ.....			
ตอเครื่องหมายที่ดิน.....			
ตรวจระเบียบ.....			
เสนอเจ้าพนักงานที่ดิน.....			
ถอนจ่ายเงิน.....			
สอบถาม.....			
สอบถาม.....			
สอบถาม.....			
ส่งงานทะเบียน.....			
ประกาศ.....			
นัดจดทะเบียน.....			
วันจดทะเบียน.....			
วันจ่ายแบบพิมพ์โฉนด.....			
วันเขียนแผนที่ในโฉนด.....			
วันเขียนโฉนด.....			
วันเจ้าพนักงานที่ดินลงนาม.....			
วันเสนอผู้ว่าฯ ลงนาม.....			
วันแจกโฉนด.....			
วันส่งเรื่องรักษาทะเบียน.....			
วันเก็บสารบบ.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์ กรมที่ดิน จำนวน ๑๐,๐๐๐ แผ่น พ.ศ.๒๕๓๕

(ร.ว. ๑๐)

บันทึกคำชี้แจงเรื่องตรวจและชี้แผนที่ระวาง

สำนักงานที่ดินจังหวัด.....

วันที่.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....ช่าง.....ได้ตรวจสารบัญที่ดิน อำเภอ.....ซึ่ง.....ขอรังวัดตกค้างที่ดิน ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ปรากฏว่าที่ดินแปลงนี้อยู่ในระวาง.....เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ..... เป็นที่.....

ข้าพเจ้า.....ขอรับรองว่าที่ดินแปลงที่ข้าพเจ้าชี้และช่างแผนที่ได้คัดแผนที่ต่อท้ายนี้เพื่อประกอบคำขอรังวัดตกค้างของข้าพเจ้า ข้างเคียงทั้งสี่ทิศติดต่อ คือ

ทิศตะวันออกจด.....

ทิศตะวันตกจด.....

ทิศเหนือจด.....

ทิศใต้จด.....

(ลงชื่อ).....ผู้ชี้แผนที่

(ลงชื่อ).....ช่าง.....

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์ กรมที่ดิน จำนวน ๕,๐๐๐ แผ่น พ.ศ.๒๕๓๗

ท.ค. ๒

ใบนัดทำการรังวัด _____

บันทึกสำหรับแผนกรังวัด

ใช้เวลาเดินทาง _____ วัน
ทำการรังวัดและ-ไต่สวนเขตที่ดิน _____ วัน
ลงที่หมายเขียนรายงานกับทำบัญชี _____ วัน
รวมวันทำการทั้งหมด _____ วัน
ใช้หลัก _____หลัก
เรียกเงินค่าใช้จ่ายรังวัด _____ บาท
_____ ผู้บันทึก
_____ หัวหน้าแผนก

คำสั่ง

ให้ _____ไปทำการรังวัดรายนี้ตามกำหนด

_____
เจ้าพนักงานที่ดิน

ที่ว่าการ _____
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
ข้าพเจ้า _____

ขอให้ถ้อยคำรับรองแก่เจ้าพนักงานว่า ตามคำขอของข้าพเจ้าลงวันที่ _____เดือน _____พ.ศ. ๒๕_____ ขอรังวัดที่ดิน _____ ตำบล_____ อำเภอ_____ จังหวัด_____นั้น ข้าพเจ้าจะ _____ช่างแผนที่ _____ _____ในวันที่ _____ เดือน _____๒๕____เวลา _____นาฬิกา เพื่อทำการรังวัด ถ้าข้าพเจ้าไม่มารับ_____ ช่างแผนที่ตามวันกำหนดนัดนี้แล้ว ขอให้พิจารณาสั่งยกคำขอได้ และข้าพเจ้ายอมเสียเงินค่าธรรมเนียมรวมทั้งค่าใช้จ่ายอย่างอื่นด้วยทั้งสิ้น เว้นไว้แต่จะมีเหตุขัดข้อง ซึ่งข้าพเจ้าจะรีบมาชี้แจงให้เจ้าพนักงานทราบล่วงหน้า ก่อนวันไปทำการไม่น้อยกว่า ๕ วัน เพื่อจะได้เลื่อนวันหรือตกลงกันเป็นอย่างอื่นต่อไป ข้าพเจ้าได้รับหนังสือถึงเจ้าของที่ดินข้างเคียงไปจากเจ้าพนักงานแล้ว _____ฉบับ ข้าพเจ้า _____

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____ ผู้ให้ถ้อยคำ
_____ เจ้าพนักงานที่ดิน

ใบสั่งเงินค่าใช้จ่ายรังวัด

ค่าใช้จ่ายรังวัดที่ดินโฉนดที่ _____
อำเภอ_____ เงิน_____ บาท

_____ เจ้าพนักงานที่ดินผู้สั่ง
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ใบสั่งหลักเขตที่ดิน

ค่าหลักเขตที่ดินโฉนดที่ _____
อำเภอ_____ จำนวน _____หลัก
เงิน _____ บาท
_____ เจ้าพนักงานที่ดินผู้สั่ง
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

(ท.ด.๓๘)

ที่ ...../..... สำนักงานที่ดินจังหวัด.....

.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง การระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินกรณีออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เรียน .....

ด้วย กระทรวงการคลัง (โดยราชพัสดุจังหวัดแทน) ได้ขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ราชพัสดุ แปลง.....ที่ดินระวาง.....ตามหลักฐาน.....เลขที่.....หมู่ที่....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะไปทำการรังวัดในวันที่..เดือน.....พ.ศ..เวลาประมาณ.....นาฬิกา แต่ที่ดินจะทำการรังวัดนี้ติดต่อกับ.....

.....

อาศัยอำนาจตามความในประมวลกฎหมายที่ดิน จึงแจ้งมาเพื่อทราบและให้ท่านไประวังชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินพร้อมทั้งอำนวยความสะดวกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวัน เวลา และสถานที่ ที่ทำการรังวัดหากท่านไม่สามารถไปด้วยตนเองได้ ก็ให้ทำหนังสือมอบอำนาจ (ตามแบบด้านหลังหนังสือนี้) ให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปดำเนินการแทน โดยให้ผู้รับมอบนำหนังสือมอบฉันกล่าวไปยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นหลักฐานต่อไป

อนึ่ง ถ้าท่านหรือผู้รับมอบไม่ไปหรือไปแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองแนวเขตโดยไม่มีคัดค้านการรังวัดเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันทำการรังวัด พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ราชพัสดุ ให้แก่ผู้ขอโดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขต

ขอแสดงความนับถือ

.....

พนักงานเจ้าหน้าที่

โทร.....

ข้อเตือน 1. กรณีไม่ไประวังแนวเขต มีความผิดตามมาตรา 107 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

2. กรณีไม่ให้ความสะดวกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มีความผิดตามมาตรา 108 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ได้รับหนังสือที่.....ลงวันที่.....เรื่องการระวังแนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินกรณีออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว ตั้งแต่วันที่....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อผู้รับ).....

(.....)

หนังสือมอบเรื่องการชี้และรับรองเขตที่ดิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....
เป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียงที่ทำการรังวัดโดยมีหลักฐาน.....
ได้มอบให้.....
อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....
เป็นผู้มาระวังชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินแทนข้าพเจ้าซึ่งเป็นข้างเคียงของ.....
.....จนเสร็จการ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้มอบ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้รับมอบ

(ลงลายมือชื่อ).....พยาน

(ลงลายมือชื่อ).....พยาน

ส.ธ. ๒

แบบบันทึกการสอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญ
สำหรับที่หลวง

ที่ดินตั้งอยู่ที่.....หมู่ที่.....
ระวาง.....เลขที่ดิน.....ตำบล.....อำเภอ.....
หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับที่...../.....จังหวัด.....

จำนวนที่ดิน

.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

เจ้าพนักงานได้ทำการรังวัดปักหลักหมายเขต และสอบสวนที่ดินแปลงนี้แล้ว ปรากฏว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

๑. ประเภท.....
๒. อยู่ในความดูแลรักษาของ.....
๓. เป็นที่สำหรับใช้ประโยชน์อย่างไร .....
.....
๔. มีหลักฐานที่ดิน .....
.....
๕. มีการคัดค้านหรือไม่.....
.....
๖. คำพิพากษาถึงที่สุดว่าอย่างไร.....

ผู้ขอได้นำเจ้าพนักงานทำการรังวัดปักหลักหมายเขตที่ดินถูกต้องตรงกับที่ดินและรูปแผนที่แล้วปรากฏหลักฐานดังนี้

ที่ดินแปลงนี้ข้างเคียงติดต่อกันดังนี้

ทิศ
- ตะวันออก จดที่ดินเลขที่.....
- ตะวันตก จดที่ดินเลขที่.....
- เหนือ จดที่ดินเลขที่.....
- ใต้ จดที่ดินเลขที่.....

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้ขอ
(ลงลายมือชื่อ).....เจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่
(ลงลายมือชื่อ).....เจ้าพนักงานผู้ทำการรังวัดและสอบสวน

/ พลิกด้านหลัง

ข้าพเจ้าผู้เป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียง ขอรับรองว่า ตามที่ผู้ขอนำทำการ รังวัดที่ดินแปลงนี้ ถูกต้องแล้ว มิได้เหลื่อมล้ำแนวเขตที่ดินของข้าพเจ้าแต่อย่างใด จึงได้ลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยาน

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

.....

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

.....

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

.....

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

.....

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

.....

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

.....

.....พยาน

.....ผู้ตรวจ

ข้าพเจ้า.....ได้รับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ดินแปลงนี้ไปจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

แต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้รับ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้แจก

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์ กรมที่ดิน จำนวน ๑๐,๐๐๐ แผ่น พ.ศ.๒๕๓๘

(ท.ค.๓๙)

ใบรับรองเขตติดต่อของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....

ข้าพเจ้า เจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง ขอให้ถ้อยคำไว้ต่อ.....

.....ดังต่อไปนี้

ตามที่ช่างแผนที่ได้มาทำการรังวัด.....ที่ดินของ

.....ระวาง.....เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....

โฉนดหมายเลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....นั้น ข้าพเจ้าขอรับรองว่า หลักเขตที่ได้ปักหมายเขตที่ดินในการรังวัดคราวนี้เป็นการถูกต้องแล้ว

เฉพาะหลักเขตที่ดินแปลงที่เจ้าของที่ดินข้างเคียงมิได้มาดูแนวเขตนั้น ข้าพเจ้าขอรับรองว่าถ้าปรากฏมีหลักเขตใดที่ข้าพเจ้านำปักไว้ไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ข้าพเจ้ายอมรับผิดและยินยอมให้เจ้าพนักงานดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ตามระเบียบและวิธีการของเจ้าพนักงาน

(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ) เจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเลขที่ดินที่.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดิน

(ลงชื่อ).....ช่างแผนที่

หมายเหตุ ถ้าเจ้าของที่ดินข้างเคียงมาดูและรับรองเขตครบทุกแปลงให้ขีดข้อความวรรคที่กล่าวถึงเจ้าของที่ดินข้างเคียงมิได้มาดูแนวเขตออกเสีย และให้เจ้าหน้าที่ลงชื่อกำกับไว้ด้วย

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์ กรมที่ดิน จำนวน ๒,๕๐๐ แผ่น พ.ศ. ๒๕๓๘

(ท.ด.๑๖)

บันทึกถ้อยคำ (ผู้นำรังวัด)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....
เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....
โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....
ที่ว่าการ ในที่ดินที่ทำการรังวัด
๑. ราชพัสดุจังหวัด.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า ๒.....อายุ.....ปี
เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย เป็นบุคร.....
อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
ขอปฏิญาณตนและให้คำถ้อยคำต่อ ช่างรังวัดเพื่อเป็นหลักฐาน
ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้ :-

ตามที่กระทรวงการคลัง (ราชพัสดุจังหวัด.....) ขอรังวัดออกหนังสือสำคัญ
สำหรับที่หลวงที่ราชพัสดุ แปลง.....
ที่ดินตั้งอยู่ที่ หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำดังนี้

๑. .....
.....
.....
.....

๒. .....
.....
.....
.....

ข้าพเจ้าขอลงนามรับรองถ้อยคำนี้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้นำรังวัด (ผู้แทนราชพัสดุจังหวัด)

ลงชื่อ.....ผู้นำรังวัด (ผู้ใช้ประโยชน์)

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

(ท.ค.๑๖)

บันทึกถ้อยคำ (ผู้ปกครองท้องที่)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

ใฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

ที่ว่าการที่ดินที่ทำการรังวัด

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ....ไทย.....สัญชาติ....ไทย...เป็นบุตร.....

อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ ช่างรังวัดเพื่อเป็นหลักฐาน

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้:-

ตามกระทรวงการคลัง (ราชพัสดุจังหวัด.....) ได้ทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ราชพัสดุ แปลง.....

ตั้งอยู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ออกไปทำการตรวจสอบที่ดินแปลงนี้พร้อมกับช่างรังวัด แล้วปรากฏผลดังนี้

๑. ผู้ได้ครอบครองทำประโยชน์เป็นที่.....

มาประมาณ.....ปี ไม่เป็นที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันแต่อย่างใด

๒. ที่ดินแปลงนี้ไม่เป็นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่ป่าสงวนที่คณะรัฐมนตรีจำแนกว่าเป็นป่าสงวนแห่งชาติ

๓. ผู้ขอได้นำทำการรังวัดตามเขตที่มีการครอบครองอยู่ มิได้รุกล้ำหรือทับที่ดินที่มีหนังสือสำคัญอย่างอื่นแต่อย่างใด

๔.....

.....

.....

เห็นควรให้มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ราชพัสดุ ต่อไปได้.

ลงชื่อ.....ผู้ปกครองท้องที่

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

(ท.ด.๑๖)

บันทึกถ้อยคำ (ผู้นำรังวัดช้างเคียงเปลี่ยนแปลง)

ที่ดินที่ทำการรังวัดตำบล.....อำเภอ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า ๑.ราชพัสดุจังหวัด.....อายุ.....ปี

๒. .....อายุ.....ปี เชื้อชาติ ไทย

สัญชาติ ไทย เป็นบุตร.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อช่างรังวัดเพื่อเป็นหลักฐาน ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้

ตาที่ข้าพเจ้าได้นำช่างรังวัดทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ราชพัสดุ ตามหลักฐานที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ทะเบียนราชพัสดุเลขที่.....ใช้ประโยชน์เป็นที่.....

ปรากฏว่า เนื้อที่ อาณาเขตและระยะช้างเคียงเปลี่ยนแปลงไปจากหลักฐานเดิม ดังนี้

ทิศเหนือเดิมจด.....

รังวัดใหม่จด.....

เนื่องจาก.....

ทิศใต้เดิมจด.....

รังวัดใหม่จด.....

เนื่องจาก.....

ทิศตะวันออกจด.....

รังวัดใหม่จด.....

เนื่องจาก.....

ทิศตะวันตกจด.....

รังวัดใหม่จด.....

เนื่องจาก.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ได้นำทำการรังวัดและปักหลักเขตไว้ถูกต้องและตรงตามแปลงที่ขอรังวัดไว้แล้ว และได้นำรังวัดจนถึงเขตเดิมตามทะเบียนที่ราชพัสดุ แล้วทุกด้าน เหตุที่เขตและเนื้อที่ที่รังวัดใหม่ มากหรือน้อยกว่า เป็นเพราะหลักฐานเดิมไม่ได้ทำการสำรวจ รังวัดตามหลักวิชาการแผนที่ จึงทำให้เกิดการคลาดเคลื่อนดังกล่าว จึงขอให้ถือเขตและเนื้อที่ในการรังวัดครั้งนี้เป็นหลักฐานในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ราชพัสดุต่อไป

ข้าพเจ้าจึงขอลงนามรับรองถ้อยคำไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้นำรังวัด (ผู้แทนราชพัสดุจังหวัด)

ลงชื่อ.....ผู้นำรังวัด (ผู้ใช้ประโยชน์)

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

(ท.ด.16)

บันทึกถ้อยคำ (เก่าหายปักใหม่)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

ที่ว่าการ ที่ดินที่ทำการรังวัด

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย เป็นบุตร.....

อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ ช่างรังวัดเพื่อเป็นหลักฐาน

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้ :-

ตามที่ช่างรังวัดได้มาทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ราชพัสดุ-แปลง.....ในวันนี้ ปรากฏว่าทางทิศ.....

ติดต่อกับที่ดินของข้าพเจ้า หลักเขตหมายเลข.....ได้สูญหายไป

ข้าพเจ้าจึงได้นำช่างรังวัดปักหลักเขตใหม่ หมายเลข.....แทนหลักเขตเก่า เป็นการถูกต้องแล้ว และขอรับรองว่าการรังวัดครั้งนี้ถูกต้องตามที่ดินของราชพัสดุที่แท้จริง ไม่มีการรุกล้ำที่ดินของข้าพเจ้าแต่อย่างใด

บันทึกนี้ช่างรังวัดได้อ่านให้ข้าพเจ้าฟังและทราบความโดยตลอดแล้ว รับรองว่าถูกต้อง จึงลงรายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ .....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

(ท.ด.๑๖)

บันทึกถ้อยคำ (ที่มีการครอบครอง)

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

ที่ว่าการ ที่ดินที่ทำการรังวัด

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย เป็นบุตร.....
อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
ขอบอิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ ช่างรังวัดเพื่อเป็นหลักฐาน
ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้

ตามที่ช่างรังวัดได้มาทำการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ราชพัสดุ แปลง
.....ในวันนี้นั้น ปรากฏว่าทางทิศ.....
ติดต่อกับที่ดินของข้าพเจ้าระหว่างหลักเขตหมายเลข.....ถึงหลักเขตหมายเลข
.....ที่ดินแปลงนี้ได้มาโดย.....
เมื่อ.....ปีมาแล้วหลักฐานสำหรับที่ดินคือ.....
ข้าพเจ้าครอบครองทำประโยชน์ด้วยตนเองตลอดมา และขอรับรองว่าการรังวัดครั้งนี้ -
ถูกต้องตาม.....ที่ดินของที่ราชพัสดุที่จริง ไม่รุกล้ำที่ดินของ
ข้าพเจ้าแต่อย่างใด

บันทึกนี้ช่างรังวัดได้อ่านให้ข้าพเจ้าฟังและทราบความโดยตลอดแล้ว รับรองว่า
ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ช่างรังวัดผู้บันทึก

ที่ มท ๐๖๑๑/ว ๑๔๐๗๗ กรมที่ดิน

๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๔

เรื่อง การเรียงเอกสารเรื่องรังวัดที่ดินเฉพาะราย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

ด้วยปรากฏว่า เรื่องรังวัดที่ดินเฉพาะรายที่จังหวัดต่างๆ ส่งไปหารือกรมที่ดินก็ดี หรือส่งไปให้กรมที่ดินพิจารณาสั่งแก้ไขตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ก็ดี ได้เรียงเอกสารไม่เป็นระเบียบเดียวกัน ทำให้ต้ องเสียเวลาในการค้นหาเอกสาร บางครั้งค้นหาไม่พบ ทำให้การพิจารณาไม่ถูกต้องกับข้อเท็จจริง อาจทำให้เสียหายได้

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการประหยัดเวลาในการทำงาน จึงให้เรียงเอกสารเกี่ยวกับเรื่องรังวัดที่ดินเฉพาะรายทุกประเภท เรียงตามลำดับจากข้างบนไปหาข้างล่าง ดังนี้.-

๑. รายการค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการรังวัด

๒. บันทึกหน้าเรื่องการรังวัดที่ดิน (ท.ด.๘๒)

๓. คำขอ (ท.ด.๙ หรือ ท.ด.๑๖)

๔. หนังสือมอบอำนาจ (ท.ด.๒๑)

๕. หนังสือสำคัญเดิม เช่น ส.ค.๑ น.ส.๒ หรือ น.ส.๓ เป็นต้น

๖. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ประกอบคำขอ เช่น รังวัดออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายในกรณีที่มิได้แจ้งการครอบครอง เป็นต้น

๗. บันทึกคำชี้แจงเรื่องตรวจและชี้แผนที่ระวาง (ร.ว.๑๐) ในกรณีขอออกโฉนดที่ดินหรือแผนที่กระดาษบาง (ร.ว.๙) ประกอบคำขอที่จำลองจากรูปแผนที่หลังโฉนดที่ดิน

๘. ใบนัดทำการรังวัด (ท.ด.๒)

๙. สำเนาหนังสือถึงผู้ปกครองท้องที่ให้มาร่วมเป็นพยานและตรวจสอบที่ดิน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๗๗๔๘/๒๔๙๗ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๔๙๗ ในกรณีขอออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย

๑๐. สำเนาหนังสือถึงหน่วยราชการต่างๆ ให้มาระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน

๑๑. สำเนาหนังสือถึงเจ้าของที่ดินข้างเคียงให้มาระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน (ท.ด.๓๘)

๑๒. รายงานการรังวัด (ร.ว.๓)

๑๓. ใบไต่สวน (น.ส.๕) ในกรณีรังวัดออกโฉนดที่ดิน

๑๔. ใบรับรองเขตติดต่อของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง (ท.ด.๓๔)

๑๕. บันทึกไม่สมยอมเขตที่ดิน (ท.ด.๑๖) ในกรณีที่ดินแปลงขอรังวัดเป็นรูปแผนที่อย่างเก่า

๑๖. บันทึกถ้อยคำต่างๆ (ท.ด.๑๖) ที่ช่างรังวัดได้ดำเนินการเรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่รายงานไว้ใน ร.ว.๓

๑๗. ใบมอบอำนาจของเจ้าของที่ดินข้างเคียง ที่มอบให้ผู้อื่นมาระวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดินแทน

๑๘. เอกสารอย่างอื่นที่เจ้าของที่ดินผู้ขอรังวัดหรือเจ้าของที่ดินข้างเคียงมอบให้แก่ช่างรังวัดในวันทำการรังวัด

๑๙. รูปแผนที่ลงระวางแผนที่ (ร.ว.๕)

๒๐. รูปแผนที่แก้เขตเนื่องจากการรังวัดใหม่ครั้งนี้ (ร.ว.๕ หรือ ร.ว.๑๖)

๒๑. รูปแผนที่แสดงการแบ่งแยก (ร.ว.๕ หรือ ร.ว.๑๖)

๒๒. รูปแผนที่ (ใบต่อ) หรือรูปแผนที่ปิดปะหลังโฉนดที่ดิน ในกรณีแก้รูปแผนที่

๒๓. สำเนาหนังสือสอบถามเจ้าของที่ดินข้างเคียงครั้งที่ ๑ ในกรณีที่ไม่มาระวังชี้แนวเขตในวันทำการรังวัด (ถ้ามี)

๒๔. ต้นร่างแผนที่

๒๕. รายการรังวัด (ร.ว.๖๗)

๒๖. รายการรังวัดมุม (ร.ว.๓๑) ในกรณีทำการรังวัดด้วยกล้องธีโอโดไลท์

๒๗. รายการคำนวณพิกัดฉาก (ร.ว.๒๕ ก.)

๒๘. รายการคำนวณเนื้อที่ (ร.ว.๒๕ ข. หรือ ร.ว.๖๕ หรือ ร.ว.๖๕ ก.)

๒๙. ใบสำคัญเบิกเงินค่าใช้จ่าย

เมื่อช่างรังวัดได้รับเงินค่าใช้จ่ายแล้ว ให้เจ้าหน้าที่การเงินเก็บใบสำคัญตาม ๒๙ ไว้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

เมื่องานรังวัดส่งเรื่องให้งานทะเบียนดำเนินการต่อไป ให้งานรังวัดแยกเอกสารตั้งแต่ ๒๔ ถึง ๒๘ ไว้ เพื่อเก็บเป็นหลักฐานตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการควบคุมต้นร่างแผนที่ รายการรังวัด รายการคำนวณ และระวางแผนที่ในสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๓ แล้วจึงส่งเรื่องรังวัดให้งานทะเบียนดำเนินการต่อไป

เมื่องานทะเบียนได้รับเรื่องจากงานรังวัดแล้ว ให้เรียงเอกสารที่งานทะเบียนจัดทำขึ้นใหม่ตามวันที่แก่อ่อนต่อไปจากลำดับที่ ๒๐ โดยให้วันอ่อนเรียงไว้ด้านล่าง

เมื่อได้ดำเนินการจดทะเบียนแบ่งแยกเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งเก็บเข้าสารบบที่ดินโดยไม่ต้องเรียงเอกสารใหม่ตามวันอ่อนแก่ ตามนัยคำสั่งกรมที่ดิน ๓/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม

๒๕๐๒ เรื่อง การเก็บเอกสารเกี่ยวกับที่ดิน ข้อ ๔. แต่ถ้าเป็นเรื่องออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย เมื่อได้แจกโฉนดที่ดินแล้ว ให้เก็บเข้าสารบบที่ดินโดยนำใบไต่สวน (น.ส.๕) ฉบับเจ้าของที่ดินมาไว้หน้าคำขอ (ท.ด.๙) ส่วนเอกสารอย่างอื่นให้เก็บไว้อย่างเดิม

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งเจ้าหน้าที่ที่ดินทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สนิท วิเศษโกสิน

(นายสนิท วิเศษโกสิน)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองควบคุมแผนที่

โทร. ๒๒๒๖๑๓๑ ต่อ ๒๒๗

ใบสำคัญค่าตอบแทนในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....เป็นผู้ปกครองท้องที่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ทำการรังวัดนำชี้แนวเขต ดูแลการปักหลักเขตและสอบสวนสิทธิ์ที่สาธารณประโยชน์ร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัด โดยข้าพเจ้าได้ปฏิบัติหน้าที่มีรายละเอียดวันทำการ ดังนี้

วัน เดือน ปี	ชื่อที่สาธารณประโยชน์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลงชื่อผู้ปกครองท้องที่

รวมทำการ.....วัน เป็นค่าตอบแทน.....บาท (.....) ข้าพเจ้าได้รับเงินจำนวนนี้ไว้เรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ ..... ผู้รับเงิน

(.....)

ลงชื่อ ..... ผู้จ่ายเงิน

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

บัญชีคุมค่าไปรษณีย์ ประจำเดือน..... พ.ศ. .....

ลำดับที่	ชื่อผู้ส่ง	ชื่อผู้รับ	ที่อยู่	จำนวนเงิน

คณะผู้จัดทำ

ชื่อหนังสือ เรื่อง คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ที่ปรึกษา

๑. นายธัญญวัฒน์	ชาญพินิจ	ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินของรัฐ
๒. นายชัชวาล	สมจิตต์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการที่ดินของรัฐ
๓. นางสุพินดา	นาคบัว	ผู้อำนวยการกองฝึกอบรม
๔. นางสาวกุณชลี	แก้วพรหมมาลย์	ผู้อำนวยการส่วนคุ้มครองที่ดินของรัฐ

คณะผู้จัดทำ

๑. นายสัณห์	ขุททกพันธุ์	หัวหน้าฝ่ายรังวัดเพื่อออก น.ส.ล.
๒. นางอรุณี	ฉิมเรศ	หัวหน้างานรังวัด
๓. นายคำนูณ	แก้วดำ	หัวหน้างานรังวัด
๔. นายทิพากร	ผาสุข	หัวหน้างานรังวัด
๕. นายชุมพล	งามวิวัฒน์อนันต์	หัวหน้าหน่วย น.ส.ล.
๖. นายอาจิณ	ศรีรักษ์	หัวหน้าหน่วย น.ส.ล.
๗. นายจิตติ	โกศลบุญ	หัวหน้าหน่วย น.ส.ล.
๘. นายอภิศักดิ์	มั่นคงดี	หัวหน้าหน่วย น.ส.ล.
๙. นายสนธยา	โกมลหิรัญ	หัวหน้าหน่วย น.ส.ล.
๑๐. นายสมศักดิ์	สกุลภุชพงษ์	หัวหน้าหน่วย น.ส.ล.
๑๑. นายสินธุ์สมุทร	คงคาเขตร	หัวหน้าหน่วย น.ส.ล.
๑๒. นายพูมเกียรติ	ภูมิสุวรรณ	หัวหน้าหน่วย น.ส.ล.

กองฝึกอบรม

๑. นายชัยณรงค์	รู้เจียมสิน	ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการและพัฒนาการฝึกอบรม
๒. นางสาวกรรณิการ์	เสมมณี	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
๓. นางสาวกันยารัตน์	กรวิทยโยธิน	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
๔. นายพรพเนตร	โมะเมน	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ